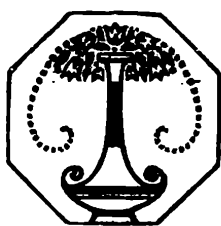

TŘISTAPADESÁT VÝBORNÝCH KNĚŽÍ KATOLICKÝCH.

N A P S A L
Dr. EUGEN KADEŘÁVEK,
O. PRAEM.,
ŘEHOLNÍ KNĚZ V ŽELIVĚ.

PRAHA.

1 9 2 1.

NÁKLADEM SPISOVATELOVÝM. — TISKEM
ČESKOSLOVANSKÉ AKC. KNIHTISKÁRNY V PRAZE.

NIHIL OBSTAT.

Dr. Jos. Tumpach,
censor.

IMPRIMATUR.

Pragae, die 21. Augusti 1916. Nus. 10577

Dr. Ioannes Sedlák,
vicarius capitularis.

NIHIL OBSTAT.

Bohuslav Car. Duchácký,
censor,
magister novitiorum in
canonia Strahoviensi.

IMPRIMATUR.

Pragae, in Monte Sion 27 Decembris 1916.

Methodius Zavoral,
abbas Sioneus.

Věnováno

*blahé a nehynoucí památce svatých apoštolů
slovanských*

Cyrilu a Methoději,

*věrně oddaných Kristově církvi svaté,
římskokatolické.*

Soupis 350 výborných kněží katolických.

1. Abbo z Fleury.	37. Berhardin ze Sieny.
2. Abelly Ludv.	38. Bernier Et. Al.
3. Adalbero.	39. Berulle P.
Adalbert prem., arcib.	40. Bobola Ondř.
5. Adalbert prem. opat.	41. Bonaventura.
6. Adam Scotus.	42. Bosco Giov.
7. Ado.	43. Bourdaloue L.
8. Affre Dion.	44. Brancati Laur.
9. Aguirre J. S.	45. Bergmann J.
10. Albero.	46. Bruno bisk.
11. Albertus Magnus.	47. Brus Ant.
12. Alexander Sauli.	48. Bürki Barn.
13. Alfons a St. Maria.	49. Butzbach J.
14. Alkuin.	50. Caesarius bisk.
15. Allen Vil.	51. Cafasso Jos.
16. Allioli Jos. Fr.	52. Calderon.
17. Altmann.	53. Calmet.
18. Alzog J. B.	54. Campian.
19. Ambrož z Lomb.	55. Canisius.
20. Ambrož ze Sieny.	56. Černý Jan.
21. Anselm arcib.	57. Challoner Rich.
22. Ansgar.	58. Chanovský Alb.
23. Arnoldi Vil.	59. Chapeauville J.
24. Arnošt z Pard.	60. Charlás Ant.
25. Bacher Plac.	61. Cheverus.
26. Barbarigo Řehoř.	62. Chevrier.
27. Baronius Caes.	63. Christian Aug.
28. Baudouin Al. M.	64. Chrodegang.
29. Beda Ctihodný.	65. Colmar.
30. Beer Jak.	66. Columba.
31. Bellarmin R.	67. Combesis.
32. Benkert Fr. J.	68. Condren.
33. Beránek frà J.	69. Coton.
34. Bergier M. S.	70. Coustant.
35. Bernhard z Wag.	71. Crasset.
36. Bernhardin z Feltre.	72. Crispinus bisk.

73. Cullen.	111. Faber Aegidius.
74. Česlav.	112. Faber Felix.
75. D' Achery.	113. Faber Fr. Vil.
76. Dechamps.	114. Faber Joa Aug.
77. De Lamennais I. M. R.	115. Faber J. z Heilbronn.
78. Denis.	116. Faber J. biskup.
79. Denzinger.	117. Faber Matěj.
80. Desolda.	118. Faber Petr.
81. Deveuster Damian.	119. Faludi.
82. Diepenbrock.	120. Felbiger.
83. Dietenberger.	121. Fidatus.
84. Dietrich z Münsteru.	122. Fidelis.
85. Dissen Jindř.	123. Flavian.
86. Divok.	124. Flechier.
87. Drechsler Jer.	125. Florin.
88. Droste-Vischering.	126. Förner.
89. Dubricius.	127. Fonseca.
90. Dülcken.	128. Foreiro.
91. Duncanus Mart.	129. Forer.
92. Dungal.	130. Foresti.
93. Dungersheym.	131. Foscarari.
94. Dunin.	132. Fournet.
95. Dunstan.	133. Frankenberg.
96. Dupanloup.	134. František Borgias
97. Du Perron.	135. František Saleský.
98. Eberhard arcib.	136. Franz Bedřich.
99. Eberhard bisk.	137. Frayssinous.
100. Eck.	138. Frencl.
101. Egbert opat.	139. Fromm.
102. Egbert arcib.	140. Gabriel ze Chinonu
103. Eisengrein.	141. Gagarin.
104. Ekkehard I.	142. Galen.
105. Eligius.	143. Garnett.
106. Ellenbog.	144. Gasser.
107. Elmo.	145. Gažetič.
108. Emery.	146. Geissel.
109. Eudes.	147. Gerdil.
110. Eymard.	148. Gianelli.

149. Giberti.	187. Isidor Soluňský.
150. Godšalk.	188. Iso.
151. Gotthard.	189. Jan Kapistrán.
152. Gotti.	190. Jan Kentský.
153. Gousset.	191. Jarloch.
154. Graff.	192. Jeningen.
155. Grodecký.	193. Jirsík.
156. Groote.	194. Joannes de Britto.
157. Gueranger.	195. Joan. Franc. de Regis.
158. Guericcus.	196. Joa. Jos. a s. Cruce.
159. Guibert ze Gemblours.	197. Julius Echter.
160. Guibert z Nogentu.	198. Kaldi Jiří.
161. Guibert z Tournai.	199. Karlík.
162. Guibert Jos. Hibb.	200. Kellermann.
163. Guitmund.	201. Ketteler.
164. Gumbert.	202. Kindermann.
165. Haid.	203. Kircher.
166. Halloix.	204. Kistemaker.
167. Hám.	205. Klimeš.
168. Haneberg.	206. Kornmann.
169. Hanikýř.	207. Krátký.
170. Havránek.	208. Kravařský.
171. Henricus de Clairo.	209. Lacordaire.
172. Henricus de Monf.	210. Lacroix.
173. Henricus Suso.	211. Lancicius.
174. Henricus Tocke.	212. Lancillot.
175. Hervaeus.	213. Lanfrank.
176. Hetsch.	214. Laurentius z Brindisi.
177. Hettinger.	215. Laurentius Justiniani.
178. Hildebert.	216. Lejeune.
179. Holzhauser.	217. Leonardus a P. M.
180. Honoratus.	218. Lezana.
181. Hosius.	219. Liebermann.
182. Hugo biskup.	220. Linda.
183. Hugo Veliký.	221. Lohel.
184. Hyacinth.	222. Lugo Fr.
185. Isidor Pelusiota.	223. Lugo J.
186. Isidor Sevillský.	224. Mabillon.

225. Malagrida.	263. Pospíchal.
226. Maldonado.	264. Procházka M. a jiní.
227. Manning.	265. Quélen.
228. Mannl.	266. Questenberg.
229. Mariales.	267. Rabanus.
230. Marisco.	268. Rabus.
231. Martin z Kochemu.	269. Radewyns.
232. Martin Konrád.	270. Rász.
233. Mechitar.	271. Raimundus Non
234. Medek.	272. Raimundus de P.
235. Mezzofanti.	273. Ratisbonnové.
236. Migazzi.	274. Rauscher.
237. Milner.	275. Ravesteyn.
238. Möhler.	276. Ravignan.
239. Montfaucon.	277. Reding.
240. Morávek.	278. Reisach.
241. Morel.	279. Reisch.
242. Morin.	280. Reischel.
243. Neumann Jan.	281. Ricci.
244. Newman.	282. Rickel Dionysius
245. Nieremberg.	283. Rigler.
246. Nonnotte.	284. Ritschel.
247. Notker.	285. Rodriguez Alf.
248. Nuce.	286. Roh.
249. Odescalchi.	287. Rohrbacher.
250. Olier.	288. Rossi.
251. Overberg.	289. Rudigier.
252. Pacificus.	290. Rusca.
253. Pallavicino.	291. Sailer.
254. Panigarola.	292. Salzmann.
255. Pázmány.	293. Sambuga.
256. Pecher.	294. Sanseverino.
257. Peckham.	295. Sarkander.
258. Pelikán Jan.	296. Sáva.
259. Pelikán. Jos.	297. Schatzgeyer.
260. Pešina Tom. z Č. a jiní.	298. Scheeben.
261. Plunket.	299. Schindler.
262. Ponte.	300. Schloer.

301. Schmid Kr.	326. Tomáš Akv.
302. Schoebel.	327. Thomas a Jesu.
303. Schwarzenberg.	328. Tournely.,
304. Scupoli.	329. Tschiderer.
305. Secchi.	330. Ulenberg.
306. Selvaggio.	331. Valdstein arcib.
307. Skarga.	332. Vegius.
308. Skotnický.	333. Veith J. Em.
309. Solminihac.	334. Vetweis.
310. Spalding.	335. Vianney.
311. Spee.	336. Vicari.
312. Spondanus.	337. Vincentius Bellov.
313. Stadler J. Ev.	338. Vincentius Ferr.
314. Stahl J. Ant.	339. Vincentius de P.
315. Stöckl.	340. Vos.
316. Strakonický.	341. Wadding.
317. Strambi.	342. Wanderer.
318. Středa.	343. Wazo.
319. Strobach.	344. Weber Jindř.
320. Suarez.	345. Weis Mik.
321. Sylvius.	346. Wiseman.
322. Tauffer frà.	347. Wittmann.
323. Thalhofer.	348. Zaccaria.
324. Theodosij.	349. Zádori.
325. Theodor Stud.	350. Ždik.
-

Předmluva.

V tomto spise uvádím v abecedním pořádku z velkého počtu dobrých kněží katolických jenom jistou část: kněze již zemřelé, kněze z katolické Církve západní a východní, kněze různé důstojnosti, různých zaměstnání, různého postavení, kněze neřeholní a řeholní, kněze z mnohých století a národů, kněze svatými prohlášené a neprohlášené, kněze vědomostmi, mravní dokonalostí a horlivostí vynikající, kněze také konvertity, kněze známé a méně známé. Budiž mi prominuto, že neuvádím více kněží výborných; uvádím toliko příklady.

Účelem mým jest: 1. o s l a v o v a t i Pána Boha; 2. h á j i t i Církev římsko-katolickou; 3. v z d á t i č e s t dobrým kněžím katolickým; 4. p o v z b u z o v a t i sebe, jiné kněze a křesťany katolické vůbec vyličením skutečného, příkladného, právě kněžského života, směřujícího ku pokroku ve vědění posvátném a světském, ve zbožně mravní dokonalosti a v apoštolské horlivosti, jakož i ku podporování všelidských zájmů; 5. o d k l í d í t i předsudky proti kněžstvu a Církvi katolické, posléze 6. n a d c h n o u t i šlechetné jinochy bažením po kněžském povolání.

Užil jsem těchto pramenů: Wetzer und Welte, Kirchenlexikon, 2. Aufl. — Ekert, Církev vítězná, 4 sv. — Jaksche, Geschichte d. ritterl. Ordens d. Kreuzherren. — Ottův Slovník naučný. — Kempf, Die Heiligkeit der Kirche im XIX. Jhrh. — Poskytlé pomoci také pání představení některých klášterů, kterým uctivé díky vzdávám.

V klášteře Želivském r. 1921.

Dr. EUG. KADEŘÁVEK.

1. Abbo z Fleury, svatý, benediktin, reformátor klášterův a spisovatel, nar. asi r. 945, zemřel jsa opatem kláštera Fleury ve Francii. Studoval nejprve v klášterní škole benediktinské, pak v Paříži a Reměši, kde se vzdělával zvláště theologií, filosofií, mathematickou a astronomií. Poněvadž vědomostí vynikal, stal se učitelem školy klášterní ve Fleury; pak jej povolal Osvald, arcibiskup yorksý, do Anglie, aby reformoval klášter Ramsey. Vrátiv se, stal se 988 opatem v klášteře Fleury, který se stal sídlem zbožnosti a vědy. K němu valem se hrnuli žáci, tak že byl nazván »totius Franciae magister famosissimus.« Statečně hájil práv církevních a vážnosti papežovy proti králům Hugonovi a Robertovi. Klášterní kázeň obnovoval na mnohých místech, aby přinášela ovoce Bohu milé a lidu prospěšné. Spisy zůstavil po sobě theologické, filosofické, historické a astronomické.

2. Abelly Ludvík, znamenitý franc. theolog, nar. 1603, stal se generálním vikářem v Bayonne, pak farářem v Paříži a 1664 biskupem v Rhodězu. Po 3 letech vzdal se biskupství a uchýlil se do domu sv. Lazara v Paříži, kde se cvičil pobožnostmi a učeným studiím se oddával. Jeho četné spisy svědčí o jeho zbožnosti, smýšlení ryze církevním a zkušenosti v oboru praktické theologie.

3. Adalbero, benediktin, blahoslavený, biskup augsburský 887—909. Vstoupil, jsa obohacen vědomostmi a ctnostmi, 850 do kláštera benediktinského Ellwangen, vědou a zbožností proslulého, jehož opatem se později stal. R. 887 zvolen biskupem augsburským, požíval velké vážnosti u krále Arnulfa, jehož syn Ludvík dán mu byl na vychování. Účastenství

velké a blahé měl při církevních událostech a pečoval velice o kostely a kláštery, jejichž mravný a hmotný prospěch měl na zřeteli. Zvláštních zásluh si dobyl o kláštery Lorsch, St. Gallen a St. Florian, jakož i o kostely ve Freisingách, Kostnici, Solnohradech a Brixenu.

4. Adalbert, syn Vladislava II., krále českého, byl dán od otce svého na vychování klášteru strahovskému v Praze, tehdy pěstováním všelikých vědomostí vynikajícím. Vyznamenává se nelíčenou zbožností a pokorou, stal se premonstrátem strahovským, pak proboštem mělnickým a r. 1168. arcibiskupem v Solnohradech. Stál věrně při Alexandru III., papeži řádně zvoleném a posvěceném a byl ho synovsky poslušen, ačkoli si rozhněval císaře Bedřicha Barbarossu, jehož strana zvolila vzdoropapeže Viktora IV., a přiměl otce svého, aby přistoupil k Alexandru III. Adalbert byl jmenován od Alexandra III. legátem apoštolským. Vynikaje svatostí života, zemřel Adalbert, premonstrát a arcibiskup, r. 1200 v Solnohradech.

5. Adalbertus, učený a zbožný opat premonstrátského kláštera strahovského v Praze, povznesl řeholní život svého kláštera a pěstoval ve škole klášterní studie filosofické, theologické a právnické. Když hlad v Čechách zuřil, projevil se velmi dobročinným. Zemřel r. 1170. Byl zajisté věrným následovníkem sv. Norberta; jsa opatem, činil také jiné dobrými syny sv. Norberta.

6. Adam Scotus, premonstrát, mystik. Ve Skotsku, své vlasti, vstoupil 1150 do premonstrátského kláštera sv. Ondřeje; osvojiv si ducha sv. Norberta a zdokonaliv se askesí, navštívil mateřský klášter Prémontré, aby ještě více se vzdělal duchovně. Ve Skotsku stal se opatem a biskupem. Zemřel na konci 12. století. Zůstavil po sobě theologické spisy, ve kterých se jeví výmluvným, srdečným, dojmavým,

hluboce zbožným. Výtečně vykládá allegoricky a morálně Písmo sv.; náleží mezi slovutné asketiky středního věku.

7. Ado, benediktin, arcibiskup viennský, nar. 800, zemř. 875. Stal se mnichem ve Ferrières, kde nabyl znamenité vzdělanosti, a vyučoval několik let ve škole benediktinského kláštera průmského. Putoval do Říma, kde 5 let meškal, vzdělávaje se vědecky a asketicky. Vydal bohaté a pečlivé martyrologium. Spravoval faru u města Vienne a dosedl 860 na arcibiskupský stolec vienneský, na kterém rozvíjel 15 roků činnost právě apoštolskou. Papežové, Mikuláš I. a Hadrian II. si ho velice vážili, jakož i synové a vnuci krále Ludvíka Pobožného; pečoval o církevní učení a kázeň; byl přítelem vědy. Zůstavil po sobě spisy.

8. Affre Dionys, arcibiskup pařížský. Nar. 1793, zemř. 1848. Výtečně vzdělán v semináři St. Sulpice, učil filosofii v semináři nantesském, pak dogmatice v St. Sulpice. Účastnil se vydávání časopisu *La France chrétienne*. Byl gener. vikářem biskupa Luçonského, pak amienského; přemohl energicky a vítězně nepořádky zastaralé. Stal se 1840 arcibiskupem pařížským. Reorganisoval studie theologické, zavedl duchovní konference, založil duchovní učiliště, jež doposud kvete. Horlivě se zúčastnil působnosti charitativné, navštěvoval nemocnice a sirotčince. Odporoval mocně vládě, když dusila život křesťanský, a překazil založení ústavu, kde se měli vychovávatí státní biskupové. R. 1848 zemřel, byv zastřelen, když chtěl v občanské bouři zjednatí pokoj. Národní shromáždění vděčně uznalo úmysl arcibiskupův a vyjádřilo soustrast nad jeho smrtí; papež Pius IX. velebil mučednickou jeho smrt; Paříž postavila mu pomník, kde jej nazývá Doctor, Pastor, Martyr. Zůstavil po sobě znamenité spisy.

9. Aguirre Jos. Saenz de, benediktin, kardinál, slavný theolog. Žil 1630—1699. Byl v klášteře bene-

diktinském prefektem studií a pak opatem. V Salamance stal se universitním professorem spekulativné theologie a studií biblických. Byl konsultorem španělské inkvisice*) a generálním opatem španělské kongregace benediktinské. Napsal díla filosofická a theologická.

10. Albero z Montreuilu, arcibiskup trevírský. Žil 1080—1152. arcijáhnem v Metách, byl vůdcem strany přesně katolické, jež vyžadovala, aby nepořádky byly odklizeny. Neobyčejnou statečností docílil toho, že metský biskup nehodný byl sesazen. R. 1130 byl zvolen arcibiskupem trevírským; tuto volbu nechtěl přijati, avšak papež jej přinutil. Reformoval kláštery a své duchovenstvo. Podporoval chudé, jakož i vědy a umění. Tento veliký arcibiskup obnovil ve své diecési pokoj a kázeň a učinil chrám svůj arcibiskupský jedním z nejnádhernejších v říši.

11. Albertus Magnus, blahoslavený, dominikán, filosof a theolog, pro svou všestrannou učenost doctor universalis zvaný. Žil 1193—1280. Vyučoval na několika školách, řádem dominikánským založených, nezapomínaje na své povinnosti kněžské a řeholní, jichž plnění jej ozdobilo mnohými a krásnými ctnostmi. R. 1248 dosáhl v Paříži, kde přednášel za velikého návalu posluchačů, theologického doktoratu. R. 1252 zjednal v Kolíně nad R. pokoj mezi arcibiskupem a občany, což učinil opět r. 1258. Hájil statečně a zdárně řádu dominikánského proti universitě pařížské; hájil také sv. Tomáše Akvinského proti těm, kteří mu upírali pravověrnost. Na rozkaz papežův dosedl na stolec biskupský v Řezně, než po 2 letech se vzdal biskupství. Vyučoval až do r. 1278, po 2

*) Jsa inkvisitorem, tedy strážcem neporušenosti víry katolické, prokazoval dobré služby církvi katolické.

O úloze, nevyhnutelnosti, oprávněnosti, prospěšnosti, řízení a odpůrcích inkvisice církevní jedná autor tohoto spisu ve své „Obraně základů víry katolické“ v Praze r. 1899 a 1900 v II. sv., 2. díle § 4. O inkvisici církevní.

letech zemřel. Filosofické studie jeho nesly se ke dvěma věcem: 1. chtěl západní Evropě zjednatí pravé porozumění filosofie Aristotelovy, 2. chtěl souladně spojití filosofii Aristotelovu s naukami křesťanskými. Tak položil základ filosofii křesťanské a spekulaci theologické, na kterém postavil jeho žák, sv. Tomáš Akvinský, velkolepou a pravdivou budovu pro všechny časy. Posléze měl velikou znalost věd přírodních, jež obohatil cennými výsledky vlastního pozorování a bádání. Zůstavil po sobě spisy filosofické a theologické.

12. Alexander Sauli, barnabita, apoštol Korsiky, biskup, blahoslavený. Nar. 1533 v Milaně, zemř. 1592 v Padově. Velká učenost a podivuhodné pokroky v životě zbožném byly ovocem vychování, jehož se mu dostalo od rodičů. Záhy jsa naplněn pohrdáním světa, vstoupil do kongregace barnabitů, jižto sloužil, jsa professorem filosofie a theologie, později jsa neúnavným pastýřem duší; v r. 32. svého věku byl pro své zásluhy zvolen generálem barnabitů. Byv od papeže Pia V. jako missionář a biskup poslán na Korsiku, z poslušnosti se tam odebral, ačkoliv umírající otec jeho těžce to nesl; jemu bylo báti se námořních lupičův a Korsika byla ve stavu nábožensky žalostném. Jeho horlivost s láskou spojená, přivedla Korsiku do utěšeného stavu a zjedнала mu názvu apoštola Korsiky. Tortona a Janov přály si jej mítí biskupem; než on nechtěl svou diecési, Korsiku, opustiti; jenom poslušnost k papeži jej pohnula dosednouti na stolec biskupský v Padově, kde dlouho nebyl horlivým apoštolem, jelikož roku následujícího zemřel.

13. Alfons a St. Maria, biskup, básník, filosof a historik. Žil ve Španělsku 1396—1456. Byl nejmladším synem obráceného žida Salomona Leviho, jenž r. 1390 se svou rodinou dal se pokřtiti a přijav jméno Paulus a St. Maria pro své výborné vlastnosti biskupem se stal v Burgosu. Jako otec a jeho bratr,

Gonsalvus, jenž taktéž pro své výborné vlastnosti biskupem se stal, zvolil si stav kněžský; kromě theologie studoval právo občanské a církevní, fysiku a historii. Aeneas Silvius, pozdější papež Pius II., nazval jej »rozkoší Španělska«. Ctnostný jeho život a učenost jej doporučily papeži Eugenu IV., jenž jej ustanovil po jeho otci biskupem v Burgosu. Jsa biskupem, vynikal pokorou, dobročinností a nábožností. Jsa horlivým členem duchovního řádu, reformoval v klášteřích své diecese kázeň. Také diplomaticky byl činným s dobrým výsledkem; odvrátil válku, hrozící mezi Španělskem a Portugalskem. Také pracím literárním věnoval prázdnou chvíli.

14. Alkuin (735—804), nar. v Yorku v Anglii, kněz neřeholní, od r. 796 mnich a opat kláštera sv. Martina v Tursu, kde také zemřel, přítel a učitel císaře Karla Velkého, jeho rodiny a císařského dvora, učitel Franků, kterým přivlastnil vzdělanost starého věku, křesťansky upravenou, organisátor duševního života v říši Karla Vel., mocně působící na duševní vývoj doby nastávající; theolog, grammatik, filosof, astronom, básník, učitel a zakladatel škol. Vychován byl nejprve ve škole klášterní, pak ve škole biskupské od arcibiskupa yorkského založené a řízené, ve které se vykládaly všechny nauky tehdy známé a pěstované, a která s knihovnou týmž arcibiskupem založenou, byla Alkuinovi později svěřena. R. 781 poznal Alkuina Karel Veliký, který ho pro sebe a své záměry získal. Alkuin byl v čele učenců na císařském dvoře, pomáhal zakládati školy ku vzdělání lidu, zvláště kněží. Jsa opatem, zdokonalil školu klášterní v Tursu, tak, že celému střednímu věku velice prospěla, jelikož z ní vyšli znamenití učitelé, na př. Rabanus Maurus, Haymo Halberstadtský. Než také o to pečoval opat Alkuin, aby v jeho klášteře vládla kázeň. Vědomostí světské tak zvaných sedmerna svobodných umění, byly mu přípravou ke studiu Písma sv. Že byl smýšlení přesně církevního, dokázal,

an byl papeži cele oddán, sv. Otců si vážil, kacířům, adoptiánům odporoval, simonii zavrhoval, o vzdělání kněží a plnění povinností kněžských pečoval a radil, aby s pohany šetrně a laskavě nakládali ti, kteří je chtějí obrátiti. Že směřoval ke svatosti kněžské, dokázal, an opět žádal Karla Velikého, aby mu dovolil vzdáliti se od jeho dvora, v ústraní tichém, klášterním P. Bohu sloužiti a k smrti se připravovati, což mu bylo konečně popřáno, 8 roků před smrtí. Zůstavil po sobě spisy filosofické a theologické, jakož i básně různého obsahu.

15. Allen Vilém (1532—1594), Angličan, kardinál, velezasloužilý o zachování náboženství katolického v Anglii za královny Alžběty. Když s výtečným prospěchem vystudoval na universitě oxfordské, vstoupil do stavu duchovního a byl povýšen na doktora filosofie. Než vypudilo jej z domoviny nastoupení Alžběty na trůn; brzy však, nedbaje ukrutností Alžbětíných a pronásledování katolíků, vrátil se a žil tři roky ve skrytosti, přinášeje útěchu sklíčeným katolíkům a dodávaje jim myslí. Jelikož však vláda anglická se o něm dověděla, musil svou vlast navždy opustiti. A nyní vykonal dílo nejdůležitější a nejdárnější, jež sloužilo k záchraně katolictví v Anglii, an založil r. 1568 v Douay ve Francii při universitě anglickou kolej, ze které již v prvních pěti letech vysláno bylo do Anglie více než 100 misionářů. Allen také učil v této koleji a dosáhl r. 1571 doktorátu theologického. Podobné koleje založil pro katolíky anglické papež Řehoř XIII. a král španělský Filip II. Allen byl Sixtem V. učiněn kardinálem a Filipem II. arcibiskupem měchlínským; než arcibiskupství odmítl a pracoval v Římě pro Církev a svůj národ jako kardinál ve mnohých oborech neunavně. Jeho smrti želeli papež a katolíci angličtí hlubokým zármutkem. Latinsky a anglicky vydal mnoho spisů náboženských, zvláště apologetických.

16. Alliolí Jos. Fr. (1793—1873), vykladatel a překladatel Písma sv., filosoficky a theologicky vysoce vzdělaný, r. 1816 v Řezně na kněze posvěcený, doktor theologie, také pro profesuru gymnasiijní státně approbovaný. Tento všestranně vzdělaný kněz neřeholní, jenž spojoval pravou učenost ne s pýchou, nýbrž s pokorou a kněžskou dokonalostí, jenž také duchovní správou byl nejprve zaměstnán, stal se profesorem universitním pro řeči orientální, výklad Písma sv. a biblickou archaeologii (1821—1835) nejprve v Landshutě, pak v Řezně. Byl rektorem university, členem akademie věd, rytířem několika řádů. Onemocněv, vzdal se profesury a stal se kanovníkem v Řezně, r. 1838 proboštem v Augšpurku. Vedle své činnosti úřední a spisovatelské prokazoval křesťanskou charitu ve spolcích. Mezi jeho spisy vyniká německý překlad Písma sv. s poznámkami, od Papeže a četných biskupů schválený.

17. Altmann (1010—1091), svatý, biskup pasovský, jenž měl stejné úmysly s pap. Řehořem VII., jenž Církve sv. katol. se ujímal mocně proti světské vládě a proti nevázanosti duchovenstva. V dějinách se zove vir apostolicae conversationis et magnarum in Christo virtutum, muž takové svatosti, zdrženlivosti a oddanosti v sv. Církvi katolické, že byl ctěn a milován od papeže Řehoře VII. a sv. Anselma, biskupa v Lucce, jakož i ode všech dobrých, kteří jej znali, že však byl nenáviděn a obáván od rozkolníků a nešlechtníků, že jeho smrt všecky dobré naplnila zármutkem, všechny nešlechtníky však radostí. Tento učený, svatý a horlivý biskup trpěl pro pravdu a právo velice, tak že byl by málem podstoupil smrt mučednickou. Zemřel ve vyhnanství.

18. Alzog J. B. (1808—1878), katolický církevní dějepisec, nar. v Pruském Slezsku. Studoval ve Vratislavi a Bonnu na universitě; r. 1834 vysvěcen na kněze, 1835 povýšen na doktora, 1836 zvolen profesorem v Poznani, kde působil také k obraně arcibisku-

pa Martina z Duninu, 1845 stal se kanovníkem, profesorem a ředitelem semináře v Hildesheimu; r. 1853 stal se profesorem církevních dějin na univerzitě ve Freiburgu v Breisgau; r. 1869 pracoval pro církevní sněm vatikánský. Byl velice laskavým a šlechetným k těm, s nimiž obcoval, byl velice pracovitým a bedlivým při přednáškách a sepisování. Jeho církevní dějepis dočkal se devatera vydání a byl do více jazyků přeložen; jeho patrologie dočkala se tří vydání. Psal mnoho článků do různých časopisů. Nejvýtečnější katolíci němečtí byli jeho přáteli; památku jeho vděčně zachovali přčetní jeho posluchači.

19. Ambrož z Lombezu ve Francii, kapucín, asketický spisovatel (1708—1778). V klášteře byl učitelem theologie a zastával úřad kvardiána a definitora. Tento muž učený a zbožný věnoval se s neobyčejnou horlivostí zpovědníci a kazatelně, aby duše vedl do nebe; zvláště se těšil té schopnosti, duše úzkostlivé a malomyslné těšiti a ke statečnému, pokojnému a radostnému životu křesťanskému povzbuzovati. Napsal »O pokoji vnitřném«, »O radosti duchovní« a o jiných zjevech zbožnosti. Jeho spisy jsou provanuty pravou zbožností, lahodou spisů sv. Frant. Saleského, jehož vroucnost a dojemnost sobě přisvojil. Jeho spisy jsou tím vzácnější, že jansenistické bludy mnohé správce duchovní svedly ku přílišné přísnosti a že nemravnost královského dvora a mnohých šlechticů sloužila lidu ku pohoršení; proti obojímu zlu skýtá náš Ambrož vydatný lék.

20. Ambrož ze Sieny (1220—1286) blahoslavený, učený a zbožný dominikán, po noviciátě studoval na univerzitě v Paříži filosofii a theologii u Alberta Velikého, dosáhl baccalaureatu a vypomáhal svému učiteli velmi chvalitebně na katedře a kazatelně. V Kolíně n. R. přednášel přčetným posluchačům vědy božské. Opatrnou a horlivou řečí svou rozhodoval mnoho rozepří veřejných také státních, zvláště v Sieně, svém rodišti. Posléze jej do Říma povolal

papež Innocenc V., aby tam obnovil theologická studia, jež ve dlouhých politických nepokojích tam byla zanedbána. Všecky důstojnosti církevní, také biskupskou zamítl; jemu bylo nejmilejší žítí v klášterní kázni, sloužití mši sv., učiti sebe a jiné, kázati, zpovídati, dobře činiti jiným.

21. Anselm (1033—1109), svatý, benediktin, arcibiskup canterberský, primas Anglie, učitel církevní, žák výtečného učitele Lanfranka a slavný učitel při škole kláštera Bec, kterou jako převor a pak jako opat velice zdokonalil. Jsa arcibiskupem, odporoval mocně a statečně Vilému II. a Jindřichu I., rušitelům práva církevního, tak, že Jindřicha I. přiměl vzdáti se investitury. S dobrým výsledkem reformoval duchovenstvo a kláštery. Svým slovem a písmem nabyl názvu otce scholastiky, jenž otevřel dráhu středověké samostatné spekulaci theologické a ji uchránil pevnými zásadami před zhoubným racionalismem. Jemu ke cti založeno »Anselmianum«, studijní kolej benediktinská pro celý řád.

22. Ansgar (801—865) svatý, apoštol severu, narozen ve Francii v Pikardii, vychován ve slavné škole benediktinského kláštera Corvey, benediktin. Žil přísně podle řehole a studoval pilně. V 17. roce věku svého byl již učitelem. Také byl horlivým kazatelem. R. 826 započal, Ludvíkem Pobožným podporován, činnost misionářskou v Dánsku a ve Švédsku; mnohé strasti a překážky překonal a křesťanství v obou zemích zavedl a upevnil. R. 831 stal se arcibiskupem v Hamburku a apoštolským legátem pro sever. Když bylo křesťanství v Dánsku a Švédsku zajištěno, trávil poslední léta svého života v Brémách jako mnich, přísně podle řehole sv. Benedikta pokojně, udíleje podpory misionářům a chudým; vykupoval otroky a postavil v Brémách nemocnici.

23. Arnoldi Vilém (1798—1864), arcibiskup trevírský. Studoval v semináři trevírském filosofii a theologii a stal se knězem r. 1821; svou pilností,

skromností a mravností zjednal si přízeň svých učitelů a spolužáků. Vynikaje známostí mnohých řečí, byl zvolen r. 1821 učitelem staré literatury v kněžském semináři trevírském. Kromě orientálních řečí přednášel biblickou archeologii a duchovní řečnictví. R. 1826 věnoval se duchovní správě s velkou horlivostí a požehnaným výsledkem; proto ho učinil biskup trevírský r. 1834 při své katedrále kanovníkem a kazatelem. Ve svých řečích, obsahem a formou dokonalých, projevoval znamenitou nadšenost pro slávu Boží a úspěch Církve sv. katolické, živou víru, vroucí snahu a apoštolský boj proti nepravostem. Přes překážky vládní byl zvolen biskupem trevírským r. 1842 k velké radosti věřících. Jsa biskupem, vystavil posvátné roucho Spasitelovo podle přesvědčení a toužení svého a svých diecesánů ke ctí a slávě P. Ježíše a ke spasení svých diecesánů. Byltě muž Boží, miláček lidu, hodný nástupce apoštolů, jenž moudře, pevně a otcovsky vládne. Napomínal kněze, aby pilně navštěvovali školy, aby horlivě zpovídali, aby se scházeli v konferencích pastýřských v exerciciích, aby v roce revolučním lid udržovali v poslušnosti k občanské vrchnosti. Zaváděl kláštery, podporoval spolky náboženské, účastnil se schůzí biskupských ku povznesení Církve sv. katolické, putoval dvakrát do Říma. Zemřel, obohacen zásluhami, oplakáván v celé diecési. Tiskem jsou vydána jeho kázání.

24. Arnošt z Pardubic, první arcibiskup pražský, nar. r. 1297 na hradě Hostinném u Ouval v Čechách, syn rytíře Arnošta z rodu Malovců a matky Adély. Zemřel r. 1364. Arnošt, byl od rodičů dobře vychován, nabyl počátků vzdělanosti na farní škole P. Marie při řeholním domě rytířského řádu Johannitů; tu naučil se vedle češtiny latině a němčině a později přiučil se také vlaštině a francouzštině. Tehdy se mu přihodilo, co teprv před svou smrtí projevil a veřejně hlásati kázal, aby svou hříšnost pokorně vyznal a lid

povzbudil P. Marii ctíti a k ní se utíkat, co mocné přispělo k jeho dokonalosti a co se na oltářích vy-
 podobňuje. Jednou, když byl ve farním chrámu
 kladském na nešporách a pozdvihl oči k soše P. Ma-
 rie na hlavním oltáři, zdálo se mu, že P. Maria od
 něho smutně oči odvrátila, proto, že Ježíška, kterého
 v ruce držela, hříchy svými uráží. I modlil se vroucně
 a sliboval polepšení, až P. Maria opět svou milostnou
 tváří k němu se obrátila. Tu vidíme, jak ve-
 lice litoval svých hříchů — a byly to zajisté jenom
 všední — jak chtěl se varovat i stínu hříchu a jak
 vroucně miloval P. Marii. Z Kladska byl poslán do
 vyšší školy benediktinů v Broumově a potom ode-
 bral se na biskupskou školu do Prahy, kde učil se
 svobodným uměním. Ku chvále škol farních, klášter-
 ních a biskupských napsal sám Palacký: »Ústavové
 tyto zajisté sloužili středověkosti za semeníště nejen
 nábožnosti, ale i nauky a umy, osvěty a průmyslu.
 Tatáž ušlechtilá snaha, která za našeho věku si li-
 buje zakládání a podporování spolků, akademií uče-
 ných a uměleckých atd., vedla také v život středo-
 věké ony ústavy, jenže účely těchto bývaly ještě
 vyšší a rozsáhlejší, prostředky ještě účinnější a tudíž
 postavení a působení jejich ještě blahodárnější.«
 A proč? Poněvadž se v středním věku ve školách
 farních, klášterních a biskupských nejenom vyučova-
 lo, než také vychovávalo podle morálky křesťanské
 a poněvadž vzdělání rozumu se pokládalo za květ a
 vzdělání svobodné vůle za ovoce. A., vychodiv školu
 biskupskou, nastoupil z ideální lásky ku vědám cestu
 do Italie a studoval po 14 let na univ. v Bologni a Pa-
 dově filosofii, teologii a práva, a stal se licenciátem
 právu církevním. Na těchto školách míval kolem
 sebe chudé kleriky, které hmotně podporoval. Upřím-
 nou zbožnost zachoval si i ve velkoměstském víru
 ciziny, jakož i křesťanskou mravnost, nejsa podoben
 rozpustilým posluchačům university. Bvl pokorný
 a skromný, nepyšně se ani rodem, ani bohatstvím,

ani vědomostmi svými. Dokonav v Itálii studie, odebral se Arnošt na papežský dvůr ve Francii, přijal svěcení kněžské, stal se kanovníkem při biskupském chrámě v Praze a r. 1341 byl zvolen děkanem stoličné kapitoly, ve kterémžto úřadě získal si svou zbožností, mravní dokonalostí, učeností, moudrostí, vlídností a výmluvností lásky všech kanovníkův a obecného lidu. Také k sobě každého vábil uhlazeným společenským taktem a skromností. Také Karel IV., král český, znamenal výborné vlastnosti Arnoštovy a spřátelil se s ním, když byl Arnošt ještě děkanem, a učinil jej svým rádcem v důležitých státních záležitostech. Toto přátelství nadále trvalo, a když Arnošt biskupem pražským se stal r. 1343 a prvním arcibiskupem r. 1344, proměnilo se v ideální vzájemný poměr mezi mocí duchovní a světskou. Zlatou dobou v dějinách království Českého bylo panování Karla IV; a cožkoli za něho stalo se na prospěch vlasti naší, dělo se poněvíc za rady a spolupůsobení jeho přítele, Arnošta z Pardubic. Oba tyto mužové slavné a svaté paměti byli spojeni velikou láskou k Bohu i k vlasti a lidu svému, a proto vykonali věci veliké, jako nikdo v Čechách před nimi. — Velikou chválu napsali o Arnoštoví dějepisci současní i pozdější. Z nich budiž toliko připomenuto, co napsal souvěký kanovník Vilém z Hasenburka: »Jako hvězda uprostřed mlhy stkvěl se Arnošt z Pardubic ctnostným životem a učeností. Bděl ustavičně nad stádem, jež svěřil mu Pán, a vyučoval cestě pravdy, až jeho péčí zmizely mrákoty bludu a nedbalosti v ostříhání zákona Hospodinova. Ukázala se milost Boha Spasitele našeho za posledních dnů těchto na jeho sluhovi Arnoštoví, jež Otec milosrdenství a světél předešel nadhojným požehnáním sladkosti své, aby on vrstevníkům svým byl zrcadlem a potomkům vzorným příkladem.« Proto nazývá Palacký Arnošta první a nejvyšší ozdobou pražské stolice arcibiskupské, původcem a zakladatelem pořádku

ve své diecési. Tomek pak dí o odklizení tehdejších zlořádů církevních: »Náleží čest a chvála tehdejším nejvyšším hlavám světské i církevní společnosti v Čechách, císaři Karlovi samému i arcibiskupu Arnoštovi z Pardubic, že oni na prvním místě prohlíželi k potřebě napravení a přičiňovali se k tomu každý dle moci svého úřadu.« Věru není ctnosti vrchního pastýře, jež by nezdobila našeho Arnošta.

Vděčný lid český klade věhlasného arcibiskupa Arnošta právem mezi osoby domněnám svaté. Památka jeho, jak praví vrstevník jeho Beneš z Veitmile, v požehnání zůstane na věky věkův. Náboženské bludy a bouře zahaly sice památku jeho na 300 let; teprv slovutný vlastenec, kněz Tov. Jež. Bohuslav Balbin, oživil a obnovil památku jeho, vydav znamenitý životopis jeho v Praze 1664.

25. Bacher Placidus, kněz neřeholní, ctihodný, nar. 1781 v Neapoli, zemř. 1851. Nábožný kněz pečoval o jeho vychování, kollej dominikánů jej vzdělala, časté sv. přijímání a úcta k P. Marii jej zachránila před nepravostmi. Když také do Neapole se vedrala revoluce, byl mladý Placidus do žaláře vržen, v němž mu růženec jedinou byl útěchou; skoro zázrakem unikl smrti. Když Neapole se uklidnila, studoval Placidus theologii a r. 1806 stal se knězem a převzal duchovní správu při kostele Gesù vecchio, o jehož obnovení a vyzdobení se postaral, tak že jej opět věřící navštěvovali a duchovní řeči Bachrovv se zalíbením a velkým prospěchem poslouchali. Placidus povzbuzoval mládež, aby ji uchránil hříchu proti svaté čistotě, k uctívání sv. Alojsia. Čtyřicet roků řídil Placidus duchovní správu při tomto kostele, až konečně vyčerpav horlivostí své síly, tuto zem opustil, aby požíval na věky toho, pro něhož pracoval. Lid se hrnul davem, aby ještě jednou viděl milovaného kněze; také s ním se rozloučili král, královna a infant španělský. Řím jej prohlásil ctihodným sluhou Božím.

26. Barbarigo Řehoř (1625—1697), blahoslavený, biskup v Padově, kardinál. Zvolen byl biskupem bergamským, prošel ihned diecési, sobě svěřenou, pečoval o vzdělání mládeže, rozšířil a obohatil seminář kněžský, vyžadoval přísně, aby duchovní šetřili církevních předpisů o tonsuře a oděvu, zavedl pro duchovenstvo exercicie a svolal synodu diecéšní. V katedrále své zařídil oratorium, kde každou neděli se konaly meditace o věčných pravdách, kterým on sám byl přítomen, aby dal věřícím příklad zbožnosti a kajícího. Jsa velice štědrým k chudým a nuzným, spokojoval se pro sebe málem a daroval svou vlastní postel. Kněží a lidu byl pravým reformátorem, podoben jsa sv. Karlu Borromejskému. Papež dověděl se o této činnosti, jmenoval jej kardinálem. Když biskup padovský zemřel, byl Barbarigo přinucen dosednouti na jeho stolec. Také nyní konal díla pobožnosti, sebe obětoval pro duchovenstvo a lid. Kázně církevní s přísností posvátnou byl bdělý, seminář zdokonalil, knihovnu v něm rozšířil, tiskárnu zjednal a do něho výborné učitele povolal, také pro řeč arabskou, řeckou a hebrejskou; kolej založil pro mládež šlechtickou. Kněží se musili měsíčně scházeti, aby rokovali o věcech svědomí se týkajících za jeho předsednictví; sám také horlivě kázal. Všechněm učencům byl věrným přítelem a ochráncem. Po smrti Alexandra VIII. chtěli jej mnozí kardinálové voliti papežem; že se jím nestal, radoval se velice. Za šest roků nato zemřel smrtí blaženou.

27. Baronius Caesar (1538—1607), nar. v Soře v Kampánii, kardinál, dějepisec církevní. Studoval kromě filosofie a theologie také právo církevní a občanské. Seznámiv se se sv. Filippem Nezi, přilnul ku kongregaci aratoria proti vůli svého otce, jenž jej všeliké podpory zbavil. Věnoval se 30 roků duchovní správě, zpovídal a kázal horlivě, zvláště o církevních dějinách, před četným posluchačstvem, ošetřoval nemocné v nemocnicích a konal nejnižší služby v domě.

tak že diviti se musíme, že při tom měl dosti času ke studiu. R. 1568 počal sepisovati na rozkaz svého představeného, sv. Filippa, velké dílo dějin církevních proti protestantům, Děvínským centuriátorům. Když se poděkoval sv. Filipp, stal se Baronius představeným kongregace. Papež Klement VIII. zvolil Baronia svým zpovědníkem. Tu mu pravil jednoho dne sv. Filipp: Papež tě dnes zavolá, aby se zpovídal; řekni mu před rozhřešením: P. Filipp mi poroučí říci Vaší Svatosti, že nesmím Vás rozhřešiti, aniž budoucně Vás zpovídati, nerozhřešíte-li krále francouzského. R. 1595 obdržel Jindřich IV. rozhřešení a téhož roku Baronius se stal apoštolským proto-notářem a r. 1596. kardinálem, když mu papež pohrozil vyobcováním z Církve. R. 1605. málem by se byl stal papežem, kdyby nebyla nepřízeň krále španělského volbu jeho překazila k veliké jeho radosti. Baronius perem a skutkem hájil horlivě práv Církve sv. katolické a papežových. Byl ode všech ctěn, vážen a milován. Po trapné nemoci, kterou s myslí do vůle Boží odevzdanou snášel, zemřel smrtí blaženou. Z četných jeho spisů jsou nejdůležitější dějiny církevní.

28. Baudouin Al. Maria, ctihodný, apoštol Vendéeovců králi věrných, nar. ve Vendée, zemř. 1835. Na kněze 1789 vysvěcen byl první z kněží diecése Luçonské, jenž na ústavu revoluční nepřisáhal a proto ve vyhnanství trudný život vésti musil. Také mu na mysli tanula bída nešťastných katolíků, zvláště Vendéeovců, kteří postrádali útěchy náboženské. Proto převlečen za dělníka, vloudil se 1797 do Vendée, kde se skrýváje tři léta, tajně konal v noci služby Boží, slovo Boží hlásal a sv. svátosti udílel. Takořka zázračně unikl slídičům revolučním a neznabožským. Posléze dovolil 1800 konsul Bonaparte svobodně vyznávatí náboženství křesťanské. Tu bylo práce mnoho a mnoho pro kněze horlivého. Baudouin vykonal, co přesahovalo síly lidské, pomocí Boží nad-

přirozenou. Život jeho často vydán byl největšímu nebezpečí; než jeho láska a trpělivost přemohla všechno. Osada Chavagnes, kde pracoval od r. 1801, ctěla jej jako světce. Aby mládež ženskou vychoval křesťansky, založil kongregaci ženskou. Aby měl dosti kněží pomocníků, otevřel malý seminář ve své faře. Baudouin osvědčiv se tu dobrým vychovatelem, stal se ředitelem velkého semináře kněžského v La Rochelle, pak v Luçonu; při tom se staral o celou diecési. Když síly mu ochably, vrátil se do svého semináře malého, a tam blahou smrtí zemřel. Byl velikým ctitelem neposkvrn. početí Panny Marie. Po jeho smrti staly se mnohé případy zázračného uzdravení.

29. Beda Ctíhodný (674—735), svatý, benediktin, učitel církevní. Nar. v Anglii. Spojuje výběžky doby římsko-křesťanské s prvními počátky germanských národů pokřesťaněných, založil nový život kulturní na křesťanské římské vzdělanosti a učenosti. Výkony tohoto života byly z Říma přeneseny mezi národ anglo-saský, jehož nejkrásnější ozdobou jest Beda. Byl vychován od 7. roku věku svého, učil se, posléze on sám učil od 30. r. věku svého ve dvojitém klášteře weremouth-yarrowském, kde meškal až do smrti. V klášteře konal své povinnosti řeholní, bádal o Písmě sv. a zaměstnával se k svému potěšení a radosti učením se, učením a psaním. Když ho výteční učitelé vycvičili, shromáždňoval jako učitel kolem sebe velký kruh žáků, kteří opět sami vzdělanost křesťanskou po germánsku šířili. Byl ve styku se všemi znamenitými muži své vlasti, kteří v něm ctili svého přítele a rádce, kteří měli živou účast na jeho učených pracích. Psal srozumitelně o všech oborech tehdejšího vědění: grammatice, metrice, fysice, astronomii, chronologii, historii a theologii; tak se stal učitelem celého středního věku; svým dílem »*Historia ecclesiastica gentis Anglorum*« stal se otcem anglického dějepisu. Tímto historickým dílem ukon-

čil r. 731 svou činnost učitelstkou, a nyní se připravoval k blažené smrti, která se dostavila r. 735.

30. Beer Jakub, velmistr ryt. ř. křížovníků v Praze, nar. 1796 v Plané Chodové v Čechách, zemř. 1866. v Praze. Byl kooperátorem u sv. Karla ve Vídni, byl povýšen na doktora theologie a byl učitelem náboženství na technice ve Vídni. R. 1826 stal se po odchodu Bolzanově profesorem náboženských věd a paedagogiky na pražské filosofické fakultě a kazatelem akademickým. Svými vědomostmi, svou zbožností, svým taktem, svou laskavostí a dobrotivostí získal si náklonnost svých posluchačů, kteří jej neradi ztratili, když se dostal 1836 za profesora dogmatiky na theologickou fakultu. R. 1840 byl zvolen od svých řádových bratří za velmistra. Jsa velmistrem, nehledal sebe, svůj prospěch, nýbrž hledal blaho svých bratří duchovní a tělesné, jakož i čest svého řádu; bytě věru skromný, choval snahy ideální. Stavení farní a hospodářská obnovil. Residence velmistrova a kapitolní síň byly zvelebeny. Kostel řádový byl vkusně obnoven. Beer stal se přisedícím zemského výboru, ředitelem gymnasií v Čechách, předsedou zkušební komise pro gymnasia. Dbal o to, aby členové řádu si osvojili vzdělanost theologickou a všeobecnou, aby pěstováním askese vedli život zbožný, kněžský a řeholní, aby roční exercicie se konaly. Za něho mnozí členové řádu zaujímali veřejná místa významná. Vůči nešťastnému, bloudícímu doktoru Aug. Smetanovi objevil Beer křesťanskou moudrost, jemný takt a šlechetnou mysl, jaká představenému sluší; jest litovati, že Smetana byl příliš zaslepen, než aby poslušen byl hlasu otcovského. Beer byl povaly tiché a mírné a miloval svůj řád; proto nabízenou důstojnost biskupa budějovického odmítl. Byl zpovědníkem vysoké šlechty, obhájcem Církve a dobrodincem lidí potřebných. Jeho bratří jej ctili a milovali, panovník jej vyznamenal dvěma řády.

31. Bellarmin Robert (1542—1621), jezuita, kardinál. Nar. v Montepulciano, zemřel v Římě. Náleží k významnějším osobám svého času, právě tak jsa nábožný jako učený, byl ctěn od katolíků i od nepřátel Církve katolické nenáviděn a neuvěřitelnou měrou pomlouván a tupen. Více let ztrávil na katolické universitě v Luvani a v Římě jako profesor; byl poslán do Francie, aby kalvanismu postavil hráz. Stal se v Římě rektorem jesuitské kolleje, provinciálem řádovým, kardinálem, ano r. 1602 i arcibiskupem, než r. 1605 této důstojnosti se vzdal. Jeho další život jest vyplněn činností církevně politickou a literární; při tom dozíral k německé kolleji v Římě. Jeho veliké dílo apologetické »Disputationes de controversiis christianae fidei«, jež vzniklo z přednášek v jesuitské kolleji v Římě konaných a přechetně navštěvovaných, jež vyniká neobyčejnou učeností a jasností, jakož i důstojností a klidností polemiky, zabezpečilo mu nehynoucí slávu. Přčetní protestanti psali proti tomuto velikému dílu. Mnoho spisů theologických a církevně politických Bellarmin vydal, také katechismus, jenž byl do mnohých jazyků přeložen a jehož se posud v Itálii užívá. Jednání o jeho beatifikaci bylo důvody politickými překaženo.

32. Benkert Frant. Jiří (1790—1859) doktor theologie, kapit. děkan ve Würzburgu. Nar. v Nordheimu. Nejprve kaplanoval, pak se stal ve Würzburgu ředitelem kněž. semináře. Tu, jsa vychovatelem kněžstva, rozvíjel činnost požehnanou, výsledkem dobrým provázenou; proti lživému náboženskému rationalismu, víře katolické zhoubnému, jenž z XVIII. století ještě tehdejší školy theologické podrýval, postavil učení Církve sv. katolické a pečoval o to, aby theologové jemu svěřeni milovali své budoucí povolání kněžské, aby vedli život právě kněžský, aby upřímně a s láskou lnuli k Církvi sv. katolické, od Syna Božího založené a Duchem sv. řízené. Z jeho školy vyšli mnozí vzorní kněží. Také mu bylo záleženo na tom, aby

smýšlení katolické vniklo do širších vrstev lidu; proto založil dva časopisy: »Přítel náboženství« a »Nesmrtelnost«. Tím se stal Würzburg středem katolického hnutí v Německu. Za tuto blahou působnost byl zvolen kanovníkem, později děkanem kapitolním. Také dějepisem se zabýval a uveřejňoval své práce historické.

33. Beránek, Dr. Frà Jindřich, člen ryt. řádu Johanitů neboli Maltánů v Praze. Nar. r. 1838 ve Stráčově, zemř. r. 1907 v Praze. R. 1860 vstoupil do řádu Maltánského a byv na kněze vysvěcen, sloužil na mnohých řádových farách, až konečně v Praze u Panny Marie Vítězné ustanoven jako farář a strážce divotvorného Pražského Jezulátka. Vzdělanost kněze katolického a kandidáta doktorátu theologického spojoval: 1. se známostí mnohých řečí moderních, jež ho činila schopným konati mnohé cesty k dalšímu vzdělání; 2. se vzdělaností filosofickou, jelikož byl doktorem filosofie; 3. se vzdělaností paedagogickou, jelikož chvalnou činnost vyvíjel ve spolku českých učitelů, na něž blaze působil, aby paedagogiku spojovali s náboženstvím. A tento muž výborně a všestranně vzdělaný, byl koo��átorem, farářem a spolu strážcem Jezulátka Pražského, jehožto úctu neunavně šířil. Tisíce členů z různých krajů světa přistoupili ke družině Ježíškově jeho působením. Značnou korespondenci, obsahující různé prosby, dotazy, strasti a přání k divotvornému Ježíškovi vyřizoval v různých řečech ne úředním slohem, nýbrž pastórálně kněžsky, aby potěšil zarmoucené, povzbudil malověrné, posilnil doufající. Jako sám v Ježíška věřil, doufal, jej miloval, jako sám od Ježíška mnoho milostí dostával, tak si přál, aby také jiní Ježíškovi naklonění byli věrou, nadějí a láskou, aby také jiným se dostalo od Ježíška projevů a důkazů lásky Jeho k nám. Ze ctností našeho Beránka budiž připomenuta jeho veliká šetrnost, jež způsobila, že mohl dobře činiti ke slávě Boží a ku blahu bližního. Trpěl dlouho

trvající chorovou, kterou trpělivě snášel, až r. 1907 v Pánu zesnul a svůj plodný, šlechetný život pozemský skončil, aby v nebesích hojnou vzal odměnu.

34. Bergier Mikuláš Sylv. (1718—1790), nar. ve Francii, slovatný spisovatel a apologeta. Byl 16 let farářem, pak profesorem a ředitelem kolleje v Besançonu. Zde si zjednal svými spisy a svými osobními vlastnostmi takové pověsti, že byl přijat do akademie v Besançonu, do král. spolku v Nancy a do akademie v Paříži za člena. Pro své velké zásluhy byl zvolen kanovníkem a zpovědníkem královým. Bergier zaujímal mezi učenými theology francouzskými v XVIII. století znamenité místo a byl pokládán za hlavního obránce víry katolické proti Voltérovi, Rousseau-ovi, Helvetiovi, Boulangerovi, Freretovi a jiným. Také sloh jeho spisů byl výborný, klidný a výmluvný, takže se rovnal Bergier Bossuetovi. Četné a výborné jsou jeho spisy apologetické; za ně bylo mu kněžstvo francouzské vděčno a pařížský arcibiskup jej učinil kanovníkem. A my jej právem nazýváme vzorným knězem, jenž spojuje učenost, knězi katolickému příslušnou, s dokonalostí kněžskou a horlivostí apoštolskou.

35. Bernard z Wagingu v Bavorsku (1400—1472), benediktin. Vystudovav v Solnohradě a ve Vídni, kde se stal na universitě bakalářem krásných umění, vtoupil mezi řeholní kanovníky, přešel však, touže po přísnější kázni, k benediktinům v Tegernsee, kde panoval vzorný pořádek. Projevovav takovou zbožnost, učenost a praktickou horlivost, že brzy a na dlouho svěřil mu opět řízení konventu. Bernard povznesl klášter slovem i příkladem, jak vysvítá z jeho spisů a promluv kapitolních, jakož i ze spisů asketických, jež vydal hlavně k poučení a vzdělání svých bratří řeholních. Než také na venek do dalekých kruhů řeholních prokazoval Bernard činnost reformační svou osobní přítomností, jakož i svými dopisy a spisy a to s dobrým výsledkem, takže několik klášterů mu děkovalo za patřičnou kázeň ře-

holní. V důvěrném poměru žil s kardinálem Mikulášem z Kusy, jemuž platné služby vykonal při reformování klášterů. Zemřel, jsa zpovědníkem jeptišek.

36. Bernardín z Feltre, blahoslavený, františkán, kazatel a zpovědník, svatostí a horlivostí proslulý. Zemřel r. 1494 v Padově. Od mladosti vynikaje ctností, vlohami a pilností, a povzbuzen v Padově, kde na universitě studoval práva, náhlou smrtí dvou profesorů a missionářskými řečmi sv. Jakuba z Marky, vstoupil do řádu sv. Františka. Apoštolský duch jeho učitelů a vzorů, sv. Bernardina ze Sieny, sv. Jana Kapistrána a téhož sv. Jakuba, přešel plně na něj a uschoptil ho, aby o náboženské, mravní a sociální reformě Itálie jako oni pracoval mocně, vytrvale a zdárně. Po 25 let prošel celou Itálií, podporován milostí Boží, a obrátil mocí slova svého nesčetné množství hříšníků, zjednával všude pokoj a bojoval proti lichvě a utiskování chudých. Založil také mnoho zbožných spolků chudé podporujících. Lichváři a jiní zatvrzelí hříšníci ho nenáviděli a pronásledovali; on však jim oplácel láskou a důvěřoval v Boha a byl několikrát zázračně zachráněn. Papežové jeho služeb užívali ku zjednání pokoje. Máme od něho také spisy.

37. Bernardín ze Sieny v Itálii (1380—1444), svatý, františkán, slovuťný reformátor řádu, kazatel a spisovatel. V mládí již podivuhodny byly jeho ctnosti a pokroky ve vědách, jakož i jeho ošetřování nemocných. Vstoupil r. 1402 do kláštera františkánského, kde přísně se zachovávala kázeň řádová. Brzy po noviciátě jal se kázati z poslušnosti. Maje hlas slabý a chraplavý, vyprosil si od P. Marie zázračné udělení hlasu silného a příjemného. Nyní kázal jako missionář po celé Itálii proti zlořádům mravním, náboženským a sociálním; jeho mocná, lidová výmluvnost, jeho rekovské ctnosti, jeho pevná důvěra v Boha, četné zázraky, podivuhodné výsledky činily ho hlavním nástrojem v rukou Božích ku pravé reformě

církevní v lidu. Tato reforma lidu vzmohla se ještě více tím, že Bernardin reformoval kláštery fran-tiškánské, ze kterých pak vyšli Bohu milí, Církvi sv. prospěšní kazatelé-misionáři. Mnohá pronásledování mu vzešla z jeho působnosti; než překonal je všechna s pomocí Boží, za kterou snažně prosil s pevnou důvěrou po celý svůj život. Apoštolem byl až do své smrti. Třikrát mohl se státi biskupem, on však nechtěl. Jeho spisy o morálce, askesi a mystice svědčí o jeho učenosti, svatosti a zkušenosti.

38. Bernier Et. Al. (1764—1806), biskup orlean-ský. Byl jedním z těch francouzských kněží, kteří, když vypukla revoluce, nesložili přísahu konstituční. Byv ze své fary proto vypuzen, odešel k Vendéovcům, králi a Církvi katolické věrným, roznítil je svými ohnivými kázáními ke statečnému odporu proti revoluci a podporoval jejich vůdce moudrými radami. Z té příčiny, když Bonaparte se stal konsulem a chtěl Vendéovce upokojiti, povolal jej k sobě a radil se s ním o politice a náboženství; podle jeho rady přilnul k Církvi katolické a uzavřel s papežem konkordát. R. 1801 stal se Bernier biskupem orleánským, než r. 1801 zemřel, požívaje veliké cti.

39. Berulle Pierre de (1575—1620), francouzský kardinál. Proti vůli svých příbuzných stal se knězem; odmítl všechny nabízené důstojnosti, biskupství, opatství a vychovatelství král. prince a vykonal, jsa učeným, zbožným a apoštolsky horlivým, Církvi katolické tři veliké služby: 1. obrátil více vznešených kalvinistů; 2. zavedl do Francie řád karmelitánek, sv. Terezií zreformovaný, přes mnohé překážky, založil pro kněze neřeholní ku povznesení duchovní správy a vědecké činnosti theologické francouzské oratorium podle italského oratoria, sv. Filipem Neri zřízeného, přes mnohé překážky. Ludvík XIII. užil jeho služeb k vyřízení více nesnadných záležitostí státních, vymohl mu kardinalát a učinil ho presidentem státní rady, když jeho přispěním pev-

nost La Rochelle byla dobyta. Jeho hlavní dílo literární jest: »Les grandeurs de Jésus-Christ«, hluboké a původní pojednání o vtělení Syna Božího. Jeho svatořečení, jež odpovídá jeho učenosti, svatosti a apoštolské horlivosti, překazil spor jansenistický.

40. Bobola Ondřej, blahoslavený, nar. r. 1592, zemřel r. 1657, člen rodiny polské (původně české), jež odporovala německému protestantství a ruskému rozkolnictví, člen Tovaryšstva Ježíšova, mučedník. Byv přijat do Tov. Jež. a na kněžství vysvěcen, stal se kazatelem a zpovědníkem a spoluředitelem Mariánské družiny studujících. Tak se staral o dorostlé a o mládež; tak vystupoval na kazatelnu a sestupoval do zpovědnice. Toť zaměstnáním dobrého kněze: kázati a zpovídati, pečovati o starší a mladší. Při mši svaté pak dostává dobrý kněz k tomuto svému zaměstnání požehnání Božího. Než tím není ještě vyčerpáno povolání kněze: kněz má na starosti zdravé a nemocné, bohaté a chudé, kněz má prokazovati skutky milosrdenství duchovního a tělesného, utvrzovati věřící, a bloudící přiváděti na cestu pravdy. A to vše konal Bobola při missiích, ku kterým se připravoval rozjímáním, postem, modlitbou a vzýváním P. Marie a při kterých prokazoval trpělivost, vytrvalost a zapíravost. Zvláště však rozkolníky ruské na víru katolickou obracel a obrátil jich značné množství. Než tím proti sobě popudil ruské popy, kteří, nemohouce jeho kázání vyvrátiti, pošťvali proti němu rozkolníky; a ti, fanatismem vedeni, jej smrtí mučednickou se světa sprovodili. Jak velice radoval se Bobola, že mohl pro pravdu Kristovu krev svou vycediti.

41. Bonaventura (1221—1274), svatý, jeden ze šesti velikých latinských učitelů církevních, generál a nejznamenitější theolog řádu sv. Františka, kardinál, zvaný serafický učitel. Nar. se v Bagnorea v Itálii, zemřel v Lyoně při sněmu církevním. Zázračně uzdraven u věku chlapeckém, sv. Františkem z Assisi,

vstoupil do jeho řádu, studoval filosofii v Orvieto, theologii za Alexandra Haleského v Paříži, přednášel od r. 1248 theologii, hájil žebravých řádů a stal se r. 1257 magistrem theologie. Zvolen r. 1257 generálem řádu sv. Františka, tak si vedl, že se považuje za druhého zakladatele řádu. Odmítl r. 1265 od papeže nabízené arcibiskupství yorksské, než r. 1273 důstojnost kardinálskou přijetí musil od Řehoře X., jehož volbu po tříleté sedisvakanci papežské Bonaventura svým vlivem r. 1271 uskutečnil. R. 1274 byl předsedou sněmu lyonského a on zvláště způsobil, že Řekové k unii přistoupili. Nesmírné námahy urychlily jeho smrt r. 1274. Přeslavnému pohřbu jeho přítomen byl papež s celým sněmem. Veliký přítel řehole a zachovávatel kázně, veliký kazatel, veliký reformátor řádu, veliký kníže církevní, veliký filosof a theolog stále ještě Církev sv. úrodná svými spisy, ve kterých přihlíží více k mystice, kdežto sv. Tomáš přihlíží více ke spekulaci, ačkoli oba se vystříhají jednostrannosti, oba se doplňují, jako byli oba mezi sebou důvěrnými přáteli. Nejlepší dogmatiku středního věku podal Bonaventura: »Breviloquium«. Vzácné jsou jeho spisy mystické, na př. »Itinerarium mentis ad Deum«. Jeho svatost uznána byla svatořečením.

42. Bosco Giovanni, zakladatel kongregace Salesiánů, jeden z největších apoštolů mládeže, pedagog znamenitý, ctihodný, narozen r. 1815 v provincii turínské, zemřel r. 1888. Když, jsa klerikem semináře v Turině, prohlížel nemocnici a viděl ubohé jinochy na posteli ležící, vychrtlé a bez naděje, poznal, že šeredná nepravost, prznění sebe, přivedla je na pokraj záhuby; tu pravil sám k sobě: »Ty musíš tu mládež zachrániti před tou neřestí.« Začal, jsa kaplanem v Turině, s jedním chlapcem snustlým, a za dva měsíce měl jich 20. kteří v neděli se dostavovali v sakristii sv. Františka Assiského; toť byl počátek oratoria sv. Františka Saleského, ve kterém Don Bosco hochy vyučoval, s nimi se modlil, s nimi

hry provozoval, vycházky činil, společné slavnosti církevní konal. A mládež k němu lnula, on dobrotou, vážností a láskou, náboženstvím si je plně získal, tak, že ho bez trestu poslouchali; arcibiskup Franson jej podporoval. R. 1847 zřídil pro spustlou mládež internát se školami, dílnami řemeslnými atd. Ústav ten co rok rostl; prostředků se mu dostávalo od dobrodinců. Nová oratoria se zřizovala, jež jiným kněžím svěřoval. Ano, i mnozí chlapci, kteří k ústavu tomu náleželi, vystudovali, stali se kněžími a jeho pomocníky. A tu založil kongregaci Salesiánů. Podobně shromáždil v oratoriu a ústavu dívky, jež svěřil hodným ženám. Obě kongregace, mužská a ženská, rychle se vyvinuly a byly od papeže r. 1874 potvrzeny. Boskovy ústavy vychovávací a pracovní byly zřizovány i mimo Turín, ano i v Rakousku, Francii, Španělsku, Americe. Nyní, v r. 1915, má kongregace Salesiánů více než 4200 členů ve 300 osadách; větev ženská má více než 2000 členek a více než 250 domů. Tak postavil Don Bosko hráz proti nebezpečnému socialismu, vychovává dělníky křesťanské. Tak se nám jeví Don Bosco velikým, znamenitým vychovatelem křesťanským; sám také vedl život kněze svatého. V Římě jest prohlášen ctihodným.

43. Bourdaloue Louis (1632—1704), kněz Tovaryšstva Ježíšova. Bystrým rozumem, pilným pěstováním věd, přísným šetřením stanov řeholních naklonil si představené, kteří mu přikázali učití filosofii, morálce a rhetorice. Jelikož projevil vlohy kazatelské, byl mu výhradně vytčen od představených úřad kazatelský, který zastával 40 let. Náleží mezi největší řečníky Francie, zvláště pro přesnost a pádnost důkazů. Tu se vyznamenával přísností k sobě samému, pokornou láskou k bližnímu, zvláště ve zpovědnici, kterou miloval, a v nemocnicích, kde nemocné ošetřoval, než také neohrožeností a šlechtinou svobodou, kterou projevoval na dvoře králov-

ském. Pokoru a poslušnost zachoval po celý svůj život; úřad kazatelský a správu duchovní zastával až do posledního okamžiku svého života. Byl zajisté ozdobou Tovaryšstva Ježíšova.

44. Brancati Laurentius (1612—1693), Vlach, minorita-konventuál, slovuťný theolog, plodný spisovatel, kardinál. Po noviciátě a krátkém pobyť v konventu v Bari byl poslán do Říma a r. 1634 přijat do kolleje sv. Bonaventury, kde studoval filosofii a theologii. Později přednášel tyto vědy ve školách řádových s velikou slávou a s velikým zdarem a stal se r. 1647 sekretářem a assistentem generála řádového, a pak kvardiánem. Než generál řádový ho vybídl, aby opět vědě se věnoval a vypracoval komentář k sentencím Skotovým, podle kterých františkánský řád pěstoval filosofii a theologii. Brancati této úloze dokonale vyhověl. R. 1653 stal se profesorem theologie na universitě římské a mnohé úřady církevní byly mu svěřeny. R. 1681 stal se kardinálem; uslyšev o tom, zvolal: »Pane, nedopusť, aby toto povýšení mi sloužilo k zatracení.« Málem by se byl stal papežem, kdyby Španělsko nebylo jeho volbu překazilo, což jej naplnilo velikou radostí. Všecky jeho starosti a úřady nemohly v něm udusiti lásku ke studiím vědeckým a literární činnosti. S úřední však a vědeckou činností spojoval nejkrásnější vlastnosti srdce a povahy, zachovával s velikou svědomitostí povinnosti řeholní a kdykoliv byl v konventě, účastnil se všech společných výkonů života klášterního. Jeho příbytek a strava byly vednoduché. Byl přístupen všem, dobře činil, jak jenom mohl. Nabízených statkův a důstojností nepřijímal; měl dosti na své řeholi, na svém klášteřu. Byl věřen sv. Františku až do smrti, na kterou se pečlivě připravoval. Zůstavil po sobě spisy filosofické a theologické, také asketické.

45. Brugmann Jan, františkán přísné observance řeholní a mocný kazatel, narodil se na konci XIV. stol. v Kempenu. Vychování a prvního vzdělání vědec-

kého pro duchovní stav nabyl v jednom klášteře severního Nizozemí, snad v Gröningách. Uslyšev o velké zbožnosti františkánského konventu v St. Omeru, kde přísná observance byla zavedena, žádal, aby ho tam přijali. Byv přijat, meškal několik let v konventu tom, byl učitelem theologie a připravoval se na missionáře. R. 1445 nastoupil dráhu missionářskou v Nizozemí. Ač byl slabé konstituce a slabého zdraví, kázal 20 let horlivě, výmluvně a se zdarem. V Amsterodámě smířil 2 strany politické, mezi sebou bojující; také v provincii Frieslandu překazil krvavou válku občanskou. Zavedl též na dvou místech v klášteřích františkánských reformu řeholní. Když jeho život blížil se ke konci, uchýlil se do jednoho kláštera reformovaného, kde se připravoval k smrti, jež se dostavila r. 1473. Lid nizozemský podržel jej v blahé paměti, kterou nevymazal ani čas, ani nenávist kalvínů.

46. Bruno, svatý, benediktin, biskup v Segri v Itálii, v l. 1044—1123. Nabyl neobyčejné vzdělanosti vědecké v klášteře benediktinském a v Bologni. Odešel do Říma, kde takové pověsti požíval, že byl požádán, aby na římské synodě s kacířem Berengarem disputoval. Berengar odvolal svůj blud, Bruno pak byl povýšen na biskupský stolec v Segni; důstojnost kardinálskou odmítl. Jsa nemocen slíbil, že se stane mnichem, uzdraví-li se. I stal se mnichem, a 3 léta na to, r. 1108, stal se opatem na Monte Cassino. Než musil se vrátiti na stolec biskupský; až do smrti zastával nyní úřad biskupský 10 let. R. 1123 zemřel svatě. Bruno byl smýšlení přísně církevního a zastával statečně duchovní moc Církve sv.; nikdo ho tehdy nepřekonal učeností, vážností a vlivem. Čtyřem papežům byl pravou rukou. Jako papežský legát konal ve Francii a Sicilii synody za účelem reformy a rozhodoval v rozepřích mezi biskupy. Ejhle, učenost, svatost a apoštolát se jeví v jeho životě v nejlepším souladě.

47. Brus Antonín z Mohelnice na Moravě (1518 až 1580), arcibiskup pražský (1561—1580). Věnoval se studiím v Praze, kde vstoupil do řádu křížovníků s červenou hvězdou. Ve válce turecké r. 1542—1545 velmi blahodárně působil jako vojenský kazatel při vojstě rakouském. Pobyv několik let jako farář v Chebu, zvolen byl r. 1552 velmistrem křížovnického řádu. Při vypuknutí nové války turecké byl od císaře Ferdinanda I. jmenován tajným radou a nejvyšším polním kazatelem veškeré armády. Císař sám slyšel několikrát jeho kázání a nabyv k němu pro učenost, skromnost a obezřetnost jeho takové důvěry, že jej zvolil svým zpovědníkem a r. 1558 jmenoval jej biskupem vídeňské diecése. R. 1561 byl jmenován arcibiskupem pražským, vrchním pastýřem věřících pod jednou, když byla arcibiskupská stolice pražská neobsazena v l. 1421—1560 pro nepokoje nábož. Církev katol. byla ve stavu bíděném v Čechách, kde byli vedle věrných katolíků, jednu třetinu obyvatelstva činících, podobojí, lutheráni, Čeští bratři, kalvinisté, mikulášenci, novokřtělci, schwenkfeldiáni. A proti všem těmto sektám bylo Brusovi bojovati. Nesnadný to věru úkol! A Brus jej vykonal s pomocí Boží, bez které člověk nic nedokáže. Brus Inul upřímně k Církvi katolické, papeži a sněmu tridentskému, jeho se účastnil jako orator císaře Ferdinanda I. a usiloval o provádění úchval sněmu tridentského. Z té příčiny chtěl svolati synodu provinciální, při níž úchvaly ony měly býti publikovány. Než synoda tato nemohla býti konána, pročez svolával Brus tak zv. generální konvokace, k nimž dostavovaly se arcikněží a děkanové z celého království českého; rovněž v jednotlivých okrscích dal konati konvokace partikulární. A tu byly prohlašovány zákony církevní a vyřizovány různé věci, kázně církevní se týkající. Jak moudře si Brus vedl, líčí jeho životopisec takto: Brus vzorně pečoval o blaho diecése své, celé království české zaujímající, staraje

se o hlásání víry katolické, jakož i o křesťanský život duchovenstva a lidu. Svěřenců svých katolických proti snahám kacířů hájil se zdarem a od časů jeho počíná opět vzrůst Církve katolické v Čechách.

48. Bürki Barnabáš (1473—1546), je jeden z největších a nejučenějších opatů benediktinského kláštera Engelberku ve Švýcarsku. Vzdělal se ve škole téhož kláštera a v Paříži. Svými vlohami a pilností získal název: Magister artium liberalium et Doctor divinarum Scripturarum ac orthodoxae christianae Theologiae et Philosophiae peritissimus Professor. Jsa opatem, vynaložil své bohaté a hojné vědomosti, aby zdokonalil kázeň řeholní a služby Boží povznesl, aby podporoval školu klášterní a pěstování věd mezi konventuály, aby vychoval kněze vzorné, jež by učení mohl duchovními správci na svých farách. Byl předsedou a soudcem při disputaci s kacíři, kterýžto úkol výborně vykonal. Opatem byl 42 let ke spokojenosti vešch dobře smýšlejících. Kdo jej znal, chválil jeho učenost, svatost a apoštolskou horlivost.

49. Butzbach Jan (1478—1526), převor benediktin v klášteře Laach u Andernachu. Když byl neslýchaných útrap zkusil, odebral se, maje 20 let jako dělník krejčovský, r. 1498 do Deventeru, kde byla výborná škola, aby touhu svou po vzdělanosti naplnil. I domohl se tu, trpě nedostatkem a nemocí, výtečných prospěchů svými vlohami a svou pilností. Odtud se dostal do benediktinského kláštera, kázní právě řeholní a výbornou školou slynoucího, kde mohl se státi tím, po čem bažil, řeholníkem a knězem. Také se tím stal, a to měrou neobyčejnou, jelikož rychle a s radostí vnikal do ducha řeholního a kněžského; vynikaje učeností a dokonalostí, byl zvolen brzy po noviciátě převorem. I staral se nejenom o sebe, nýbrž i o celý konvent, aby v jeho klášteře se pokračovalo ve vzdělanosti rozumové a mravnosti řeholní a kněžské. Povahy byl čisté a srdečné, horlil o vědu a křesťanství, nebyl špinavým

egoistou, uznával zásluh jiného. Zemřel svatě k žalosti svých bratrů a zůstavil po sobě mnoho spisů.

50. Caesarius (469 – 542), biskup arleský v Gallii, náležel mezi největší okrasy církve v Gallii a byl ctěn ve Francii jako církevní otec. Již v mládí náležel Bohu a dobře činil chudým. V klášteře Lerinském, byv vzdělán posvátnou vědou, nábožností a odříkavostí, byv na kněze posvěcen pro církev arleskou; brzy na to biskupem arleským doporučen, stal se jeho nástupcem, ač se zdráhal. Jako biskup podržel pro sebe přísnou kázeň mnicha až do smrti, horlivě kázal proti zlovykům a nepravostem, proti bludu Arionu a Pelagiovu a pečoval o utvrzení křesťanské kázně a života zbožného v lidu. Upravil služby Boží, poskytl neknežím modlitební knihy, zachovával přísně církevní rozkazy a žádal, aby také jiní jich šetřili. S papežem byl ustavičně v úzkém spojení a nic nečinil proti jeho vůli. Věrnost zachoval panovníkům; svým nepřátelům, kteří jej u panovníků bez příčiny a bez účinku osočovali, odpouštěl. Chudé podporoval a zajaté vykupoval. Když navštívil Řím, přijal jej papež Symmachus, jemuž byl již dobře znám, s největší úctou a odevzdal mu pallium metropolitní, aby dozíral k církevním věcem v Gallii a ve Španělsku. Pečoval o kláštery a kostely. Konal synody, také provinciální, ve kterých dekrety se stanovily a věci církevní se vyřizovaly. V činnosti biskupské, 40 roků trvající a v životě asketickém vytrval až do smrti r. 542. Zemřel svatě pln zásluh. Zůstavil po sobě spisy.

51. Cafasso Jos., nar. r. 1811, zemřel v Turině, ctihodný. Když r. 1835 Don Bosco přibyl do Turína, studovat theologii, stal se Don Cafasso jeho zpovědníkem, vůdcem duchovním a důvěrným přítelem. Kdyby za nic jiného nebyla Církev vděčna Cafassovi, než že jí vychoval kněze Dona Bosca, byla ta vděčnost velikou povinností a velevýznamnou. Než nelze vypočísti osoby, jež Cafasso slovem a příkladem nad-

chnul pro Krista a Církev. Byl totiž v Turině praktický seminář pro mladé kněze, ve kterém byl Caffasso profesorem morálky a ředitelem, vzdělávajícím rozum a srdce studentů v duchu církevním. Piemont jest mu vděčen za mnoho vzorných kněží. Don Bosco chválí jej velice pro jeho andělský život, pro jeho podobnost k sv. Aloisiovi, k sv. Frant. Saleskému, k sv. Vincencovi de Paula, k sv. Karlu Bor., k sv. Alfonsu Lig., pro jeho moudrost, zkušenost, velkomyslnost, statečnost, střídmost, horlivost, pro slávu Boží a spásu duší. Kromě semináře pečoval o trestnici, o mládež, byl hledaným zpovědníkem, řídil duchovní cvičení jiných, byl rádcem mnohých. Zázračná uzdravení se stala často na jeho přímluvu.

52. Calderon Pedro de la Barca (1600—1681), španělský básník dramatický, od r. 1650 kněz. V mládí vzdělán od jesuitů; na universitě v Salamance studoval filosofii, teologii a právníctví. Máje 20 let, zvítězil plodem své musy básnické při závodě ke cti blahořečení sv. Isidora, patrona madridského, konaném. Několik roků sloužil ve vojště španělském. Král Filip IV. věnoval mu svou přízeň a své přátelství, takže mohl své vlohy básnické, ideálně povznesené smýšlením čistě křesťanským, rozvinouti na dvorním divadle, jež zvelebiti formou a obsahem divadelních kusů tak se mu podařilo, že vyniklo nad všecka. Jsa již na vrcholu své slávy a básnické tvorby, stal se knězem, v tichosti a v úkrytu, jsa přesvědčen zcela pravdivě, že stav kněze katolického jest nejvznešenější. Konaje svědomitě své povinnosti kněžské, básnil netoliko k zábavě, nýbrž také k poučení náboženskému a mravnímu. Znal zajisté pravdivou filosofii o Bohu, člověku a přírodě, lnul také upřímně k víře křesťanské, katolické; proto jsou jeho díla přirozeně a nadpřirozeně pravdivá, dobrá a krásná; proto slouží ke slávě Boží, ke cti Církve sv., katolické, ke spasení lidí, k šlechetné zábavě.

Jaký to krásný soulad! A to dokázal katolický vzorný kněz! Ještě, jsa starcem, básnil výborně.

53. Calmet Augustín (1672—1757), francouzský slovuťný exegeta Písma sv., benediktin. Záhy pojal ve svém mládí úmysl státí se knězem; proto počal své studie v klášteře benediktinském, kterážto snaha v něm stále rostla a zjedнала mu velikou učenost. Skvělé vlohy, vytrvalá pilnost, vroucí zbožnost a čisté mravy naklonily mu představené kláštera, kteří jej do kláštera přijali a po osmi letech jej dali na kněze vysvětití. Brzy přednášel v klášteře filosofii a theologii. Než obzvláště zálibu nalézal ve výkladu Písma sv. Plodem jeho pilnosti byl francouzský komentář Písma sv. v 9 svascích in folio, jenž byl záhy do latiny přeložen a trojího vydání se dožil, který byl s pochvalou přijat. Ne méně se líbil jeho slovník biblický, jakož i jeho dějiny St. a N. zákona; oba spisy byly přeloženy do latiny, němčiny a angličiny. Posléze připomenouti sluší dějepisná díla o Lotrinsku a o řádu benediktinském. Všechna čest jeho pracím. A při této učené a apoštolské činnosti nezapomněl, že jest řeholním knězem, že má žítí ke cti a slávě Boží, že má milovati Boha, o spasení své a bližního se staratí, že se má státí svatým.

54. Campian Edmund (1540—1581), Angličan, jesuita, mučedník za královny Alžběty, blahoslavený. Složil jako anglikánský jáhen přísahu supremátní, avšek smířil se, velkou lítostí dojat, s Církví katolickou r. 1571 a stal se r. 1573 v Římě jesuitou. Když se byl vzdělal filosoficky a theologicky a v Praze 6 let prodlel, byl poslán od Řehoře XIII. do Anglie, kde se skrýváje a převlečen katolíkům sloužil jako kněz a missionář, a odpadlíky s Církví sv. smířoval. Za to byl od anglické vlády odsouzen, pověšen a čtvrcen. Napsal a vydal obranu katolické víry proti anglikanismu: »Rationes decem«.

55. Canisius Petr (1521—1597), první jesuita německý, blahoslavený. Studoval v Kolíně n. R. a stal

se r. 1540 doktorem filosofie. Vstoupil r. 1543 do Tovaryšstva Ježíšova. R. 1545 působil již jako kazatel a odporoval rejdům odpadlého arcibiskupa kolínského, Heřmana z Wiedu. R. 1547 byl poslán kardinálem Ottou z Würzburgu jako theolog na sněm tridentský, pak povolán do Říma sv. Ignácem. Vrátil se r. 1549, působil v Ingolstadtě, aby povznesl theologická studia, od r. 1552 ve Vídni, aby zvláště jako kazatel probouzel život náboženský. Úřad provinciála konal horlivě v Německu a Rakousku v l. 1556—1559; založil jesuitské kolleje ve Vídni, v Praze, Ingolstadtě, Kolíně n. R., Innomostí, Mnichově, Dillingách, Augšpurku, Freiburgu ve Švýc. R. 1562 povolali jej legáti pepežští na sněm tridentský; pečoval, aby úchvaly sněmu tohoto byly v Německu přijaty. Od r. 1580 žil v ústraní ve Freiburgu. Poněvadž v Německu znamenitě a blahodárně pracoval o zachování anebo probuzení víry katolické, zove se druhým apoštolem Německa. Z jeho spisů theologických budíž zvláště připomenut jeho katechismus.

56. Černý Jan, katecheta a ředitel škol v Humpolci, nar. 1833 v Soběrazi, zemř. 1884 v Humpolci. Vysvěcen 1859 na kněze, kaplanoval v Něm. Brodě; načež se stal v Humpolci ředitelem škol obecných a jejich katechetou a zároveň katechetou na školách měšťanských. V děkanské pamětní knize Humpolecké stojí o něm psáno: »Kněz dokonalý v každém ohledu: příkladný, zbožný, učený, skromný; pro svou osobu spořivý, aby mohl býti dobročinným. Ke každému vlídný, mírný, učitel výborný, kollega upřímný; nevím, kterou dobrou vlastnost by nebyl měl do sebe. Ve správě duchovní neunaven, vypomáhal a do školy nechtěl pustiti pány kaplany, že prý si sám dle svého všecko vykonávati bude. Byloť mu líto opustiti některé z maličkých.« — Jistý učitel řídící, jenž vyučoval v Humpolci, maje ředitelem J. Černého, vypravoval mi o něm letos mnoho chvalného, maje slzy v očích, ačkoliv od jeho úmrtí již 30 let

uplynulo: J. Černý byl skromný, nevinný, klidný, nesmírně dobročinný k chudým, veselý, žertovný, výborný katecheta a otec dítek, přítel svých učitelů; výborný kazatel, vzdělaný, vzor představeného, ne-sobecký, míloval školu a kostel a v něm zvláště oltář, kazatelnu a zpovědnici, ač nebyl ke správě duchovní zavázán; do hostince nechodil, než společnost se nevyhýbal: *deliciae meae esse cum filiis hominum*; nemocné navštěvoval v nemocnici a udílel jim dárky, zvláště o štědrém večeru; se svým sluhou zacházel velmi lidsky. Byl velice střídmy, ale jiným přál, na př. před svým svátkem dával učitelům svačinu. Tyto všechny jeho vlastnosti spočívaly na víře katolické, vycházely z lásky k Bohu. Byl to vzorný kněz katolický. Lidé všeho vyznání a stavu jej ctíli a mílovali, nazývajíce ho svatým; všude v bytech visela jeho podobizna. Zvláště jej mílovali a ctíli jeho učitelé a školní dítky. Ovšem kdo rozsévá lásku, ten také lásku klidí. — Pohřeb jeho byl nevídaný, všickni byli pohnuti; pláč a vzlykot provázel miláčka, kněze katolického, dle domnění svatého, ke hrobu. Učitelé a občané postavili mu pomník s obrazem dobrého pastýře, a doplnili nadací, kterou Jan Černý založil pro chudé dítky školní. Knihovnu svou velikou odkázal škole. — Slyšme třetí zprávu o J. Černém od F. Bečváře, měšťana humpoleckého, přednesenou a tiskem rozšířenou, z níž uvedu n ě k t e r á místa: Jemu bylo v naší obci mnoho svěřeno, on však nad to mnohem více vykonal. — On úkol svůj plnil ochotně, velice rád, z lásky k Bohu a lidstvu. — Dítky naše vzdělával a šlechtíł hned od počátku, kdy mu do školy přivedeny byly, s trpělivostí a vytrvalostí neumornou, veda je k poznání a zálibě ve ctnosti a pravdě. — Mládeži byl učitelem moudrým, přítelem upřímným a nad jiné laskavým opatrovníkem a rádcem velice vlídným a starostlivým. — Však nejen nauky a rady kněze Jana byly vodítkem mládeži naší, ale celý život, každé počínání jeho bylo příkladem a skvělým

vzorem. — Proto ten veliký nářek našich dítek, když povolal Bůh tohoto dobrého pastýře z luhů pozemských na nivy nebeské. — Nesnadno jest mi obsáhnouti slovy, jak hoden jest miláček náš dle množství skutků a dle platnosti zásluh naší úcty a vděčné paměti. — Povaha jeho byla čistá a poctivá, provázená skromností a sebezapíráním. — Byla mu nabízena fara branšovská. On však pravil: »Ne, ne, já ty svoje malé, drahé duše samovolně nikdy neopustím, i kdyby ta fara byla ze zlata.« atd. Tato zpráva pana Bečváře má název: »**Památce kněze Jana Černého**«.

57. Challoner Richard (1691—1781), apoštolský vikář v jižní Anglii. Rodiče jeho byli protestanti. Záhy ztratil otce; matka, chudá, jej dostala do šlechtické rodiny. Tu zpozorovav slavný katolický apogeta, John Gothe, vlohy chlapcovy, zjednal mu místo v anglické kolleji v Douay. Challoner studoval s výtečným prospěchem. Vyučování náboženské a dobrý příklad těch, s kterými obcoval, způsobil, že Challoner, maje 20 let, učinil katolické vyznání víry. Stal se knězem a profesorem filosofie a theologie, až konečně byl povolán za missionáře v Anglii. Jeho biskup jej zvolil koadjutorem a vikářem apoštolským, a posvětil za biskupa. Tato volba zvýšila jeho horlivost apoštolskou, jakož i činnost literární a apologetickou proti anglikanismu. I musil se skrývatí před vládou anglickou, až konečně, následkem denunce katolické kaple byly zavřeny a katolické služby Boží zakázány. Tu opět ocitl se v nebezpečení, když luza pošťvaná domy katolíků drancovala a pálila, katolíky pak vraždila. Statečnost a důvěra v Boha ho neopustily, než starost o své stádo jeho smrt urychlila. Vydal 40 spisů náboženských a výborně opravil anglický překlad Písma sv., pro kalíky anglické pořízený.

58. Chanovský Albert, jesuita, missionář v Čechách, nar. 1581, zemř. 1643, syn Jana rytíře Cha-

novského z Dlouhé Vsi v Čechách. Studoval ve školách Jesuitů nejprve v Praze, pak v Českém Krumlově. Povzbuzen apoštolskou horlivostí faráře Martina Strakonického, toužil se státí missionářem, a poněvadž věděl, že v Tov. Ježíšově mu kyne hojná příležitost k požehnané práci na vinici Páně v Čechách, jež byla protestantským bludařstvím děsně spustošena, stal se jesuitou. Ovšem musil dříve prodělati předepsané probace, než byl ke slibům řeholním připuštěn, musil filosofii a theologii studovati, musil ve školách jesuitských dříve vyučovati, musil také býti dříve rektorem jesuitské kolleje; při kterýchžto zaměstnáních bylo mu dovoleno na vycvičenou podnikati krátké missie. Posléze věnoval se r. 1620 úřadu missionářskému, v němž s bezpříkladnou horlivostí vytrval plných 22 let, až do své smrti, ozbrojen jsa modlitbou, božskými ctnostmi vlitými: vírou, nadějí a láskou, s kajícíností spojenou, ctnostmi nabytými, jimiž dával dobrý příklad, úmrtvou, odříkavostí a svatou trpělivostí, náklonností k dětem, které dříve hleděl získati, aby skrze ně získal rodiče, maje od arcibiskupa Harracha dovolení, konati povinnosti farářské, kdekoli věřící neměli vlastního pastýře duchovního, užívaje všech možných příležitostí dovolených a účelných. Takovou měrou učiněn jest Chanovský všem všecko, aby všecky získal Kristu a pravé Církvi. Apoštolskou horlivostí jeho byli tisícové bludařů na pravou víru obráceni, nescíslní hříšníci polepšení, nevědomí lidé nábožensky vzděláni; celé širé kraje české byly z osidel protestantských vybaveny. Také dobrými knihami šířil pravou víru. Chanovský patří k těm horlivým missionářům katolickým, duchem apoštolským nadšeným, kteří pracovali do úpadu, z upřímné lásky k lidu našemu pro věčné blaho jeho, uvádějíce jej z náboženských bludův a zmatkův opět do staré, sv. Václavské Církve dávných předků jeho. Chanovský klade se právem mezi osoby domněním svaté

59. Chapeauville J. (1551—1617), theolog duchovní, spisy pastorálními a dějepisnými proslulý, jenž se narodil a byl činnými v belgickém Lutichu. Byl po sobě examinátorem synodálním, farářem, kanovníkem, inkvisitorem, vrchním zpovědníkem, gener. vikářem, arcijáhnem a proboštem. 40 let věnoval své síly rozsáhlé diecési s výborným prospěchem; biskupský seminář hlavně jeho přičiněním a nákladem byl zbudován. Jsa farářem, sloužil ve své farnosti a v jiných farnostech nemocným, morem trpícím a napsal návod o tomto ošetřování, který se dočkal trojího vydání. Tomuto apoštolství odpovídá vzdělání theologické a snaha po dokonalosti kněžské.

60. Charlas Ant., francouzský kněz a theolog 17. stol., obhájce práv papežových proti gallikanismu, zemř. 1698. Biskup mu svěřil seminář kněžský. Učenost, skromnost a nábožnost byly ozdobou jeho povahy. Když vznikl spor o práva krále francouzského a práva papežova, odporoval rozhodně libovůli krále Ludvíka XIV. a hájil práv Církve katolické proti králi. Jeho spisy byly parlamentem Toulouským, necírkevně smýšlejícím, odsouzeny ke spálení, což svědčí o církevním smýšlení autorově; on pak sám utekl do Říma, aby unikl žaláři. V Římě vydal více výborných spisů.

61 Cheverus J. L. Lefebvre de (1768—1830), franc. kardinál. Knězem se stal 1789; poněvadž nechtěl složit přísahu republikánskou, uprchl do Anglie, pak do Ameriky, do Bostonu, kdež jej milovali a ctili pro apoštolskou horlivost, heroickou lásku k bližnímu a pohrdání smrtí za času žluté zimnice. Jsa prvním biskupem v Bostonu, missionářem byl u katolíků, indiánů a protestantů a vzdělával ve svém domě mladé kněze. Od r. 1823 byl opět ve Francii, s Římem se smířivší, jako biskup v Montaubanu, pak jako arcibiskup bordeauxský, jako kardinál, pair a státní rada. Všude a vždy si vedl jako Fenelon a sv. Vincenc Pavlán; tak jej také nazývali.

On způsobil, že vláda červencová nežádala od kněží přísahy věrnosti. Za času cholery proměnil svůj palác v nemocnici a upokojil lid, jenž se domníval, že studny jsou otráveny. Není-li on vzorným knězem, mužem Božím, apoštolem, kdož jiný by jím byl?

62. Chevrier Ant., ctihodný, nar. v Lyonu 1826, zemř. 1879. Vysvěcen na kněze 1850, stal se kaplanem v Lyonu. Když rozjímal narození Páně, zamíloval si chudobu a chudobné. Kaplanky se vzdal, aby mohl nešťastným sloužiti. Chudé, zanedbané děti, které neměly štěstí, aby byly připraveny k prvnímu sv. přijímání, vzbudily nejprve jeho soustrast. V jednom předměstí získal budovu napolo sbořenou, Prado zvanou, kterou, podporován milodary, upravil k účelu svému. Šest měsíců trávily tam děti, učily se důkladně pravdám křesťanským a pak vedeny byly k sv. přijímání. Často byly to děti pokazené; než Chevierova modlitba, dobrota a láska naklonila jemu nešťastné ty tvory. Aby děti mohl živiti, žebral každý pátek u dveří kostelních. Dílo Chevierovo se dařilo a nalezlo podpory. Jiní kněží k němu se přidružili a od r. 1864. si vybíral hodné a nadané chlapce, aby z nich si vychoval kněze pro svůj ústav.

Lid dobře vycítil, že Chevier jest svatý kněz. I byl brzy obléhán ve zpovědnici, hovorně a sakristii. Kaple jeho ústavu byla lidem navštěvována netoliko v neděli, nýbrž také večer všedního dne při katechesi. Zvláště užívali často listárny, do které kladli otázky, na které Chevier odpovídal. R. 1879 zemřel tento otec chudiny. Asi 10.000 lidíúčastnilo se pohřbu.

63. Christian August, vévoda sasko-zeitzsky, biskup raabský, uherský kardinál-primas, 1666—1725. Již v mládí jevil bystrého ducha, šlechetné srdce, účastnil se jako jinoch statečně války turecké, pečoval o vzdělání svého ducha. Než nade všecko cenil náboženství; proto studoval učení katolické a po-

rovnával s protestantstvím, ve kterém byl narozen, studoval dějiny katolické a protestantské, bohoslužbu katolickou a protestantskou, modlil se za osvětlení rozumu a za posílení vůle své. Tak se stalo, že se přesvědčil o pravdě víry katolické a že r. 1691 učinil veřejné vyznání katolické, že se ihned věnoval stavu duchovnímu, jehož byl schopen svými ctnostmi a výbornými vlohami rozumu. R. 1695 byl vysvěcen na kněze. R. 1696 byl zvolen za biskupa raabského. Jsa vzorem výtečného biskupa, podporoval vědecké snahy a přísnou mravnost, aby tím překazil šíření se protestantismu a neznabožství. Jeho výnosy projevují ducha velikého biskupa, Karla Borromejského; duchovenstvo, šlechta a lid ho ctíli jako otce, přítele a ochránce. Podařilo se mu také obrátiti ke katolické Církvi svého příbuzného, Bedřicha Augusta II., volence saského, pozdějšího krále polského. Pro své katolické výborné působení stal se kardinálem a arcibiskupem ostráhomským. Také politiky se účastnil, jsa tak vysoko postaven.

64. Chrodegang, svatý, nar. v Belgii, zemřel r. 766. v Metách, kde byl biskupem. V klášteře St.-trondském vychován a vědecky vzdělán, byl pokládán za jednoho z nejznamenitějších mužův Austrasie; jeho zbožnost a vzdělanost mu naklonily Karla Martella, jenž ho konečně učinil r. 737 prvním ministrem říše. Také na dvoře královském podržel svůj posavadní přísný život, světských radovánek prázdný; dovoloval si jenom, co bylo nezbytné, ale za to byl otcem všech chudých a nuzných. R. 742 byl zvolen biskupem metským, ale musil při tom zůstatí prvním ministrem říše. Vyhověl obojí úloze a zůstal vzorem pokory, prostoty a zbožností.

Za svou hlavní povinnost pokládal reformovati duchovenstvo a podrobiti je církevní kázni, což mu zjednálo slávy i za hranicemi jeho biskupství. Podle příkladu sv. Eusebia z Vercell a sv. Augustína zřídil pro sebe a své duchovenstvo stoliční život na-

spolitý, jistými pravidly řízený, vitam canonicam; on byl otcem a duchovenstvo jeho rodinou. Zařízení tohoto života bylo vzato dílem z řehole sv. Benedikta, dílem ze života lateránských kanovníků v Římě. Jest jeho zásluhou, že jeho zřízení se rozšířilo, ano bylo i zákonem přikázáno. Dále zakládal kláštery, stavěl a krášlil kostely. Byl papežem vyznamenán palliem. Jeho vrstevník Pavel Warnfried velebí jeho výmluvnost německou a latinskou a nazývá jej: vir beatus, in eleemosynis largus, in caritate purissimus, susceptor hospitum et peregrinorum, orphanorum viduarumque non solum altor, sed et tutor clementissimus.

65. Colmar J. L. (1760—1818), biskup v Mohuči. Byv vysvěcen na kněze, byl učitelem řeckého jazyka a dějin ve Strassburku; při tom zastával kaplana a pečoval o duchovní správu vojska. Tak působil 8 roků. Než horší časy nastaly ve Strassburku za hrůzovlády pařížského revolučního konventu, když i krev statečných mučedníků katolíků musila téci. Tu se musil Colmar rozmanitě převlékat, aby mohl duchovní správu konati; kdo by ho byl chytil, byl by dostal vysazenou cenu 1000 říšských tolarů. Když Robespierre padl, mohl již Colmar bez obavy veřejně vystoupiti a oživovati život náboženský. Kázal o příčinách mravní zkaženosti a o nápravě, založil mladým katolíkům školu, zařídil knihovnu s dobrými knihami a konal v nemocnicích milosrdenství tělesné a duchovní. Napoleon uznav jeho činnost, když byl s Římem uzavřel konkordát, jmenoval ho biskupem mohučským. Jelikož tato diecése byla ve velikém nepořádku následkem revoluce, války a sekularisace, měl Colmar mnoho práce. Nejprve pečoval o zevnější organisaci této své diecése. Pak otevřel kněžský seminář, výtečnému Liebermannovi svěřený, založil chlapecký seminář, zvisitoval důkladně celou rozsáhlou diecési za 10 let, udíleje sv. biřmování, kázaje, katechisuje, udíleje sv. svátosti, často i nemocným, prohlížeje kostely a školy, navštěvuje muže

zbožné a o Církev zasloužilé, přijímaje zprávy děkanův o zachovávání diecésních stanov, rovnal spory a zjednával budovám církevním majetek jim odcizený. Dále pečoval o náboženské výchování mládeže, zveleboval služby Boží, podporoval bratrstva a pobožnosti, navštěvoval nemocnice a vězení a prokazoval svou lásku k bližnímu, zvláště za času moru atd. Na nic nezapomněl. Snahám protikřesťanským odporoval vědeckými publikacemi. Co může vykonati jeden vzorný kněz, působí-li spolu s milostí Boží!

66. Columba (520—597), svatý, Irčan, vlast. jm. Crimthan, Columba nazván pro svatost a nevinnost svou, zakladatel a opat, kněz kláštera a kostela Hy ve Skotsku, zakladatel ještě jiných klášterův a kostelů v Irsku a Skotsku, apoštol Skotska, jehož svatý život jest opatem Adamnanem a sv. Bedou historicky zaručen. Vzdělanost a duchovní výchování obdržel v biskupské, tehdy znamenité škole sv. biskopa Finniana; horlivě pěstoval vědy a od svého mládí podržel čistotu těla a srdce. Byl r. 550 na kněze posvěcen, biskupem nechtěl býti z pokory. Konal zázraky za živa. On a jeho mnichové zachovali víru katolickou a uznávali nad sebou pravomoc biskupskou a papežskou; přece však byl Columbovi svěřen nad kláštery jeho řeholí řízenými, severními Pikty, britskými Skoty, hebridskými ostrovy a samými biskupy těch krajů církevní dozor a pravomoc, což se vysvětluje Columbovým apoštolátem a zřizováním církevních ústavů. Columba byl láskou proniknut ku všem lidem, byl štědrý k chudým, vykupoval otroky a vězně, chránil utiskovaných, nepřijímal obětí od lakomců, trestal vyobcováním ty, kteří jeho chráněncům křesťanským škodili. Pečoval o jejich blaho i tělesné i duchovní. Po jeho smrti zachoval se duch jeho v klášterích jeho, zvláště v Hy. Jeho veškerý život byl věnován modlitbě, duchovní četbě, posvátnému studiu, opisování kněh, tělesné práci a činností missionářské. Klášter Hy slynul pobožností

učeností a řeholní kázní; z něho vyšli mužové znamenití, jako sv. Aidan, Adamnan; tam byli po mnohá století pochováváni králové Skotska, Irska, Norvežska.

67. Combesis Frant., nar. ve Francii r. 1605, dominikán velmi učený. Dokončiv svá studia v klášteře, byl professorem filosofie a theologie ve více klášteřích svého řádu, až byl jako professor takový poslán do Paříže, kde se mu otevřely bohaté knihovny krále, Mazarina a Segniera. Tyto bohaté prameny, byv professury zbaven, jsa horlivým přítelem a znalcem literatury řecko-patristické a dějin východních, prostudoval, vydával a opravoval texty, překládal a vykládal spisy. Nadání a horlivost příčinlivého dominikána pohnuly francouzské duchovenstvo, že mu na schůzi biskupů v Paříži 1655 ustanoveny byly roční obnosy, až i 1000 livrů, aby mohl pěstovali nákladná studia patristická a spisy patristické vydávati. Combesis vyplnil očekávání učeného světa. Jeho učenost získala mu přátelství slavných hodnostářů církevních a znamenitých učenců katolíků. Při této své slávě zůstal Combesis až do smrti pokorným a svědomitým mnichem, jenž, jsa k ostatním vlídný a úslužný, k sobě samému byl přísný a miloval řeholí a knihy.

68. Condren Charles (1582—1641), nar. ve Francii, druhý generál Oratoriánů franc., Berullem založených. Proti vůli své rodiny vstoupil do stavu kněžského k Oratoriánům. Stal se doktorem Sorbonny; všecka touha jeho směřovala k tomu, ne aby cti světské docházel, nýbrž aby upřímně a ze srdce žil podle stavu kněžského a z lásky k Bohu a bližnímu přispíval ku blahobytu lidí časnému a ku spasení věčnému. Berulle, znaje jeho výtečné ctnosti, zvolil jej předtaveným jednoho domu konregace, a svým vlastním zpovědníkem a rádcem duchovním. Všelike hodností, také biskupskou a kardinálskou odmítl. Když Berulle zemřel, stal se jeho nástupcem Con-

dren, jenž si získal jako generál Oratoriánů velikých zásluh. S jansenisty nechtěl míti žádného obcování, když je byl poznal, a umíraje, varoval Oratoriány před bludem jejich. Smrt jeho byla blažená.

69. Coton Pierre (1564—1626), nar. ve Francii. Studoval práva na třech universitách, vstoupil 1583 proti vůli otcově k jesuitům, studoval filosofii a theologii a byl vysvěcen 1591 na kněze. Vynikaje neobyčejným nadáním řečnickým, kázal v Jižní Francii a mnoho nekatolíkův obrátil. Král Jindřich IV. povolal ho na svůj dvůr, a věnoval mu svou důvěru; jeho přičiněním byli jesuité od krále z vyhnanství opět do svých kollejí povoláni. R. 1608. byl přinucen státi se zpovědníkem královým a vychovatelem královského prince. Před Jindřichem IV. hájil tajemství zpovědního. Víry katolické hájil nejen slovem, ale i písmem. Velké zásluhy si získal o založení jesuitské misse v Konstantinopoli a o zachování víry katolické v Benátkách. Když Jindřich IV. byl zavražděn, přinesl. podle přání královnina srdce královo do jesuitské kolleje La Flèche. Psal proti nepřátelům jesuitů, aby zachránil čest svého řádu. Konečně dosáhli jeho nepřatelé, že jsa zpovědníkem Ludvíka XIII., dvůr královský opustil. Nyní mohl opět v mnohých městech kázati a lid ve víře katolické utvrzovati proti kacírům. R. 1619 zamezil vážný konflikt mezi Francií a Římem. Byl pro svůj řád rektorem a provinciálem. Když opět 1626 bouře vypukla proti jesuitům, byl na smrtelné posteli obžalován z velezrády, ačkoli 20 roků sloužil dvěma králům nezlomnou věrností. Zemřel jako věrný služebník Církve katolické, svého řádu a dvou králů, 19. března 1626; smýšlení o něm se změnilo, bouře, která proti němu vzplanula, utišila se skoro náhle, a pohřeb Cotona, jenž za svatého byl považován, se stal triumfálním pro něho a pro ohrožené jesuity.

70. Coustant Pierre (1654—1721), učený benediktin francouzský. Když byl studiem filosofickým

a theologickými se vzdělal, veden jsa od učitelů výborných, když si byl osvojil ducha řeholního, pracoval neunavně a namáhavě 12 roků na vydání spisů sv. Augustina a sv. Hilária Pictavského. Při tom konal v opatství sv. Germana des Prés všechny povinnosti klášterní jako dokonalý řeholník, jenž těm povinnostem přikládá velikou cenu. Chválen byl velice pro svou lásku k chudým.

71. Crasset Jean (1618—1692), nar. ve Francii, jezuita. Ukončiv studia v řádu, učil nejprve humaniora ve školách středních, pak filosofii, a byl posléze od svých představených poslán, aby kázal. A kázal s velikým prospěchem. Napsal mnohá díla asketická, jež několika vydání se dočkala a do mnohých řečí byla přeložena. Zmíniti se sluší na př. o jeho metodě meditování, o meditacích na každý den roku, o sladké a svaté smrti, o přípravě k smrti. Mnozí kněží, kteří vědí, jak potřebna jest kněží každému meditace, medituji podle něho a jsou mu vděční.

72. Crispinus, svatý, druhý biskup Padovský. Zemř. r. 465. Vyznamnal se neúnavnou horlivostí pastýřskou a velikou nábožností; byl také udatným obhájcem pravé víry katolické, což dokázal zvláště na sněmu, který konán byl v Miláně 451 proti kacíři Eutychovi. Poněvadž mu na blahu věřících velice záleželo, postaral se, aby po jeho smrti zvolen byl biskupem pravověřícím, svatým, a horlivým, jeho jáhen, sv. Epifanius Padovský. A jeho přání se také skutečně vyplnilo. Jednomyslně byl ke spokojenosti všech zvolen Epifanius.

73. Cullen Pavel, kardinál a arcibiskup dublinský (1803—1878). V Římě vycvičil se v propagandě filosofií a theologií a studiem jazykův orientálních. R. 1828 hájil před Lvem XII. 200 thesů a stal se doktorem theologie. Byl professorem propagandy, přijal důležitý rektorát irské kolleje v Římě, který mu svěřil irský episkopát a který zastával 20 let výborně, jsa zároveň rádcem papežů ve věcech irských.

Jeho přičiněním byly papežskou stolicí zavrženy čtyři královské kolleje, vládou anglickou pro Irsko zřízené, poněvadž sledovaly záměry protikatolické. Za doby revoluční chránil a uchránil Cullen propagandu před záhubou. Zvolen byl 1849 arcibiskupem armaghským a papežským delegátem pro Irsko. Ve schůzi biskupů irských bylo varováno před oněmi kollejemí a bylo usneseno založiti katolickou universitu v Dublině, kterou také Cullen jako arcibiskup dublinský otevřel a které za rektora prvního ustanovil Dra J. Newmana. Konal provinciální synodu dublinskou a poradu veškerého episkopátu irského; o životu kněžstva byly dány dekrety. Jako arcibiskup dublinský pečoval o kostely, školy a kláštery, o velkou nemocnici, o nový kněžský seminář a missionářský ústav v Dublině. R. 1866. udělil mu papež purpur kardinálský. Při sněmu vatikánském náležel v jednání o neomylnosti papežově k majoritě a hájil neomylnost papeže Honoria. Vystoupil proti atheistovi, přírodopytci Tyndalloví, proti starokatolíkům a proti tajnému revolučnímu spolku Feníů.

74. Česlav, Polák ze Slezska, dominikán, blahosla-
vený, nar. r. 1180, zemřel. 1241. Když byl studoval se svým bratrem Hyacíthem v Krakově a snad i v Praze, potom v Paříži a v Bologni, byl ve vlasti posvěcen na kněze a stal se kanovníkem v Krakově při biskupském chrámu. Hojných důchodů svých vynakládal na prospěch chrámů Páně, na výživu nuzných duchovních žáků a pacholíků z chudé šlechty, jež rád v pobožnosti a vědách cvičíval, a na podporu chudých, an sám se uskrovněval, máje jen nepatrné potřeby. Touže po větší dokonalosti a po missionářském povolání stal se dominikánem v Římě, a na žádost pražského biskupa, povolav několik dominikánů z Italie, zřídil jim v Praze klášter. Potom se usadil ve Vratislavi, odkud vycházel do krajů polských a českých, do Sas, Lužice, Pomořan a Pruska, hlásaje slovo Boží a zakládaje kláštery s řeholní

kázní. Těchto úspěchů dodělal se hlavně modlitbou a svým příkladným životem. Umíraje, napomínal svých řeholních bratří, aby šetřili řeholní kázně. Život jeho jest pro nás, kněze, proto důležitým, že přivedl do Prahy řád sv. Dominika, lidu slovo Boží hlásající, řád kazatelský. Kněží neřeholní jsou ve své správě duchovní podporováni kněžskými řeholními; proto má mezi těmito a oněmi panovati shoda, svornost a vespólná láska. Obojího kněžstva jest potřebí. Dále říkal blahosl. Česlav, že jest povinen nejenom nehanobiti slávy svých předků, nýbrž také býti jich hodným. Tak i každý kněz má následovati těch svatých kněží, kteří křesťanství nám přinesli. Blahoslavený Česlav velkou váhu kladl na poslušnost. A věru, co jest kněz bez poslušnosti? Někňezem, obludou. Ještě větší obludou jest řeholník neposlušný.

75. D'Achery J. L. (1609—1685). Náleží mezi nej-
učenější benediktiny francouzské. Vstoupil ve svém
rodišti do benediktinského kláštera. Než když pozo-
roval, že tento klášter není dokonale řízen duchem
sv. Benedikta, přešel k jinému klášteru, kde se za-
chovala řádně řehole sv. Benedikta. Ač byl slabé-
ho zdraví od mládí po celý svůj život, přece vytrvale
a bedlivě vykonával povinnosti řeholní a pěstoval
neúnavně vědy. Jeho představení poslali jej do
přísného kláštera v Paříži, kde se stal knihovníkem
a jím byl až do smrti. Jeho život byl věnován
modlitbě, výkonům pobožností a studiím církevní
literatury a starožitností náboženských. Než nebyl
on sám pilen posvátné vědy, ale také jiné řeholníky
k ní povzbuzoval a v ní cvičil. Knihovnu klášterní
obohacoval a opatřil výbornými katalogy. Jemu byli
mnozí učenci vděčností zavázáni, že je učinil slovut-
nými. Mnozí učenci pokládali se za šťastné, že jej mo-
hli navštívit a o vědě s ním se poraditi; mnozí zbožní
jeho vedení opatrnému a bezpečnému se odevzdá-
vali; oněm a těmto byl velice prospěšným. Proto ve-
liké vážnosti požíval, ano i papežové Alexandr VII

a Klement X. jej ctíli. Díla učená již hotová sbíral, zachovával a neznámá na světlo vynášel. Na rozkaz svého představeného učinil pro své bratry řeholní seznam asketických spisů s poznámkami a sebral pro dějiny řádu benediktinského materiál, který od jeho žáka a spolubratra Mabillona byl upotřeben.

76. Dechamps V. Au. (1810—1883), kardinál, arcibiskup mechlínský, primas Belgie. Studoval práva, pracoval v advokátské kanceláři, psal články politické a pro katolíky obranné. Poznáv marnost slávy lidské, umínil si sloužiti nebeskému Králi a vstoupil do biskupského semináře v Tournay; poněvadž ve studiích vyníkal, byl poslán na katolickou universitu v Mechlinu, později v Luvani. Byv vysvěcen, vstoupil do kongregace redemptoristů. Pro jeho vlohy, učenost a nábožnost bylo mu svěřeno řídit studie v belgické provincii řádové. V tichém klášteře redemptoristů dával dobrý příklad modlitbou, odříkavostí, láskou k bližnímu, šetřením kázně řeholní a pěstováním věd. Vyníkal svými kázáními a prokazoval svému řádu mnohé a veliké služby. Vyučoval královny dívky sv. náboženství, pracoval jako missionář a představený v klášteře a psal apologie Církve katolické. Byv přinucen Piem IX., dosedl na biskupský stolec v Namuru. Této době náleží více jeho spisů o protestantismu, svobodném zednářství, požívavosti a rozkošnictví stavů vyšších. Jako biskup pečoval horlivě o blaho svých diecesánů, byl velice štědrým a svou laskavostí a dobrotivostí, jež nepostrádala pevností a rázností, získal si náklannosti všech. R. 1867 dosedl, přinucen, na stolec arcibiskupský v Mechlině. Slovem a písmem hlásal neomylnost papežovu. R. 1875 byl vyznamenán hodností kardinálskou. V posledních letech svého života psal proti liberalismu, pracoval proti školnímu zákonu, Církvi katolické škodlivému, a pro zřizování škol katolických. Jako Redemptorista byl pochován v klášteře Redemptoristů.

77. De Lamennais J. M. R., ctíhodný, nar. ve Francii r. 1780, zemř. r. 1860. Byl dobře vychován a na kněze vysvěcen. Horlivost svou dokázal nejprve tím, že obrátil svého mladšího bratra Felicité, jenž čtením špatných knih připravil se o víru a ctnost; připravil jej, 22 roky starého, k prvnímu sv. přijímání.

J. R. De Lamennais založil ve svém rodišti školu pro chudé a střední ústav pro vzdělání kandidátů stavu kněžského; než, jsa neduživým, musil se vzdáti učitelství. Proto se odebral se svým bratrem na venek, kde oba se modlili, studovali a spisy vydali, ve kterých hájili práv Církve proti gallikanismu. J. R. De Lamennais opět se oddal činnosti učitelské v onom ústavu a stal se později generálním vikářem biskupa v Saint-Brieux. Jelikož uznával, že především musí býti mládež křesťansky vychována, a jelikož zvláště venkovský lid byl zanedbán, založil kongregaci školských bratří, kteří by se zabývali vyučováním lidu venkovského. Tato kongregace výborně prospívala a rozšířila se ve Francii, ve franc. osadách a v říši britanské. R. 1903 bylo 2550 členů. Založil také kongregaci kněží neřeholních, kteří by řídili semináře kněžské a konali missie. R. 1822 stal se J. M. Lamennais generálním vikářem vrchního almužníka Francie a tu bylo mu uloženo, co bylo velmi důležité, navrhovati kandidáty pro obsazení stolic biskupských. Poněvadž v tomto úřadě šetřil práv Církve, byl po 2 letech úřadu toho sprostěn. Jeho bratr Felicité zemřel jako odpadlík; J. M. Lamennais přišel pozdě k jeho loži smrtelnému.

78. Denis Michael (1729—1800), nar. v Bavorsku, jesuita, německý básník a bibliograf. Studoval v Passově gymnasium od jesuitů řízené a filosofií. Za své životní povolání zvolil si řád jezuitský, o němž napsal toto: V osmí letech poznal jsem, že jím na srdci leží sláva Boží a spása lidstva, že svému mocnáři jsou věrní, že jednají moudře a opatrně, časem neplýtvají, že zachovávají důstojnost a skromnost.

V noviciátě jesuitském u sv. Anny ve Vídni byl s ostatními 68 novici všecek šťasten, cviče se ve ctnostech u přítomnosti Boží, jak píše v 70. roce svého věku. Ve třech probacích poslušně a s radostí všecko konal, co se přikazovalo, kázal, učil, studoval, navštěvoval nemocné, zpovídal, když se stal roku 1757 knězem. Učil se řečem, přírodním vědám, mathematice, literatuře německé a sám také tvořil a vydával básně. Na Theresianum ve Vídni byl poslán r. 1759, aby se žáky opakoval filosofii a je učil krásnému umění. Jako německý básník požíval vážnosti; básně jeho se srovnávaly nejen s esthetikou, ale také s křesťanstvím. R. 1773 byl zastížen ranou nejkrutější — řád jezuitů byl zrušen; tuto bolest projevil také písemně. Vláda mu ponechala profesuru v Theresianu a učinila jej bibliotekářem. Básnil dále a pěstoval bibliografii. V posledních 5 letech zaměstnával se toliko spisováním náboženským, neboť chtěl umřítí nábožně, v Pánu. Vděčným zůstal řádu jesuitskému až do smrti; tuto vděčnost projevil písemně. Pevně byl přesvědčen o pravdě Církve katolické, která právě to učení hlásá, jaké hlásal Kristus, apoštolové a sv. Otcové. Knězem a jesuitou zůstal Církvi sv. věrným, a jako takový žil, ač řád jesuitský byl zrušen.

79. Denzinger H. J. D. (1819—1883), katolický theolog německý. Jako doktor filosofie vstoupil do kněžského semináře, studoval po tři léta v Římě v kolleji Germanicum u jezuitů, r. 1844 byl tamtéž vysvěcen na kněze a na doktora theologie povýšen. Pak mu byla po tříletém kaplanování svěřena na universitě ve Würzburgu professura dogmatiky, pro kterou byl jako stvořen a při které setrval až do smrti. Dogmatice učil přesně církevně, od protestantského rationalismu vzdálen; varoval se moderní filosofické spekulace a vracel dogmatiku na dráhu, jakou se braly theologické školy středního věku. Přesně se držel učení Církve katolické a zavrhoval

učení Güntherovo. Velikých zásluh si získal i slovem i písmem; jeho díla dogmatická mají cenu trvalou. Jestliže jej ctíli jeho přátelé vzdálení jako nejrozhodnějšího a nejučenějšího zastávce principů přesně církevních, musili ho přátelé nejbližší milovati, vidouce zblízka jeho působení, jeho skromnost, laskavost a ryzost charakteru právě kněžského.

80. Desolda Frant. Jan, kněz, spisovatel české premonstrátské kanonie v Teplé, filolog a theolog, nar. r. 1811 ve Švihově, zemř. r. 1885 v Teplé. Působil nejprve jako kaplan, od r. 1847 jako profesor na gymnasiu kanonií tepelskou vydržovaném v Plzni, později jako ředitel gymnasia toho. Za úkol svůj pokládal učiti mládež gymnasijsní pravdě, jakož poznáváme ze zjevení Božího přirozeného rozumem a ze zjevení Božího nadpřirozeného věrou křesťanskou, jakož i vésti ji k mravní dokonalosti na základech rozumové ethiky a věrecké morálky. Zavrhoval atheistickou humanitu a atheistické vlastenčení, jež, stavíc se proti Církvi katolické, národu slouží k záhubě. Desolda podal některé zdařilé české překlady řeckých autorů, Platona a Thukydidu, jakož i Otců církevních. Že byl vzorným knězem katolickým, patrně z jeho překladu díla sv. Jana Zlatoustého: »Šestero kněh o kněžství«. Napsal též některé české knihy modlitební a dokončil Frenclovo vydání české Bible.

81. Devenster Damian, ctihodný, nar. v Belgii r. 1840 z dobré katolické rodiny (ze které vyšly dvě jeptišky a dva řeholníci), apoštol malomocných na ostrově Molokai od r. 1873 až do své smrti r. 1889, člen kongregace missionářské sv. srdcí Ježíše a Marie (Pictus), vzor netušené statečnosti, která se vyskytá jenom v Církvi katolické, vzor velkého charakteru, před kterým se koří lidé nejspustlejší, vzor hrdiny, jenž veřejně vyznával, že svou sílu čerpá jedině a toliko z víry katolické, z přítomnosti Pána Ježíše v nejsv. Svátosti oltářní a z každodenního sv. přijímání této Svátosti, vzor hrdiny, jehož život a smrt jest vý-

mluvnou a přesvědčivou apologií Církve katolické. Šel dobrovolně a s radostí jako missionář r. 1863, poslán byv od představených kongregace na ostrov Havaii (Sandwich), jehož kopce a údolí devět let procházel, aby v srdcích Kanaků rozněcoval křesťanskou lásku k Bohu. Na přání biskupa v Honolulu a z poslušnosti ku představeným kongregace odebral se dobrovolně a s radostí na ostrůvek Molokai ve skupině sandwichské, kam byli zavezeni všichni malomocní ze skupiny sandwichské, děsným morem postižené, aby živ se zahrabal s nešťastnými oběťmi malomocenského moru, jichž bylo 1000, z nichž sestávala polovice z katolíků, a aby jim sloužil celou svou jsoucností a bytností v nesmírné bídě tělesné a duševní jako lékař, kněz, otec, soudce, zedník, truhlář, hrobař, aby je zaměstnával, bavil, těšil, učil. k Pánu Bohu vedl, sv. svátosti jim udílel, k smrti připravoval, pohřbíval, aby jich nikdy neopustil. Nelze ani povědět, čím vším byl jim z lásky k Bohu a k nim; oni ho však také ctili a milovali. On jediný mezi nimi zdravý po 12 letech obětavé péče o malomocné, byl sám také uchvácen malomocenstvím, jež čtyři léta jeho zdraví podrývalo, až konečně sám bídnou smrtí zahynul, Pánu Bohu díky vzdávaje, že mu tu udělil milost, sloužití malomocným a utrpením se připodobnití trpícímu za nás Pánu Ježíši.

82. Diepenbrock Melchior (1798—1853), nar. ve Westfálsku, kardinál a kníže, biskup ve Vratislaví. Když se byl zúčastnil války proti Francii roku 1815 jako důstojník, opustil dráhu vojenskou, jakož i právníckou, a věnoval se povolání kněžskému. vida vzorného kněze Sailera a jda za vnitřním hlasem. Byl sekretářem téhož Sailera, biskupa řezenského, a generálním vikářem jeho nástupce. Byl výborným správcem diecése, znal více řečí nynějších, rozuměl vnitřnímu životu náboženskému, který také vedl, byl zkušený úředníkem jednání; z těch příčin stal se knížetem biskupem ve

Vratislavi, když papež Řehoř XVI. přemohl svým rozkazem jeho bázeň před odpovědností biskupskou a jeho zdráhání se. Z poslušnosti a úcty k svatému Otci přivolil. Obtíže veliké na něho doléhaly, jež překonal jasným zrakem, pevnou vůlí a neochvějnou důvěrou v pomoc Boží. Tak na př. bojoval proti sektářství, v jeho diecési se šířícímu, jež podporovali úřadové a nepřátelé Církve katolické; ve Slezsku zuřil mor z hladu, jenž ho pobádal osvědčiti lásku k bližnímu; r. 1848 zuřila revoluce, které odporoval, napomínaje k šetření zákona a pořádku. Bděl nad kázní církevní, staral se o mládež a kněžstvo, zařizoval kněžím exercicie a lidu missie, měl na starosti u vojska katolické vojíny. Byl to znamenitý a velebný biskup, Slezsku přinesl požehnání Boží, katolickému Německu sloužil za vzor obránce víry katolické. Napsal různé knihy náboženské.

83. Dítenberger Jan (1475—1537), nar. ve Frankfurtě n. M., slovuťný theolog, překladatel bible, znamenitý svými mravy a svou učeností, filosof a řečník, dominikán. Byl převorem a professorem theologie sv. Tomáše v Trevíru a na vysokých školách v Mohuči; byl též inkvisitorem. Jeho vrstevníci velebí jeho vlohy a vědomosti, jako jeho ctnosti; s muži slovuťnými té doby a svého smyšlení a snažení byl v přátelském poměru; mnoho pracoval jako kněz ve zpovědnici a na kazatelně, a jako převor ku prospěchu svého řádu v době kruté. Zůstavil po sobě spisy asketicko-polemické, překlad bible a výtečný katechismus.

84. Dietrich z Münsteru (1435—1515), nar. Münsteru ve Westfálsku, slavný kazatel a spisova asketický z řádu františkánův observantů. Věnoval se kazatelně a zpovědnici v Nizozemí a odporoval divokému řádění politických stran, vespolek bojujících, jež ohrožovaly pokoj a křesťanskou svornost a lásku mezi občany; také prokazoval skutkem lásku k bližnímu, když v Brusellách zuřil mor. Kromě toho

pečoval o to, aby observance řádu františkánského se šířila; svou vážností a autoritou způsobil, že kláštery již trávající observancí přijaly a nové kláštery s observancí byly zřízeny. Zůstavil po sobě spisy náboženské, praktické, asketické; paměti hoden jest zvláště jeho katechismus, zvaný »Zrcadlo křesťanské«, který působí i na rozum i na vůli a srdce. Pro lid kázal a pro lid psal. Svému řádu sloužil také jako guardián. Obětoval se všecek Bohu, Marii, Církvi, svému řádu a lidu.

85. Dissen Jindřich (1415—1484),¹ kartusian náboženský spisovatel asketický, nar. v diecési Osnabrückské. Když na universitě kolínské vykonal studie filosofické a theologické, byl vysvěcen; než pokládaje se povoláním k životu řeholnímu, vstoupil v Kolíně do řádu kartusiánského. Jeho život řeholní byl tichý a pokojný. Až do své smrti sloužil v Kolíně Pánu Bohu v dokonalé pobožnosti, dílem jako sakristán, dílem jako proprefekt. Všecken čas, který mu zbýval po vykonání všech povinností řeholních, vynakládal k modlitbě a zbožným cvičením, ku čtení a psaní zbožných knih. Mnohé spisy sv. Otců svou rukou opsal; jeho spisy vlastní týkají se askese, liturgie, systematické theologie, a byly hledány, jsouce poučné a vzdělávací.

86. Divok Václ., premonstrát želivský a professor humanitní v Něm. Brodě, nar. 1798 v Českém Dubě, zemř. 1841. v Něm. Brodě. O jeho vzornosti svědectví vydal p. kanovník Král. Hradecký, Frant. Fiala r. 1884, kdy se slavila 150letá památka založení gymn. německo-brodského, prohlásiv veřejně před účastníky slavnosti, že si váží gymnasia německo-brodského, na němž nejprve Augustiniáni, pak želivští premonstráti důkladně vyučovali a otcovsky vychovávali, pěstující vzdělanost právě křesťanskou, a že zvláště z profesorů želivských připomíná V. Divoka. Professorem se stal V. Divok r. 1824 a zůstal jím až do r. 1841., kdy mrtvicí raněn a sv. svátostmi

zaopatřen, 30. července v Pánu zesnul. Zármutkem hlubokým byl dojat klášter želivský, mládež studující, celé město. Neboť odešel na věčnost ten, jenž synovsky oddán byl svému klášteru, otcovsky miloval mládež studující, vědomostmi vynikal, Bohu a bližnímu sloužil a života právě kněžského a řeholního bedliv byl. Účastenství při pohřbu bylo veliké. Tělesná schránka zemřelého nesena byla od studujících na hřbitov německo-brodský.

87. Drechsel Jeremías, asketický spisovatel v Německu v 17. stol. nejslavnější, nar. v Augšpurku (1581—1638). Vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova, byl nejprve učitelem řečnictví, pak 23 roky kazatelem na bavorském dvoře. Zastával tento úřad v době kruté, když mor a hrůzy švédské války mysli hluboce sklíčily. Kníže Maxmilian I. a jeho po sobě manželky jej měli přítelem a rádcem; lid jej pokládal za svatého. Jeho spisy asketické, původně latinské, vynikají dojemnou reflexí, okrasou řečnickou, podobenstvími a vypravováními a rozvinují půvabně exerciční myšlenky sv. Ignáce. Byly vydány několikrát, hojně kupovány a přeloženy do řeči německé, nizozemské, italské, české, polské, a anglické.

88. Droste-Vischering, Cl. Aug. von (1773—1845), nar. v Münsteru ve Westfálsku, zemi katolické, z rodičů právě katolických, arcibiskup kolínský. Záhy slynul zbožností, a pevnou, šlechetnou povahou. Vykonal studie theologické, byl vysvěcen na kněze r. 1797 a počal horlivě pracovat v duchovní správě. Obcoval s biskupem münsterským Fürstenbergem a s učenými a šlechtnými muži a utvrdil se v theologické vzdělanosti, ve věrnosti k Církvi a rozhodném smýšlení; proto jej učinil Fürstenberg svým koadjutorem a generálním vikářem, celou diecí spravujícím od r. 1807—1813 a od r. 1815—1821. Mnohé obtíže a překážky musil překonat, nejprve za vlády francouzské, potom za protestantské vlády pruské. Když byl r. 1821 pro Münster biskup usta-

noven, vzdálil se Dr. Vischering do ústranní, ve kterém pečoval o Milosrdné sestry v Münsteru, a jako dříve, tak i nyní písmem pro Církev pracoval. V tehdejší době, která byla znepokojována kacírstvím Hermesovým, smíšenými sňatky, Církvi škodícími, a nespravedlivou proti katolíkům paritou, byl povolán r. 1835 na arcibiskupskou stolicí kolínskou Dr. Vischering, jenž musil se opřít pruské vládě, podvodně a proti Církvi nespravedlivě jednající. Vláda ho za odpor ten uvěznila 1837 na pevnosti mindenské. Když z toho vznikla mezi katolíky nespokojenost a Řím se ujal arcibiskupa, vláda pruská povolila 1842, aby sňatky se konaly podle ustanovení Stolice papežské, aby biskupové s papežem volně jednali, volně byli voleni, volně spravovali semináře kněžské, aby potlačeno bylo bludné učení Hermesovo. To vykonal Dr. Vischering svou pevností; jeho příklad povzbudil katolíky v Německu, aby své víry hájili. Když Dr. Vischering r. 1845 zemřel, zvolal papež: »Zemřel ten, jenž zářil ctnostmi, na něhož s obdivem patřili andělé a lidé.«

89. Dubrícius (zemř. 522), nejprve biskup landaffský, pak arcibiskup caerleonský ve Walesu v Anglii. Řídil v Hentlanu školu velice navštěvovanou, ze které více důstojných mužů a světců vyšlo. Požíval velké slávy, která dává svědectví o jeho svatosti a činnosti v úřadě biskupském. Také čteme o něm, že konal synodu a že korunoval krále Arthura, slavného hrdinu křesťanského a že mu radil a za něho se modlil, když vzýváje Matku Boží a máje na svém štítu obraz její, táhl proti pohanským Anglosasům. Kromě toho rozmnožil majetek kostelův a pečoval o reformu klášterů, kterých tak si vážil, že prodléval v klášteře po celý půst 40denní. Tyto sporné zprávy dostačí, abychom jej nazvali vzorným knězem.

90. Dülcken Ant. (1560—1623), kartusián, asketický spisovatel, nar. v Kolíně. Dokončiv studia

humanitní, zvolil si, jsa zbožné mysli, povolání mnicha kartusiána. Byl mužem modlitby a meditace, a jako dítě se radoval, když se mu naskytla asketická kniha, které doposud neznal. Jelikož řádu, je-muž náležel, v 16. stol. velké nepokoje a pronásledování trpěti bylo pro spisy polemické, jež členové jeho vydávali, bylo ve více kapitolách usneseno, aby omezena byla, pokud možno, literární činnost polemická, aby více pěstována byla činnost asketická, hagiografická a patristická. Dülcken si zvolil podle své zbožnosti literární činnost asketickou a vydal mnoho děl asketických a morálně theologických, jež po Německu velice se rozšířila; většinou jsou to latinské překlady z jaz. italského, španělského, francouzského. Dülcken se v nich nazývá pokorně Carthusiae Coloniensis alumnus. Dülcken jeví v nich velkou znalost řeči a obratné užívání latiny.

91. Duncanus Martin (1505—1590), nar. v Belgii, katolický theolog. Studoval v Luvani theologii a nabyv hodnosti magistra theologie, stal se také presidentem koleje standonckské. R. 1541 stal se farárem, založil latinskou školu, ze které vyšli mnozí učenci, a podporoval víru katolickou slovem i písmem. Dále stal se děkanem dvorní kaple v Haagu a rádcem při dvoře nizozemském, byl však r. 1570 od Kalvínců vypuzen. Odešel do Amsterodámu; tu však, když Kalvínci nabyli vrchu, byl s jinými kněžími usazen na loď, nemající kormidla, a zůstaven vlnám mořským. Šťastně byl zachráněn. Pro víru byl by málem podstoupil smrt mučednickou. Vydal polemické spisy v řeči nizozemské.

92. Dungál v IX. stol., benediktin francouzský, obhájce víry katolické. Přebýváje jako reclusus v samotářské komůrce (cella), žil pro Boha a pro vědu, a tato jeho snaha, zvláště jeho vědomosti astronomické, získaly mu důvěry a vážnosti Karla Velikého, jenž od něho žádal, aby mu vysvětlil dvojí zatínění slunce r. 810. Císař Ludvík Pobožný poslal

ho do Padovy za veřejného profesora vysokých škol, aby tamější chatrné vyučování zvelebil. Dungal to-
muto úkolu vyhověl. Když uslyšel o kacířství obra-
zoborce Claudia Turinského, vydal proti němu spis,
věnovaný císaři Ludvíku Pobonžému, ve kterém
vyvrací Claudia Písmem sv. a ústním podáním,
smýšlením celé Církve, přemnohými místy ze sv.
Otců, a ve kterém prosí císaře, aby toto kacířství
nikterak netrpěl. Tímto spisem dal Dungal na jevo,
že zná netoliko Platona, Cicerona, Plinia staršího,
ale také sv. Otce.

93. Dungersheym Jeronym (1465—1540), pro-
fesor katolické theologie na universitě v Lipsku;
odpůrce reformátorů, z nichž Luther mu spílal
taurus, bos, asinus Lipsensis. Studoval na univer-
sitě v Lipsku, stal se magister artium r. 1489 a před-
nášel od r. 1495 o sentencích Lombardových. S uče-
ností na universitě pilným studováním nabytou spo-
joval život nábožný, historicky zaručený, a horlí-
vost, s jakou o katolické theologii na universitě
přednášel, s jakou o víře katolické lidu kázal, s jakou
kacířské názory nepravých reformátorů v disputacích
a svých spisech potíral vítězně. Také Lutherův pře-
klad Písma sv. Dungersheym káral. O jeho uče-
nosti budiž dodatkem ještě připomenuto, že po r.
1504 se odebral do Italie na university, aby své
vědomosti rozmnožil, a že byl povýšen na doktora
theologie a církevního práva v Bologni a Sieně.

94. Dunín Martin von (1774—1842), nar. v Pru-
ském Polsku, arcibiskup v Hnězdně-Poznani. Vy-
chován byl svým strýcem jesuitou a vzdělán ústa-
vem jesuitským a vlastními soukromými studiemi;
jesuitské Collegium germanicum dovršilo jeho vzdě-
lání; ve 23. roce věku svého byl vysvěcen na kněze.
R. 1831 stal se arcibiskupem 2 sloučených diecesí
hnězdno-poznaňské. Když byla konána v jeho die-
cesích sekularisace církevních ústavů a reorganisace
katolických ústavů vychovávacích, protestoval Du-

nin sice, ale byl přece příliš vládě povolným; poněvadž věci důkladně neznal. Avšak když se jednalo o smíšená manželství, odporoval vládě, která Církvi katolické ubližovala, tak pevně, že byl pro domnělou nezákonnost a vzpuru r. 1839 odsouzen ku šestiměsíčnímu vězení pevnostnímu a ke ztrátě své důstojnosti. Duchovenstvo a lid katolický stáli při něm. I byl na pevnost Kolberg odvezen a teprve po 10 měsících r. 1840 od krále propuštěn a opět na stolec arcibiskupský dosazen, když byla otázka o smíšených náboženstvích od vlády rozluštěna ke spokojenosti Říma. Jeho vřelost náboženskou, jeho tichost a mírnost chválili, kdož jej znali; jeho zbožnost byla srdečná, dobročinnost jeho byla obecně známa, činnost jeho neochabovala, ačkoli trpěl nemocí žlučovou. Jeho smrt způsobila obecný smutek. Památka jeho dlouho potrvá.

95. **Dunstan** (925—988), svatý, benediktin, arcibiskup canterburský v Anglii, reformátor církve anglické, která byla válkami dánskými zpustošena. Vzdělán byl v klášterní škole od irských mnichů řečí latinskou, filosofií, theologií, Písmem sv. a patristikou, hudbou a malířstvím, rytečtím a sléváním kovů. Vstoupil do kláštera benediktinského v Glastonbury a věnoval své bohaté dědictví chudým a kostelu. Stal se opatem tohoto kláštera a řídil školu klášterní tak, že z ní vycházeli vzdělaní mužové, kteří se později proslavili. Králové angličtí mu přáli, avšak ve 2 případech proti 2 králům, kteří smilstvím veřejné pohoršení učinili, vystoupil rázně. Blaze působil, zvláště když se stal biskupem a potom arcibiskupem a primasem Anglie, ne toliko na státní řízení, nýbrž také přede vším na mravnost duchovenstva. Dunstan byl státníkem, ale u větší míře a hlavně mnichem, knězem a biskupem, jemuž sluší posvěcovati sebe a jiné. Byl mužem modlitby, studia a pastýřské horlivosti. Vykonal mnoho s pomocí Boží.

96. Dupanloup F. A. Ph. (1802—1878), biskup orleánský. Měl výtečné vlohy, železnou pílnost, vřelou lásku k víře katolické a všelike vědě; záhy byl vzdělán a vychován v semináři chlapeckém a kněžském, sám pak sebe vzdělával a vychovával vlastními studii filosofickými, theologickými a jinými, na př. dějepisnými, a zkušeností svou i cizí. Stal se z něho výborný učenec a učitel v semináři chlapeckém a na universitě, kazatel, řečník a spisovatel o důležitých otázkách běžných: náboženské, církevně politické, sociální, filosofické a paedagogické; byl obráncem víry katolické a vzdělanosti obecné. Byl zpovědníkem vévody Bordeauxského, učitelem prince Orleánského, almužníkem královské princezny; založil akademii pro jinochy; byl duchovním správcem v Paříži a titulárním vikářem arcibiskupství pařížského. A tato činnost jeho byla proniknuta duchem katolického kněze, jakým se stal r. 1825. I nebudeme se diviti, že Dupanloup se stal r. 1849 biskupem orleánským. Jeho činnost biskupská byla pokračováním činnosti kněžské. Pro svou vědeckost stal se r. 1854 členem Akademie francouzské; když však téže důstojnosti dosáhl atheista Littré (jenž ostatně na smrtelném loži přijal víru katolickou), vystoupil Dupanloup z Akademie. Odpor projevil Dupanloup jako biskup též proti Renanovi spisem, a proti těm, kteří chtěli uspořádati slavnost Voltáirskou. Dupanloup pečoval o výchování mládeže, o vzdělání duchovenstva a napsal díla paedagogická; pečoval o prokazování lásky bliženské. Biskupství jeho náleží k nejslavnějším dobám církve orleánské. Slavným a svatým byl Dupanloup biskupem. Na sněmu vatikánském neuznával opportunity prohlášení neomylnosti papežovy; neomylnost samu uznal a přijal dekret o ní; upřímně lnul ke stoličce papežské. Posléze budiž připomenuto, že byl dobrým patriotou.

97. Du Perron J. D. (1556—1618), kardinál a arcibiskup senský, nar. ve Francii. Z učeného kalvínce stal se z přesvědčení r. 1577 učeným katolíkem a opět z přesvědčení r. 1587 knězem; dále stal se biskupem sens-ským, kardinálem, vrchním almužníkem královým. Velké služby prokázal Církvi katol. a stolici papežské; mnoho kalvínů obrátil; překonal úplně při disputaci náboženské kalvínce Du Plessus-Mornaye, jenž se nazýval biskupem kalvínským, měl účastenství na obrácení Jindřicha IV. ku katolické Církvi, odporoval statečně gallikanismu a působil, aby dekrety sněmu tridentského byly ve Francii přijaty. Byl katolickým theologem, vysoce vzdělaným, podle katolické víry žijícím a horlivě Církev katolickou bránícím, podporujícím a šířícím.

98. Eberhard (1090—1164), svatý, arcibiskup solnohradský, nar. v Bavorsku. Vykonav studia theologická, obdržel v Bamberku kanonikát; než vzdal se ho a vstoupil do kláštera. Návodem jeho založila rodina jeho klášter, jehož prvním opatem on se stal, obdržev od papeže Innonence II. opatskou benedikci. Po smrti arcibiskupa solnohradského, Konrada, pozornost všech obrátila se k Eberhardovi, ctnostmi zářícímu, tak že jednomyslně byl arcibiskupem zvolen. S bohatým výsledkem pečoval o duševní blaho své rozsáhlé diecése, jakož i o časný blahobyt klášterův a kostelů, jak dokazují četné listiny a dopisy, z té doby zachované. Byl vroucím ctitelem Rodičky Boží. Byl podle morálky katolické věrným poddaným Bedřicha Rudovousého; avšak když císař se postavil proti řádnému papeži Alexandru III., nemohl Eberhard císaře podporovati; způsobil, že Uhři zůstali Alexandru III. věrni. Když nemohl strany protivné smířiti, zanechal politiky a pečoval jenom o svou diecési.

99. Eberhard Matouš (1815—1876), biskup trevírský. Nar. v Trevíru. Vykonav zkoušku abiturientní s výtečným prospěchem, věnoval se stavu

kněžskému. Jako kaplan obrátil k sobě pozornost všech svými kázáními, kterým odpovídal vzorný jeho život. Proto jej učinil biskup trevírský Arnoldi svým tajemníkem a pak professorem dogmatiky v kněžském semináři. Byl professorem velice pilným, výborně učícím, dbalým učení přesně církevního, katolického; proto jej povýšila mnichovská universita na doktora theologie. Kromě toho byl kazatelem, praesesem spolku katolických tovaryšů, duchovním správcem, zvláště se osvědčil r. 1849. při choleře. Téhož roku stal se představeným kněž. semináře a katedrálním kazatelem. Jeho vzorem byl sv. Karel Borromejský, staraje se o to, aby ze semináře vycházeli kněží učením a zbožním. Kázání jeho odpovídala pravidlům řečnickým a působila na rozum, vůli a srdce. R. 1862 stal se biskupem světícím v Trevíru a r. 1867 biskupem tamtéž. Jako biskup dbal o to, aby kandidáti kněžství se vzdělávali řádně vědou a zbožností, aby kněží pěstovali vědu, život kněžský vedli a povinnosti pastýřské plnili, ročních exercícií se účastnili. Pečlivě k tomu přihlížel mnohými prostředky, aby lid se držel víry katolické a podle ní život svůj spravoval. Neuznával sice potřeby prohlášení neomylnosti papežovy; avšak neomylnost tuto uznával a dotyčný dekret sněmu vatikánského podepsal a v diecési oznámil. V kulturním boji nemohl podle církevně politických zákonů světské vlády jednati, proto byl čtyřikrát odsouzen, pokutován a žalářován.

100. Eck Jan (1486—1543), nar. ve Švábsku, znamenitý učitel theologie v Ingolstadtě, první a výtečný bojovník proti reformaci v Německu. Maje 12 roků, šel po důkladné přípravě na universitu v Heidelberku, pak v Tubínkách, kde byl povýšen na magistra svobodných umění; maje 15 roků, začal studovati theologii a hebrejštinu, což bylo neslýcháno; pak studoval v Kolíně a ve Freiburgu v Br., kde také se zabýval právníkou vědou. R. 1505 stal

se bakalářem theologie a začal přednášet theologii. R. 1508 byl vysvěcen s papežskou dispensí na kněze. Byl povýšen r. 1510. na doktora theologie, byl povolán od bavorských vévodů r. 1510 za profesora theologie na universitu v Ingolstadtě, kde vytrval 32 roky tak slavně, že ta universita podržela ráz katolickosti a pro katolické Německo stala se baštou proti protestantům. Eck přičinil se s jinými přáteli mocně a vydatně o zachování víry katolické v Bavorsku. Než obzor Eckův byl širší. On první poznal jasně, jaké jest nové evangelium lživých reformátorů, a proto jemu odporoval, jakmile Luther nejprve vystoupil, po celý život svůj s neohrožeností, přítomností ducha, pronikavou soudností, důkladnou učeností filosofickou a theologickou, horlivostí, která se ohně nebojí. Bojoval s Lutherem a jeho přáteli, dopisováním, disputováním, skládáním spisů, vyjednáváním s Římem a s vládou světskou, nešetře námah a peněz; jemu šlo pouze o slávu Boží a zachování Církve katolické. Dobří jej ctili a milovali, nepřátelé Boží jej nenáviděli, pronásledovali, spílali a hanobili a hrubě nadávali. Všecky hodnosti Eck odmítal, nadávek si nevšímal a život svůj obětoval pro pravdu Boží; ovšem nechválil nepořádky a zlořády v Církvi katolické, než přál si, aby byly řádně podle zákona církevního odklizeny, aby víra katolická netrpěla. Vizme kněze učeného, zbožného a horlivého, jak nábožně umírá, přijav Velebnou Svátost. Universita Ingolst. želela jeho ztráty. Svatá horlivost jej strávila. Byl to muž prozřetelnosti Boží, jenž hlízu protestantskou zastavil a omezil.

101. Egbert (zemř. 1184) opat benedikt. kláštera Schönaui v Německu. Ačkoli jeho příbuzenství, přátelství a osobní zdatnost jemu slibovaly vysoké úřady církevní, přece zřekl se kanonikátu v Bonně, který obdržel jako mladý klerik, a přijav svěcení kněžské, zvolil benedikt. klášter Schönaui, ve kte-

rém vládla kázeň přísná, jehož opatové a mniši vynikali zbožností a učeností, aby v něm žil ke cti a slávě Boží, ku spasení svému a jiných. Také jeho sestra Alžběta žila v přísném ženském klášteře benediktinském. Egbert zachovával kázeň řeholní a působil v klášteře jako kazatel a spisovatel. Kacíře, kteří se objevili v arcidiecési kolínské, usvědčil disputací a spisem z bludů. Historickou cenu má soubor jeho dopisů. Také napsal život své sestry, která byla později za svatou prohlášena. Zemřel jako opat ve vysokém stáří.

102. Egbert (zemř. 766), arcibiskup Yorkský, v Anglii, žák a přítel sv. Bedy. Získal si dříve, než nastoupil stolec biskupský, na klášterní škole katedrální jako učitel mládeže nesmrtelných zásluh a pečoval o ni také jako arcibiskup a zjednal jí knihovnu skvostnou; z té školy vyšli mužové znamenití, jako Alkuin, Albert. Egbert učil nejen vědám Božským, ale i světským všem, tehdy známým; proto byl nazván *armarium omnium liberalium artium*. Mezi svými žáky miloval nejvíce Alkuina, jenž opět jemu byl nakloněn úctou, poslušností, láskou a důvěrou. Byltě Egbert učitelem učeným a moudrým, ale také zbožným a mravně dokonalým. Jako arcibiskup byl také metropolitou nových biskupů, kteří byli ustanoveni. Egbert svědomitě konal povinnosti arcibiskupa a metropolity a pečoval o reformu duchovenstva a lidu. Alkuina zvolil knihovníkem svých vzácných knih a učitelem školy Yorkské, která za Alkuina došla slávy evropské. Egbert také po sobě zůstavil spisy.

103. Eisengrein Martin (1535—1578), universitní profesor v Ingolstadtě v Bavorsku. Od protestantských rodičů protestantsky vychován, studoval v Tubinkách, Ingolstadtě a Vídni; pilné bádání, obcování s učenici a modlitba za dar osvícení Ducha sv. přivedla jej do Církve katolické. Jako katolík, nemaje ani 20 roků, stal se na universitě Vídeňské

professorem výmluvnosti; několik jeho slavných řečí akademických potkaly se s velkou pochvalou a byly vytištěny ve Vídni, Ingolstadtě a Tubinkách. Než brzy věnoval sebe celého theologii, které si velice vážil, a znaje důstojnost stavu kněžského, dal se vysvětit na kněze a obdržel kanonikát ve Vídni u sv. Štěpána. Vévoda bavorský, Albrecht V. povolal ho za profesora theologie na universitu v Ingolstadtě. Eisengrein přičinil se mocně svými přednáškami, kazbami a spisy, aby Bavorsko zůstalo katolickým, jakož i okolí. Jak velice odměněn a významován byl za své snahy a práce pro Církev katolickou podniknuté, nechci šířiti. Připomínám toliko, že papež Pius V. jej poctil názvem Comes Palatii Lateranensis a že Eisengrein odmítl důstojnost biskupa lublaňského. Rozumem a srdcem lnul k Církvi katolické. Není tedy divu, že smrt jeho způsobila všeobecný zármutek. Svou knihovnu znamenitou odkázal katolické universitě Ingolstadské, jejíž byl professorem až do smrti.

104. Ekkehard I. (zemř. 973), znamenitý mnich a děkan benedikt. kláštera St. Gallen ve Švýcařích. Již záhy chodil do klášterní školy St. Gallen, kde se setkal se světci, Oldřichem, později biskupem v Augsburgu, a Konradem, později biskupem v Kostnici. Sám později stal se přednostou té školy a učil více roků výtečně vědy trivía a quadrivía. Také svými básněmi, hymny a sekvencemi církevními se proslavil. Jednomyslně byl od svých bratrů řeholních zvolen děkanem; jako děkan měl se k bratrům laskavě a dobrotivě, tak že si získal lásku všech. Ekkehard putoval do Říma a zjednal si brzy plnou důvěru papeže Jana XII., jenž jej pro jeho učenost déle v Římě zdržel; v Římě onemocněl, papež jej častěji navštívil a daroval mu ostatky sv. Jana Křtitele, jež jej pozdravily. Byl by se stal opatem, kdyby si nebyl zlomil nohu tak, že vyléčiv se,

kulhal. Ekkehard doporučil za opata Burkarda, jenž také byl zvolen a jako opat řídil se jeho radou. Oba byli jedna duše a jedno srdce, oba činili dobře chudým, nemocným a cizincům, oba byli zrcadlem Církve.

105. Eligius (zemř. 659), nar. v Aquitanii ve Francii, svatý, biskup v Noyonu. Bohatí a zbožní rodiče dali mu výborné vzdělání a výchování a nechali jej učit se zlatnictví. Když byl přiveden ke dvoru královskému, hotovil jako umělec krásné a vzácné věci a byl od králů Chlotara II., Dagoberta I. a Clovise II. pro svou dovednost, poctivost a mravní dokonalost, na víře katolické založenou, ctěn a milován. Se svou umělostí spojoval lásku k modlitbě, čtení Písma sv., dobročinnost k chudým, krocení bujnosti tělesné. Obdržel od krále Dagoberta darem krásný dům, který proměnil v klášter ženský. Také klášter mužský založil, podporován štědrostí královou. Od krále vyslán do Bretaně, obyvatele opět přivedl pod panství krále francouzského. Způsobil, že kacíři byli králem z Paříže vypuzeni, a odporoval simonistům. Také se přičinil, aby sněm církevní byl do Orleansu svolán k prospěchu Církve a státu. Vidouce svatí biskupové, Theodericus a Sulpicius, jak ctnostný život vede Eligius, uzavřeli jej učiniti biskupem. Pomocí královou přiměli jej k tomu, že řádně se připraviv, byl posvěcen nejprve na kněze, pak na biskupa. A nyní vedl Eligius život ještě přísnější; pokora, obětavost a láska k chudým náležely k jeho povaze. Svou diecési uspořádal, duchovenstvo k zachovávaní kněžské kázně a horlivosti pastýřské povzbudil a v zemi Flanderské mnoho pohanů ku křesťanství obrátil. V Noyonu samém horlil proti pohanským zlořádům, uzdravil mnohé nemocné zázračně. Krátce před svou smrtí zavolal své žáky a napomenul je, aby v dobrém vytrvali a modle se: *Nunc dimittis atd.*, zemřel v Pánu.

106. Ellenbog Mikuláš (1481—1543), benediktin, nar. ve Švábsku. V Heidelbergu základy své vzdělanosti položil, pak studoval na universitě Krakovské matematiku a astronomii, v Montpellieru medicinu. Když jedenkrát, jsa na cestě v Gaskoni, se zastavil v klášteře a viděl klid a spokojenost řeholníků v samotě klášterní, umínil si jíti do kláštera, přísné kázně šetrícího. R. 1504. vstoupil do benedikt. kláštera v Ottobeuern, kde po odbytém noviciátu byl nejprve zaměstnán jako oekonom; později bylo mu dovoleno opět se bavití svými zamilovanými studiemi ve chvílích prázdných. Později stal se novicmistrem a převorem kláštera. Těchto úřadů užíval, aby řeholníky vybízel řeholí přísně zachovávat, a aby školství klášterní zvelebil. I založil pomocí svého opata a biskupa Kemptenského v Ottobenern gymnasium trilingue. Tak otevíral jiným prameny učenosti a užíval svých vědomostí ku potírání kačířů; než na sebe nezapomínal, an sebe obohacoval novými vědomostmi. Se svými vrstevníky slavnými si dopisoval a cenné spisy po sobě zůstavil. Než hlavní věcí jemu byl život právě řeholní.

107. Elmo, lidový název blahosl. Petra Gonzaleza (1190—1246), nar. ve Španělich. Byl velice nadán, věnoval se studiím a duchovnímu stavu, do něhož vstoupil lehkomyšlně, bez povolání. Biskup jeho rodiště, Astorgý, udělil mu důstojnost katedrálního děkana; tento nový hodnostář chtěl se vši nádherou nastoupiti svou důstojnost, než koněm byl svržen do bláta, což vzbudilo v lidu posměch. Tím byl Elmo hluboce a citelně pokořen, tak že si umínil opustiti svět. Spasitelné výkony života osamocného jej vedly ku snaze po dokonalosti, proto vstoupil do řádu sv. Dominika a zřekl se úplně světa. Jeho kazby byly mocny a úspěšny; proto si jej povolal král Leonský, Ferdinand III. k sobě, aby jeho dvoranínům kázal a je reformoval; také musil ve válce

vojinům kázati a je nadchnouti k životu spořádanému a k vítězství. Jeho přítomnost zabránila nelidské nakládání s přemoženými. Elmo opustil posléze královský dvůr, ač jej zdržovali, a konal missie chudým a nevzdělaným, také lodníkům, kteří ho ctili jako svého patrona.

108. Emery J. A. (1732—1811), devátý gener. superior kongregace světských kněží, Sulpicianů, založené J. J. Olierem ku řízení seminářů kněžských. Muž to pevným charakterem, činností a církevní věrností vynikající. Studoval u jesuitů, pak u sulpiciánů v Paříži, a stav se knězem, vstoupil do kongregace sulpiciánů. Byl professorem dogmatiky v semináři orleánském, učitelem morálky v semináři lyonském. Stal se doktorem theologie a představeným seminářeangerského, generálním vikářem biskupovým, konečně generálním představeným sulpicianů. V tomto svém úřadě projevil své bohaté zkušenosti, svou hlubokou vědeckost, svou bystrost, svou pevnost s laskavostí spojenou a co nejvíce platí, svou upřímnou a srdečnou zbožnost; jeho činnost sáhala přes ocean do Baltimore, kde založil seminář kněžský. Avšak revoluce smetla St. Sulpice, Emery byl uvězněn, smrt mu hrozila; než Pán jej zachránil. Arcibiskup pařížský, jsa ve vyhnanství, učinil jej generálním vikářem a administrátorem své diecése. Emery požíval důvěry u duchovních a laiků, ano i u vlády, která mu nabízela biskupství; on však odmítl, chtěje obnoviti kongregaci sulpicianů, což se mu také podařilo. Ano, Napoleon si ho tak vážil, že jej zvolil členem nejvyšší rady vyučovací a jej volal ke komisím o církevních záležitostech jednajícím; při tom všem zachoval Emery pevnou věrnost k Církvi katolické a papeži, jemuž byl synovskou úctou a poslušností oddán. Vydal několik spisů apologetických.

109. Eudes J. (1601—1680), nar. v Normandii, zakladatel kongregace světských kněží ve Francii,

jež má dvójí účel, aby missiemi křesťanský duch byl v lidu zdokonalen a aby v seminářích spořádaných kněžstvo neřeholní čili světské bylo vychováváno. Eudes vstoupil nejprve do kongregace oratorianů francouzských, od Berulle-a zavedené. R. 1626. vysvěcen byv na kněze, za času moru posluhoval nemocným a umírajícím bez bázně; ještě častěji tento hrdinský čin milosrdenství opětoval, doufaje v Boha; pravidelně však procházel jako missionář různé diecése a kraje, aby srdce obyvatelů na kazatelně připravoval a ve zpovědnici s Pánem Bohem smířoval. Při této práci missionářské poznal, jak jest potřebí, aby duchovenstvo farní v tom duchu dále působilo, jakého missionáři lidu vnukají. Proto přemýšlel, kterak by takové duchovenstvo bylo vzděláváno v seminářích sněmem tridentským vyžadovaných. Proto vystoupil z oratoria, jež k tomu cíli nesloužilo, a spojiv se s jinými kněžími horlivými, založil kongregaci světských kněží, po něm Eudisty zvaných, která by missiemi v lidu zdokonalovala ducha křesťanského a v seminářích spořádaných duchovenstvo farní vzdělávala. Kongregace tato podporována od biskupů a dobrodinců k obojímu cíli tomuto pracovala, semináře zřizovala a řídila. K dosažení cíle toho vydal Eudes dva spisy: »Dobrý zpovědník«, »Apoštolský kazatel«. On a jeho žáci působili na kněze světské konferencemi, exerciciemi a praktickými spisy theologickými, na lid křesťanský missiemi. Eudes svou kongregaci tak utvrdil, že netoliko jansenismu odolala, nýbrž jej také potírala.

110. Eymard P. J. (1811—1868), zakladatel kněží a služebnic nejsv. svátosti oltářní, nar. u. Grenoble. Přes překážky otcem kladené byl na kněze vysvěcen 1834. Když několik roků pracoval zdárně v duchovní správě, připojil se ku kongregaci Maristů, kteří Marii ctí k vůli missiím. Než ta kongregace nestačila jeho vroucí lásce k nejsv. svátosti

oltářní, kterou jemu matka, vnukla a která jemu poskytnouti mohla sílu k vykonání toho, k čemu jej Bůh volal.) Proto založil kongregaci kněží nejsv. svátosti oltářní 1856. Dříve však předložil svůj záměr svému představenému Maristů, papeži a různým biskupům Francie. Účelem této kongregace jest vzdávati nejsv. svátosti oltářní obzvláštní úctu, která jest ve stanovách blíže vypsána. R. 1862 založil podobnou kongregaci pro ženy. Kromě této dvojí kongregace je také aggregace, jejížto členové kněží adorují před velebnou svátostí jednu hodinu za týden, laikové jednu hodinu za měsíc. Eymard zůstavil jeden spis o Eucharistii ve 4 sv.

111. Faber Aegídius (1440—1506), nar. v Bruselu, karmelitán. Studie vykonal v Luvani, kde byl prohlášen doktorem a kde delší čas učil theologii v koleji svého řádu. Jako převor konventu v Bruselu dbal o zachovávání řehole. Tak slavně kázal, že množství jeho posluchačů nemohlo se v kostele směstnati. Zůstavil po sobě komentáry o sentencích Lombardových a o Písmu sv., kázání, spisy církevně historické a asketické.

112. Faber Felix (1441—1502), nábožný a učený, domínikán, nar. v Curychu. Studoval v klášterích domínikánských v Basileji a Ulmu, vstoupil do toho řádu, byl v Ulmu hlavním kazatelem a pak lektorem filosofie a theologie, putoval dvakrát do sv. země. Ve svém spise o sv. zemi projevuje rozsáhlé vědomosti a sloh živý a půvabný, povahu zbožnou, srdečnou a přímou, touhu po vědomostech, smysl pro dojmy životní. Také jiné spisy theologické po sobě zůstavil.

113. Faber Fred. Will. (1814—1863), oratorián, jeden z nejlepších spisovatelů asketických, nar. v Anglii. Když na slavném gymnasiu harrowském studoval, počal, jsa bystrého ducha, pochybovati o pravdě anglikánské církve, ku které náležel. Ani

líbovůle dissenterů, ani šablonovitá státní církev anglikánská, ani evangelismus, chtějící tyto dvě protivy sloučiti, ani nerozhodný a nedůstojný Pusey, volající do Církve a sám do ní nevstupující jej neuspokojovali. Filosofii, ovšem ne pravou, a theologii, ovšem anglikánskou, ne katolickou, studoval na universitě v Oxfordě. A tak bylo jeho nitro rozerváno. Z tohoto stavu se vysvobodil Faber studováním spisů katolických, působením dobrých přátel katolíků, zvláště Newmana, cestováním v zemích pravoslavných a v Itálii, zvláště v Římě, ale hlavně a přede vším modlitbou, složil vyznání víry katolické a stal se z anglikánského duchovního knězem katolickým. Konal duchovní správu v Londýně mezi katolíky, zakládal a řídil spolky náboženské, kázal, zpovídal, radil a psal krásná a účinná díla asketická. Požehnání Boží spočívalo na jeho pracích. Sv. otec Pius IX. jej povýšil na doktora theologie.

114. Faber Joannes, příjímím Augustanus, v XVI. stol., nar. ve Švýcařích, výtečný dominikán. Když si byl velkých zásluh získal o opětné vystavení kostela dominikánského v Augšpurku, přednášel na universitě boloňské theologii s velkou chválou. Potom mu věnoval pro jeho vytečné vlastnosti císař Maximilian I. svou zvláštní důvěru a učinil jej dvorním kazatelem a svým zpovědníkem. Také po smrti Maximiliánově zůstal dvorním kazatelem u císaře Karla V., jemuž byl doporučen jako učenec, řečník, jako mnich a kněz, v obcování mírný, v jednání opatrný, víře katolické věrně oddaný, mravnosti velice bedlivý.

115. Faber Joannes z Heilbrunnu (1504—1558), dominikán, vynikající jako kazatel a spisovatel, narozen v Heilbrunnu. Studoval v Kolíně na universitě s výsledkem výtečným, jeho vlohám odpovídajícím a byl zvolen od biskupa v Augšpurku za kazatele katedrálního pro svou důkladnou učenost

a svou horlivost pro katolické náboženství. Když musil biskup se svým duchovenstvem na 10 let z Augšpurku utéci, meškal Faber J. delší čas v Praze jako kazatel. R. 1552 stal se doktorem theologie ve Freiburgu. Vydal mnoho spisů theologických.

116. Faber Joannes (1478—1541), nar. v Leutkirchu v Allgäu, biskup ve Vídni. Vystudoval ve Freiburgu, kde se stal magistrem svobodných umění a doktorem obojího práva. Byl farářem v Leutkirchu a vyznamenal se kazbami a horlivou pastoremací tak, že jej zvolil biskup basilejský za svého oficiála a kanovníka. R. 1517 cestoval do Říma, kde jej papež Leo X. učinil apoštolským protonotářem. Byl sice humanistou, než ve smyslu dobrém, křesťanském. Souhlasil na počátku s reformátory, než když seznal úmysly a cíle jejich, odloučil se od nich a potíral je slovem a písmem, disputacemi a kontroverzními kazbami. Také říšských sněmů se zúčastnil a bojoval proti falešným a zhoubným reformátorům. Císař Ferdinand jej zvolil svým zpovědníkem a rádcem. Pro své zásluhy o Církev a stát stal se biskupem vídeňským. Horlivě kázal slovo Boží každou neděli a svátek, konal rozmluvy o víře, přiměl universitu vídeňskou k rozhodnému odporu proti kacířům a reformoval své kněžstvo. Založil kněžský seminář, aby vychováni byli kněží učením, mravně dokonali a horliví. Varoval své rodáky před pokoutnými schůzemi a Zwingli-ovými agenty. Katolíci želeli upřímně jeho smrti; zemřel vir pius, humanus, doctus, jak jej nazývali.

117. Faber Matěj (1587—1653), nar. v Bavorsku, znamenitý kazatel a spisovatel theologický. Na universitě v Dilingách, vykonav kurs filosofický, studoval v germanicum u jesuitů v Římě theologii a byv vysvěcen, vrátil se do Němec. Zde byl farářem a děkanem; než, maje touhu po vyšším vzdělání theologickém, studoval opět na universitě ingolstadtské exegesi Písma sv. a kontroverzní theologii.

Pak byl opět farářem a ukončil své znamenité dílo kazatelské. Universita ingolstadtská nabízela mu universitní professuru o Písmě sv., než on zůstal farářem a napsal větší dílo apologeticko-polemické. Bylo mu již 50 let, když vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova r. 1637. Jako jesuita působil v Trnavě v Uhrách až do smrti, jsa kazatelem zbožností, horlivostí a vyřečností vynikajícím. Ve svých spisech probuzuje a zdokonaluje život náboženský na základě víry.

118. Faber Petr (1506—1546), blahoslavený, nar. v Savojsku, první a nejdůvěrnější společník sv. Ignáce z Loyoly. Ve 12. roce složil slib ustavičné čistoty. Po řádné přípravě vědecké studoval filosofii a teologii v Paříži, kde se setkal se sv. Ignácem z Loyoly, s kterým opakoval filosofii. Faber byl první, jež sv. Ignác svému záměru zasvětil pro jeho prostotu, tichost, skromnost, opatrnost, moudrost a vědeckou vzdělanost; Faber sloužil mši sv., když první členové Tovaryšstva Ježíšova sliby skládali na Montmartru u Paříže r. 1537. V Římě po nějakou dobu přednášel Faber na universitě Sapienza o Písmě sv.; po přednášce vyučoval dítky a lid o náboženství. Když bylo Tovaryšstvo Ježíšovo r. 1540 potvrzeno, získal si Faber velkých zásluh rozšiřováním Tovaryšstva, konáním duchovních exercícií dle metody sv. Ignáce, obrácením bludařů a nemravných kněží. V Itálii, Německu, Španělsku, Portugalsku působil k větší cti a slávě Boží, k rozšíření Církve katolické a Tovaryšstva Ježíšova, ku spasení svému a jiných. Smrti jeho želeli katolíci všech zemí, kde on působil.

119. Faludí Frant. (1704—1779), nar. v Uhrách, jesuita, básník a spisovatel asketický. Vzdělav se filosofii ve Vídni a Št. Hradci učil humaniora a matematiku; pak studoval 4 roky teologii ve Vídni a byl vysvěcen. Vyučoval a duchovní správu konal v Budíně, Báňské Bystřici, Vídni, Št. Hradci, Linci,

plně všude své povinnosti s ochotnou horlivostí. Pět let strávil v Římě jako uherský zpovědník při velechrámu sv. Petra. V Římě si umínil pracovat ke zdokonalení uherské literatury, což se mu také podařilo skládáním básní a prosaických spisů, ve kterých se jeví katolíkem, knězem, řeholníkem a národovcem, an spojuje lásku k Církvi katolické s láskou k národu maďarskému. Z Říma povolán, přednášel v Trnavě na vysoké škole exegessí Písma sv., byl profesorem na Theresiánu ve Vídni, rektorem kollejí jesuitských, knihovníkem. A to vše činil jako horlivý jezuita s dobrým výsledkem. R. 1773 zastihla jej bolestná rána, zrušení Tovaryšstva Ježíšova, jemuž náležel ku své radosti 53 léta, Od světa se vzdálil a žil zbožně až do své smrti.

120. Felbiger J. J. (1724—1788), nar. v Pruském Slezsku, paedagog a reformátor obecného školství v Německu a Rakousku. Studoval theologii ve Vratěslavi, vstoupil do řádu augustiánského a stal se r. 1760 opatem v Zahani (Sagan). Při svých reformách obecného školství zvláštní péči věnoval vyučování náboženskému, jež pokládal za první a hlavní předmět a za základ vychování. Sepsal katechismus a žádal od mladých kleriků a učitelů, aby poznali metodu katechetickou a dle ní náboženství vyučovali. O jiných zásluhách jeho budiž zde pomlčeno; nám jde o to, že Felbiger velkou váhu kladl na vyučování katolického náboženství v obecných školách a na dobrý příklad, jaký má dávat učitel věřící a podle víry žijící, dítkám ve škole. Vizme kněze učeného, mravností kněžské dbalého a o blaho společnosti lidské pečujícího, jakým jest paedagogem na základě víry katolické.

121. Fidatus Simon a Cassia, blahoslavený, (1278—1348), augustián, asketický spisovatel, nar. v Itálii. Vstoupil záhy do řádu augustiánů a byl vzorem všech ctností klášterních. Kázal v Perugii, Bologně, Sieně, Florencii a jiných městech s apo-

štolskou horlivostí a velikým zdarem. Jeho řečmi obrátilo se mnoho pobloudilých žen, kterým vystavěl klášter; také pannám, Bohu zasvěceným, vystavěl klášter. Napsal 15 knih »De gestis Domini« prostě, ve smyslu mystickém, čtyry evangelia v jeden celek skládaje. Ještě jiné spisy, tištěné a netištěné, máme po něm.

122. Fidelis ze Sigmaríngů (1577—1622), kapucín, svatý, mučedník, nar. v Sigmaríngách. Měl dobré katolické vychování a byl poslán do nižších a vyšších škol, jež mu poskytly vzdělanost a výchovu katolickou podporovaly. S duševním nadáním a pílností spojoval roztomilou skromnost a upřímnou zbožnost, čistotu panickou a umrtvenost; nepil nikdy vína a nosil pod šatem obyčejným šat žíněný, ku potlačení bujnosti tělesné. Po studiích filosofických studoval práva, konal 6 roků cesty, jsa dozorcem více šlechtických jinochů k získání další vzdělanosti a zkušenosti, stal se doktorem obojího práva a věnoval se advokatuře, přísně šetře zákonů a jsa nazýván advokátem chudých, kterých se obzvláště z lásky a bez zisku ujímal. Než poněvadž znamenal, že by advokatura mohla lásce k Bohu překážeti a jeho spasení znemožniti, vzdal se advokatury, vynaložil své jmění k dobrým účelům a vstoupil do kláštera kapucínského. Vzdělanost theologická a neobyčejná zbožnost, jakož i zkušenost a život přesně řeholní jej učinily výtečným kazatelem a zpovědníkem. Jsa kvardiánem, předcházel dobrým příkladem, spojoval lásku s přísností, aby bylo kázně řeholní řádně šetřeno, aby chudoba, čistota a poslušnost byly zachovávány. Tak se jevil býti pravým synem sv. Františka. Kazbami dojímal mocně srdce posluchačů, obrátil mnoho protestantů na víru katolickou, byl moudrým rádcem, pomocníkem a těшитelem, ošetřoval nemocné bez rozdílu a získal si také u vojáků vážnosti. Od kacířů byl přepaden a zabit jako mučedník pro víru. Jistý kazatel kal-

vínský, vida tot mučednictví, vyznal, že víra katolická, mající takové mučedníky, jest pravá, a stal se katolíkem.

123. Flavíán v V. stol. patriarcha v Konstantinopoli od r. 446—449, svatý. Žil, když východní Církev byla kacířstvími rozervána. V těchto smutných poměrech projevil Flavíán jas a lesk ctností a pevnou rozvahu právě křesťanskou, jež nás dojí-má podivem a chválou. Jsa skromný a pevný, trpě-livý a neohrožený, nikdy nezapomněl, jaká důsto-jnost jemu jest svěřena a jaké povinnosti jemu jsou uloženy. Když byl patriarchou konstantinopolským zvolen, bylo mu poručeno poslati císaři eulogie; než když Flavíán poslal požehnané chleby, jakými eulogie byly, byly odmítnuty s tím připomenutím, že eulogie mají býti ze zlata; tu odvětil patriarcha apoštolskou neohrožeností: »Zlata a stříbra nemám, a poklady chrámové nejsou moje.« Apoštolskou neohroženost projevil také, když Eutyches, opat klá-štera na blízku Konstantinopole učil, že ve Kristu jest jenom jedna přirozenost a to božská, která se stala člověkem. Tomuto kacířství monofysitismem zvanému, se opřel Flavíán a svolal r. 448. církevní sněm v Konstantinopoli, který zavrhl monofysitis-mus jako kacířství a vyloučil Eutycha z Církve. Flavíán předložil rozsudek sněmu papeži Lvovi I. Velikému, jenž rozsudek schválil. Nyní podnikl Fla-víán boj proti četným a mocným straníkům Euty-chovým, kteří, vedeni Dioskurem, patriarchou alexandrinským, na sněmu efeském, lupičským zva-ném, r. 449 Eutychovo učení pravdivým prohlásili, Flaviana sesadili a z Církve vyobcovali; načež byl Flavíán, odvolav se k papeži, tak ztýrán v síni sně-movní, že třetího dne ve vyhnanství zemřel. Na sněmu chalcedonském byl Flavíán prohlášen ne-vinným a mučedníkem. Papež Hilarius souhlasil.

124. Flechier Esprit (1632—1710); nar. ve Fran-cii, znamenitý kazatel, biskup v Nimes. Jako biskup,

kterým se stal, jsa přinucen králem, jenž chtěl mít biskupa moudrého, mírného a výmluvného, aby mohl upokojoval a sobě získal, přivedl k Církvi katolické, když zrušení ediktu nantského kalvínce pobouřilo, mnohé kalvínce svým přátelským chováním, shovívavostí a láskou. V listech pastýřských jevílo se smýšlení otcovské; varoval před násilím proti akatolíkům a měl útrpnost s těmi, kdož násilí trpěli. Oživoval horlivost svého kleru ke studiím a dával dobrý příklad životem zbožným a mravným. Probouzel všelikým způsobem nábožnost věřících a choval se k nim dojemnou laskavostí a srdečnou horlivostí, která nad odporem vítězí. Zároveň však hájil mocně a energicky práva církevní a zlořády odklízal. Chudým a nemocným pomáhal všelikým způsobem šetrně. Tak prospíval 25 roků v dobách zlých a nepokojných Církvi a státu. Když zemřel, zvolal Fénélon: »Ztratili jsme svého mistra.«

125. Florín žil v IX. stol. v Tirolsku, svatý. Rodiče jej svěřili faráři v Remüsu v Oberengadinu, jenž jej vychoval a později jemu svěřil správu ekonomie. Florín vynikal dobročinností a zbožností. Když farář zemřel, byl Florín na žádost lidu ustanoven za jeho nástupce. Biskup churský jej na kněze vysvětil a faru mu odevzdal. Jeho činnost farářská byla provázena požehnáním Božím a dobrým výsledkem. Když zemřel, bylo jeho tělo pochováno v Remüsu. R. 930, dokazuje listina, že již tehdy kostel v Remüsu byl jemu ke cti posvěcen. K jeho tělu daly se před reformací průvody; lid jej ctil jako světce. Ostatky jeho přišly částečně do Churu ve Švýcarsku a do Řezna. Diecese churská jej ctí jako svého patrona a jeho svátek se slaví také v různých diecesích Německa. Dobré vychování zajisté jemu udělil onen dřívější farář, tak že se stal dobročinným a zbožným, svatým knězem.

126. Förner Bedřich (1570—1630), nar. v Němcích u Bamberku, světící biskup v Bamberku. Hu-

maniora studoval ve Forchheimu, Bamberku a Würzburgu, kde se stal magistrem filosofie. Theologii studoval v Římě v Collegium Germanicum, jsa zároveň kazatelem švýcarské gardy papežské. Z Říma se vrátil jako kněz a doktor theologie, ve všem výborně vyspělý, do Bamberku, kde se stal kanovníkem a po sobě kazatelem katedrálním, vikářem farním, členem udchovní rady a generálním vikářem. Jeho biskup horlivý, Neythard, se radoval, že má v něm pomocníka, protestantismus v diecesi vydatně potírajícího. Neythardův nástupce, Jan Filip z Gebsattelu, byl podezřelý z náchylnosti k protestantským stavům a nebyl Förnerovi přítelem. Förner, horlivý katolík, bál se o svůj život, než neopustil své farníky, aniž ty, které připravoval ke konverzi. Když po smrti Jana Filipa nastoupil za biskupa Jan Gottfried z Aschhausenu, byl Förner od tohoto poslán do Říma za důležitou příčinou a po svém návratu stal se generálním vikářem a světícím biskupem v Bamberku. Nyní rozvinul Förner se svým biskupem velkolepou požehnanou činnost v diecesi. Také císař Ferdinand II. užíval jeho rady a činnosti. V kněžském semináři v Bamberku jest jeho podobizna s podpisem: Pietate atque doctrina urbi et orbi notus. Jinde opět čteme: Sub infula vitam duxit religiosam. Spisovatelem theologickým byl plodným a výborným.

127. Fonseca Jose Ribeiro da (1690—1760), františkán, biskup, reformátor řádu sv. Františka. Studoval v Evoře a Coimbře a r. 1712 vstoupil v Římě do řádu sv. Františka. S výbornými vědomostmi filosofickými a theologickými spojoval nadání administrativní, jehož potřeboval v různých úřadech svého řádu. Fonseca nejvíce o to dbal, aby v řádě odklidil zlořády a obnovil původní kázeň reholní. Aby povznesl ve svém řádě vědu, založil v klášteře Ara Cocli značnou knihovnu. Jeho zásluhy byly patřičně oceněny. Republika Benátská jej učinila pa-

triciem. Více biskupství bylo mu nabízeno; Fonseca všecka odmítl, až konečně musil přijati od krále biskupství Porto. Diecesáni jej ctíli a milovali pro jeho požehnané působení.

128. Fareiro František (zemřel r. 1581), učený theolog, dominikán v Portugalsku. Vstoupil záhy do řádu a nabyl vědomostí velikých a rozsáhlých, také v Paříži studoval. Ve svém řádu byl profesorem, kazatelem, také dvorním, a censorem knih. Král Sebastián je poslal na sněm Tridentský jako theologa, kde se proslavil svou učeností tak, že mu bylo svěřeno pečovati o text dekretů sněmovních, že byl přihrán do komise k sepsání katechismu, k opravení misálu a breviře a k dokončení seznamu knih zapovězených. Od r. 1566 žil ojet ve své vlasti; byl zvolen převorem, pak provinciálem; od r. 1571 žil v konventě Bohu, sobě a vědám. Jeho spisy byly chváleny.

129. Forer Vavřinec (1580—1659), nar. v Lucernu, jesuita, znamenitý spisovatel o kontroversích theologických. V r. 20. svého věku vstoupil do Tov. Jež. a učil, když své studie ukončil, filosofii v Ingolstadtě, morálce a polemické theologii v Dilin-gách. Více let byl kancléřem akademie, zpovědníkem výtečného biskupa Jindřicha z Knöringů, s kterým za válek švédských musil uprchnouti na 3 léta do Tirol. Jsa prokuratorem německé provincie svého řádu, obcoval dvě léta osmé kongregaci v Římě; od r. 1650 byl rektorem kolleje v Lucernu a zemřel r. 1659 v Řeznu. Od mládí jevil neobyčejnou pevnost ve víře. a velkou horlivost pro zachování náboženství a pro potlačování bludného učení; této povaze odpovídají jeho četné spisy polemické.

130. Forestí Theodor (1565—1637), nar. v Itálii, kapucín. Papež Urban VIII. si ho velice vážil pro jeho učenost a jeho ctností a zvolil jej apoštolským visitátorem a reformátorem provincie jeho řádu. Mezi kapucíny, kteří se zálibou se věnovali theologii

sv. Bonaventury a ji důkladně studovali, byl Foresti jedním z nejlepších. Napsal veliké dílo: *De SS. Trinitatis mysterio*.

131. Foscarari Jiljí (1512—1564), dominikán, výtečný biskup v Modeně. Byl od představených řádu sv. Dominika ustanoven na různých místech za profesora a kazatele, byl zvolen od papeže Pavla III. za magistra sacri palatii a od papeže Julia III. za biskupa v Modeně. R. 1551 byl povolán do Tridentského sněmu opět otevřeného, kde vyníkl moudrostí, horlivostí a obratností tak, že mu svěřeno bylo vypracovati dekrety. Když sněm byl odročen, vrátil se Foscarari do své diecése, kterou velmi pečlivě řídil také příkladem svým. Byl zajisté život jeho vzorný; netrpěl, aby před ním něco neslušného bylo řečeno. Veřejná místa necudností neustále zakazoval; osobám, jež necudností se zřekly, zřídil zvláštní dům. Chudé a nuzné hojně podporoval, ano i biskupský prsten a biskupskou berlu prodal, aby mohl pomoci chudým, a sám na sobě šetřil, vydávaje co nejméně na potravu, šaty a služebnictvo. Horlivě kázal slovo Boží a zdobil katedrální chrám. Lísty anonymními obžalován neprávě z kacířství, byl 7 měsíců žalářován; než jeho pravověrnost řádně byla poznána a on zcela nevinným prohlášen. Papežové Pavel III., Julius III. a Pavel IV. měli jej ve vážnosti. R. 1561 účastnil se opět sněmu Tridentského, kde platné služby konal, zkoumaje dříve, o čem mělo býti jednáno, a stanově text článků víry. Po sněmu náležel Foscarari ke komisi v Římě, která katechismus skládala, misál a breviř opravovala.

132. Fournet Ondř. Hubert (1752—1834), ctihodný, zakladatel křížových sester sv. Ondřeje, nar. ve Francii. Nejprve studoval práva, pak vstoupil do stavu kněžského a stal se farářem, přísný život vedoucím, a neobyčejné milosrdenství prokazujícím. Poněvadž nechtěl složit přísahu konstituční, byl vypuzen a žil až do pádu Robespierre-ova ve Španěl-

sku. Tajně však se vrátil a jakkoli byl stihán, působil neohrožen ve své farnosti. Chtěje napravit, co revoluce pokazila ve příčině náboženství a mravnosti, založil pomocí slečny Alžb. Bichier des Ages kongregaci ženskou, jež by nemocné opatrovala a děti vyučovala a vychovávala. Tato kongregace se velice rozšířila. Fournet zemřel, jsa generálním vikářem biskupa v Poitiersu.

133. Frankenberg Jan Jindř. hrabě von (1726—1804), nar. ve Slezsku, arcibiskup Mechlínský, primas Belgický, kardinál. Studoval filosofii na univerzitě Vratislavské a teologii v Římském Collegium germanicum. Ve slavné disputaci o církevním právu vzbudil pozornost papeže Benedikta XIV., jenž jej častěji k sobě volal a svou důvěru k němu veřejně projevoval. Postupoval v hodnostech, až posléze r. 1759 se stal arcibiskupem mechlínským a primasem belgickým. Byl dobrým pastýřem své diecése. Často shromáždňoval duchovenstvo kolem sebe a měl k nim zbožné, dojemné promluvy; lidu hlásal slovo Boží při všech slavných výkonech; chudým rozdával hojně podpor a dobře činil ústavům charitativním. Poněvadž zářil ctnostmi a prospíval Církvi a státu, učinil jej papež Pius VI. kardinálem 1778. Velikou neohroženost a energii projevil Frankenberg, když císař Josef II. reformy v Belgii prováděje, práva Církve a státu, slavně zaručená, rušil, když též císař zrušil theologická studia v diecésních seminářích, ve školách klášterních a na universitě luvanské a všem kandidátům kněžství neřeholním a řeholním vykázal nově zřízený generální seminář v Luvani, v němž přednášeli professoři nekatolíci, ilumináti a jansenisté, neznabozi a kacíři. Odpor Frankenbergův byl podporován odporem stavů a lidu. Žaláři unikl Frankenberg útekem. Nebezpečí Církvi v Belgii hrozící bylo Frankenbergem zažehnáno; než r. 1792 vniklo do Belgie francouzské vojsko re-

voluční a atheistické a tu musil Frankengerg jíti do vyhnanství, ve kterém zemřel. Slavná jest památka jeho.

134. František Borgiáš (1510—1572), vévoda z Gandie ve Španělich, třetí generál řádu Tovaryšstva Ježíšova, svatý. Vzal si za manželku Eleonoru Castro, jež mu 8 dětí porodila. U rakve císařovny Isabelly hluboce dojat, slíbil, že vstoupí do řádu, přečká-li svou manželku. Od Karla V. vysoce ctěn a zvolen vícekrálem v Katalonii, následoval svého otce jako vévoda z Gandie. Po smrti své manželky byl přijat do Tovaryšstva Ježíšova, zůstal však s dovolením papežovým ještě 4 roky ve světě, aby své dítky řádně zaopatřil. R. 1551 stal se knězem, obstarával po více let důležité záležitosti Tovaryšstva Ježíšova ve Španělich a stěží unikl kardinalátu. Byl mnohá léta ve své vlasti kazatelem a zpovědníkem, představeným řádu, rádcem knížat a biskupů. Po smrti druhého generála Tov. Jež. byl zvolen jeho nástupcem a zůstal jím až do smrti, staraje se o rozkvět řádu zvláště v zahraničních missiích. Vykonal službu od pepeže uloženou, zemřel. Životopisec v téže době žijící, Ribadeneira, chválí jeho pokoru, skromnost, poslušnost, horlivost v modlitbě, kajícnost, lásku k chudobě, zřeknutí se lásky pozemské, obcování lásky plné, opatrnost, moudrost, učenost, pohrdání světem od Boha odpadlým.

135. František Saleský (1567—1622), biskup ženevský, svatý, učitel církevní. Studoval v Paříži filosofii a teologii, v Padově práva; byl advokátem u senátu v Chambery, proboštem kapitoly ženevské, od r. 1593 knězem; vrátil Církvi katolické protestantskou provincii Chablais, později také kraj Gex, za přemnohých překážek a nebezpečí; stal se koadjutorem, pak nástupcem biskupa ženevského. Lásky jeho vše objímala, sebe zapíral dokonale, byl tichý a mírný, moudrý a opatrný. Pečoval o vědecké a asketické vzdělání svého duchovenstva, o dů-

kladné poučování lidu, jím při častých visitacích i v nejodlehlejších krajích navštěvovaného. Pomocí sv. Johany Frant. ze Chantalů založil řád Navštívení P. Marie. Zemřel, vraceje se z Avignonu, kam jej král Ludvík XIII. povolal. Jaké byl František Sal. povahy, vysvítá z jeho spisů: Philothea, Theotimus atd. Pius IX. praví o něm: *verae piaeque doctrinae magister, qui nedum voce, sed et scriptis immortalibus insurgentium errorum monstra confodit, fidei asseruit, vitiis eversis mores emendavit, cunctis pervium coelum ostendit.* Dokonalost v těchto spisech vyličenou František S. ve svém životě také prokázal.

136. Franz Bedřich, opat premonstr. kanonie v Nové Říši na Moravě od 1853—1860. Nar. r. 1796 a zemřel r. 1860. Od r. 1823 byl professorem matematiky a fysiky na filosofickém ústavě v Brně, r. 1832 dosáhl doktorátu filosofického na universitě pražské a od r. 1842 byl professorem fysiky na universitě v Olomouci. Před svým zvolením za opata působil jako ředitel reální školy v Solnohradech. Ve vědeckých kruzích znám byl Dr. Franz svými pokusy v oboru daguerreotypie, jež podnikl první na Moravě. Ejhle, kněz znatelem fysiky odborným, professorem universitním, kněz, jenž víru křesťanskou a vzdělanost theologickou spojuje s důkladnou známostí přírody a filosofie, jenž hlásá morálku křesťanskou a také podle ní žije, jenž vyučování vědecké spojuje s vychováním křesťanským podle pravdy. Takový kněz nemohl a neměl by býti professorem universitním? Takovým knězem universita jenom získá.

137. Frayssinous D. A. L., hrabě de (1765—1841), slavný kazatel francouzský. Byl výtečnými vlohami opatřen a otcem k povolání právníckému pobádán; avšak Bůh jej povolal ke stavu vyššímu, ke službě církevní. V Paříži přistoupil ke komunitě iaonské,

od Sulpiciánů řízené a byl na kněze vysvěcen před samým počátkem revoluce. Za mnohých překážek a nebezpečí konal tajně duchovní správu v horách rouergueských. Když byl konkordát uzavřen, přednášel dogmatiku dřívějším klerikům sulpiciánským a učil katechismu v kostele karmelitánském. Poněvadž jeho přednášky dogmatické se líbily, připojil k nim přednášky apologetické, konference, kterými se zvláště proslavil. Když Napoleon konkordát zrušil, opustil kazatelnu a teprve tehdy opět na ni vystoupil, když Bourbonové do Paříže přišli. Nyní jeho sláva rostla; Pius VII. jej učinil biskupem i. p. i., Ludvík XVIII. grandmaître-m université, pair-em a hrabětem, akademie svým členem. R. 1824 stal se ministrem duchovních záležitostí a veřejných škol; nabízený kardinalát pokorně odmítl. Pádem monarchie byl zarmoucen. Nemoha a nechtěje Louis-Philippovi sloužiti, odešel do Říma, kde vychoval vévodu z Bordeaux a vrátil se opět do Francie r. 1838. Své konference vydal tiskem; dožily se r. 1846 sedmnáctého vydání a jsou přeloženy jazykem anglickým, italským, španělským a německým.

138. Frenci Innonenc Ant., nar. r. 1818 na Horách Stříbrných, zemřel r. 1862. Vzornost tohoto českého kněze, r. 1843 vysvěceného, vysvítá z jeho činnosti, jež vycházela z jeho hlubokého přesvědčení, byla spojena s životem právě kněžským a byla chvála tím hodnější, že jeho zdraví bylo chatrné: 1. byl kaplanem ve St. Boleslavi a v Praze; 2. byl horlivým členem katolické jednoty; 3. byl profesorem náboženství a češtiny na akadem. gymn. v Praze; 4. stal se doktorem theologie; 5. byl spisovatelem výborné Postilly, Liturgiky, Encyklopedie biblické, modlitební knihy a vydavatelem obrázkové Bible české; 6. byl rektorem u sv. Jiří na Hradčanech; 7. byl správcem dědictví sv. Jana Nepomuckého. Zdaž nevydává tato jeho činnost, svědectví o učenosti theologické, o snaze po svatosti kněžské a o horlivosti?

139. Fromm Ondřej, premonstrát kanonie Strahovské v Praze. Nar. r. 1620 ve Westerhausenu v Braniborsku, zemřel r. 1683 v Praze. Byl dlouhá léta lutheránským proboštem u sv. Petra v Kolíně n. R. a koňsistorním radou volence braniborského, superintendentem. Uloženo mu bylo smířiti lutherány a kalvínce; proto studoval sv. Otce. A tu se přesvědčil, že lutheranismus a kalvinismus jsou nepravdivy a že jest jediná víra katolické pravdivá. Proto se vystěhoval z Kolína n. R. r. 1668 do Prahy, kde s manželkou, čtyřmi syny a dcerou přestoupil k víře katolické. Po konversí, řádně se připraviv, stal se knězem, assessorem konsistoře, pak kancléřem a generálním vikářem biskupa v Litoměřicích. Chtěje dosíci vyššího stupně dokonalosti mravní, vstoupil se svými dvěma syny do premonstrátského kláštera Strahovského a složil slavné sliby r. 1682; jeho dcera vstoupila do ženského kláštera premonstr. doksanského. Jsa výborným řečníkem, ustanoven byl kazatelem při kostele sv. Norberta na Starém Městě Pražském. Zůstavil po sobě více spisů theologických a filosofických. Míloval pravdu, přilnul k ní, žil podle ní a byl šťasten; snažil se také jiné přivésti ku pravdě.

140. Gabriel ze Chínou (zemřel r. 1670), nar. ve Francii, kapucín. Asi r. 1640, byl poslán na missie do Persie a strávil 20 roků ve městě Ispahan. Přisvojil si více hlavních řečí orientálských a získal Církvi mnoho duší, sobě pak obecnou vážnost. Duchovními arménskými byl vypuzen z Ispahanu do Taurisu, města perské provincie Aserbeidšan. Když si byl naklonil místodržitele, obzvláště svými matematickými vědomostmi, mohl volněji se pohybovati, než v Ispahanu. Založil klášter kapucínský, shrómáždil žáky kolem sebe a vysílal posly evangelia do Tiflisu a do hor Kurdistanu. Francouzský cestovatel Pouillet dosvědčuje vážnost a lásku, jíž se těšil jeho

rodák Gabriel. R. 1670 byl poslán G. na missie do Přední Indie, avšak zemřel téhož roku.

141. Gagarin J., Rus (1814—1882), nar. v Moskvě, syn ruského rady státního, knížete Sergia G., konvertita, jesuíta. Záhy vstoupil do státní služby ruské a sice ve vyslaneckém úřadu, sloužil v Mnichově, ve Vídni a v Paříži. Když v Paříži v saloně své příbuzné, paní Sofie Švěčiny, konvertitky, dlíval, zmizely jeho předsudky proti Církvi katolické; celý přilnul k Římu pomocí kněze jesuity Rivignana, jenž po Lacordaire-ovi stal se kazatelem ve chrámu Notre-Dame. R. 1842 složil vyznání víry a zřekl se, jak zákon v Rusku žádá, státní úřední dráhy a svého dědictví. Jeho příkladu následovali dva Rusové: kníže Trubeckoj a hrabě Šuvalov. Gagarin vstoupil do Tov. Ježíšova. Jsa vřelým vlastencem, hleděl Rusko sblížit s Římem svými spisy.

142. Galen Chr. Bernard von (1606—1678), nar. u Münsteru ve Vestfálsku, kníže-biskup münsterský. Přípraven na jezuitském gymnasiu v Münsteru, studoval v Kolíně a Mohuči filosofii, v Luvani a Bordeaux církevní a státní právo, nejvíce si dal záležitosti na vzdělání theologickém a na praktickém prokazování náboženství křesťanského podle víry katolické. Byl na kněžství vysvěcen a jsa kanovníkem münsterské kapitoly tak opatrně a statečně zájmy její hájil, že byl zvolen r. 1650 za biskupa. Od r. 1574 on první konal také povinnosti biskupské. G. dával duchovenstvu a lidu dobrý příklad svou horlivou činností biskupskou, nechtěje toliko slouti biskupem. Zmatky kacířské a válečné mnoho škod způsobily Církvi katolické; tyto škody G. odstranil. Kostely byly poškozeny, roucha kostelní zkažena, znesvěcena; mnozí obyvatelé kacířstvím Církvi odcizení, kněží, duchovní správci kázně kněžské nešetřili, celibátu nedbali, peníze hrabali, málo věděli, málo pracovali, fary sobě zjednávali svatokupectvím; lid věřící zdi-

vočel, málo znal z katechismu, žil nekřesťanřky. Proti těmto zlům postavil se G. všemi prostředky, které byly v jeho moci biskupské, sám veda život bezúhonný. Dobré kněze sobě vychovával, dobré kněze na fary posílal; svolával synody diecesní, dával instrukce o duchovní správě; sám kázal a přísně nařizoval duchovním správcům, aby často a dobře kázali, aby podle svých kázeb sami také žili, aby katechisovali pilně; zakládal školy a stávající podporoval; reformoval kláštery a nové zakládal. Sám byl zbožný a o zbožnost kněží a lidu pečoval. Na nic nezapomněl, maje na zřeteli slávu Boží, prospěch Církve, spásu svou a spásu lidu sobě svěřeného, za který byl zodpovědným a k němuž počítal také vzdělané a šlechtice. Vykonal velké dílo s milostí Boží, bez které nic se nedaří, a s pomocí dobře smýšlejících. Proto se zove restaurátorem a reformatorem své diecese münsterské, které vdechl smýšlení a život katolický. Jeho heslo znělo: *Pie, juste, fortiter.*

143. Garnett Jindř. (1555—1606), nar. z rodičů protestantských v Anglii, jesuita, ředitel anglické missie za pronásledování katolíků Alžbětou a Jakubem I., pro víru umučen v Londýně. Poznav učení Církve katolické, stal se katolíkem a vstoupil v Římě r. 1575 do Tovaryšstva Ježíšova. Když po noviciátu a studiích byl vysvěcen, stal se pönitentiarem u sv. Petra, pak professorem hebrejské řeči v římské koleji, pak professorem matematiky a astronomie; posléze byl poslán do Anglie, aby řídil anglickou missii; tento úřad, nesmírně obtížný, nebezpečný a důležitý, zastával až do své smrti. Hluboká nábožnost a pevně založená ctnost, velká opatrnost a obratnost v úřadě, rozsáhlé vědění a roztomilá skromnost zjednaly mu velkou vážnost u katolíků anglických, kdežto nepřátelé Církve katolické jej nenáviděli a stále pronásledovali. Srdnatě vzdoroval Garnett ustavičnému nebezpečí, opatrně konal svou

povinnost 18 roků mezi protestanty jej pronásledujícími, tak že slídičům po kněžích se nepodařilo jej chytiti. Když Garnett do Anglie přišel, našel pouze jednoho jesuitu na svobodě; když umíral, zůstavil 40 missionářů jesuitů, kteří přes všechna nebezpečí činnost rozsáhlou, podivuhodnou prokazovali. Tak moudře spravoval Garnett anglické obce katolické, sobě svěřené, že žádná vážná žaloba proti němu nebyla v Římě činěna. Skrýváje se za 10 různými jmény, cestoval stále po celé Anglii, dával exercicie, vyučoval konvertity, prohlížel a řídil různé tajné štace, udílel katolíkům ustrašeným útěchu a dodával mysl, rozdával sv. svátosti v Londýně a mimo Londýn. Než přece 30. ledna 1606 byl konečně chycen od slídiče, do žaláře vržen a pro účastenství na spiknutí odsouzen a odpraven. Toto obvinění bylo nepravdivo, vymyšleno ku zahubení jesuity, anglické katolíky spravujícího.

144. Gasser Vincenc (1809—1879), nar. v Tirolsku, kníže biskup brixenský. Na gymnasiu studoval vedle jiných předmětů velmi bedlivě latinské a řecké klasiky, čímž sobě osvojil vzdělanost formální, takže velmi obratně řečí vládl ve slově a písmě; na kursech filosofických pěstoval vedle matematiky ve volném čase dějiny, literaturu klassickou a německou, aesthetiku a obzvláště filosofii. Takovou vzdělanost světskou přinesl s sebou do semináře kněžského v Brixenu, kde vedle předmětů theologických, ku kterým z celým srdcem přilnul, zabýval se Güntherem, Hegelem, Platonem a sv. Tomášem, jehož nade všechny filosofy a theology si vážil, na řeči semitické nezapomínaje. A při tom všem byl a zůstal mužem modlitby. Takto jsa vzdělán všestranně a dokonale, byl na kněze vysvěcen r. 1833 a do duchovní správy poslán. Po třech letech jej biskup jeho povolal do semináře za profesora St. Zákona a řeči orientálních, kterémužto povolání se oddal bedlivě,

duchovní správy jsa při tom pílén a vnikaje i dále do hlubin filosofických. Jeho vzdělanost rozsáhlá a důkladná se dá vysvětliti jeho nadáním, pílností a modlitbou. Později svěřena mu byla professura dogmatiky, ve které velice prospěl svou znalostí Písma sv., sv. Otců a scholastiky. Nepsal sice díla vědecká; než s katedry se prokazoval výborným učitelem a vychovatelem, tak že theologové jej velice ctíli, milovali a v blahé paměti podrželi. R. 1857 stal se knížetem biskupem Brixenským. Nyní věnoval všechny své vlohy a síly, všecken čas své diecési a své vlasti, živ jsa pouze pro své duchovenstvo a své diecesany, jež obojí miloval. Jeho srdce náleželo Církvi a papeži, vlasti jak širší, tak užší a císaři; hájil práva Církve a Tirolska; působil na sněmu Frankfurtském, v panské sněmovně a na sněmu Tirolském. Největší zásluhu má o dekret o víře a o dekret o neomylnosti na sněmu Vatikánském; byl nazván *sol inter multa sidera*; Pius IX. jej nazval *una columna del Concilio*; Leo XIII. o něm pravil: *dum ille loquebatur in Concilio, nos omnes ab ore eius pendebamus*. Tato všestranná, ustavičná, skoro nadlidská jeho činnost, vycházející z nadpřirozených ctností Božích, víry, naděje a lásky, přesahovala jeho síly tělesné a podkopala jeho zdraví. R. 1879 zemřel tento veliký biskup.

145. Gažetič Augustín, svatý, dominikán, biskup Zahřebský, nar. 1260 v Trogiru v Dalmácii, zemř. 1329. Snažil se státi se dokonalým křesťanem a zdárným následovníkem sv. Dominika a věnoval se s nadšením povolání kazatelskému, v němž znamenitě vynikaje, uchvacoval posluchače; jeho řeči potkávaly se s požehnaným úspěchem, hlavně proto, že čemu učil, to i sám svědomitě konal. Rovněž horlivě a zdárně pracoval o spáse lidu ve zpovědnici, u lůžek nemocných a v soukromém styku s věří-

cími. Spravoval různé kláštery svého řádu v Dalmacii, bedliv jsa kázně, zřídil tu několik nových řeholních domů, z nichž vycházeli horliví kazatelé a obhájci katolické víry, a potíral vítězně ohavnou sektu Bogomilů. Jsa biskupem záhřebským, snažil se odčinit následky loupežných výprav divokých Tataru, jakož i následky politických zmatků a duchovenstvo i lid napravit. Gažetič dokončil stoličný chrám záhřebský a vystavěl u něho klášter dominikánský; pak opravoval jiné četné svatyně a budoval jiné, zřídil v Záhřebě nemocnici, staral se o chudinu a byl každému rádcem a dobrodincem, sém jsa živ prostě a přísně dle pravidel řeholních a přemáhaje všecky obtíže. Zvláštní péči věnoval duchovenstvu, a aby je napravit, svolal tři synody. Podobnou horlivostí pracoval v diecési Nocerské v Apulii.

146. Geissel Jan von (1796—1864), nar. v Bavorsku, kardinál a arcibiskup kolínský. Vysvěcen byv na kněze 1818, kaploval, byl profesorem náboženství na gymnasiu ve Spýru (Speier), kanovníkem, pak biskupem tamtéž. Čtyři roky spravoval Geissel diecési tuto moudře, pevně, s dobrým výsledkem; jeho působení uznávalo duchovenstvo a lid, jakož i král bavorský Ludvík I., jenž ho povýšil do stavu šlechtického. Důvěra, kterou měli v něj papež a králové bavorský a pruský, projevila se tím, že byl zvolen koadjutorem arcibiskupa kolínského a apoštolským administrátorem arcidiecése kolínské; kteroužto volbu přijal Geissel z poslušnosti a z touhy zmatky z arcidiecése odkliditi. Touto volbou vzaly zmatky za své. R. 1845 dosedl po smrti arcibiskupa sám na stolec arcibiskupský. Jestliže, jsa koadjutorem, obtíže překonal opatrností, trpělivostí a také rázností, nejednal jinak a nedošel jiného výsledku jako arcibiskup. Bludy Hermesovy, německé katolictví, učení Güntherovo učinil ve své diecési neškodnými. V r. revolučním 1848 jednal jako katolický

biskup, jenž dává císaři, co císaři patří, a Bohu, co Bohu patří. Geissel způsobil, že Církev katolická v Prusku byla uznána samostatnou a svéprávní. R. 1848 svolal biskupy německé v památném shromáždění Würzburgském, které postavení katolíků německých zlepšilo a život jejich upravilo podle norem katolických. Papež jej učinil za jeho zásluhy kardinálem, král pruský jej vyznamenal nejvyšším řádem černého orla. Obě vyznamenání způsobila velikou radost německým katolíkům. R. 1860. konal provinciální sněm kolínské provincie církevní. Pro svou arcidiecési dával moudré zákony, zakládal náboženské ústavy, zavedl »Věčnou modlitbu«, podporoval vřele úctu k P. Marii, pečoval o řehole, kongregace a bratrstva, exercicie kněžské a missie lidové, o vystavení kolínského chrámu katedrálního a kostelů farních, o založení nových far a škol. Jemu šlo hlavně o to, aby pravá víra a život víře odpovídající v jeho arcidiecési kněze a skrze kněze lidi činily dokonalými a blaženými. Zřídil tři chlapecké semináře, poměry theologické fakulty v Bonně upravil, duchovní soudy obnovil, správu diecése uspořádal. Samosprávu církevní hájil a s úřady občanskými dobře se snášel. Svazek poslušnosti, úcty a lásky jej spojoval s papežem. Tak si vedl Geissel, arcipastýř, theologickými a jinými vědami velice vzdělaný, nábožný a moudře horlivý; proto se zove regenerátorem, restaurátorem, reformatorem arcidiecése kolínské.

147. Gerdil H. S. (1718—1802), nar. v Savojsku, barnabita, kardinál, slavný spisovatel filosofický a theologický. Maje 15 roků těšil se v míře značné ze všeobecné vzdělanosti. Po noviciátě v klášteře barnabitském odbytém, studoval v Bologni theologii a filosofii. Jeho duch, neustále činný, zmocnil se vši energií skoro všech větví lidského vědění; nejslovutnější učenci v Bologni si ho vážili. R. 1737 stal se profesorem filosofie v Maceratě, vynikaje nad

ostatní učitele; než nevynášel se, zůstal skromným a pokorným. Veliká učenost a veliká pokora! Roku 1740 byl povolán do Turína a stal se též sekretářem dvorní akademie. Jeho spisy r. 1747 a 1748 vydané zajistily mu slávu velikého filosofa. Cílem jeho životní neustálé činnosti bylo bojovati proti bludům filosofickým a náboženským a hájiti pravdu filosofickou a pravdu víry katolické. Miloval též přírodopyt a matematiku a psal o nich. V Turíně byl Gerdil také zpovědníkem arcibiskupa a provinciálem kollegií svého řádu v Sardinii, arcibiskupským theologem a konsultorem kardinála delle Lanze. Chtěli ho učiniti generálem řádu barnabitského; než král Savojský si ho vyžádal za učitele a vychovatele svého prince nástupce, kterého výtečně vyučil a vychoval, jelikož jako druhý Bossuet a druhý Fenelon, důkladné vědění spojoval s vroucí zbožností. Na dvoře královském žil Gerdil jako mnich a nezdál se ani věděti, že požívá po celé Itálii slávy. Papež Pius VI. povolal jej do Říma, učinil jej kardinálem a uložil mu mnoho úkolů, jež Gerdil ochotně přijímal a obratně vykonával. Od učenců byl v Římě hojně navštěvován a záhadné otázky obratně luštil. Při své důstojnosti byl chudým, jelikož své příjmy rozdával chudým; ano i nedostatkem trpíval, nepozbýval však svého klidu a duchaplnosti, své zbožnosti a snaživosti vědecké. Málem by se byl stal r. 1799 papežem; než ohledy politické jeho volbu překazily k jeho veliké radosti. Gerdil zemřel tiše, zbožně a blaženě v Pánu v pokojíčku barnabitského konventu. V pravdě vzorný to kněz řeholní. Všude, kde byl znám, lítovali smrti učence, řeholníka a kněze mravně dokonalého, obhájce Církve katolické. Medaile zvláštní byla k jeho cti ražena, krásné epítium bylo postaveno, generál barnabitů ve dvou řečích velebil jeho zásluhy o Církev a o vědu. Šedesát roků byl obhájcem Církve; svými spisy znamenitými: historickými, mathematickými, přírodopyt-

nými, čistě filosofickými, morálními, právníckými, vychovatelskými, nábožensko-filosofickými, theologickými postavil si nejkrásnější pomník.

148. Gianelli Antonín Maria, ctihodný, biskup v Bobbio, v hořejší Italii, nar. 1789, zemř. 1846. Patrným důkazem jeho svatosti byla jeho neunavná péče o blaho a spásu svých diecésánů; k tomu přispíval mocně jeho dar výřečnosti přirozený. Jsa professorem rhetoriky v semináři Janovském (Genua), vynakládal volný čas, aby venkovskému lidu konal missie. Později, jsa arciknězem v Chiavari, celý se věnoval missiím a založil kongregaci kněží neřeholních, oblátů sv. Alfonsa de Liguori, kteří by konali missie a exercicie. Byv vyvolen za biskupa 1838., strávil se takoroka horlivostí, aby od svého stáda odvrátil všeliké zlo; jeho život nám připomíná dojemné a potěšitelné děje hagiografie. Založil také pokud ještě byl arciknězem, kongregaci ženskou, která jest rozšířena v Italii a jižní Americe.

149. Giberti Gian Matteo (1495—1543), Ital, biskup Veronský. Již v mládí vynikal zbožností a pilností, životem vážným, přísně náboženským. Jsa vysoce vzdělán, byl rádcem papežů Lva X. a Klementa VII., jenž jej učinil svým ministrem, biskupem Veronským a členem sboru, chystajícího pro budoucí sněm církevní reformu Církve. Budiž o jeho účastenství na politice pomlčeno; hlavní jeho starost byla o diecési Veronskou, která jsouc ve stavu prabídném, nutně vyžadovala, aby bylo zreformováno řeholní a světské duchovenstvo, jakož i lid. Proto nejprve dával dobrý příklad životem vzorným; miloval duchovenstvo a lid, chudé a nemocné podporoval; povzbuzoval a sám také činil, k čemu povzbuzoval; jeho reformy se ujaly a dobré ovoce přinesly, jelikož byly pěstovány fortiter et suaviter. Papežové chválili jeho snahy, biskupové, také sv. Karel Borromejský, se řídili jeho příkladem. Tak byl věřen třem požadavkům vzorného kněze: učeností,

svatosti a horlivosti; byl nazýván vzorným biskupem. Jeho smrti želeli všichni, lid jej miloval a ctěl, nazýval jej svatým.

150. Godšalk, první opat premonstrátského kláštera, domněním svatý, nar. 1116. v Kolíně n. R. Vyučiv se na školách rodiště svého a v Paříži, chtěl zprvu věnovati se povolání lékařskému. Když mu však bylo 20 let, roznemohl se nebezpečně a tu přemýšleje o vrtkavém štěstí a marnosti tohoto světa, změnil úmysl svůj a pozdraviv se, vstoupil do premonstrátského kláštera Steinfeldského v diecési kolínské. Mladý Godšalk s několika bratřími povolán byl biskupem pražským Danielem do Želiva r. 1149; jako opat staral se otcovsky o klášter a proslul záhy svou učeností, svatostí a horlivostí v celé zemi. Založil panenský klášter premonstrátský v Louňovicích, odkud potom dosazeny premonstr. řeholnice do nového kláštera Kounického u Ivančic na Moravě; podobný mužský v Rakousích a panenský v Berneku. Šířením řehole své přispíval takto výdatně ku zvelebení náboženského života ve vlasti naší a v sousedstvu. Opat Godšalk byl mužem modlitby a přísného života, čítal bedlivě Písmo sv. a spisy sv. Bernarda, oblékal se prostým řeholním hávem jako nejmladší bratr a šetřil bedlivě slibu dobrovolné chudoby; jsa k sobě přísným, choval se ku bratřím shovívavě a laskavě. Hlásal výmluvně slovo Boží v Želivě, Louňovicích i v Praze. Před svou smrtí navštívil ještě jednou kláštery sobě podřízené, aby s bratry a sestrami se rozžehnal. Nejprve jel r. 1183 do Louňovic, pak do Kounic, Jeruše a Berneka, maje na této cestě společníkem nejmladšího řeholníka bratra svého Jarlocha. Na zpáteční cestě zemřel r. 1184. Tělo jeho neseno z Louňovic do Želiva, kde u přítomnosti biskupa Jindřicha Břetislava, 4 opatů a českého pána Děpolda slavně pohřbeno bylo. Premonstrát Jarloch, český kronikář o něm napsal: »Jako rozlítý olej rozhlášeno jest

jméno jeho po Čechách, Moravě i Rakousích, ano po celé řeholi naší, ač sám považoval sebe za nejposlednějšího ze všech.« Moravská knížata Kunrat i Ota slýchali rádi slovo Boží z jeho úst, a všichni knížata, biskupové i páni byli mu zvláštní úctou nakloněni.

151. Gotthard (961—1038), nar. v Bavorsku, benediktin, biskup Hildesheimský, svatý. Tvořil a reformoval, aby kláštery byly ve stavu patřičném, aby pěstovaly a šířily vzdělanost světskou a zvláště náboženskou, což jest jejích cílem. Požehnání šířila jeho biskupská činnost také jeho svatým životem. Jak velice jej všichni, kdož jej znali, ctíli, milovali a velikým dobrodincem považovali nejen v Bavorsku a Sasku, kde žil, ale i ve Švýcarsku na hoře sv. Gotthardské, v Miláně, v Janově, v Polsku! Bohužel, že mnohé kraje tyto na sv. Gottharda zapomněly a na Boha, ku kterému on je vedl. Jak velice miloval on klášter, zpovědnici, kazatelnu a oltář! Jak svatě žil ve stavu řeholním a kněžském, zřídlech dokonalosti a blažeností pravé, věčně trvajících.

152. Gotti V. L. (1664—1742), nar. v Bologni, dominikán, kardinál. Studoval theologii v Bologni a Salamance a učil od r. 1688 filosofii, pak theologii ve školách řádových v Mantuji, Římě, Bologni a Faënci, od r. 1695 na universitě bolognské. Papež Klement XI. jej učinil inkvisitorem v Miláně. Tento úřad, z přinucení přijatý, brzy složil a vrátil se ku professuře v Bologni. Zde vydal dílo apologetické o pravé Církvi Kristově proti kacíři Picenino-vi a došel jím dobrého výsledku. Proti témuž kacíři, jenž hanobil coelibát, papežství a jiné instituce katolické, vydal dílo *Colloquia theologico-polemica*. Hlavním však jeho dílem, jasně, hluboce a elegantně psaným jest *Theologia scholastico-dogmatica juxta mentem divi Thomae*. Papež Benedikt XIII. učinil jej, ač se Gotti zdráhal, titulárním patriarchou Jerusalemským a kardinálem. Gotti jsa kardinálem, podržel

přísný život řeholní a věnoval čas, který mu zbýval, po mnohé a namáhavé práci úřední kardinálské, modlitbě a studiím. Papež Benedikt XIV. jej učinil svým theologem a věnoval mu svou důvěru.

153. Gousset Tomáš (1792—1866), nar. ve Francii, arcibiskup remešský, kardinál. Byv vysvěcen, kaplanoval, pak byl povolán do semináře za profesora theologie. S dobrým výsledkem 13 roků přednášel dogmatiku, pak morálku; načež se stal generálním vikářem arcibiskupa Besançonského. Gousset vynikal vlohami, pilností a láskou ku pravdě. Pracoval a psal v oboru morálky a protivil se janseniovému rigorismu nekatolickému, ve Francii běžnému. Poznav morálku sv. Alfonsa de Liguori a byv z Říma poučen, přilnul k ní a řídil se jí. R. 1840 stal se arcibiskupem remešským a r. 1850 byl zvolen kardinálem od Pia IX., jenž poznal, že jest vzorem pravého biskupa, že jest otcem chudých, že jeho štědrost nezná mezí. Veřejně zastával právo Církve katolické vyučovati mládež. Také tu zásluhu má, že poučen papežem Řehořem XVI. a opatem liturgiky zkušeným, Dom Guérangerem, zavedl ve své diecési římskou liturgii. Církevní kázeň kněží a lidu reformoval třemi sněmy provinciálními. Při tom všem psal o theologii, zvláště o morálce sv. Alfonsa, jejíž pravdu uznával a kterou šířil. Jeho smrti všichni želeli.

154. Graff Jakob (1548—1620), nar. v Itálii, benediktin, kanonista. Oddal se, jsa řeholníkem kázně bedlivým, vedle povinností řeholí ukládaných, vědám tak horlivě, že nechtěje od nich se odloučiti, po celý život žádný úřad nepřijal. Papež Pavel V. jej učinil čestným opatem kassinenské kongregace benediktinské. Graff byl doktorem obojího práva a přednášel o církevním právu. Arcibiskup neapolský jej zvolil vrchním zpovědníkem města Neapole, kteréžto cti dříve se nedostalo žádnému řeholníku.

Graff byl pokládán za nejobratnějšího a výborného kasuistu. Byl delší čas novicmistrem; život vedl přísně asketický. Po smrti byl svatým považován.

155. Grodecký Melichar, jesuita, mučedník, blahoslavený, nar. ve slezském městě Těšíně 1584, umučen 1619 v Košici na Slovensku. Byl přijat do Tov. Jež. a 1614 posvěcen na kněze, kázal v Praze jazykem českým porůznu v městě i v okolních vsích; byl také správcem domu chudých při jesuitské koleji sv. Klementa v Praze, do něhož byli přijímáni nuzní studenti čeští, kteří v ústavu tom měli bezplatné zaopatření. R. 1618, když jesuité od vzbouřených stavů českých z Prahy a z celého království vypuzeni byli, odešel i Grodecký a byl od představených poslán do Košice na Slovensku, aby tamní katolíky utvrzoval ve víře. Než kalvíнец Jíří Rakoczi dal jej polapiti a když nechtěl katolickou víru zapřít, umučiti. Podobným způsobem byli téhož dne v Košici pro víru katolickou od maďarských kalvínů umučeni kněz Tov. Jež. Štěpán Pangrac a Ostrihomský kanovník Marek Krisina, rodem Charvát. R. 1860 byli všichni tři prohlášeni blahoslavenými.

156. Groote Gerhard, zakladatel spolku bratří společného života, Fraterherren, nar. 1340 v Holandsku, zemř. 1384. Studoval v Paříži teologii, medicinu a právo církevní. R. 1362. stal se v Deventeru učitelem kapitolní školy, později kanovníkem v Utrechtu a Cáchách. Vedl život světácký a rozmařilý; než jeho přítel, převor kartusiánů, Jindř. z Calkaru, způsobil, že Groote se obrátil, kanonikátu se vzdal a s dovolením círk. vrchnosti jako missionář ke kajícnosti povzbuzující procházel diocési Utrechtskou. Než jeho kázání se nelíbila lenivým a rozkošnickým kněžím, kteří jej obžalovali křivě z kacířství. Groote se hájil a obrátil se k papeži Urbanu VI., aby mu nebyla zakazována činnost missionářská. Před rozhodnutím toho sporu Groote zemřel. Ty, kteří ne-

měli povolání řeholní a přece vésti chtěli život asketický, spojil v kongregaci, Fraterherren zvanou. Měl velkou knihovnu a zůstavil po sobě spisy.

157. Gueranger P. L. P. (1805—1875), nar. ve Francii, opat benediktinského kláštera Solesmes, výtečný liturgik. Studoval v kolleji v Angersu, kde jeho duchu vytkly spisy hraběte de Maistre rozhodný a stálý směr, pak ve kněžském semináři Le-Manském. Byv vysvěcen, stal se ihned professorem theologie a zároveň sekretářem biskupa de la Myre. Když se mu poprvé naskytl misál římský a breviář římský, byl vznešeností jejich tak dojat, že si vyprosil od svého biskupa dovolení, aby směl dle římského misálu sloužit mši sv. a dle římského breviáře modlití se hodinky. Toť byl první krok k rozhodnému boji proti gallikánskému separatismu, kterému Gueranger věnoval všechny své síly. Odloučiv se od Lamennaisa a Gerbeta, jejichž tendence se mu nelíbily, spojil sám šlechtné nadšené muže a ženy, kteří by se snažili podle hraběte Le Maistre-a k Římu, jako středu života církevního se přivínouti. Hlavním prostředkem zničení gallikánských názorů bylo mu obnovení římské liturgie, která byla znešvařena množstvím diecesních ritů, libovolně upravených. Poněvadž nebyl možný takový převrat cestou pouze theoretickou, zavedl řád benediktinský v bývalém klášteře Solesmes, kde by římská liturgie prakticky se pěstovala, kde by také vědy byly pěstovány. Když byl do úzkého životního svazku vešel s tradicí benediktinskou a se stávajícím klášteřem benediktinským v Římě, když byl do ducha řehole sv. Benedikta vnikl, byv od papeže Řehoře XVI. zvolen opatem a představeným benediktinské kongregace, jejíž zřízení ve Francii se dalo očekávat, jal se řád oživovat a šířit a církevní život ve Francii reformovat. Reforma se týkala také liturgie; liturgii římskou doporučoval písmem, řečí a skutečným

pěstováním jejím v kostele, až konečně byla přijata v celé Francii. Psal též o dogmatických otázkách. Když znamenal smrt na blízku, žil jenom v tichu klášterním pro Boha.

158. Guericcus ve XII. stol., nar. v Belgii, opat, blahoslavený. Zbožný život a kazatelská výmluvnost jej řadí mezi ozdoby řádu cisterciáckého. Nejprve byl kanovníkem a školdozorcem ve svém rodišti, Tournai, při škole katedrální a učil výborně vědám světským a náboženským. Pohnut slavnou pověstí sv. Bernarda, putoval do Clairvaux, aby viděl sv. opata. Než tak byl jím dojat, že světa se zřekl, kanonikátu a obročí se vzdal a v Clairvaux do řádu vstoupil. Veden jsa sv. Bernardem, tak dokonalým řeholníkem se stal, že byl zvolen opatem kláštera cisterciáckého v Igny. Guericcus řídil klášter výborně a proslavil se kázáními, jež se skoro rovnají řečím sv. Bernarda.

159. Guibert ze Gemblours (1118—1208), nar. v Brabantu, opat benediktinský, asketický spisovatel. Vstoupil záhy do kláštera ve svém rodišti Gemblours. Byv vysvěcen na kněze, byl vysoce vážen pro svou zbožnost hlubokou a svou horlivost pro slávu Boží; jeho zvláštní úcta k sv. Martinu v klášteře sv. Martina v Toursu zjedнала mu název Martinus. Guibert napsal život sv. Martina ve verších. G. byl zvolen opatem ve Florenne a v Gemblours, kteroužto volbu dvojí po zdravé úvaze papež Innocenc III. potvrdil. Takové úcty a lásky požíval zbožný a řeholní kázně šetřící Guibert. Stářím stížen složil 1204 svůj dvojí úřad a sloužil jedinému Bohu životem zbožným.

160. Guibert z Nogentu (1053—1124), nar. ve Francii, benediktin, exegetický spisovatel. Chtěje kráčet cestou učenosti výborně prospíval, jsa benediktinem ve studiu Písma sv., maje učitelem sv. Anselma a vzorem sv. Řehoře Velkého. Než s učeností

nespojil patřičnou zbožnost; proto přílišné a neopatrné čtení pohanských básníků bylo by jej málem připravilo o víru a mravnost. Než brzy s milostí Boží se vzpamatoval a k životu řeholnímu se vrátil, ve kterém tak se zdokonalil mravně, že jej bratři v Nogentu zvolili opatem. Klášter povznesl Guibert zachováváním řeholní kázně, hájil víru katolickou, povzbuzoval lid k životu podle víry katolické, kázal často veřejně, psal výklad Písma sv. pro kazatele, psal o P. Marii, kterou velice ctil, miloval, prosil a následoval. Po smrti pokládali je za svatého a nazývali ctihodným, venerabilis.

161. Guibert z Tournai ve XIII. stol., narozen v Tournai v Belgii, františkán učeností vynikající, učil ve mnohých školách řádu svého, také v Paříži kolem roku 1270. Požádán biskupem orleánským, Vilémem, napsal latinský traktát o povinnosti biskupa a obřadech Církve. Požádán Janem, biskupem tournaiským, napsal život sv. Eleutheria, biskupa tournaiského. Požádán šlechtinou jeptiškou Dampertou, napsal latinskou knihu o vnitřním klidu duše. Ano i papež Alexander povzbuzoval jej ku vydání spisů. Také jiné spisy uvádějí o něm historikové literární. Také byl výborným kazatelem.

162. Guibert Jos. Hippolyt (1802—1886), arcibiskup francouzský a kardinál. R. 1822 zasvětil se pro celý svůj život P. Marii ke cti jejího početí neposkvrněného. R. 1825 vysvěcen na kněze, prospěšně působil duchovní správou a učitelstvím; jeho zásluhy byly uznány volbou jeho za biskupa ve Viviers, pak za arcibiskupa v Toursu, za arcibiskupa v Paříži, posléze za kardinála. Vyníkal dobročinností a jednáním nesobeckým, velkou učeností a politickým rozhledem. Podporoval vyšší studie mezi katolíky, stavěl chrám Srdce Páně na Montmartru, statečně odporoval vládě, boj kulturní provozující.

163. Guítmund v XI. století, nar. v Normandii, benediktin, znamenitý theolog, biskup v Averse v Apulii. Theologicky byl vzdělán v proslulém klášteře Bec od Lanfranka zároveň se sv. Anselmem. Kolem r. 1070 povolal jej král Vilém Dobyvatel do Anglie, nabízejí mu vysoké důstojenství. Než G. odmítl tuto nabídku před celým dvorem královským učiněnou, řka, že dobytí Anglie jest velikým lupičstvím a že on, Guítmund, dává chudobě Ježíše Krista přednost před účastenstvím na bohaté kořisti. Guítmund vrátil se do kláštera v Normandii; než vyžádal si od svého opata dovolení, aby směl jíti na poutě, buď že byl od krále obtěžován, anebo, že mu hrozilo nebezpečí. Dříve než odcestoval, vydal své výtečné dílo: »De Corporis et Sanguinis Jesu Christi veritate in Eucharistia« proti Berengarovi. Toto dílo vyniká theologickou hloubkou a učeností a krásnou, jadrnou formou a bylo velice chváleno. Na svých poutích déle se zdržel v Římě, kde chtěje býti skryt, své jméno, tím spisem proslavené, zaměnil za jméno Christianus. Přece však jeho vlastní jméno na jevo přišlo; papežové jemu svěřili mnohé úkoly a papež Urban II. jej učinil biskupem ve městě Aversa. Více se neví o Guítmundovi, než že ještě vydal výtečné dva spisy o Trojici, Inkarnaci a Eucharistii.

164. Gumbert v VII. století, svatý, byl biskupem ve městě Sens v Gallii. Složil svou důstojnost, aby v samotě vedl život rozjímavý, aby šířil a utvrzoval křesťanskou víru a křesťanský život ve krajinách, kde bylo křesťanství méně známo. Proto založil v pustých Vogesách klášter, jenž se proslavil a teprve za revoluce zanikl. Gumbert působil zdárně v klášteře a mimo klášter, proslul svou svatostí a svými zázraky. Zemřel r. 675.

165. Haíd Irenaeus (1784—1873), nar. v Bavorsku, kněz o katolický život v Bavorsku velice zasloužilý. Jsa pasákem, nechodil do školy; než od své

zbožné matky naučil se malému katechismu Canisiovu a růženci, na nichž spočívala požehnaná činnost jeho dlouhého života. S velikou bídou vystudoval gymnasium a lyceum; r. 1804 byl theologem v Landshutě, později v Mnichově. Nebezpečí, víře katolické hrozící, zažehnával Canisiem a růžencem, jakož i přátelstvím šlechtitných a přesně katolických profesorů theologických, Sailera a Zimmera. Vysvěcen byv, stal se r. 1808 doktorem theologie a duchovním správcem; od toho času počal také psátí v duchu přesně katolickém. Ve Sv. Havlu ve Švýcařích vzdělával 5 let jako profesor exegeze theologie přesně katolicky, aby byli kněžskými učenými, svatými a horlivými, jakými je chtěla míti Církev katolická. Načež se vrátil do Bavorska, jež více neopustil a jež snažil se utvrzovati ve víře katolické slovem, písmem a vlastním životem, právě kněžským, nezastrašen překážkami ani vládními, jako kazatel, zpovědník, dozorce theologů studujících, rádce, examiner prosynodální. Zřídil katechesi v kostele pro lid, aby veškerá věro- a mravouka katolická byla srozumitelně a přesně pojednána; založil pro tuto katechesi zvláštní fundaci. Když oslepl, bylo rozjímání a růženec jeho útěchou.

166. Halloix P. (1572—1656), nar. v Lutychu v Belgii, jesuita, spisovatel. Jak byl sám k sobě přísným, odtud vysvítá, že jenom 4 nebo 5 hodin věnoval spánku a to nejčastěji na holé podlaze, že až k r. 70. svého věku o půlnoci vstával, aby se mrskal a se modlil. Těšil se z rozsáhlých vědomostí, zvláště dějin starokřesťanských, měl velikou známost řečí. Mnoho spisů vydal, působil v duchovní správě a byl dobrým, oblíbeným kazatelem.

167. Hám Jan, nar. r. 1781, zemřel r. 1857, uher. biskup šatmárský, služebník Boží. Mile každého dojímal jeho nelíčená pokora; poctám se vyhýbal, činil sebe služebníkem nejn svých kněží, než také

svých domácích, jelikož nehledal svou čest a slávu, nýbrž spásu svého stáda. Jeho tichost se podobala tichosti sv. Františka Saleského; kněze, jehož dopoledne pokáral, pozval k obědu. V jeho residenci bylo, pokud možno, všecko tak prostinké, jako v klášteře; podobně byl zařízen jeho život. Čas byl rozdělen mezi modlitbu a práci; při jistých modlitbách musilo býti přítomno s ním veškeré služebnictvo. Při službách Božích vážnost posvátnou zachovával. Umrty byl bedliv. Bez únavy pečoval Hám Jan jako dobrý pastýř o blaho svého stáda. Zvláště přihlížel k tomu, aby kněží vynikali posvátnou vědou a ctností. Také sám kázal slovo Boží, pokud bylo možno; napomínal kněze, aby bedlivě lid vyučovali. Sám svými penězi zakládal fary a školy; v Szatmaru zřídil velký ústav dívčí a svěřil jej jeptíškám, konvikt chlapecký, který svěřil jesuitům, klášter františkánský, nemocnici Milosrdných bratří. Přes to všecko byl hanoben od nepřátel; než lid věřící nevěřil jim a pevně se držel svého dobrého pastýře a nazýval jej ještě za života svatým.

168. Haneberg Daniel Bonifacius von (1816 až 1876), nar. v Bavorsku, veliký jako kněz neřeholní, jako učenec, učitel a vychovatel, řeholník, opat a biskup. S výtečnými vlohami spojoval železnou pilnost, což dokázal již jako gymnasista, an studoval výborně předměty gymnasiální a kromě nich také hebrejštinu, arabštinu, syrštinu, perštinu a ethiopštinu. Pak se věnoval na universitě mnichovské jeden rok filosofii a 3 roky theologii, nezapomínaje na řeči orientální, ku kterým přibral sanskrit a čínštinu. R. 1836 začal činnost spisovatelskou, která trvala až do r. 1870. R. 1840 stal se doktorem theologie. Všecky jeho snahy byly provanuty hlubokou zbožností, duchem asketickým a mystickým. R. 1839 byl vysvěcen a r. 1840 nastoupil dráhu profesora universitního pro Starý Zákon, na které vytrval až do r. 1872. Byl nejen učitelem, ale i vychovatelem bu-

doucích kněží; byl ctěn a milován od svých posluchačů ze všech krajů Německa a hrnuli se k jeho katedře theologové. Cenné knihy a traktáty vydával o Starém Zákoně a o jazycích orientálních. Při tom kázal často a zpovídal; byl rádcem a důvěrníkem osob také vzdělaných a vznešených; také k loži smrtelnému byl volán; na dvoře královském mnoho platil. Z jeho ctností byla zvláště patrna láska k bližnímu a pokora, jež bývá řídká u učenců. — R. 1851 vstoupil do benediktinského kláštera u sv. Bonifáce v Mnichově z touhy po větší dokonalosti. Jsa v klášteře ctěn a milován, byl zvolen opatem; tu byl bratřím řeholním vzorem života řeholního; tu pečoval o časné a věčné zájmy klášterní, založil ústav pro spustlou mládež v Andechs, rozmnožil klášterní knihovnu a hleděl si missií. Sněmu vatikánskému podrobil se úplně a upřímně. — R. 1872 byl učiněn biskupem ve Speieru. Duchovenstvo a lid jej milovali jako dobrého pastýře. Jeho diecese jej pokládá za svatého.

169. Hanikýř Ant. (1753—1833), nar. v Praze, exjesuita, zakladatel »Dědictví sv. Jana Nepomuc. v Praze«. V mládí jevil výborné schopnosti, vynikal nad spolužáky a stal se miláčkem svých učitelů. Odbýv chvalně gymnasium, byl pro výtečné ctnosti, ušlechtilou povahu a vznešeného ducha v řád Tovaryšstva Ježíšova přijat, kde po dvouletém noviciátě v oboru věd filosofických tak prospěl, že na universitě olomoucké r. 1774 za místra svobodných a libomudrckých umění uznán byl. Než r. 1773 nenadále tak hlubokou jemu zasadil ránu, že ji po celý život svůj nemohl vyléčiti; zrušen byl drahý mu řád Tov. Jež. Každé připomenutí osudné té doby vyloudilo z útroby jeho bolestné vzdychnutí, z oka slzu vnitřního dojmu a ze srdce žádost, aby jesuité opět do Čech za jeho živobytí uvedeni byli, a on aby k nim se mohl zase navrátiti. Studium se věnoval s účinnou

pílňost a srdečnou náklonností na theologické fakultě v Praze a došel r. 1777 svého kýženého cíle: byl na kněze posvěcen. Jako kooperator sloužil Pánu Bohu a lidu ve vikariátu sedleckém, pak v Klokotech u Tábora a v Jindřichově Hradci. R. 1796 uvázal se v residentní kaplanství čiměřské, kde byla z počátku výživa velmi skromná, až pak později tak se zotavil, že mohl chrám Páně opravit a ozdobit. V dobách prázdných bavil se literaturou francouzskou a řeckou, zvláště však českou, jako věrný Čech. Jako pastýř duchovní zastával svědomitě a věrně úřad svůj a horlivě pečuje o zvelebení místního chrámu Páně s velikým nákladem a získal sobě důvěru a lásku svých osadníků v míře velké. Po 40 letech, na vinici Páně chvalně strávených, byl dán do výslužby, kterou trávil posléze v Táboře, kde také blaze v Pánu zemřel, sv. svátostmi byv zaopatřen. Životopisec Hanikýřův, farář V. A. Pohan, bavil se s H., šlechtitným kmetem, často rozkošně shledávaje v něm muže velmi zkušeného, všestranně vzdělaného a ducha bystrého, téměř živou encyklopedii, z níž dle libosti čerpatí lze, národ český a literaturu českou milujícího, vlastenectví české a Církev katolickou souladně tak spojujícího, aby tato byla nadřaděna, ono podřaděno. Církev katolickou, od Boha-člověka založenou, zachovávanou a řízenou, po Bohu největší dobroditelku, vroucně miloval a snažil se býti dobrým služebníkem jejím k větší slávě Boží, ku spasení svému a ku spasení bližních, zvláště svých osadníků. O jeho smýšlení zbožném, katolickém a vlasteneckém vydává svědectví nejlepší »Dědictví sv. Jana Nep. v Praze«, od něho založené složením 1000 zlatých ve stříbře, krušně za dlouhá léta nastrádaných a předložením stanov nejduš. kn. arcibiskupské konsistoři v Praze. Toto dědictví vydává dle úmyslu H. dobré knihy české, poučné a zábavné, katolické, věroučné a mravoučné, historické.

170. Havránek Frant., kněz ryt. řádu křížovníků s č. hv., nar. r. 1805 v Hradci Král., zemřel r. 1867. Nejprve působil jako kaplan, pak byl novicmistrem a spirituálem, kteréžto úřady zastával 20 let co nejsvědomitěji. S vroucí zbožností spojoval vědeckou píli a theolog. učenost, o které svědčí jen vydané výborné meditace a exercicie. Miloval a pěstoval také řeč svou mateřskou, českou, když u mnohých byla v opovržení. Založil kongregaci ošetrovatelek nemocných, ze které se vyvinula kongregace Šedých sester, nyní blaze působící a nemocným sloužící. Fečoval horlivě o blaho věřících na kazatelně a ve zpovědnici, posléze byl farářem v Unhošti. Byl v domnění kněze svatého.

171. Henricus de Clairvaux (zemř. 1189), nar. ve Francii, cisterciák, kardinál, biskup Albanský. Mladík nadaný a zbožně vychovaný přišel záhy do kláštera Clairvaux, duchem sv. Bernarda provanutého, stal se cisterciákem, když se byl v klášterní škole řádně vzdělal, a za 4 roky opatem kláštera v Savojsku. Jeho vědění a obratné vyřizování církevních záležitostí bylo takové, že nejen klášter výborně spravoval, ale i spory rovnal. R. 1176 byl zvolen opatem v Clairevaux; od papeže požádán, smířil krále anglického Jindřicha II. s Církví. Poslán k Albígenským, vyvracel jejich záhubně učení sloven i písmem, a jelikož nechtěli zmoudřeti, hlásal proti nim válku křížáckou. Mnoho záležitostí církevních a politických vyřídil s dobrým výsledkem, všude čině dobře; reformoval kláštery a duchovenstvo neřeholní. Při této činnosti veřejně nezapomínal na svůj klášter a na své spasení. Biskupství žádné nepřijal; kardinálátu nemohl se vzpíratí, nechtěje urazit papeže Alexandra III., jenž jej učinil kardinalem biskupem Albanským. Jeho činnost mu nepřekážela studovati a psáti. Volbu za papeže odmítl.

172. Henricus de Montfort (zemřel r. 1078), benediktin v klášteře Reichenau na ostrově v Bodam-

ském jezeře, biskup Churský a legát papeže Řehoře VII. Byl biskupem mravně dokonalým, obratným, neohroženým a horlivě pečujícím o obnovení církevní kázně. Jako legát papežský vyjednával s Jindřichem IV. přečetl v provinciální synodě v Mohuči list, ve kterém Řehoř VII. arcibiskupu mohučskému přikazuje o to pečovati, aby kněží zachovávali celibát anebo kněžství se zřekli. Biskup Henricus de Montfort ocitl se v nebezpečení života a musil prchnouti; jeho statky byly bavorským vévodou spustošeny. Henricus si získal velikých zásluh o papežství a Církev.

173. Henricus Suso (1295—1366), nar. v Uiberlingách u Bodamského jezera, dominikán, nejpůsobivější z německých mystiků, blahoslavený. Po pětileté vlašnosti života klášterního obrátiv se celou bytností k Bohu zvláštním působením milosti Boží, vedl život vnitřný, usiloval o náboženskou dokonalost kněžskou a řeholní, cvičil se v sebranosti mysli, kajicnosti a odříkavosti, modlitbou ústní a vniternou dospěl k vyššímu stupni kontemplace a spojení s Bohem, byl navštěvován mnohými útrapami a zkouškami, za které byl odměněn mnohými charismaty. Povahy jsa dobrotivé, mírné a laskavé, jsa takoruka láskou samou jednal s bližními trpělivě, než k sobě byl velice přísným. Svě vlohly a síly věnoval službě Boží a spáse bližního. Byl výborným duchovním správcem lidu a vůdcem těch, kteří v řeholi touží po vyšší dokonalosti. Napsal mnohá díla asketická. I za života i po smrti považován byl svatým. Surius jej nazývá vir sanctissimus et plane apostolicus, Bellarmin vir piissimus et devotissimus, Possevin vir sanctitate et miraculis clarus.

174. Henricus Tocke, nar. r. 1390 v Bremách, kanovník v Děvině a Brandenburgu, professor theologie na universitě v Rostocku, dvorní kazatel volence Bedřicha I. v Brandenburgu. Jako kanovník

náležel mezi nejučenější a nejosvícenější theology; proto se stal nejvážnějším rádcem arcibiskupa Děvínského. Ve sporu mezi tímto a měšťany Děvínskými byl prostředníkem Henricus Tocke a odebral se jako legát do Basileje, aby na sněmu zastupoval arcibiskupa. Tu poznali biskupové na sněmu, jak zkušený a obratný jest Henricus Tocke; proto jej poslali k Čechům, aby s nimi vyjednával. Také byl v Chebu a Řezně za příčinou vyrovnání. Když v Děvíně se smířili měšťané s arcibiskupem, vrátil se tam Henricus Tocke a rozvíjel horlivou činnost, aby život církevní byl zreformován a zlořády z Církve vyklízeny. Tato jeho snaha svědčí o tom, že byl vzorným knězem, jemuž na tom záleží, aby Církev katolická kvetla a prospívala.

175. Hervaeus z Déolsu (1080—1150), nar. ve Francii, benediktin a exegeta Písma sv. Jeho bratři řeholní oznamujíce jeho úmrtí blažené, dosvědčují o něm, že jej zdobily měrou neobyčejnou všechny ctnosti křesťanské a řeholní. Také z jeho spisů, ve kterých vykládá Písmo svaté allegoricky a mysticky, vysvítala jeho zbožnost, živá víra a vytrvalá činnost. Hervaeus znal důkladně sv. Otce, měl pravou víru, jevil názory přísné a smýšlení právě církevní, káral zlořády své doby. Pro jeho život zbožný a šlechetnou horlivost nazvali jej potomci venerabilem, úcty hodným.

176. Hetsch Albert (1812—1876), nar. ve Würtenberku, z rodičů protestantských, doktor lékařství, konvertita, kněz, představený chlapeckého semináře a generální vikář v Orleansu. Hledal spokojenost ve filosofii pantheistické, Hegelově, než marně; chtěl z věd zkušebných dospěti ku příčině všeho, co jest, než marně, dospěl k neurčitému, nejasnému deismu, který neuspokojuje. Při těchto pokusech theoretických podržel upřímnou snahu po mravní dokonalosti. Co nedokázala filosofie a věda zku-

šebná, to dokázala medaílka Panny Marie, kterou jaksi maně našel a která mu před oči duševní představila ideu Církve katolické velebnou a krásnou; což pokládal později za počátek svého obrácení. V Paříži způsobila modlitba, bádání vědecké, obcování s muži šlechtnými a katolíky, pozorování života, Církví katolickou řízeného, jakož i krásných, velebných a hluboce významných obřadů katolických, posléze duchovní vedení P. Alfonsa Ratisbonne-a, který nedávno ze židovství obrátil se k Církví katolické — to vše způsobilo, že Hetsch učinil v Paříži r. 1847. veřejné vyznání víry katolické. R. 1854 byl vysvěcen na kněžství, po kterém vroucně toužil a ku kterému se důkladně připravil. Biskup Dupanloup znaje jeho vědomosti a paedagogické schopnosti, jakož i vzorný život kněžský, učinil jej představeným chlapeckého semináře a svým generálním vikářem, a svěřil mu péči o povznesení vyšších studií ve Francii v duchu křesťanském. Za tím účelem založil Hetsch v diecési Orleanské »Oratorium pro neřeholní kněze.« R. 1870. obětoval své zdraví ve válce jako kněz a lékař vojínům na bojišti a v nemocnici. R. 1876. zemřel blaženě v Pánu.

177. Hettinger Frant. (1819—1890), nar. v Aschaffenburgu, znamenitý katol. theolog. Deset let studoval filosofii a theologii na 2 universitách a v Římě v germanicum. Dvě léta kaplanoval, pak byl asistentem, subregentem v semináři kněžském, professorem universitním, konsultorem v Římě, pap. dom. prelátem, od pap. Lva XIII. vyhlídnut za kardinála a ku mnohým pracím upotřeben. Byl to učenec všestranně a důkladně vzděláný, výborně znalý filosofie a theologie, jakož i světové literatury; ve formě klassické a krásné podával plody svého ducha filosofické a theologické, zvláště apologetické. Byl výborným učitelem a kazatelem. Smýšlení měl přesně katolické; hájil Církev katolickou. Byl také čin-

ným v duchovní správě. Život jeho byl právě kněžský.

178. Hildebert z Lavardínu (1056—1132), nar. ve Francii, biskup v Le Mansu, potom arcibiskup v Tours-ech, slavný básník, humanitně vzdělaný, theolog, řečník, a filosof. Nejprve řídil biskupskou školu v Le Mansu, pak byl zvolen od biskupa za arcijáhna. R. 1097 zvolili jej za biskupa Le Manského duchovenstvo a lid; r. 1125 se stal arcibiskupem Tourským. Mnoho pracoval pro Církev, mnoho také trpěl od nezřízených kněží, kterým bránil, jakož i od krále anglického a francouzského, kteří zkracovali práva Církve katolické. Účastnil se synod, jež horlily proti zlořádům; na jedné synodě předsedal. Jevil se býti výtečným biskupem a obhájcem svobody církevní. Sv. Bernard, jeho dobrý přítel, zove jej tanta ecclesiae columna. Jeho vrstevníci chválili velice jeho ctnosti a přednosti; ano i venerabilem jej nazývali. Byl dobrým spisovatelem.

179. Holzhauser Bart. (1613—1658), nar. v Bavorsku, zakladatel kongregace světských kněží, slovnutný vykladatel Zjevení sv. Jana, farář a děkan. Již v mládí jevil mysl zbožnou a vážnou, k Bohu a věcem Božským obrácenou; míval tajemná vidění, častá, zvláště jsa studentem a knězem. Přes veliký nedostatek vystudoval gymnasium a universitu a stal se doktorem filosofie, bakalářem a licenciátem theologie. Byv vysvěcen r. 1639 zaměstnával se duchovní správou a založil kongregaci světských kněží, kterou by reformoval náboženský a mravní život duchovenstva a lidu, tehdy velice skleslý. Jeho úmysl stal se skutkem; mnozí biskupové jej podporovali a papežský nuncius nazval jeho ústav: pretiosa primitivae ecclesiasticae disciplinae margarita. A již proto musí rozum chváliti náboženské a mravní sdružování světských kněží pod dozorem vrchních pastýřů, že člověku není dobře býti samotným. Světící biskup mohučský, bývalý kaplan Holzhausera.

faráře v Bingenu, nazval jej vir exemplarissimus, spiritus ecclesiastici et animarum zeli plenus, omnium virtutum choro ornatus, praesertim vero simplici humilitate et humili simplicitate excellens. Papežové Pius IX. a Leo XIII. jeho družinu pochválili a odporučili. Jedná se o jeho beatifikaci. Zůstavil po sobě spisy.

180. Honoratus a Sancta Maria (1651—1729), nar. ve Francii, karmelita, okrasa řádu karmelitského pro svou učenost a ctnostný život. Když vykonal studie filosofické a theologické, chtěl se oddat missiím; než představení znamenajíce jeho vlohy, povolali jej k učitelství; učil tedy v řádu po delší čas filosofii a theologii. Později zastával v řádu nejdůležitější úřady převora, provinciala a generálního visitatora tří provincií karmelitů ve Francii. Psal filosoficky, dogmaticky, apologeticky, mysticky, kriticky.

181. Hosius Stanislav (1504—1579), nar. v Krakově, Polák, kardinál a kníže, biskup ermlandský Mocen řečí, polské, německé, latinské a řecké studoval na universitě krakovské, později v Padově a Elogni vědy humanitní, theologické a právnické. R. 1534 byl prohlášen doktorem obojího práva. Sloužil v říšské kanceláři; Pak nechtě, byl od krále jmenován biskupem kulmským, pak r. 1551. s dovolením papežovým byl přesazen od krále na biskupský stolec ermlandský. Jak v Kulmu (Chelmno), tak i v Ermlandu (Varmie) velmi pečlivě konal povinnosti biskupské a zeměpanské, jsa také knížetem světským a skládal vědecká díla, jež mu zajistila čestné místo mezi theology předními. Také musil odporovati protestantským reformátorům, kteří do Polska vníkalí; a tu se stal vůdcem polských biskupů svou učeností, obratností, horlivostí a zkušeností. Od biskupů na synodě shromážděných požádán, napsal dogmatické dílo výtečné: *Confessio fidei catholicae christianae*, jež ve velikém množství bylo rozpro-

dáno, 30. vydání se dožilo a na 10 řečí bylo přeloženo. Pro toto dílo byl Hosius nazván sloupem Církve, druhým Augustínem, kladivem kacířů atd. Druhý spis Hosiův neméně dokonalý a cenný, jednal v 5 knihách o pramenech poznání křesťanské pravdy. Také toto dílo našlo přístup široko daleko. Podobné chvály zasluhují ještě jiné spisy. O něm se říkalo, že z jeho péra se proudí milost a že ve svém jednání jeví se tím, co znamená slovo hosius, t. j. svatým. Papež Pavel IV. slyše o něm, povolal si jej do Říma za rádce; papež se v něm nezklamal, jelikož zvolal: Jakmile jsem Hosia poznal, přestal jsem si vážit ostatních mužů znamenitých.« Papež jej učinil kardinálem, ačkoli se vzpíral, a svým legátem na sněmu Tridentském, jemuž také předsedal. Na sněmu vedl si tak, že jej všichni ctili pro jeho učenost, zbožnost, výmluvnost, obratnost a laskavost, že při volbě papežské mnozí pro něj hlasovali. Když byl sněm uzavřen, vrátil se Hosius do svého biskupství a pracoval ke spáse svých diecézánů a k blahu polské říše. Než r. 1569. musil opět do Říma, požádán papežem a králem polským. I žil nyní v Římě, vrchním jsa poenitenciářem od papeže Řehoře XIII. zvolen, nemaje pro sebe skoro žádných potřeb, žil studii, modlitbami a úředními pracemi, ctěn od vznešených a nízkých, jako by v něm byl povstal nějaký starý Otec církevní. Jeho dobročinnost k chudým byla neobyčejná. Jak byl krásný jeho život, tak byla krásná jeho smrt. Blahoslavený Canisius jej nazval spisovatelem nejslavnějším, nejznamenitějším theologem, nejlepším biskupem toho času. Papež Řehoř XIII., znaje jeho učenost, svatost a horlivost, s pláčem zvolal: »Ztratili jsme mocný sloup Církve Boží, ozdobu sboru kardinálů, lesk dvoru našeho; modliti se bude k Bohu za nás, ten svatý kardinál.«

182. Hugo (1135—1200), biskup Lincolnský, svatý. Od řeholních kanovníků v Burgundu vychován, stal se 1160 kartusiánem; posvěcen na kněze, stal

se 1175 představeným kláštera kartusiánského a 1186 biskupem ve městě Lincolnu v Anglii. Pečoval o církevní kázeň a o vzdělání vědecké u kněží. Nekolikrát chtěl se biskupské důstojnosti vzdáti; než papež přinutil jej pokaždé, aby zůstal biskupem, poněvadž papež znal jeho výborné působení. Velká byla jeho dobročinnost; srdnatě odporoval těm, kteří práva církevní zkracovali, také králi samému. V politických věcech byla jeho rada vítána; r. 1199 vyjednával jako poslanec krále anglického o mír s králem francouzským. Když se vrátil, zemřel r. 1200. v Londýně. Král anglický Jen bezzemek a král škotský nesli jeho mrtvolu k hrobu.

183. Hugo Veliký (1024—1109), opat benédiktinského kláštera Clugny (Cluniacum) ve Francii (dep. Saône-Loire), svatý. Vychován v klášterní škole prioratu sv. Marcella, vstoupil, maje 14 roků, do benedikt. kláštera Clugny, učeností, kázní řeholní a horlivostí apoštolskou nad jiné proslulého. Hugo tak prospěl v životě klášterním, že záhy se stal vrchním převorem a po smrti výtečného opata, sv. Odilona, opatem r. 1049. maje 25 let svého věku. Opatřen jsa od Boha výtečnými dary přirozenými a nadpřirozenými, kterých svědomitě užíval ku slávě Boží a spáse své a bližního, netoliko dobrý stav svého kláštera zachoval, nýbrž také ještě zvýšil, jsa pečlivým, svatě horlivým otcem svých synů, mnichů, dávaje svým životem přesně řeholním dobrý příklad, lnul věrně k Církvi katolické a papežům a pečoval o chudé, nemocné, poddané a zemřelé; prokázal veliké služby celému křesťanstvu západnímu. Takový opat měl výborné mnichy ve svém klášteře, kteří Církvi katol. velice prospěli. Hugo působil také na jiné kláštery, aby v nich kvetl život řeholní, aby netrpěly neoprávněnými přehmaty světských pánů. Na sněmích církevních rozvíjel činnost blahou, od Boha požehnanou, aby víra byla zachována, aby řeholníci a kněží šetřili kázně, aby světští pánové

nerušili svobody církevní; také byl od papežů posílán jako legát k biskupům a mocnářům. Byl dobrým rádcem papežů, biskupů králů a šlechticů; rovnal spory veřejné s dobrým výsledkem. Zvláště podporoval snahy papeže Řehoře VII. Ucty a lásky požíval všeobecné, což jej pýchou nenaplnilo; zůstal povždy pokorným mnichem. Jeho život jest zázrakem milosti; jeho smrt byla krásným ukončením života svatého.

184. Hyacinth (Jacek), svatý, dominikán, apoštol severu, divotvorce, Polák, nar. r. 1183 ve Slezsku. Studoval v Krakově a Praze, v Bologni na universitě, stal se doktorem theologie a práva, kanovníkem v Krakově. V Římě přijal roucho řeholní od sv. Dominika. Vraceje se do Polska, založil v korutanském městě Brezách klášter dominikánský a odebral se do Krakova, kdežto bratr jeho, Česlav, vyvolil si Prahu. V Krakově zřídil Hyacinth brzy klášter a udělil Krakovu nový život křesťanský. Odtud vycházel daleko široko na sever na missie a docílil znamenitých úspěchů. Prošel s horlivostí sv. Pavla země severní a východní, ano i v Dánsku a Švédsku oznamoval evangelium Kristovo. V Rusku rozséval slovo Boží podle víry katolické a dospěl až ku břehům Černého moře. Přísností asketickou a mocí divotvornou, již jej Bůh obdařil, získal veliké množství duší, zakládal křesťanské osady a dominikánské kláštery. Zemřel ve svém klášteře v Krakově r. 1257.

185. Isidor Pelusiota (370—440), nar. v Alexandrii, filosof, právník, řečník, žák sv. Jana Zlatoústého, kněz, opat u egypt. města Pelusium, věhlasný spisovatel církevní. Jeho povahu a činnost chválili velice jeho vrstevníci a pozdější spisovatelé. Se vzdělaností světskou a theologickou spojoval pokoru, mírumilovnost a horlivé šíření pravdy, Bohem zjevené. Jsa mnichem a knězem, žil o samotě

na kopci u Pelusía, zabývá se askesí, studiem a rozjímavým čtením Písma sv. Mnichové na tom kopci žijící zvolili jej pro jeho výtečné vlastnosti za opata a nemýlili se; neboť on je vedl příkladem, radou, napomínáním a káráním k životu dokonalému. Účastnil se horlivě řešení tehdejších otázek theologických a působil svou skromností na lidi všeho druhu, vznešené a nízké, kněze a laiky, císaře Theodosia a na biskupy. Velebně líčí ideál křesťanského kněze, život panický; světské vědy pokládá za ozdobu pravdy křesťanské. Pět knih dopisů, formou a obsahem dokonalých, svědčí o jeho zbožnosti, učenosti a působnosti. Theologickou hloubkou a praktickým směrem podobá se Is. sv. Janu Chrysostomu; píše v těch dopisech o dogmatice, morálce a askesi a vykládá správně Písmo sv.

186. Isidor ze Sevilly, svatý, církevní učitel, nar. v Kartageně r. 560, zemřel r. 636, bratr sv. Leandra, arcibiskupa sevillského, jenž pečoval o jeho vychování. V klášterní škole byl položen základ jeho učenosti a svatosti; má výborné vlohy a vynikaje neobyčejnou pilností, osvojil si známost latiny, řečtiny a hebrejštiny dokonalou a vzdělanost všeobecnou; theologií katolickou znal výborně, tak že, jsa mladým mužem, vyvracel dobře kacířství arianské, jemuž byli vestgotové oddáni. Když sv. Leander umřel, stal se se souhlasem krále, duchovenstva a lidu přes svůj odpor arcibiskupem sevillským. Tu se vyznamenal velkou trpělivostí, láskou k bližnímu, pečlivostí o církevní pořádek, který měli duchovní a věřící zachovávat. Přímo proti arianismu nebojoval, jelikož král Reccared I. přestoupil k Církvi katolické; proto staral se Isidor, aby arianismus se nevrátil a škody arianismem způsobené aby byly odčiněny; prostředkem mu bylo školství a pěstování života řeholního. Proto podporoval školy a kláštery. Církevních sněmů se účastnil ku zvelebení života katolického, k odstranění bludů a zlo-

zvyků a k ochraně práv církevních proti přehmatům světské vlády. Před svou smrtí rozdal chudým vše, co měl a po delší přípravě zemřel zbožně a svatě. Byl milován od lidu pro svůj svatý život; jeho přímluvou děly se zázraky. Se svátostí spojoval obratné řízení záležitostí arcibiskupských; jeho výmluvnost dojímalá všechny, kteří slyšeli jeho kazby; logicky, vroucně ze srdce mluvil. Na sněmu církevním nazvali jej 52 biskupové: *Doctor egregius, catholicae Ecclesiae novissimum decus, in saeculorum fine doctissimus et cum reverentia nominandus*. Avšak také o veškerý obzor západní Evropy získal si velikých zásluh, neboť jím počala nová obzoru toho éra, vzdělanost, germánství s křesťanstvím spojující; také na celý středověk vlivem blahým působil. Že v sobě choval vědy theologické a světské v nejlepším souladu, dokazují jeho četné spisy.

187. Isidor Soluňský (asi 1390—1463), nar. snad v Soluni, mnich basilián, metropolita moskevský a celého Ruska, kardinál. Ozdoben výtečnými vlastnostmi, byl zvolen opatem. Náležel mezi nejmoudřejší a nejučenější theology tehdejší Církve řecké. Byl mocen latiny tak jako řečtiny. Očekával spásu od spojení Řecka se západní Evropou katolickou; prot pečoval o jednotu mezi východní a západní Církví a o konání církevního sněmu. Jeho přičiněním sešel se sněm ve Florencii, kde r. 1439 byla uzavřena jednota mezi Církví latinskou a řeckou. Od papeže byl Isidor zvolen legátem pro Litevsko, Livonsko a Rusko, jakož i kardinálem. R. 1441 ohlásil jednotu v Moskvě ve chrámu Matky Boží. Než velkokníže Vasilij postavil se v čelo odpůrců jednoty. I byl Isidor odsouzen pro domnělé kacířství do žaláře; smrti unikl útekem. Odebral se do Říma r. 1443, kde jej papež laskavě přijal. Pracoval i tu dále pro jednotu. Tato jeho snaha přivedla jej do Konstantinopole r. 1452, kde jednotu slavně prohlásil; i zdržel se v tom městě z lásky k svému národu a byl by

málem zahynul, když Mohamedáni r. 1453 Konstantinopole vydobyli a kde koho vraždili. Po velkém a dlouhém utrpení, jež snášel pro pravdy a spásu svého národa, zemřel učený, šlechetný a horlivý kardinál Isidor v Římě r. 1463.

188. Iso, nar. asi r. 840 v Alamannii, benediktin, hlavní zakladatel slavné školy u sv. Havla. Jeho rodiče, urození a nábožní, dali jej na vychování do kláštera u sv. Havla, kde si záhy svými vlohami výbornými osvojil veškerou tehdejší vzdělanost a stal se mnichem. Jsa velice schopným, stal se nejprve magistrem řádové školy, později učitelem opatské školy, kde se učili šlechticové. Z jeho žáků přešli mnozí do kláštera jako mniši a proslavili se činností učitelskou. Jeho sláva se rozšířila tak, že byl povolán do jiného kláštera, aby tam zařídil školy. Tam získal mnoho mladíků pro vědu a ctnost, jelikož sám jsa učeným a ctnostným, při vyučování měl na zřeteli vzdělanost rozumu a svobodné vůle. Lid k němu lnul také pro jeho vědomosti lékařské. Iso byl až do smrti oddán svému klášteru u sv. Havla. Také písemnictvím se zabýval.

189. Jan Kapistrán, svatý, františkán, kazatel kající, reformátor řádu sv. Františka. Nar. r. 1386 v Capistrano v Neapolsku, zemřel r. 1456 v Illoku (Villacum). Byl nejprve právníkem; než svou vlastní smutnou zkušeností se přesvědčiv, jak nestálou jest přízeň lidská, ucházel se o přízeň Boha, nejvýše dobrotivého, mocného a věrného a vstoupil do řádu sv. Františka r. 1416. Veden jsa sv. Bernardinem Sienským, vyspěl ve vzorného řeholníka a stal se horlivcem pro přísnou kázeň řeholní. Utvrdiv se ve vědách theologických, přijal svěcení kněžské a věnoval se úřadu kazatelskému. S dovolením řeholních představených obcházel po několik let země italské, hlásaje slovo Boží s úspěchem nevídaným; nesčíslně mnoho hříšníků obrátil a mnoho charitativních ústavů čínorodých založil. Vidouce toto

požehnané působení učeného a horlivého Jana, dožadovali se papežové a knížata světská často rady jeho a vznášeli na něj důležité úřady s dobrým výsledkem. Zdárně působil též ve svém řádu, aby zachována byla přísná kázeň řeholní; zakládal nové kláštery a vedle nich také školy a výchovavací ústavy pro mládež.

Než r. 1451 byl J. K. na žádost císaře Bedřicha III. od papeže Mikuláše V. pověřen úřadem missiionáře a papežského plnomocníka pro všechny země ležící za horami italskými, aby v zemích rakouských řád církevní obnovil a upevnil, aby v Čechách jednotu s Církví katolickou opět zřídil, aby knížata světská proti Turkům spojil. Ubíraje se Korutany, Štýrskem a Rakouskem, nesčíslné množství lidí k Bohu obrátil, také ve Vídni, kde ho přijali císař Bedřich III. a Ladislav, král český a uherský. Z Vídně cestoval na Moravu a do Čech, kde se potácel národ český více než po 30 let v náboženských zmatcích. V Brně, Olomouci a jiných městech moravských obrátil k Církvi katolické 11.000 husitů. Také byl Jiří Poděbradský zprvu ochoten přijati Jana K. a vyjednávat s ním o smíření s Církví katolickou; než Jan z Rokycan zvrátil tento úmysl jeho. Proto se nemohl J. K. dostat do Prahy; v jiných ovšem městech v Čechách: Krumlově, Plzni, Tachově, Chebu, Kadani a Mostě s dobrým výsledkem kázal. Nemoha tedy se dočkat bezpečného průvodu do Prahy, odešel do Němec, kde hlásal slovo Boží a zaváděl církevní řád a kázeň; také navštívil z Vratislavi Krakov s dobrým výsledkem. Tu však mu bylo uloženo sjednotiti panovníky proti Turkům. To se mu podařilo. Vrchním vůdcem válečné výpravy byl Jan Huňad, jemuž po boku stál J. K. U Bělehradu byla bitva, svedená mezi Turky a křesťanským vojskem, která skončila vítězstvím křesťanů, hlavně přičiněním Jana K. Téhož roku, 1456, zemřel Jan K. svatou smrtí. Spisy jeho, z nichž jeden

čelí proti Rokycanovi a českým kališníkům, vyšly v péli svazcích tiskem.

190. Jan Kentský, svatý, patron Polsky a Litvy, professor universitní na theolog. fakultě, nar. r. 1390 v Kentech v Polsku, zemřel r. 1473 v Krakově. Mladík, od rodičů výborně vychovaný v bázni Boží, ctnostný, zvláště však nevinný a skromný, když ukončil učení přípravné, jal se studovati filosofii a theologii prospíval rychle netoliko učením, ale i zbožností a mravností. Když mu bylo 20 let, stal se mistrem švobodných umění a za krátko i doktorem theologie. Pak počal vyučovati na krakovské universitě s velikým zdarem. Neboť se modlil za požehnání Boží pro sebe a své žáky; připravoval se na přednášky, pokračoval ve vědě, výklady činil posluchačům učené, srozumitelné a lahodné, vyučoval, působě na rozum a vychovával, působě na vůli, projevoval posluchačům lásku a klidil opět lásku jejich; sám však pro sebe nezapomínal na lásku k Bohu, jež nejvýše stojíc, řídila všecky jeho práce professorské a jej pobádala, aby slávu Boží šířil a o svou dokonalost a své spasení pečliv byl. Než nepřestával Jan Kentský na vyučování ve škole, věnoval prázdný čas také lidu, jež kázáním osvětcoval světlem víry a utvrzoval v lásce Boží. A tak se mu stala theologie katolická nejsladší rozkoší. S professurou, při které se podroboval poslušně auktoritě svého biskupa, papeže a celé Církve Kristovy, se pojila u něho askese, jež ukládá horlivou snahu po křesťanské dokonalosti, jež kněze pobádá, aby dokonalou láskou s Bohem se spojoval a svatou vůli jeho zevrubně plnil, aby za tou příčinou prostředků užíval, zvláště úmrtvy a úcty k Rodičce Boží. Asketickým prostředkem mu bylo putování do svaté země, jež podnikl jednou a putování do Říma, jež podnikl čtyřikráte. O těch poutích říkával: »Toť můj očištec, v němž obmývám hříchy svoje. Odtud

čerpám nové o mocnější podněty k dobrému životu keřřřanskému a nabývám oněch nebeských radostí, jež dobrotivý Bůh slíbil svým věrným miláčkům.« Z lásky k Bohu miloval též bližního, zvláště chudobného. Učený Jan kochával se dětinnou radostí, kdykoli chystal se ke skutkům dobročinným, jakoby měl jiti na hody Páně. Pomáhal nuzným, hostil přichozí a poutníky, navštěvoval vězně. Každého roku kupoval a rozdával chudým oděv, obuv a pokrmy. Kdysi seděl při obědě, když slyšel hlas nuzného, za almužnu prosícího; bez otálení podal mu svůj vlastní pokrm. Bosému žebráku dal svou obuv. Mistr Jan netoliko skvěl se ctnostmi apoštolskými a byl národu svému učitelem spásy a vychovatelem zdárných katolických žáků, nýbrž byl od Boha také obdařen vzácnými milostinami, jež Spasitel slíbil svým apoštolům, darem divů, proroctví a moci nad zlými duchy. Veliká byla vážnost, které J. K. požíval u lidu, také u profesorů universitních. A tato vážnost a úcta potrvála až do r. 1890, kdy slavili Poláci 500letou památku narození sv. Jana Kentského. Celý sbor universitních profesorů krakovských a studentstvo účastnili se této slavnosti.

191. Jarloch (Gerlacus), český kronikář, v l. 1165—1228. Jsa rodu vznešeného, dostal se v 12. roce věku svého do premonstrátského kláštera v Želivě, kde byl vychován od opata Godšalka a kde slavné sliby řeholní učinil. Sloužil opatu Godšalkovi po 7 let a provázel ho k volbě biskupa a k řádovým schůzím; byl i při jeho smrti a provázel mrtvolu jeho do Želiva. R. 1187 stal se opatem nově založeného premonstr. kláštera v Milevsku, kde v pověsti muže svatého zemřel r. 1228. Napsal z jaz. latinském kroniku od r. 1167—1195, pramen nejspolehlivější a nejlepší pro tu dobu.

192. Jeníngeň Filíp (1642—1704), nar. v Eichstättu, jesuita, apoštol Rieszu. Od mládí slyňul čistotou mravů a vroucí zbožností. Překonav odpor

svých rodičů, vstoupil do Tov. Ježíšova a byl do Ellwangů poslán, aby ve blízkém poutním městě duchovní správu konal. Zde byl střed jeho činnosti horlivé. Z blízka a z daleka hrnuli se k Jeningenovi vysoce ctěnému, jenž ku své jediné radosti veškerý čas věnoval kazatelně, oltáři, zpovědnici a lůžku nemocných. Plnou důvěru měli k němu lidé a obrácení neobyčejná, také velmi zatvrzelých hříšníků, dokazovala, jak mocně jemu Bůh přispívá. Poutě kvetly. Z místa poutního vycházel do dalekého okolí na missie, nešetře námahy, 20 roků, dávaje na jevo heroické ctnosti; výsledek byl znamenitý, tak že byl nazván apoštolem celého kraje rieszského; nehody trpělivě snášel. Když zemřel, davy lidu želeli jeho ztráty; lidé se k němu utíkali s prosbami. Bůh jej vyznamenal milostmi neobyčejnými.

193. Jírsík Jan Valerian, biskup budějovický, nar. r. 1798 v Kácově, zemř. r. 1883 v Č. Budějovicích. R. 1820 vysvěcen, byl kaplanem, pak farářem; r. 1846 se stal kanovníkem na Hradčanech. Kdekoli působil, všude byl milován a ctěn jako šlechetný a svědomitý kněz a výtečný kazatel. Vyslovil se o něm r. 1850 arcibiskup kn. Schwarzenberg: »**Mám perlu vzácnou ve své kapitole;** ale obávám se, že brzy přijdu 'o ni.« A skutečně již r. 1851 odešel do Č. Budějovic jako biskup. Tu zřídil chlapecký seminář, založil české gymnasium, zřídil ústav pro hluchoněmé, povolal do Budějovic kongregaci školských sester, vystavěl kostel sv. Václava. Když české gymnasium zakládal, přál si vroucně, aby řízeno bylo duchem Církve katolické, ve které spočívá spása národa českého; miloval národ český, ale také německý; vlastenectví mu bylo podřízeno zákonu Božímu. Zůstavil po sobě četné spisy náboženské, psané slohem jasným, jadrným a čistým, jež našly velké obliby, zvláště dogmatika a kázání.

194. Joannes de Britto, 1647—1693, nar. v Lissaboně z rodiny vysoké šlechtě náležející, ješuita,

mučedník. Přes všeliký a mocný odpor vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova a podle svého přání byl poslán na obtížné missie do Indie. Mnoho tisíc Indiánů obrátil a pokřtil. Námahy a trampoty byly nesmírné; ano i do vězení byl dvakrát vržen a odsouzen ku snášení muk prevelikých. Posléze byl k smrti mučednické odsouzen pro své znamenité výsledky missionářské od krále říše Maravy.

196. Joannes Josephus a sancta Cruce, franc. nar. r. 1597 ve Francii, zemřel r. 1640. Nejprve vyučoval a vychovával studující mládež s prospěchem znamenitým; o prázdninách vycházel do vesnic okolních, aby lid vzdělával náboženstvím křesťanským. Když pak byl posvěcen na kněze a v Toulouse vypukl mor, ochotně a s radostí sloužil nemocným. Potom byl poslán na missie, kterými se zabýval 10 let až do své smrti. Nejvíce pečoval o chudé, uvězněné a spustlé ženy, které obrácené zaopatřoval v útulku, aby se nevrátily k hanebnému životu, což mu zjednálo mnohá nepřátelství a pronásledování. Ubohé a zanedbané rolníky navštěvoval v zimě, kdy se doma více zdržovali, a rád při tom snášel nepohody. K podpoře chudých a jiných nešťastníků zakládal spolky. Při tom vedl život čistý a svatý, velice zdrženlivý; jeho prosté kázání rozněcovalo srdce všech, i vzdělaných i chudých; mnoho lidí se obrátilo, mnoho kalvinovců se vrátilo k Církvi katolické.

196. Joannes Josephus a sancta Cruce, františkán, svatý, nar. r. 1654 u Neapole na ostrově Ischia, zemřel r. 1734. V 16. roce věku svého vstoupil do řádu svatého Františka podle reformy sv. Petra z Alkantary. Jsa novicem, cvičil se posvátným mlčením, nejedl ani masa ani ryb, nepil vína a spal jenom tři hodiny. Po třech letech bylo mu poručeno vystavěti klášter v Alifě; v krátké době vyplnil rozkaz. Poněvadž jemu se dostávalo neobyčejných milostí od Ducha sv., byl na rozkaz svých představených

na kněze posvěcen, ač se zdráhal z pokory; v poustevnické chýši připravoval se ku kněžskému svěcení. Načež stal se učitelem noviců a sestavil pro ně stanovy, jež papež potvrdil. Když, jsa kvardiánem, řídil klášter, byl častěji konvent před hladem a nedostatkem chráněn zázračným rozmnožením chleba. Když ve stáří byl trápen vodnatelností a když jemu lékař poručil teplých pokrmů požívat, přimísil k nim pelyňku a popele z kajícností. Ač sebe mrtvil, dosáhl 80. roku věku svého. Blaženou smrtí odešel do nebes.

197. Julius Echter z rodu šlechtického, narozen v Mohuči r. 1545, zemřel r. 1617. Výborně byl vzdělán na šesti universitách a na cestách; v Římě dosáhl stupně licenciáta práv. S učeností spojoval mravnost, zbožnost a horlivost. R. 1573 byl zvolen knížetem biskupem ve Würzburgu v době nebezpečné, nepokojné, státu a Církvi katolické záhubné; energicky a horlivě vykonával úlohu svou za 44leté doby svého biskupství. Obnovil a oživil vyučování lidu a pěstování vědy, rozmnožil počet jesuitů, jež vysílal mezi lid na missie, aby lid poučovali, odpadlíky obraceli a věrné katolíky utvrzovali; také kněze neřeholní vysílal a sám se účastnil činností missiionářské. S tvrdošíjnými vážně a přísně jednal, kazatele lutherské, kteří lid štvali, vyháněl. Ovšem vzbudil sobě nepřátelství, jímž on však nedal se odstrašiti. Pečoval o dobré kněze, neposlušné trestal; v klášterích zaváděl reformu a své kanovníky napomínal, aby řádně konali své povinnosti; káral je, že najímali světské lidi, aby za ně odříkávali bez nábožnosti a nevskusně brevíř v biskupské katedrálce. Založil ve Würzburgu katolickou universitu a kněžský seminář, ve kterých byla hlavní úloha svěřena jesuitům. Také se staral o školy obecné a gymnasia; opatřil kněžím prostředky bohoslužebné, brevíře, missály, agendy, rozmnožil fary, 300 kostelů postavil aneb

opravil. Postavil veliký špitál. ve veřejném, státním životě měl úcastenství ke prospěchu Církve katolické.

198. Kaldí Jiří, Uher, učený jesuita, nar. r. 1570 v Uhrách, zemř. r. 1634. Zastával v řadě různé úřady, kázal ve Vídni, učil theol. v Olomouci, byl posléze rektorem kolleje v Prešpurku, vystavěl ji znova a zemřel, obecně oplakáván. Znal mnohé řeči a získal si velikých zásluh svými kazbami a překladem Písma sv. na jazyk uherský. Byl ctnostný a zbožný a odvážil se knížeti sedmihradskému, Gabrieli Bethlenovi, vytknouti, že jeho vinou mnoho křesťanů do turčského zajetí přišlo. Bethlen se nerozhněval na Kaldího, obecně váženého, ano pozval jej ke stolu a daroval mu na tištění jeho spisů 100 tolarů. Jeho činnost spisovatelská byla značná.

199. Karlík Hugo Jan, převor kláštera premonstrátského v Teplé, nar. r. 1807 v Soběslavi, zemřel r. 1894 v Teplé. R. 1833 stal se professorem historie církevní a práva církevního v klášteře. R. 1839 stal se podpřevorem; pak r. 1849 professorem češtiny a české literatury na gymn. v Plzni, r. 1856 notářem arcibisk., r. 1867 farářem v Dobřanech, r. 1870 arcibiskup. konsist. radou, r. 1873 převorem v klášteře, r. 1884 vyznamenán řádem cís. Fr. Jos. Mnoho pracoval s jinými na beatifikaci Hroznaty, zakladatele kláštera Teplského. Jeho život byl ustavičnou činností, kterou zasvěcoval Bohu, Církvi, svému klášteru, lidu věřícímu, mládeži a národu českému. Vizme dobrého řeholníka, dobrého kněze, dobrého vlastence, jenž nezapomněl, že má vésti k Bohu také národ český. Věnujme mu blahou upomínku a vroucí modlitbu. Po sobě zůstavil velmi četné literární práce filologické, právnické a asketické v řeči české, německé a latinské. Lid jest mu povděčen zvláště za »Životy svatých« v pěti dílech ve dvou vydáních. Ave, anima candidissima.

200. Kellermann Jiří, zvolený biskup münster-ský, nar. r. 1776 ve Vestfálsku, zemřel r. 1847. R. 1802 stal se knězem a učitelem a vychovatelem dítek hraběte Leopolda Stollberga. K. získal si lásku, vážnost a důvěru rodičů a dítek; sám pak se cítil v té rodině vzdělané, upřímně katolické, zbožné a šlechtěné šťastným; také přicházeli k Stollbergovi výteční katolíci, kteří sloužili Církvi katolické za okrasu a podporu. Tak se vzdělal K. a sám také blaze působil R. 1817 stal se K. farářem v Münsteru, kde horlivě pracoval na kazatelně, ve škole, ve zpovědnici, u nemocných, v rodinách jako rádce, u chudobných jako dobrodinec. Všichni mu důvěřovali, od šlechtice až po nádeníka. Jsa farářem, zastával na žádost svého biskupa na theolog. fakultě münsterské akademie professuru výkladu Písma sv. Nového zákona, později professuru pastorálky; fakulta theologická jej učinila čestným doktorem. R. 1836 se stal ředitelem Milosrdných Sester a založil 12 filiálek této kongregace. R. 1841 stal se farářem katedrálním a byl od krále vyznamenán vysokým řádem. Byl zvolen za biskupa münsterského; než před nastolením zemřel. Zármutek byl všeobecný. Zůstavil po sobě mnoho spisů.

201. Ketteler V. E., svob. pán, biskup mohučský, nar. v Münsteru r. 1811, zemřel r. 1877. Byl nejprve státním úředníkem, než opustil tento úřad, když byl kolínský arcibiskup uvězněn; neboť byl upřímným katolíkem a těžce nesl, že vláda pruská pronásleduje Církev katolickou. I vyvolil si stav kněžský, jehož si velice vážil, a vykonav studia theologická, byl vysvěcen na kněze r. 1844. Jako kaplan, farář a poslanec na sněm frankfurtský dával na jevo, jak velice usíloval o svobodu Církve katolické a o pokojné a šťastné rozluštění sociální otázky; jsa proboštem v Berlíně, pečoval z lásky k bližnímu, na lásce k Bohu založené o zřízení nebo

zlepšení nemocnic. R. 1850 byl zvolen biskupem mohučským. Činnost jeho byla znamenitá: Otevřel již r. 1851 v Mohuči theologickou fakultu s učiteli výtečnými, povolal školské bratry, založil katolický spolek tovaryšů, uvedl kapucíny, reformoval kláštery jeptíšek, uzavřel s vládou hessenskou konvenci o Církvi katolické, zřídil útulek pro padlé ženy, povolal pro podomní opatrování nemocných františkanky, povolal jezuity do škol, založil chlapecký konvikt atd. V obcování byl laskavý a duchaplný; náležel třetímu řádu sv. Františka, jsa askese milovným; posvěcoval ročními exercíciemi kněžstvo a missiemi častými lid. Často býval na kazatelně a ve zpovědnici, konal konference diecesní a dekanátské, rád a často katechisoval. Byl obratným a výmluvným řečníkem a plodným spisovatelem o potřebách církevních a sociálních. Vyjednával s vládami o záležitostech církevních a byl v čele biskupů v konferencích shromážděných.

202. Kindermann Ferd., znamenitý paedagog, reformátor obecného školství v Čechách, nar. v Čechách r. 1740, zemřel r. 1801, jsa biskupem v Litoměřicích. Následoval kněze Felbígera, reformátora škol, a překonal jej, jelikož hleděl ve školách probouzení netoliko snahy literní, nýbrž také pracovitost a průmyslnost, aby školy podporovaly také blahobyt. Přihlížel k náboženství, liternímu vyučování a pracovitosti; ve všem tom reformoval a organizoval; působil také na rodiče, aby dětem vštěpovali lásku ke škole; byl nepřitelem nucenosti školní; žádal, aby učitel a vychovatel si vedl laskavě, opatrně a trpělivě, aby duch náboženský školou vládl; pečoval o potřeby školní a řádný plat učitele. Již v Kaplicích, kde byl farářem, reformoval školství obecné, později v Praze, kde byl dozorcem školním a professorem paedagogiky. Císařovna Marie Terezie odměnila jeho zásluhy důstojnostmi církevními

a povýšila jej na rytíře. Posléze stal se biskupem v Litoměřicích.

203. Kircher Athanas, nar. r. 1602 v Německu u Fuldy, zemřel r. 1680 v Římě; veleben jako doctor centum artium, polyhistor literarius, philosophicus et practicus. Vstoupil r. 1618 v Mohuči do Tovaryšstva Ježíšova a učil ve Würzburgu filosofii a mathematice; před Švédy utekl do Francie, zdržoval se nějaký čas v Avignoně a přišel do Říma, kde zemřel; jeho spisy učené jednají o mathematice, fysice, přírodní vědě, kosmografii, filosofii, filologii, archaeologii a historii. Mnohé vynálezy mechanické se mu připisují. Zabýval se egyptskou archaeologií, čínskými památkami atd. Založil v římské kolleji jesuitské museum, jež po něm se zove. Tuto rozsáhlou učenost spojoval s kněžskou dokonalostí.

204. Kistemaker J. H., kanovník katedrální a professor exegeze na theologické fakultě v Münsteru. Nar. r. 1754, zemřel r. 1834. Byl nejprve učitelem gymnasia v Münsteru, znamenitým filologem, mnohých řečí mocný, později professorem filologie na universitě. Stal se také ředitelem toho gymnasia a bibliotekářem. Za filologii klasickou vyměnil si exegezi Písma sv. na žádost biskupa münsterského; proto všecku píli věnoval spisům sv. Otců, jakož i výkladu a kritice Písma sv., čímž také velice se proslavil. Čestným doktorem filosofie jej učinila universita paderbornská, theologie pak universita vratislavská. Ku své žádosti byl professury zbaven, jelikož mu zdraví nesloužilo. Odměněn byl kanonikátem katedrálním a od krále vysokým řádem. Mrtvicí raněn, zemřel v 80. roce věku svého. Jsa věrným synem Církve katolické a protivníkem protestantského racionalismu theologického, náležel k výtečným katolíkům münsterským. Vynikal bystrým rozumem a věrnou pamětí; horlivostí planul, když útok činěn byl na náboženství a Církev; než mírnil svou vroucnost přívětivostí a lidumilností; celým životem jeho

vládla skromnost a stejnoměrnost. Pro své dobré vlastnosti požíval úcty a lásky. Jeho četné spisy týkají se filologie a theologie.

205. Klímeš Filip, premonstrát a knihovník v klášteře Teplském, nar. r. 1809 v Roušíně u Krumlova, zemřel r. 1886 v Teplé. Složiv řeholní sliby a býv vysvěcen, horlivě kaplanoval až do r. 1840, pak byl v klášteře knihovníkem, konaje svědomitě všechny povinnosti života řeholního, který miloval, a zabýval se vědami, katalogisováním knih v klášterní knihovně, zkoumáním a vydáváním rukopisů, překladem díla Abr. Norova »Putování po svaté zemi«, vkusným upravením teplského musea. Byl upřímným Čechem, podporoval literaturu českou a koupil do knihovny vzácná česká díla a staré české knihy. Ovládal řeč českou, německou, anglickou, francouzskou a ruskou; znal výborně dějiny a přírodní vědy. Takovým byl učencem. Nemenší chvály jest hoden jako řeholník a kněz; vynikal vzácnou skromností, tichostí, mírností, zbožností a láskou bratrskou, kterou vysoce cenil. Byl proto ode všech milován. Pověsti požíval bezúhonné. Nemocné ve vesnicích navštěvoval, nosil jim knihy a dával jim peníze. Dal vystavěti ve svém rodišti svým nákladem kapli. Posléze si umínil založiti klášter a pensionát školských sester, dívky vyučujících a vychovávajících a sice nedaleko kláš. v Einsiedlu (Mnichově), kde jako kaplan působil; veškeré úspory obětoval tomuto podniku, který se později vydařil. Jak šlechetná to byla duše, anima candida, dokazuje šlechetný opat kláštera Teplského, jenž při smrti jeho pravil: »Takového muže nebude klášter míti ani za 100 let.«

206. Kornmann Rupert, poslední opat benedikt. kláštera u Řezna, 1757—1817. Po výborně vykonaných studiích posvěcen na kněze, poslán k dalšímu vzdělání na universitu solnohradskou, kde zároveň kaplanoval. Vráťiv se, byl ve svém klášteře profesorem filosofie a matematiky, později fysiky a

prakt. filosofie, orient. řečí a frančtiny, a r. 1790 stal se opatem. Jakkoli přál velice vědám a uměním a jejich sídlem učinil klášter, přece pokládal on a jeho bratři, jakož i příslušníci a faráři řeholní náboženství, služby Boží, ctnost a spásu bližního za věc hlavní; také přísně k tomu přihlížel, aby řeholní kázeň byla zachována. Mohl tedy žádati, aby jeho bratři pěstovali vědy a umění; také byl od něho zdokonalen seminář, v němž odedávna 12 až i 15 chovanců bylo zadarmo vzděláváno a vydržováno. Sbirky literární a artistické rozmnožil Kornmann, tak, že každý znalec jím se divil. Jedni řeholníci učili v klášteře, jiní chvalně zastávali professury v Mnichově, Solnohradech, Ingolstadtě a Ambergu. Avšak r. 1803 byl klášter od vládního komisara vyzdvižen. Opat Kornmann žil vědám a Bohu mimo klášter a zemř. 1817. Požíval velké úcty pro své vědomosti a pro svůj zbožný život. Zůstavil po sobě cenné spisy.

207. Krátký Václav, opat premonstr. kanonie Nová Říše (Morava), 1869—1876. Nar. 1813, vstoupil do řádu 1832. a stal se doktorem theologie 1841. ve Vídni. Od r. 1854 byl professorem matematiky a filosofie na c. k. gymn. v Sibíni v Sedmíhradsku, a od r. 1859. ředitelem téhož gymn. Byl vynikajícím znalcem jazyků slovanských a románských. Vydal obsáhlé dílo »Vergleichende Grammatik der romanischen Sprachen« a český spis »O mši sv.« Byl členem více učených společností. Jsa opatem, zřídil novou řádovou faru v Dl. Brtníci r. 1872. Důstojno jest kněze řeholního zabývatí se matematikou a filosofií a je mládeži vykládati, jelikož obě vyvracejí atheismus a vedou k Bohu, zabývatí se linguistikou, jež nás poučuje o původu a objektivnosti náboženství, jakož i jednotě pokolení lidského. Kněz v každé vědě shledává niť, jež vede k Bohu. Posléze jakou radostí oplýval opat Krátký, když psal o mši sv., kterou kněz katolický slouží!

208. Kravařský Adam, nar. ve Slezsku r. 1585, zemř. 1660. v Praze, jezuita, missionář. Od svých představených byv poslán, konal missie na Moravě, na Slovensku, hlavně však a nejvíce v Čechách, aby nekatolíky k Církvi sv. obrátil a katolíky ve víře utvrdil. Výsledek byl znamenitý: mnoho tisíc nekatolíků obrátil horlivým kázáním, líbeznou a moudrou řečí, přesvědčováním rozumu, mocným dojímáním vůle, svatou trpělivostí, láskou k Bohu a bližnímu, modlitbou, životem zbožným, nesobeckým, odříkavým, obětovaným, příkladným a vzorným. Často byl v nebezpečení, smrti hrozícím; než Bůh jej chránil, tak že pokojnou a svatou smrtí zesnul v Pánu. Vedle missií, které konal rád a ochotně ku slávě Boží, ku rozšíření Církve Kristovy a ku spasení lidí zbloudilých, neočekáváje zisku časného a odpouští pomluvy a pronásledování, byl učitelem, správcem semináře, pečoval o jesuitské kolleje, byl duchovním správcem jeptišek. Jest patrné, že činnost jeho neunavná byla od P Boha požehnána; aniž se diviti budeme, že lidé jej ctíli, milovali a za svatého pokládali, že jeho památka nezanikla. Byl apoštolem země české.

209. Lacordaire Dominique (1802—1861), jenž zprvu byl právníkem, avšak, když se byl zřekl Rousseau-ova deismu a ke katolicismu se vrátil, po vykonaných studiích na kněze byl posvěcen. R. 1830 a 1831 vydával s Lamennaisem a Montalembertem časopis *L' Avenir*; avšak když poznal jejich nekatolické směry, opustil je. R. 1835. začal konati slavné řeči konferenční v Notre-Dame v Paříži, jež i když vstoupil do řádu sv. Dominika, od něho do Francie opět zavedeného, dále konal. Řádu mnoho prospěl jako představený a zakladatel mnohých klášterů. Lacordaire ve svých konferencích vykládá učení sv. Tomáše Akvinského způsobem, duchu časovému přiměřeným. R. 1860 stal se členem akademie. Jsa

řeholníkem, sloužil za vzor upřímné snahy po křesťanské dokonalosti.

210. Lacroix Claudius, jesuita, výtečný moralista (probabilista), nar. 1652, zemř. 1714; vstoupil do Tov. Jež., když byl vystudoval na jezuitském gymn. v Kolíně a magistrem filosofie prohlášen. V kolejiích jezuitských učil krásným uměním, pak důkladně a zdárně studoval theologii, byl vysvěcen na kněze r. 1684. a r. 1687. složil profesní slíby. Ihned stal se nadaný jesuita professorem filosofie na universitě kolínské a pak professorem morálky v Münsteru, odtud opět přišel do Kolína, kde učil morálce před četnými posluchači. R. 1698 stal se doktorem theologie. S výbornými vlohami spojoval život zbožný a ctnostný. Jeho systém morálky rozsáhlý, jenž se dočkal 25 různých vydání, papež Benedikt XIV a sv. Alfons Lacroixe pochválili.

211. Lancicius (Lenčický) Nicolaus, konvertita, jeden z nejlepších asketických spisovatelů Tov. Jež., nar. r. 1574 z polské kalvínské rodiny šlechtické nedaleko Vilny. Na vychování dán byl kalvínským pastorům, u nichž stal se učeným a zatvrzelým kalvinistou. Poznav blíže život protestantů, znechutil si jej; kázání slavného jesuity Skargy otevřela mu oči. R. 1590. stal se katolíkem a vstoupil 1591. do Tov. Jež. Vychován od výtečných jezuitů, učených a svatých, stal se také učeným a svatým. Působil výtečně ve Vilně, Kališi, Krakově, Praze, Olomouci. Mnoho lidí obrátil anebo utvrdil. Biskupové, preláti a opatové s ním konali exercicie. Svatě skončil 1652. Lancicius byl velikou ozdobou Tov. Jež., pravým synem sv. Ignáce, vzorným řeholníkem, vzorem představených, dokonalý, učitel duchovního života. Vydal výtečné spisy asketické.

212. Lancillot Jindř. (1576—1643), nar. v Belgii, augustinian, doktor a professor theologie. Ve svém řádě byl převorem, pak provincialem. Jsa výmluvný a kázně řádové milovný, byl poslán jako visitator

do klášterů, jež zreformoval obnovením kázně, studií a askese. V Mohuči byl děkanem university. Péro bylo jemu mečem, slovo Boží štítem, učenost pevností, zbožnost hvězdou vůdčí. Vydal spisy asketické, polemické; vykládal Písmo sv.; než když dospěl k proroku Jonáši, zemřel.

213. Lanfrank (1005—1089), benediktin, arcibiskup, učenec, státník, obnovitel náboženského a vědeckého života v Anglii. Studoval práva v Bologni, byl advokátem a učitelem práva znamenitým. Než větší zalíbení měl v krásných uměních, proto jím se věnoval, jím učil, aby došel slávy a peněz. Než cestu konaje, byl od lupičů přepaden a málem byl by života zbaven. Toto nebezpečí jej přivedlo na dobrou cestu, šel do kláštera Bec v Normandii, kde proslul pokorou, skromností, láskou k bratrům a poslušností k opatovi, pracovitostí, střídmostí; než brzy bylo hlavním zaměstnáním jeho vyučování. Jeho škola náležela k nejslavnějším; ji navštěvovali žáci odevšud, z Francie, Německa, Italie, synové nejvznešenějších rodů, duchovní a laikové. Mnozí, později slavní mužové, opatí a biskupové, papež Alexandr II. byli jeho žáky. Ano i vévoda Normandie, Vilém, vyhledával jeho rady v záležitostech důležitých, tak že praví o něm jeho biograf: *summus consiliarius ad administranda totius patriae negotia*. V klášteře od Viléma vystavěném stal se Lanfrank opatem; úlohu svou vyplnil v klášteře výborně. Když pak Vilém založil království normanské v Anglii, povýšil Lanfranka na stolec arcibiskupský v Canterbury. Tu rozvinul Lanfrank činnost velkolepou a blahodárnou, aby přivedl stav církve anglické do pořádku.

214. Laurentius z Brindisi 1559—1619, svatý, generál řádu kapucínského. R. 1575. vstoupil do řádu kap., přijal svěcení kněžské z poslušnosti a nastoupil dráhu missionáře, představeného řádu a diplomata. Přes všechny překážky zavedl řád kap. do

Rakouska, také do Čech. Knížata německá spojil s císařem Rudolfem k válce proti Turkům, účastnil se polního tažení, ve kterém stálo 18.000 křesťanských vojáků proti 80.000 Turků, povzbuzoval vůdce a vojáky tak, že v říjnu 1601. křesťanské voje zvítězily nad tureckými. Laurentius, jenž užíval za prostředek kříže, a boje se zúčastnil, měl největší zásluhu o vítězství. R. 1602 byl zvolen generálem řádu; tu visitoval kláštery kap. ve Španělsku, Francii a Německu; všude se mu pocty prokazovaly jako svému generálu. Mnohá měl posláná diplomatická, jež šťastně vykonal; při posledním smířil Neapolitány s tyranským vícekrálem španělským u krále Filipa III. Rozumí se, že kde bylo jen možno, také missiionářem se prokazoval. Laurentius byl velikým učen- cem a také psal, ač byl mnoho zaměstnán a mnohé veliké cesty nejvíce pěšky konal. Co Laurentius vykonal, vykonal hojnou milostí Boží nadpřirozenou, s kterou věrně spolupůsobil. Proč zamítají mocnáři, vladaři, diplomaté, právníci, spolupůsobení papežů a jiných velikánů duchovních, katolických ve příčině blahobytu pozemského, jaký národové očekávají? Toto zamítání jest nespravedlivé a záhubné. Laurentius dokazuje, že vláda světská, řízená duchem katolickým, s požehnáním se setkává.

215. Laurentius Justiniani, svatý, první patriarcha Benátský, jeden z největších a nejsvětějších mužů 15. století. Nar. v Benátkách r. 1381, zemř. 1455. Žil v august. konventě řeholních kanovníků, který byl brzy proměněn v ústav světských kanovníků společně žijících. Jeho touha po utrpení, pokorení, umrtvení, jeho láska k chudobě a kajicnosti, jeho život ctnostný, přiměly ostatní členy ústavu, že jej řádně připraveného dali na kněze posvětití. Brzy stal se převorem a generálem té kongregace, jejíž zakladatelem byl považován a pro kterou sepsal stanovy. Proti své vůli stal se biskupem Benátským, hodným chvály od protestanta napsané: Vír

infucata erga Deum pietate, prodiga in pauperes charitate et ingenti religionis zelo merito celebrandus. Zbožnost a horlivost projevil konáním povinností všech, jež biskupovi uloženy jsou. Nepotismu, nepatřičnému podporování příbuzných, nebyl oddán. Křivdy odpouštěl; chvála jej pokořovala a zahanbovala. Pověst o jeho svatosti šířila se daleko. Papež Eugen IV. oslovil jej: Salve, decus et gloria praesulum. Zemřel, nemaje ničeho. Zůstavil psaná pojednání asketická, kázání a dopisy.

216. Lejeune Jean, franc. oratorian 1592—1672, slavný kazatel a missionář. Z kanovníka stal se oratoriánem; jeho představení ustanovili jemu kazatelský úřad, jemuž zůstal věrným do vysokého stáří. Věnoval své síly lidu venkovskému a chudým; než poslušen biskupů a svých představených, kázal v adventě a postě ve velkých městech. R. 1635 oslepl, což mu však nevadilo; missie konal dále, snášeje trpělivě slepotu a jiné ještě bolesti. Lid jej ctěl pro jeho trpělivost, pokoru, jakož i pro jiné ctnosti. Mnoho hříšníků se obrátilo, mnoho protestantů se stalo katolíky. Také ve věcech duchovních mnozí jej žádali za radu, a on jim dobře radil. S některými missionáři procházel krajinou, nenechaje se zastrašiti nehodami. Ve městech zakládal spolky žen, jež by konaly dobré skutky z lásky křesťanské. Ve dvou posledních letech nevycházel pro stáří a chorobu ven, přece však vyučoval doma děti chudobné katechismu. Svatý jeho život ukončil se svatou smrtí.

217. Leonardus a Porto Mauritio, františkán, svatý, jeden z nejznamenitějších missionářů a kazatelů v Itálii. 1676—1751. Již v mládí vznikal nejen skvělým prospěchem vědeckým, nýbrž také čistotou mravů a horlivostí apoštolskou, jsa nazýván druhým Aloisiem. Vstoupil do řádu františkánů reformovaných a stal se knězem. Od té doby kázal horlivě. Z nemoci prsní plně se pozdraviv na přímluvu P. Marie a sv. Frant. z Assisi, neustále byl činným 44

let na missiích, nedbaje překážek; svými kazbami právě apoštolskými obrátil velké množství hříšníků. V Římě poslouchal jeho kazby sám papež Benedikt XIV. Své kazby přerušoval exerciciemi, jež sám pro sebe o samotě konal, aby, když jiným kázal, sám nebyl zavržen. Zakládal spolky k nejsv. Srdci Páně, k Nejsv. svátosti oltářní, k neposkvrn. početí P. Marie, konal křížovou cestu s lidem. V brevíři čteme o něm: *admirabilis santitate et invicto dicendi robore ad obstinata peccatorum corda per evangelicam praedicationem ad poenitentiam flectenda*. Vydal spisy asketické, pastýřské a kázání.

218. Lezana Jan Kř., karmelitán, slavný španělský theolog, 1586—1659. Jsa od r. 1601 karmelitánem, studoval filosofii a theologii, brzy pak nastoupil dráhu učitelskou. Přednášel zprvu aristot. filosofii, pak jako professor universitní thomistickou theologií. Veliké vážností požíval pro svou učenost a svůj život dokonalý. R. 1625 byl poslán ku generální kapitole svého řádu do Říma, kde setrval až do smrti, aby sloužil všemi silami Bohu, Církvi, svému řádu a tím aby spasil svou duši. Byl studijním prefektem a professorem theologie na studijním ústavu řádovém, byl soudruhem generálů řádových a byl by se stal sám generálem, kdyby nebyl z pokory volbu svou překazil; od papeže Alexandra VII. byl zvolen generálním prokurátorem karmelitánů; učil 16 roků metafysice na římské universitě Sapienza; pracoval v kongregacích indexu a ritů. A při tom všem byl svědomitým řeholníkem, vzorem řeholní kázně. Zůstavil po sobě četné spisy vědecké a asketické.

219. Liebermann Br. Fr. L., theolog, gener. vikář biskupa Strassb., 1759—1844. Studie humanitní theolog. vykonal s prospěchem neobyčejně znamenitým; ještě před vysvěcením kněžským učil rhetorice a stal se licenciátem theologie. Byv vysvěcen, učil v semináři Strassburgském a stal se kazatelem katedrálním. Jelikož námahami onemocněl, převzal faru

venkovskou, kterou zastával s neobyčejným požehnáním Božím. Revoluce francouzská jej neodvrátila od Církve; fary byl zbaven a přinucen utéci. Pracoval neustále v duchu Církve katolické, přinášeje oběti a smrtí pohrdaje. Stal se regentem a profesorem kněž. semináře v Mohuči, kanovníkem a posléze gener. vikářem ve Strassburgu. Velikých zásluh nabyl o oživení církevního ducha. Byl mužem Prozřetelnosti Boží; sám žil dokonale podle učení Církve katol. a také působil na seminaristy, kněze a laiky v tom duchu. Hlavním spisem jeho jsou *Institutiones theologiae dogmaticae*.

220. Linda V. D. van, jeden z nejznamenitějších obhájců víry katolické proti kacířům, nar. v Holandsku 1525, zemř. 1588. Byl professorem výkladu Písma sv. na universitě v Luvani a Dilingách, děkanem v Haagu a inkvistorem v Holandsku. Slovy a písmem vyvracel horlivě tehdejší bludaře, od kterých mnoho příkoří trpělivě snášel, zvláště když na biskupství nově zřízené byl vyhládnut. Linda byl duší všech, kteří víru katolickou v Nizozemí zastávali; nešetřil obětí ku zachování víry katolické. Dvakrát se odebral do Říma za tou příčinou, kde jemu papež Řehoř XIII. svou přízeň věnoval a jej biskupem Gentským ustanovil. Než Linda dosedl na ten stolec teprve r. 1588 a za 3 měsíce zemřel. Svými výtečnými vědomostmi, svými výbornými ctnostmi, svou moudrostí a statečností si zjednal vážnosti také u nepřátel Církve katolické. Vydal spisy apologetické, dogmatické, asketické.

221. Lohel Jan, opat premonst. kláštera na Strahově v Praze, arcibiskup Pražský, nar. 1549 v Chebu, zemř. 1622. Z čeledína při koních stal se přízní opata kláštera Teplského pro svou pílnost, mravnost a zbožnost účastným patřičné vzdělanosti a složil r. 1575 řeholní sliby. Pak studoval v jesuitském konviktě při kolleji -sv. Klementa řečnictví a filosofii; tu vstoupil do slovutné Mariánské družiny studující-

cích, která se stala úrodným semeniskem horlivých obránců katolické víry v Čechách. R. 1576 byl vysvěcen na kněze a studoval v Praze ještě 2 léta theologii. R. 1578 stal se v Teplé podpřevorem a kazatelem; tu podařilo se mu hlásáním slova Božího a přispěním opata Teplského za krátkou dobu obrátiti město Teplou na víru katolickou. Takový byl počátek misionářské dráhy Lohelovy. — Klášter Strahovský, jsa v žalostném stavu hmotném a duchovním následkem nepokoje v celých Čechách panujících, vyžádal si r. 1583 od opata Teplského Lohela za převora, aby byl záchranou a obnovitelem Strahova. A Lohel se snažil horlivě, zvláště když se stal 1586. opatem. Pomocí císaře Rudolfa II. a mnohých katolických pánů, svou energií a moudrostí, lákou k bratrům rozumnou a důvěrou v Boha tak zdárně zlepšil stav Strahova hmotný a duchovní, že mu byl 1597. svěřen úřad generálního vikáře a visitátora řádu premonstr. v zemích koruny České i v Polsku i v Uhrách, aby v řádu obnovoval a udržoval kázeň řeholní, aby kláštery směřovaly k učenosti posvátné, svatosti a horlivé činnosti apoštolské. Takto působil Lohel, dávaje svým životem právě řeholním dobrý příklad. Než jeho činnost misionářská, (reformátorská, měla se vztahovati k celým Čechám. Neboť byl zvolen roku 1604 nejprve světícím biskupem, potom koadjutorem arcibiskupa pražského, posléze 1612 arcibiskupem pražským. Novému arcibiskupu kynula práce nad míru obtížná a nebezpečná; vinice sv. Václava byla hrozně spustošena. Obyvatelstvo království Českého tonulo převážnou většinou v bludařství; někdejší kališníci přiklonili se k německému lutherství, Čeští bratři bloudili za Kalvínem. Obě sekty nenáviděly se, než v odporu proti Církvi katolické byly svorny, pomáhající v potlačování věrných katolíků českých. R. 1609 vynutili si nekatoličtí stavové čeští na Rudolfu II., stárnoucím a mdlém císaři pověstný majestátní list. Tak se octla

menšina katolického obyvatelstva v největším nebezpečí. Za této smutné doby postavila Prozřetelnost Boží v čelo katolíků českých Lohela, arcibiskupa pražského, pastýře nad jiné bdělého a rozhodného, národ český milujícího, skalopevně víře katolické oddaného a podle ní žijícího, moudrého a energického, útrapy pro víru katolickou hrdinskou trpělivostí křesťanskou snášejícího, v pomoc Boží pevně doofajícím a za ní prosícím. Lohelovi, císaři Ferdinandu II. a některým českým pánům katolickým budme vděční, že v naší české vlasti se zachovala víra katolická. Ovšem hlavní a největší díky náležejí Pánu Bohu a pak Panně Marii a sv. Václavu za jejich přímluvu. Že pečoval také o kázeň lidu a kněží, není třeba vykládati. Poslední dobou churavěl stařícký arcibiskup Lohel často zimnicí, jež zbylé síly jeho podlamovala; v nemoci odporoučel se mocným přímluvám Rodičky Boží. Pamětliv jsa ustavičně chudých lidí, přispěl ještě ku založení Strahovského špitálu sv. Alžběty a přijav nábožně sv. svátosti, zemřel r. 1622 v pověsti muže svatého.

222. Lugo Frant. de, v l. 1580—1652 v Madridě, jesuita. Byl professorem filosofie, pak theologie. Než horlivost o spásu duší jej přivedla s dovolením představených do Ameriky na missie. I tu přednášel theologii zprvu v Mexiku, pak v Santa Fé. Pak se vrátil do Evropy a sice do Kastilie, odkud byl od svých bratří jesuitů, u kterých byl ve vážnosti a kteří v něj důvěřovali, poslán do Říma ku generální schůzi. V Římě pak zůstal, jsa theologem zvoleného generála a censorem knih od jesuitů sepsaných. Aby se vyhnul poctám, jež mu byly vzdávány, když jeho bratr Jan, také jesuita, se stal kardinálem, prosil pokorný a skromný učenec, aby se mohl vrátiti do Španěl. Tu byl rektorem dvou kollejí jesuitských až do své smrti. Napsal díla dogmatická.

223. Lugo Jan de, Španěl, jesuita, kardinál, v l. 1583—1660. Ve 14. roce věku svého hájil veřejně a

chvalně these z logiky. Na universitě v Salamance studoval s bratrem Františkem práva s výborným prospěchem. Než právníctví jej neuspokojilo. Dle příkladu svého bratra vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova, jež vynikalo pěstováním filosofické a theologické vědy, jakož i životem právě církevním a prokazováním lásky bliženské na missiích. Po noviciátě pokračoval ve studiích filosofických a theologických tak zdárně, že od r. 1611 sám ty vědy obojí přednášel v různých kolejích jezuitských. Těmi přednáškami tak proslul, že byl povolán na první theolog. stolec do Říma, že jej poslouchali nejnadanější a nejčetnější žáci, že jeho přednášky písmem a tiskem byly daleko šířeny. Také zbožností vynikal; dalek jsa všeliké ctižádosti, žil pro Boha, Církev a svůj řád, jehož řeholi, stanovy a povinnosti pilně zachovával. Jeho díla spisovatelská svědčí o výborných vlohách, vytrvalé pílnosti, bystrém rozumu, bohatých vědomostech, rozsáhlé zkušenosti; co napsal, důkladně promyslel a patričními slovy vyjádřil. Papež Urban VIII. jeho služeb chtěl užiti a proto jej učinil kardinálem; nerad přijal L. tuto důstojnost.

224. Mabillon Jan, franc. benediktin kongregace sv. Maura, největší a nejučenější mních této kongregace, nar. r. 1632, zemřel r. 1707. Náležel mezi nejlepší studenty university v remešské. Stal se magister artium a vstoupil do kněžského semináře v Remeši, kde pílností vytrvalou se věnoval různým theolog. disciplinám a zároveň horlivě pilen byl výkonů zbožných, aby se připravil ku kněžství nejen vědomostmi, ale také a zvláště ctnostným a zbožným životem. Porovnávaje život kněze neřeholního a život kněze řeholního, seznal, že jemu jest lépe žítí v klášteře, ovšem přísně zachovávajícím řeholi a stanovy. I umínil si jíti do kláštera benedikt. kongregace sv. Maura, kde se zachovávala přísně řehole sv. Benedikta a stanovy. Zprvu působil, konaje různé služby v klášteře, také kázal, učil katechismu,

vedl duchovní správu farní, skládal hymny; všude si vedl výborně. Než nejmilejším jeho zaměstnáním bylo nové, kritické vydání sv. Bernarda, dále historické vyhledání, posouzení a vydání *Acta Sanctorum Ordinis sancti Benedicti*, *Annales Ordinis sancti Benedicti*. Také psal o diplomatice. Všecky jeho práce, vyžadující pilnost železnou a vytrvalou, jakož i kritická bystrost, byly s povděkem a pochvalou přijímány a zjednaly mu slavnou pověst velkého učenice. Korrespondenci měl velikou; mnoho cest vědeckých vykonal, jež vyžadovala jeho práce historická. Také musil polemizovati, ovšem mírně a laskavě, ne osobně, urážlivě. Uvádím jeden případ. Opat trappistů de Rancé napsal knihu, ve které dokazoval, že řeholníci nemají pěstovati vědy. Než Mabillon vydal spis, v němž dokazuje, že studie v pravém duchu konané jsou potřebny k zachovávání kázně řeholní. M. velmi šetrně si vedl k opatu de R., a když de R. vášnivě odpovídal, M. mlčel, navštívil opata a smířil se s ním tak, že opat přijal důvody Mabillovy. A při té slávě byl M. mnichem, který zachovával bedlivě sliby, řeholi a stanovy, který hledal jenom slávu Boží. Po jeho sv. životě následovala jeho svatá smrt.

225. Malagrida Gabriel, španělský jezuita v l. 1689—1761. Vykonav studie s prospěchem výtečným, vyžádal si od svých představených, aby byl poslán na missie do Jižní Ameriky na ostrov Maranhao u ústí Amazonu. Bez peněz, bez zásob, maje brevír a hůl, cestoval krajem tropicky horkým, vyhledáváje divochy v odlehlých a tajných skrýších, aby je učil víře Kristově. Doufaje v pomoc Nejvyššího, vzdoroval nebezpečím od lidí a zvířat přicházejícím. Živil se surovými kořínky a ovocem lesním. Tak se podařilo obrátiti množství divochů a pohnouti je, aby stavěli vesnice. Pak podnikal missie v Brazílii s neobyčejným výsledkem a založil mnohé dobročinné ústavy. Když 29 let horlivě strávil na missiích, vrátil

se na rozkaz svých představených do Lissabonu. Zde jej přijal s velikými poctami král Jan V. a konal návodem Malagridovým duchovní cvičení, aby se připravil na křesťanskou smrt. Také králi umírajícímu přispěl M., zbožný jesuita. R. 1751 vrátil se opět na missie, než stará královna si opět vyžádala, aby M. byl zpět povolán; neboť si ho přála, aby ji k smrti připravil. Indiáni nemohli se upokojiti, slyšíce, že M., jejich otec duchovní, musí je opustiti. R. 1754 byl slavně v Portugalsku přijat; ano, mladý král Josef I. chtěl se jeho duchovnímu vedení odevzdati. To však překazil ministr Pombal, jenž nenáviděl jesuity. Pombal pronásledoval Malagridu, tak že byl M. odsouzen k smrti jako kacíř a velezrádce. M. byl uškrcen a spálen. Papež Klement XIII., uslyšev o tom, hluboce pohnut, zvolal: »Nyní má Církev o jednoho mučedníka více.«

226. Maldonado Jan (Maldonat), španělský jesuita, jeden z největších exegetů Písma sv., 1533 až 1583. Výtečně vzdělán humanitními a filosofickými studiemi, oddal se nejprve právníctví, než brzy zvolil si za své povolání theologii, které věnoval všecku sílu, tak že po čtyřletých studiích v Salamance sám přednášel filosofii, pak theologii. Když M. do Tov. Jež. vstoupil a noviciát vykonal, v jesuitské kolleji římské přednášel; než rok na to r. 1563 bylo mu poručeno, aby v Paříži, sídle věd a umění, založil jesuitskou kolleji, kde pak před velikým množstvím posluchačů přednášel theologii. Z věd theologických vyvolil si výklad Písma sv. Z jeho prací exegetických nejvíce proslul výklad čtyř evangelií. Poslední léta trávil v Římě, pracemi jsa zahrnut. Větší chvály, než pro svůj jemný úsudek, věrnou paměť, vyhlazený sloh a železnou pilnost zasluhuje M. pro svou hloubkou zbožnost, na níž mu bylo nejvíce záleženo.

227. Manníng H. Ed., 1808—1892, anglikánsky pokřtěn a vychován, stal se anglikánským farářem a anglikánským arcijáhnem. Maje zdravý rozum a jsa

dějiny vzdělán, pochyboval, že by církev anglikánská byla pravá církev Kristova; porovnáváje církev anglikánskou s církví římsko-katolickou, odvrátil se od oné a přilnul k této; proto složil všechny důstojnosti anglikánské a vyhledal si samotu, aby se modlil. Výsledek pak sebranosti mysli a modlitby byl ten, že r. 1851 složil vyznání víry katolické do rukou jesuity kněze Jamesa Brownbilla. Brzy na to napsal svému příteli: »Nyní vidím, kdežto dříve jsem byl slepým.« Nyní byl blažen, kdežto dříve nebyl spokojen a šťasten. Jak vroucně děkoval Pánu Bohu za tu milost, že jej přivedl do lůna Církve katolické. Než mnohý kněz katolický neuvažuje, jaké milosti se mu od Pána Boha dostalo, že se narodil v Církvi katolické, že od ní přijímá mnohá dobrodiní; neděkuje P. Bohu za ně, neužívá jich patřičně; víru v sobě neživí a pomalu ji ztrácí. A co je kněz bez živé víry? M. přijal svěcení kněžské, zpovídal a kázal, ač ještě správcem duchovním, farářem nebo kaplanem nebyl pro nějaké místo jmenován. Než mnohý kněz vyhýbá se výkonům kněžským, jež podnikati jest povinen. M, jsa knězem, ještě pilněji teologii studoval; založil kongregaci oblátů sv. Karla Boromejského, zřídil pro ni klášter, kostel a školy pro vyučování nižší a střední. Zde působil až do r. 1865 slovem, písmem, příkladem, dobročinností a apoštolskou horlivostí; mnoho anglikánů přivedl do Církve katolické. Měl výborné kazby, jež také tiskem vyšly. Také papeže Pia IX. se zastal, když mu vzato bylo území. A což teprv když se stal r. 1865 arcibiskupem westminsterským a později kardinálem. Zdvojnásobil svou působnost ve všech příčinách a láskou synovskou lpěl k papeži, jehož práva hájil na sněmu vatikánském a v Anglii slovem i písem. Jest zajisté M. hoden, aby jej kněží následovali učeností, svatostí a horlivostí.

228. Mannl Oswald, nar. r. 1841 v Polliken v Čechách, zemřel r. 1915 v premonstr. klášteře Tepl-

ském. Vstoupil r. 1861 do premonstrátského kláštera Teplského, r. 1865 obětoval se Bohu slavnými sliby řeholními a r. 1866 byl na kněze vysvěcen. Po vykonaných studiích universitních stal se na něm. stát. gymnasiu v Plzni, od kanonie teplské vydržovaném, r. 1870 professorem historie a r. 1895 ředitelem. Přednášejí všeobecné dějiny s hlediště jedině pravdivého, křesťanského, velikých zásluh si získal o studující mládež, kterou nejen methodicky vyučoval, nýbrž také křesťanskou paedagogíkou, láskou a rozumnou přísností vychovával. Jsa professorem, nezapomínal, že jest řeholníkem a knězem a mládeži dával svým životem dobrý příklad. S výborným duševním nadáním, pilností zdokonalovaným, spojoval podivuhodnou činnost a vytrvalost, jakož i přívětivost nelíčenou a dobrotivost půvabnou, která jemu mnoho přátel zjedнала. Také skromností vynikal, jelikož o sobě nemluvil, nýbrž uznával a velebil ochotně a plně zásluhy jiných. Netoliko ústně pěstoval dějiny, nýbrž také písemně, zvláště dějiny města Plzně z r. 1618—1621, životopis sv. Norberta a dějiny řádu premonstr. Posléze když ukončil dráhu professorskou a žil na výslužbě ve svém klášteře, konal horlivě své povinnosti řeholní a kněžské, dávaje dobrý příklad mladším řeholníkům. Vrchnost duchovní a státní jej dle zásluhy vyznamenaly.

229. Maríales Xantes, 1580—1660, Benátčan, dominikán. Aby se výborně vzdělal, poslali jej představení do Španěl, kde na četných universitách, akademích a školách klášterních theologie velice kvetla. Maríales, jsa duševně nadán a vytrvale pilen, nabyl vědomostí neobyčejných, jež jej uschopnily k vyučování. A on také byl znamenitým učitelem, professorem a ředitelem. Když sestárnul, vzdal se všech úřadů, aby mohl celý se věnovati zbožnosti, studiím a přednášení. Avšak nebyl v té míře odloučen, aby se stal mrzoutem; stejnou vždy laskavostí a přívětivostí přijímal každého hosta. Že věrně lnul k apo-

štolské stolici a statečně zastával práva papežova, proto bylo mu mnoho trpěti, do vyhnanství choditi. K jeho pohřbu poslal král španělský svého zástupce. Jeho spisy jsou dílem apologetické a dílem irenické. Všude ho milovali a vysoce ctili pro jeho učenost a svatost.

230. Marisco Adam de, zemřel r. 1258, Angličan. Studoval na universitě v Oxfordu a vstoupil r. 1230, když byl již jako farář působil, do řádu františkánského. Z poslušnosti ku představeným podrobil se zkouškám professorským a byl prvním františkánem, jenž na universitě v Oxfordu přednášel. Úzký přátelský svazek spojoval jej, slavného biskupa Linkolnského, Roberta Grosseteste a hraběte Simona Montforta. Vysoké vážnosti a mocného vlivu užíval Marisco pro svou učenost a ctnostný život. Papež, král a jiní hodnostáři žádali od něho pomoci v důležitých záležitostech. O něm a Grossetestovi píše Robert Bacon, že byli perfecti in sapientia divina et humana. Zůstavil po sobě spisy theologické.

231. Martin z Kochemu, nar. v kraji trevirském r. 1630, zemřel r. 1712, kapucín, asketický spisovatel. Stal se brzy v klášteře kapucínském lektorem theologie. Než, jelikož následkem moru byla škola klášterní přerušena, psal Martin duchovní knihy k větší slávě Boží a spáse lidu; tak se snažil důkladně a snadně poučiti lid nedbalostí duchovních a balamucením kacířů zaslepený a mravně pokažený, a v lidu probouzeti lásku k Bohu a k sv. náboženství. K tomuto sepisování knih lidu přístupných cítil v sobě M. povolání a obdržel od svých představených dovolení. Kromě toho byl vyzván, aby konal missie v Mohučsku a Trevírsku. Obnovil mnoho chrámů, v 30leté válce pobořených, rozšiřoval úctu k nejsv. Svátosti oltářní a k Rodičce Boží, zakládal bratrstva, potíral vítězně kazatele protestantské. Při tom vedl sám život přísný, odříkavý, řeholní, zbožný; bližnímu činil, jak jenom mohl, dobře. Ve vysokém stáří ne-

přestal sloužiti Bohu a bližnímu; zpovídal sluchátkem ještě před svou smrtí. Jeho spisy jsou výtečné pro lid; psal pro různé stavy.

232. Martin Konrád, nar. ve Vestfálsku r. 1812, zemřel r. 1879, biskup paderbornský. Po studiích výtečně vykonaných na gymnasiu a na universitách v Mnichově, Halle, Würzburgu a Münsteru, byl povýšen na doktora theologie; strávil pak r. 1835 v kolínském semináři kněžském, byl r. 1836 posvěcen na kněze. Byl a zůstal pravým synem a knězem Církve katolické jako professor a biskup; byl také nepřitelem bludů hermesových, později bludů starokatolických, jež obojí slovem a písmem mocně potíral. Práva Církve katolické a stolice papežské statečně zastával slovem a písmem, pro ně trpěl žalář, odsouzení, sesazení a vyhnanství; sv. Otcí vyjádřil jako biskup při pěti návštěvách svou nezlomnou oddanost. Slovo a péro své zasvětil P. Bohu, P. Marii, Církvi sv., papežovi, jehož neomylnost uznával ještě před sněmem vatikánským, a svým diecesánům. Takové smýšlení, právě církevní a Bohu milé, jevil ve veškerém jednání svém. Byltě M. vzorem biskupa katolického; z 57 jeho předchůdců nikdo jej nepřekonal horlivostí a činností apoštolskou, jakož i svatostí života.

233. Mechitar (Manuk), katolický Armen, zakladatel a opat katolické armenské kongregace s řeholí sv. Benedikta. Nar. r. 1676 v Sebastě v Malé Asii a zemřel r. 1749 v Benátkách. Náležel k rozkolnické církvi arménské; než v Aleppě učinil před kat. missionářem vyznání kat. víry, ku které již delší čas se přiznával; r. 1696 byl na kněze kat. vysvěcen. Od té doby hlásal Mechitar všude katol. víru a umínil si vychovávat kněze, aby svůj národ do lůna Církve katol. přivedl a vzdělal. Za tou příčinou založil řád Mechitaristů s řeholí sv. Benedikta, od papeže Klementa XI. potvrzený. Kongregace se roz-

štěpila na dvě větve: benátskou a terstskou, později vídeňskou. Ve Vídni mají klášter, farní kostel, tiskárnu a školu. Kongregace mnoho dobrých kněh, zvláště arménských vytiskla a vydala. Mechitar mnoho zkusil, aby sám se stal katolíkem a aby založil kongregaci, která by Armeny obracela a vzdělávala.

234. Medek Martin, kněz ryt. ř. křížovníků v Praze, arcibiskup pražský. Nar. r. 1538 v Mohelnici na Moravě, zemřel r. 1590. Byl dvor. kaplanem arcibiskupa Ant. Brusa, pak farářem v Příboře a v Mohelnici, pak kanovníkem a děkanem kapitoly u sv. Petra v Brně, pak proboštem v Hradišti nad Znojmem. R. 1580 zvolen velmistrem svého řádu a posléze r. 1581 arcibiskupem pražským. Medek byl muž rozumný, vzdělaný, znalý pěti jazyků a zbožný. Střežil bedlivě práva katolíků proti snahám protestantským; jesuitům byl nakloněn, jakož i jiným řádům. R. 1588 dal pozůstatky sv. Prokopa přenést do Prahy. Ve svém rodišti založil špitál pro chudé.

235. Mezzofanti Josef, kardinál, největší polyglotta všech časů, nar. v Bologni r. 1774, zemřel v Římě r. 1849. Zde budiž připomenuto, že Mezzofanti byl výborně vědecky vzdělán, že studoval na universitě filosofii a na doktora filosofie byl povýšen. Ve všech oborech theologie výborně prospěl a byl na kněze vysvěcen r. 1797. Stál se profesorem hebrejské řeči na universitě v Bologni; než byl od francouzské vlády sesazen, poněvadž nechtěl učiniti přísahu francouzskou vládou žádanou jako poddaný pepežův. Ani Napoleona nenásledoval r. 1806, když jej do Paříže zval. Jsa profesorem a bibliotékářem, rád zpovídal cizince. Papež Řehoř XVI. jej přece posléze pohnul, že se usadil v Římě. Nyní byl Mezzofanti ve svém živlu, hodnostmi a pracemi jsa zahrnut. Větší část svých příjmů M., kardinál, mezi chudé rozdal; svědomitě plnil své povinnosti; nazý-

vali jej un santo vivente. Svou znalost řečí připisoval Bohu, Jenž mu takové vlohy poskytl. Umřel, připraven po křesťansku; jeho poslední slova byla: Finiamo con un Gloria Patri! Andiamo, andiamo presto in Paradiso. Nebyl pohřben pompem republikánským, jaký nabízel ministr vlády republikánské, jež vypudila papeže z Říma, nýbrž po křesťansku.

236. Mígazzi hr. Chr. Ant. von, arcibiskup vídeňský. Nar. v Tridentě r. 1714, zemřel r. 1803. Pomlčme o jeho životě až do r. 1756, kdy se stal biskupem ve Vácově v Uhrách. Sotva že na stolec biskupský dosedl, byl r. 1757 jmenován kn. arcibiskupem vídeňským. Než zůstal ještě 25 let administrátorem biskupství vácovského, kde blahodárně působil, tak že zůstal v blahé paměti. Vystavěl katedrální kostel, residenci biskupskou, založil piaristům kollej, šlechticům studujícím konvikt, 6 nových kanovnických míst, klášter Milosrd. br., vystavěl 30 kostelů, 20 far, 15 škol atd. Proto jej bolelo, že ho císař Josef II. urážlivě přinutil r. 1785 administraci vácovskou složit. M. jako kardinál byl účasten volby papeže Pia VI. a získal si svou opatrností a laskavostí důvěru kardinálů a bourbonských dvorů. Svůj úřad biskupský zastával s láskou a horlivě; také ve vídeňské arcidiecesi vystavěl kostely a fary v značném počtu; vystavěl také exerciční budovu, kde ročně polovice duchovních konali exercicie. Pečoval o to, aby kněží e vědách theolog. a ve zbožnosti pokračovali atd. Kázával také, obcoval často službám Božím s lidem, pečoval o pořádek a slušné chování v kostele, provázel kněze nesoucího viaticum k nemocnému, anebo sám nesl viaticum. Než neblahé chvíle zastihly M., když v Rakousku nastala doba falešné osvěty, s kterou se nemohl a nesměl biskup, Církvi věrně oddaný, sprátnelítí. Když hájil M. práva Církve, nic nesvedl, i musil násilí vládnímu ustoupiti. M. musí býti považován za mučedníka, krev neprolivšího. M. těžce nesl, co si vláda za císaře Jo-

sefa proti Církvi dovolila; prosil, zapřísahal, varoval, vážně představoval. Nic platno. V pamfletech byl tupen, ano sám císař Josef II. jej několikrát trpce urazil. A co teprve by si byla vláda proti Církvi dovolila, kdyby byl Migazzi býval povolným.

237. Milner John, apoštol. vikář v Anglii. Nar. v kat. rodině v Londýně r. 1752, zemřel r. 1826. Odporučen biskupem Challonerem, byl přijat v Douai, kde vykonav studie filosof. a theolog., byl na kněze posvěcen. Pak duchovní správu řídil v Londýně a Winchesteru. Zvolen papežem Piem VII. r. 1803 za titul. biskupa a vikáře apoštol. Tu rozvíjel požehnanou činnost pastýřskou a velikých zásluh si získal nejen o katolickou Církev v Anglii, nýbrž také o emancipaci irských katolíků; mocně a opatrně odpořoval schismatickým choutkám. Ve svých spisech: »Dějiny Winchestru« a »Cíl a konec náboženských kontroversí« hájí Církev katolickou proti anglikánům pravdivými a pádnými důvody a projevuje bystrý rozum, velkou sečtělost a uměleckou krasochuť. Vzácnými jsou jeho asketické spisy a pastýřské listy. V obcování byl laskav, v polemice mírný a zdvořilý; ctíli jej velcí a nízcí, přátelé i nepřátelé. Toť zajisté dobrá a nutná vlastnost katolického správce duchovního.

238. Möhler Jan Adam, nar. ve Würtemberku r. 1796, zemřel r. 1838 v Mnichově. R. 1819 vysvěcen na kněze, r. 1826 professorem církevních dějin na universitě v Tubinkách, r. 1835 professorem exegeze a círk. dějin na universitě mnichovské. Krátký byl sice život jeho, než veliké dílo vykonal, náležeje mezi největší přesně církevní theology XIX. století a založil se svým učitelem Dreyem katolickou školu v Tubinkách. Jeho hlavní klassická díla jsou: »Athanasius Veliký a Církev za jeho doby« a zvláště »Symbolika neboli vyličení dogmatických protiv mezi katolíky a protestanty«. Tyto jeho spisy blaze

a mocně působily na vědu theologickou, která po době falešné osvěty v Německu vzkvétala směrem přesně katolickým. Ačkoli pravdu katolickou, od protestantského učení rozdílnou, míloval, vyšetřoval a vykládal, přece mírně a pokojně si vedl, tak že si získal důvěry všech, i katolíků i protestantů; rozhodně a pevně pravdy katolické se držel, než nestavěl se proti protestantům nepřátelsky, nýbrž podával jim pravici, aby poznali svůj blud a s Církví katolickou se smířili. Tak si vede theolog katolický, veden jsa duchem Kristovým, duchem lásky k Bohu a k bližnímu. Takové smýšlení a jednání sluší každému knězi katolickému.

239. Montfaucon Bernard de, ze šlechtického rodu francouzského, nar. v diecési Narbonské 1655, zemř. v Paříži 1741, benediktin maurinské kongregace. Službu vojenskou opustiv pro nemoc, bedlivě uvažoval, jaké má povolání zvoliti; i umínil si sloužiti Církvi a sice v benediktinské kongregaci sv. Maura, kde kvetla věda a zbožnost. I našel Montfaucon v té kongregaci své štěstí a spokojenost, od dávaje se vědě a zbožnosti. Hojnou potravu duchovní poskytovala mu v klášteře filosofie a theologie, jakož i studium jazyka řeckého a dějin, později studium jazyků orientálních, hebrejského, chaldejského, syrského, samaritánského, koptického. Těchto všech vědomostí bylo mu potřebí, měl-li s prospěchem se účastniti vydávání spisů sv. Otců, jež kongregace maurinská podnikala. A byl to zajisté podnik potřebný, prospěšný a krásný; neboť v těch spisech jest obsažena křesťanská tradice ústní. Záleželo tedy velice na tom, aby text byl správný, jaký vyšel z rukou sv. Otců, aby byl kriticky vyšetřen. Avšak bylo mu také cestovati a v knihovnách pátrati po spisech sv. Otců. Na těchto cestách dostávalo se mu veliké cti, jelikož jeho jméno bylo slavně známo. Sami papežové Innocenc XII. a Klement XI. prokazovali prostému, učenému a zbožnému řeholníkovi

zvláštní úctu. Když byl 3 léta strávil v knihovnách italských, vrátil se do Francie a usadil se trvale v klášteře v Paříži, kde pracoval vědecky a oboha- coval Církev a učený svět pracemi namáhavými, učenými a trvalou cenu majícími; jemu také byla velice povděčna věda římských a řeckých starožit- ností, patristika a biblická literatura. Při těchto pra- cích projevoval bohaté vědění, bystrý úsudek a kri- tickou pečlivost. I není s podivením, že mu tyto vlastností, jakož i ctností křesťanské, řeholní a kněž- ské zjednaly velikou vážnost, která jej však pýchou nenadýmala. Královská akademie nápisů a svobod- ných umění jej zvolila svým členem. Když zemřel, pravil o něm kardinál Quirini, biskup v Brescii: *Amisit in eo homine Benedictinus ordo decus exi- mium, Gallia virum toto orbe celeberrimum, literaria omnis respublica ingenium praestantissimum, aetas ista scriptorem omnium seculorum memoria dignis- simum*. Jeho díla jsou: vydání řeckých děl s poznám- kami velmi cennými, bádání o starožitnostech a o rukopisech, různá menší pojednání obsahu kriti- ckého.

240. Morávek Arnošt, opat premonstrátského kláštera v Želivě, nar. 1706 v Zolkytli na Moravě, zemř. 1774. Po Danielu Schindlerovi, jenž vynikal nad jiné opaty učeností, pobožností a horlivostí, jehož doba opatování byla nejslavnější, jenž, složiv opatství, dvě léta se připravoval o samotě na šťast- nou hodinku smrti, po tomto, pravím, opatu Želiv- ském opatem želivským byl zvolen r. 1752. Morávek Arnošt, jenž po op. Danielovi zdědil klášter spořáda- ný, kázně řeholní dbalý. A tuto kázeň Morávek v klá- šteře udržel; neboť ještě r. 1770., kdy kázeň Želiv- ského bratrstva vyšetřena byla, dostalo se i opatovi i bratřím chvalného uznání. Opat Morávek Arnošt milerád chudým a nešťastným pomáhal ve jménu kláštera, zvláště pak poddaným, odkudž jej císařovna Marie Teresie v listu veřejném čestným jménem

»otcem poddaných« vyznamenala. A při své dobročinnosti uplatil velký dluh a zůstavil značnou jistinu. Pečoval o chrám Páně a bohoslužby v Želivě, nezapomínaje na fary Želivu přivtělené a na budovy klášterní. Svízele a nehody trpělivě snášel; za odvrácení nebezpečí, jeho životu hrozícího, vystavěl kapličku ke cti sv. Antonína, jehož byl v tom nebezpečí vzýval. Za něho se pílň vědy pěstovaly ve školách latinských, klášterních, i cizím, zvláště šlechtcům přístupných, jakož i v domácím ústavu theologickém. Morávek Arnošt zůstavil po sobě spisy, z nichž jeden dokazuje neposkvřené početí P. Marie. Pro tuto svou činnost, kterou také svému spasení věnoval, hoden jest opat Želivský Morávek Arnošt stálé paměti blahé.

241. Morel Havel, nar. ve Švýcařích r. 1803, zemř. 1872, benediktin, básník a historik, vstoupil do klášerní školy v Einsiedelu a rok na to do řehole sv. Benedikta. Byl učitelem v tamější škole, profesorem filosofie a zastával dále mnohé ještě jiné úřady, od představeného uložené, také veřejné. Neobyčejná byla činnost a všestranná; ano i básnictví pěstoval, tak že jej nazývali katolickým Goethe-em. Byl básníkem náboženským; r. 1852. vyšla první sbírka jeho básní. Psal také pro lid prosaicky. Ze života vědeckého připomenouti sluší jeho činnost knihovníka klášterního; knihovna jemu poskytovala mnoho látky ku vzácným publikacím; také o sbírky mnohé pečoval. Z knihovníka stal se historikem. Také ve školství vyšším byl rozmanitě zaměstnán a blaze působil také mimo školu na mládež. Ve vškeré činnosti své neobyčejné, jevil se upřímným katolíkem, knězem a mníchem. Zůstal v blahé paměti jak v klášteře, tak i mimo klášter. Biskup Greith o něm napsal: »Morel byl živou apologií života řeholního a klášterů proti útokům předsudků a neznalosti.

242. Morin Jan, nar. 1591 ve Francii z rodičů kalvinských. Z kalvince stal se z přesvědčení katolíkem tento vysoce vzdělaný muž. To mu nestačilo. Stal se knězem a oratorianem a prokazoval mnohé služby mnohým biskupům radou a skutkem. Také papež Urban VIII. jej povolal do Říma, aby přispěl ku sjednocení Řeků s Církví latinskou. Stále se zaměstnával psaním kněh theologických až do smrti. Zemřel 1659.

243. Neumann Jan Nep., biskup Filadelfický v Americe, redemptorista, nar. 1811. v Prachaticích v Čechách, zemř. r. 1860 v Americe. Od rodičů zbožných, poctivých a příčinlivých vzorně v bázni Boží vychován, prospíval záhy nábožnou myslí a tichostí, a na studiích v Budějovicích neodchýlil se od cesty bázně Boží; z úst jeho nevyšlo ani jedno slovo nenáležitě, čítal bedlivě Písmo sv. a zlatou knihu Tomáše Kemp., bděl úzkostlivě nad svou nevinností, byl pilen modlitby a hleděl pokaždé nabýti prospěchu duchovního ze sv. přijímání. Ač rodem Němec, naučil se výborně řeči české, jakož i vlašštině, frančtině a angličtině; tyto jeho vědomosti, jazykové byly mu velmi prospěšny v povolání missionářském. Z vroucí a upřímné náklonnosti ke stavu kněžskému šel do kněžského semináře v Budějovicích a uslyšev o nepatrném počtu kněží v severní Americe, umínil si sloužiti tamějším katolíkům jako kněz. Až do té doby nevyslaly Čechy žádného kněze ani bohoslovce na missie do severní Ameriky. Bylo tedy třeba neobyčejné horlivosti, statečnosti, a síly k tomu, aby někdo u nás odvážil se tam, kde kynuly na vinici Páně jenom nevýslovné obtíže a zkoušky. A byl věru N. schopen úřadu missionářského. Neboť v semináři vynikal bohatým životem asketickým. Stkvěl se roznícenou láskou k Bohu, živou vírou, vroucí zbožností, pokorou, tichostí a zapíravostí. Mnohou noc probděl pilným studiem anebo na modlitbách v seminářském chrámu, zvláště, kdykoli přijímal Svá-

tost oltární. Myšlenka na povolání missionářské rozněcovala jej mocně k lásce Boží a k horlivosti pro spásu bližních; tu činil spasitelné předsevzetí a dovolával se přímluvy Panny Marie. Roku 1836. odjel do Nového Yorku, kde jemu tamější biskup svěřil duchovní správu ve Williamsville. Povolání missionářské, jež bylo spojeno s velikými obtížemi a námahami tělesnými a duševními, konal svědomitě a ochotně, ano radostně s nejčistším úmyslem, nezištně jako kněz neřeholní, jako redemptorista, jako představený kláštera, jako vrchní představený celé kongregace redemptoristů v severní Americe, jako biskup diecése Filadelfické. Horlivost pro dům Boží strávila jeho síly životní v r. 49. jeho věku. Ejhle, pravý služebník Boží, zbožný ctitel Marianský. Trvalou památku zůstavil rodišti svému, odkázav dědictví svoje po otci Milosrdným sestrám, jež si zřídily v rodném domě jeho klášter se školou a sirotčincem. O jeho beatifikaci se jedná v Římě.

244. Newman J. H., konvertita, kardinál, nar. v Londýně 1801, zemř. 1890. Byl anglikánským farářem v Oxfordu, blížil se studováním křesťanského starého věku ku katolickým názorům a účastnil se slovem a písmem snahy, kterou vzbudil a řídil Pusey, jenž upravití chtěl církev anglickou podle křesťanského starého věku, než se zdráhal vstoupiti do Církve katolické. Co neučinil Pusey, učinil Newman, jenž 1843. se vzdal anglikánské fary a posilniv se v úkrytu studiem a modlitbami, 1845. k Církvi katolické veřejně a slavně se přihlásil. Pak meškal k vůli dalším studiím v Římě a 1847. se stal knězem a oratorianem; oratorium zavedl v Anglii mezi kněžími neřeholními. Od r. 1851—1858 byl rektorem nově zřízené university v Dublíně, pak se vrátil do Birminghamu, kde založil výchovaci ústav pro syny vznešných rodin, a zůstal též ve svém klášteře, když se stal 1879. kardinálem. Newman náleží mezi nejznamenitější apologety anglické, mezi nejhlubší my-

slitele novější doby, a mezi nejlepší spisovatele. Pln apoštolského ducha, přispěl ku posílnění Církve katolické v Anglii, tak že jej katolíci ctíli a milovali, anglikáni pak vážnosti jemu odepřiti nemohli. Mnoho spisů apologetických a asketických vydal, jakož i svá kázání.

245. Nieremberg J. Eus., slavný španělský jezuita němekého původu, v němž souladně byly spojeny: světská a posvátná věda, hluboká zbožnost a horlivá apoštolská činnost. Nar. v Madridě r. 1590, zemřel r. 1659. Již v mládí a v letech studentských vedl život zbožný a překonav veliké překážky, od otce jeho činěné, vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova, poslušen jsa hlasu vnitřního po delší zdravé úvaze a modlitbě. Osm let věnoval filosofii a theologii horlivě a zdárně, zastáváje při tom učitelský úřad scholastika; nejvíce však miloval školu úmrtvy a modlitby. Byv vysvěcen poslán byl do hor toletánských, aby chudým horalům sloužil ku spasení; této úloze vyhověl ochotně, horlivě a s požehnáním Božím. Při těchto cestách missijních studoval tamější květenu a nerosty, vzdělávaje se vědecky. Načež byl povolán do Madridu, aby vyučoval na vysokých školách, přednášeje nejprve přírodní vědy a filosofii, později theologii. Při své činnosti učitelské a spisovatelské vzdělával sebe a jiné nábožensky. P. Marii velice ctíl. Vydal spisy vědecké a asketické.

246. Nonnotte Cl. Adr., jezuita, apologeta, nar. ve Francii r. 1711, zemřel r. 1793. Byl kazatelem v Amiensu, Paříži, Versailles a Turinu, kam jej povolal král sardinský. Proslavil se, an perem vyvracel od r. 1757 bludné a záhubné spisy Voltaire-ovy. Voltaire odpovídal na vědecká vyvrácení N. po 20 let sprostými nadávkami. Nonnotte-ovy spisy dočkaly se několika vydání a byly přeloženy jazykem německým, španělským, italským a polským. N. píše pokojně a jasně, nedotýkaje se Voltaire-a sprostě, uznává jeho vlohy. Papež Klement XIII.

poslal mu pochvalný dekret a sv. Alfons Liguori jeho knihy často čítal a nazval je zlatými.

247. Notker, příjmím Balbulus (koktavý), blahoslavený, znatel hudby, básník církv. zpěvů, sekvencí, benediktin v klášteře u sv. Havla ve Švýcařích v IX. století. Pokračoval ve vědách a kázni řeholní tak, že náležel mezi nejučenější a nejzbožnější řeholníky. Zastával mnohé úřady klášterní; byl knihovníkem, hostitelem cizinců. Jeho životopisec velebí jeho výborné vlastnosti a ctnosti; bylť N. na př. trpělivý, mírný, ale také přísný proti rušitelům kázně, vítězný nad pokušeními; rád se modlil, čítal, přednášel; zkrátka byl nádobou Ducha sv. Nejznamenitější mužové jeho doby žili s ním v přátelském poměru; také císař Karel Tlustý jej žádával o radu. Skládal církevní zpěvy, sekvence, a opatroval je nápěvy krásnými. Jeho životopisec píše: »Bůh udělil Notkerovi dar andělských zpěvů, aby člověk, je slyše, zbožností byl naplněn.« Notker také učil zpěvu. Také spisy zůstavil po sobě.

248. Nuce Angelus de, benediktin, italský učenec a arcibiskup Rossanský, nar. r. 1600, zemřel r. 1691. Jeho vlohy, pílnost a svědomitost způsobily, že výborně prospěl v oboru krásné literatury italské a latinské, historie, filosofie a theologie a že na dráze učitelské vzdělal výborně žáky. Byl opatem v různých klášteřích (podle stanov vždy 3 roky), než na Monte Cassino 12 roků. Pečoval o zvelebení klášterů, bohoslužby, o kázeň řeholní a školství a byl bedliv učenosti. Od kardinálů a papežů byl ctěn. Klement IX. jej zvolil svým theologem, mimořádným examinátorem biskupů, konsultorem kongregace indexu. Po 4 letech se vzdal arcibiskupství, jež chvalitebně spracoval, poněvadž si jej přáli mítí v Římě, aby pracoval. Zbožnost, učenost a dobročinnost k chudým jemu připravily blaženou smrt.

249. Odescalchí Karel, kníže arcibiskup, kardinál a kněz Tovaryšstva Ježíšova, narozen v Římě

r. 1786, zemřel v Modeně r. 1841. Nevinnost a pilnost zdobily jej již v mládí; on jim zůstal věren až do smrti, všechny své činy odnášeje k Bohu a věda, že kněz katolický má býti dbalým posvátné učenosti, svatosti života a horlivosti apoštolské. Toť mu bylo vůdčí hvězdou; a proto, zastáváje mnohé úřady církevní u apoštolské stolice v Římě a jsa důstojnostmi povznesen, pokud mu dovoľovala služba úřední, rád kázal, katechisoval, zpovídal a konal missie; a přitom všem podporoval chudé a jinak potřebné z lásky k Bohu a bližnímu. Než jediné toliko přání toužebné rušilo déle než 20 let jeho poklid duševní, aby, když papež Pius VII. opět obnovil Tovaryšstvo Ježíšovo, jemu dovolil papež, sbor kardinálů a příbuzní vstoupiti do něho. Konečně r. 1838 bylo mu dovoleno nastoupiti v Modeně noviciát jesuitský. I začal nyní sebe posvěcovati podle řehole sv. Ignáce a posvěcovati také jiné horlivostí apoštolskou. Jesuitou byl krátkou dobu; neboť r. 1841 zemřel.

250. Olier J. J., zakladatel a první přednosta semináře u sv. Sulpicia v Paříži, nar. r. 1608 v Paříži, zemřel r. 1657. Byv vysvěcen, konal missie požehnané v Auvergne. Aby stávl lidu katolického zlepšil, umínil si zříditi seminář kněžský podle předpisu sněmu tridentského, z něhož by duchovenstvo učené, zbožné a horlivé vycházelo. Nejprve shromáždil kolem sebe více duchovních, s nimiž ve Vaugirardu u Paříže vedl život společný; pak převzal faru u sv. Sulpice v Paříži, aby mu sloužila za prostředek k dosažení jeho cíle. Tuto faru mravně pokaženou se svými soudruhy napravil. Mezi tím počet duchovních, jež kolem sebe shromáždil, rostl, tak že mohl svůj úmysl uskutečnit. Jedna část jich řídila seminář, ostatní obstarávali bohoslužbu a duchovní správu; všichni pospolu žili, řízení Olierem. Tak vznikla kongregace neřeholních kněží u sv. Sulpice. Dle tohoto vzoru byly zřízeny i jiné semináře; tato kongregace se zachovala i při revo-

luci. Také v Kanadě působili sulpiciáni v seminářích kněžských, čímž prospívaly také missie mezi pohany. Také zakládal Olier školy, sirotčince a spolky ku podpoře chudých a nemocných. Také zůstavil po sobě spisy asketické.

251. Overberg B. J., reformátor obecného školství, vychovatel a vzor kněží a učitelů, nar. v Německu r. 1754, zemřel r. 1826 v Münsteru. Vysvěcen r. 1778, věnoval se jsa kaplanem ve škole tak horlivě a paedagogicky vyučování náboženskému, že jej r. 1783 generální vikář do Münsteru povolal, aby řídil nově zřízenou normální školu. R. 1809 stal se regentem semináře kněžského, r. 1816 konsistorním a školním radou. Reformoval obecné školství, vyučil a vychoval mnoho učitelů; utvořil stav učitelů, pro něž konal první kursy normální, zavedl také četné školy dívčí s vyučováním industriálním; účastenství znamenité měl na utvoření školního řádu v Münsteru. A při tom se zaměstnával duchovní správou. Byl též v domě kněžny Gallitzinové vychovatelem a duchovním rádcem; hrabě Leop. Stollberg jej velice ctěl. Overberg složil vzácné spisy paedagogické, biblickou dějepravu, katechismus.

252. Pacíficus ze San Severino, svatý, františkán, nar. r. 1653 v Itálii, zemřel r. 1721. V 17. roce věku svého byl přijat do kláštera reformovaných františkánů; již v noviciátě jevil se býti vzorem řeholní dokonalosti. Vysvěcen r. 1677 na kněze, zastával nějaký čas úřad lektora filosofie; než pokora a touha po správě duchovní jej přiměla, že žádal, by toho úřadu byl sprostěn. Žádost jeho vyplněna, a on s horlivostí vroucí a s požehnáním nebeským podnikl namáhavé práce missionářské mezi chudými obyvateli Apennín. Než ještě jinak chtěl býti Bůh od P. oslaven, a sice životem kontemplativním a útrap plným. I byl P. nemocemi, zvláště bolestnými, nevyhojitelnými ranami na nohou přinucen vzdáti se mimo klášter činnosti missijní. Modliti se, trpěti,

v samotě naprosté cvičiti se hrdínskými ctnostmi bylo jeho úkolem. Nejsv. svátost oltářní a Panna Maria byly jeho útěchou. Ekstase a jiné dary svědčily o jeho svatosti. Mnohé zázraky se staly na jeho přímlovu.

253. Pallavicino Sforza, jesuita, kardinál a znamenitý theolog, nar. v Římě r. 1607, zemřel r. 1667. Již slynul učeností, již byl zaměstnán státní službou gubernatora, když překonav tuhý odpor otcův, vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova. Učil filosofii, pak theologii v římské kolleji; zároveň byl literárně činným a zaměstnán pracemi celé Církve se týkajícími. Papež uložil jemu sepsati dějiny sněmu Tridentského, aby bylo vyvráceno tendenční, nepravdivé dílo stranického Pavla Sarpi-ho »Dějiny sněmu Tridentského«; P. vykonal tuto úlohu svobodně, čestně, důstojně a svědomitě; vítězně překonal Sarpi-ho. Papež Alexander VII. řídil se často radou P. a učinil jej kardinálem. Pallavicino přijal tuto hodnost, která spojena byla s mnohými pracemi, z poslušností ke svým představeným, a pokračoval ve svém dřívějším životě přísném, pracovitém a ctnostném. Svědomitost, šlechtnost a samostatnost byly ozdobou jeho kardinalátu. Svě řeholí byl věrně oddán až do smrti. Zůstavil po sobě spisy filosofické, theologické a asketické.

254. Panígarola Frant., italský františkán observanci oddaný, slavný kazatel, biskup v Asti, nar. v Miláně r. 1548, zemřel r. 1594 v Asti. Neobyčejnými vlohami nadaný, zvláště podivuhodnou pamětí, studoval od 13. r. svého věku práva na universitě padovské, později bolognské; než vedl život rozpustilý a násilnický. Náhlou smrtí otcovou poděšen, obrátil se a vzdav se svého bohatého dědictví, šel do kláštera františkánů observantů. Po profesi studoval filosofii a theologii a brzy řečnictvím vynikl. Poslán od papeže Pia V., studoval ještě v Paříži dvě léta pilně a zdárně. Vrátil se do Italie učil v řádě

theologii a kázal 13 roků v hlavních městech italských, zvláště v Římě, kde papež Řehoř XIII. rád poslouchal jeho kazby, a mnoho hříšníků obracel. Panigarola v sobě soustřeďoval všechny přednosti řečnické, jež jednotlivé se vyskytují u jednotlivých řečníků. Měl se státí řádovým generálem, než odmítl. Kázal v Itálii dále a visitoval kláštery. Byl přidělen sv. Karlu Boromejskému v Miláně, aby mu pomáhal kázáním a jiným ještě způsobem; P. přispěl také jemu umírajícímu. Papež Sixtus V. jej učinil biskupem v Asti. P. konal své povinnosti biskupské svědomitě až do smrti. Diviti se jest, že P. při svých pracích mnoho spisů o různých předmětech složil; také vydal své kazby.

255. Pázmány Petr, arcibiskup a primas uherský, kardinál, nar. od rodičů kalvínských r. 1570, zemřel r. 1637. R. 1582 stal se katolíkem, byl vzdělán v jesuitské kolleji a vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova. Vystudovav filosofii a theologii, byl vysvěcen na kněze a z poslušnosti vyučoval filosofii na universitě ve Št. Hradci. Byl poslán na missie do Uher a od té doby pracoval, aby v jeho vlasti obnoveno bylo náboženství katolické, slovem a písmem. Pak přednášel ve Št. Hradci spekulativnou theologii, nezapomínaje na katolíky Uhry, pro které skládal výbornou uherštinou spisy obranné a vzdělávací. Pak si jej vyžádal arcibiskup ostráhomský Forgács r. 1607 za rádce. Na sněmu uherském ujal se Pazmány jesuitů, jsa zástupcem jejich proti protestantům a psal pro ně. P. si vedl v politice moudře a mírně, než také rozhodně. Slovem a perem způsobil, že mnoho protestantů, také šlechticů, se vrátilo k Církvi katolické. R. 1616 stal se P. arcibiskupem ostráhomským a primasem uherským. Země uherská byla pro Církev katolickou skoro ztracena. P. však ji Církvi vrátil, ne násilně, nýbrž zakládáním škol katolických, také university v Trnavě, působením řečnicků, reformováním a rozmnožováním kněží ne-

řeholních, pro které zřídil ve Vídni ústav kněžský, pazmanium, peněžitým podporováním farářů katolických, vymáháním statků církevních, posilováním katolíků ve příčině politické, kázáním svým vlastním, jakož i svou činností literární, vzorným životem vlastním, nešetřením svých vlastních peněz na účely katolické, obnovováním kostelů, konáním synod, povzbuzováním ostatních biskupů uherských atd. Práci velikou, neocenitelnou vykonal P. pro zachování a zvelebení Církve katolické v Uhrách, ovšem s pomocí Boží, ve kterou doufal a za kterou prosil. Ejhle, co může všechno dokázat jeden kněz katolický, učený, zbožný a horlivý.

256. Pecher Augustin, převor premonstr. kláštera v Teplé, nar. r. 1801 v Plané v Čechách, zemř. r. r. 1873 v Teplé. Jsa knězem neřeholním vstoupil do kláštera premonstr. v Teplé a r. 1834 zasvětil se Bohu slavnými sliby řeholními. Kaplanoval ve městě Teplé a přijal r. 1836 od svého opata obtížný a veledůležitý úřad novicmistra. A byla to volba zdařilá. Neboť Pecher Augustin jevil všecky vlastnosti, jež má mítí novicmistr. Zvláště se těšil z paedagogické moudrosti a opatrnosti, tak že si získal láskou oddanost a poslušnost mladých noviců a je činil řádnými řeholníky. Pařádek v životě řeholním zachovávatí bylo mu svatou povinností, kterou také přísně novicům ukládal; než s touto přísností spojoval přívětivost a dobrotu ze srdce plynoucí. Velkým přítelem byl také dítek, s nimiž se setkával, procházeje se s novici; ještě posud vypravují o dobrém panu P. Augustinovi staří lidé, kteří jej ve svém dětství znali. R. 1868 stal se k velké radosti všech, i kněží i nekněží, převorem; a tu otcovsky pečoval o blaho svých svěřenců. Když pak ve svém úřadě byl tísněn zármutkem anebo starostí, utíkal se často v noci do kostela ke Svatostánku, aby v tiché modlitbě došel útěchy, rady a pomoci. Zůstavil po sobě blahou

památku, o čemž svědčí často čerstvý věnec, z vděčnosti a úcty na hrob jeho položený.

257. Peckham Jan, ctihodný františkán, nar. v Anglii r. 1240, zemřel r. 1292. Studoval v Paříži na universitě výborně, a jelikož se mu hnusil rozpuštělý život studentů, vstoupil do řádu sv. Františka. Hned v prvních letech svého života řeholního vynikal poslušností, odříkavostí, zbožností a pilností, jakož i vylečnými vlohami. V Oxfordu stal se doktorem a professorem theologie. Později přišel opět do Paříže, kde ve všech kruzích, také v rodině královské požíval velké vážnosti, které užíval ku prospěchu a spáse bližních. Stal se provinciálem; tu pečoval visitováním a svým příkladem více než slovem o to, aby v klášterích františkánských panovala kázeň řeholní. V Římě, jsa Lector S. Palatii, vzbudil svou učeností a svatostí nejen obdiv, než také závist, která jej chtěla mravně zničit. Avšak Peckham získal svou nevinu a byl od papeže Mikuláše III. zvolen arcibiskupem canterberským a primasem Anglie, kteroužto volbu z poslušnosti přijati musil. Jsa arcibiskupem, dokázal, že pokora udílí rozhodnost a pevnost. Spravedlnost hájil proti biskupům a opatům, kteří jeho autority nedbali, jakož i proti králi Edvardu I., aby zachránil svobodu Církve a majetek, kterého mají kněží užívatí ku hmotné a duchovní podpoře potřebných. Visitoval fary a kláštery, aby všechno se dělo podle zákona; pečoval o dorost dobrých kněží. Sám jako kněz žil vzorně a pečoval o spásu nejen jiných, nýbrž také o svou; staral se o pozemský blahobyť svých diecesánů více než o svůj, jsa jejich otcem. Zemřel jako chudobný mnich; po sobě zůstavil ne peníze, nýbrž blahou památku a dobré spisy. 13 roků jeho biskupování náleží k nejslavnějším dobám arcibiskupství canterberského.

258. Pelikán Jan Nep., nar. r. 1755 v Telči, opat premostr. kanonie v Nové Říši od r. 1792—1819.

Byl výtečným kazatelem a nadšeným přítelem věd a umění. Vystavěl novou prelaturu, rozhojnil knihovnu mnohými vzácnými nákupy, jakož i obrazárnu a vydržoval v Nové Říši od r. 1800—1818 s velikým nákladem gymnasium, jež potom v bouřlivých dobách napoleonských válek zaniklo. R. 1818 celý klášter vyhořel a mnoho vzácných památek zničeno; opat Pelikán znova vystavěl celý klášter, než dokončení se nedočkal. Milovati vědu a umění, jež pravdu a krásu hlásají, připadá právem na řeholníka; neboť původ pravdy a krásy jest v Bohu, Jenž jest svrchovaná pravda sama, svrchovaná krása sama. A řeholník má se zabývatí Bohem a tím, co s Bohem souvisí. Neodlučujme vědy a umění od Boha; neboť bez Boha jsou vědy a umění ničemny. Poslze katolické kazatelství, jímž opat Jan Pelikán vyníkal, kéž pravdu víry katolické rozumu lidskému vždy jasně předkládá a krásou srdce lidská dojímá.

259. Pelikán Jos. Bernard, opat premonstr. kanonie v Nové Říši, nar. r. 1712 v Nové Říši na Moravě, zemřel r. 1792. Býval pasáčkem a dán byl dobročinností opata Vymínka na studie; vstoupil do kláštera a stal se po smrti svého dobrodince r. 1756 opatem. Byl mužem veliké zbožnosti a apoštolské horlivosti. Pořídil vnitřní nádhernou výzdobu konventního chrámu Páně a vystavěl kostely a fary ve Staré Říši a v Krasonicích. Z pasáčka stal se řeholníkem a knězem — jaké to dobrodiní! Za ně se projevil kanonii vděčným, jsa opatem. A věru, každý řeholník má býti vděčným za to, že jest řeholníkem, nejprve Pánu Bohu, pak klášteru, který jej přijal. Tuto vděčnost má dokázati těmi vlastnostmi, jakými se proslavil opat Jos. Pelikán: velikou zbožností a horlivostí apoštolskou. A což každý kněz katolický, buď řeholní nebo neřeholní, nemá býti vděčným za tu vysokou důstojnost? Nemá vděčnost pro-

kazovati snahou po dokonalosti, zbožnosti a horlivosti?

260. Pešina Tomáš z Čechorodu, nar. r. 1629 v Počátkách, zemřel morem r. 1680, kněz přesně katolický a upřímně vlastenecký. Byl vzdělán na jezuitském gymnasiu v Jindř. Hradci, pak v pražském konviktu jezuitském, a odbyv studia filosofická a theologická, stal se mistrem literního umění a bakalářem theologie. R. 1653 vysvěcen, byl kaplanem, děkanem v Kostelci n. Orl., děkanem v Litomyšli, bisk. vikářem, kanovníkem vyšehradským, kanovníkem litoměřickým, císař. radou, císař. falckrabětem, kanovníkem kapitoly svatovítské, komisařem k revisitacím, oficiálem a gener. vikářem arcibiskupství pražského, děkanem kapitoly svatovítské, titulárním biskupem smederevským. Svědomitě konal podle požadavků církevních, tak že o něm lze říci, že byl učeným, svatostí kněžské bedlivým a apoštolsky horlivým. Požíval vážnosti veliké také v kapitole svatovítské a proto byl jeho vliv mocný, ku zvelebení Církve katolické vynakládáný. A tento kněz, katolicky smýšlející, katolicky žijící a katolicky působící, od jesuitů ve školách vzdělaný a vychovaný, byl velikým vlastencem českým, podobným svému příteli, vlasteneckému jesuitovi Bohusl. Balbínovi. Toto své vlastenectví založil na zákonu přirozeném a nadpřirozeném, od Církve katolické hlášeném a dával na jevo svým přídomek »z Čechorodu«, který, když byl povýšen do stavu šlechtického, on sám si zvolil, jakož i slovy, v předmluvě ku svému dílu »Moravopisu« obsaženými: »Jsem upřímný ctitel své vlasti a pravý Čech, a za svou vlasteneckou řeč se nestydím«, a svými spisy formou a obsahem českými, než obzvláště skutky ještě působivějšími. Neboť působil, aby duchovní správcové českých osad česky uměli, česky kázali a česky s lidem jednali. P. z Č. své vlastenectví podřizoval zájmům Církve katolické a

proto velebil velké činy předků, jež směřovaly ku prospěchu Církve katolické a tím také ku prospěchu celého národa a jednotlivců, ku blahu duchovému a hmotnému, ku blahu vezdejšímu a záhrobnímu. Avšak činy předků, Církvi katolické a tím i národu zhoubné, zavrhoval. Tak spojil P. z Č. svůj život přesně katolický, přesně kněžský s českým vlastenectvím morálkou přirozenou a nadpřirozenou řízeným a dal příklad, jímž se můžeme a máme řídit. Posléze budiž připomenuto, že P. z Č. založil klášter pavlánský v Obořišti. Podobné smýšlení a jednání, jaké shledáváme u Boh. Balbína a Tom. Pešiny z Čechorodu, projevují mnozí čeští katoličtí kněží, jsouce zároveň dobrými kněžími a zároveň dobrými vlastenci, ze kterých uvádím některé za příklad: Borový Klement, Ehrenberger Jos., Ekert Frant., Lenz Ant., Hulakovský Jan, Neumann Pantaleon, Poimon Frant., Krásl Frant., Štulc Václ., Laurín Frant., Vinařický Kar. Al., Ježek Jan a jiní. Podobné zjevy vyskytují se na Moravě, jak patrně ze článku »Procházka Matěj«.

261. Plunket Olíver, ctihodný arcibiskup v Armaghu v Irsku, mučedník za pronásledování Církve katolické v Anglii, nar. v Irsku r. 1629, odpraven r. 1681 v Londýně. Studoval v irské kolleji v Římě. Neblahý stav Irska za krutovlády Cromwella přinutil jej trvat v Římě, kde 12 let na propagandě učil zdárně dogmatice a apologetice a byl konsultorem kongregace indexu. Jsa oratoriánem, osvojil si ducha sv. Filipa Neri a cvičil se v praktické správě duchovní, zvláště v obsluze nemocných. Papež Klement IX. jej jmenoval arcibiskupem v Armaghu. Konal synody, ve kterých pořádaly se věci církevní v Irsku a zlořády se odklízely. Když místo král hrabě Essex pronásledoval katolické kněze, musil Plunket utéci a v nedostatku v bídých chatrčích se skrývat. Když nastaly časy pokojnější, pečoval o vývoj irských kollejí na pevnině a bránil

mocně a zdárně jansenismu, do Irska vníkájícímu. Neprávně a nespravedlivě byl odsouzen pro velezradu a odpraven. Jeho řeč před odsouzením byla provanuta klidem a důstojností mučednickou.

262. Ponte Ludvík, ctihodný jesuita, slavný učitel duchovního života, spisovatel asketický, nar. ve Valladolidu r. 1554, zemřel r. 1624. Studoval filosofii a theologii za velikého theologa Suareza a umínil si zřici se světa, vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova a dokončiv studie byl na kněze vysvěcen. Podrobiv se přísné zkoušce z celé filosofie a theologie byl professorem filosofie, později theologie, výborným, jelikož učil jasně, bystře a podle chápavosti posluchačů. Poněvadž byl churav, stal se z profesora představeným koleji jezuitských, jsa milován od podřízených. Po osmi letech stal se opět professorem a rektorem studií. Za nedlouho byl opět představeným, visitátorem, ředitelem exercicií a zpovědníkem. Svatě zemřel. Výborně působí ještě nyní svými spisy asketickými.

263. Pospíchal Jiří Ignác, kněz ryt. ř. Křížovníků v Praze, nar. r. 1634 v Polné, zemřel r. 1699. Od r. 1661—1694 byl převorem a administrátorem řádu svědomitým a horlivým. Od r. 1694—1699 byl jeho velmistrem. Rozmnožil počet chudých ve špitále a vydržoval mnoho chudých studentů, tak že právem byl nazýván otcem chudých. Dal přestavěti kostel sv. Františka u mostu pražského a vystavěl nový kostel v Dobřichovicích, rozšířil kostel v Hloubětíně a založil i zřídil špitál křížovnícký na Novém Městě pražském. Vymohl také obnovení starého práva velmistrů, seděti na sněmě českém. Zjednal řádu svobodu volby velmistrovské. Generální kapitola řádu dala jemu právem název »Restaurator et velut secundus fundator Ordinis.« Pospíchal zůstavil po sobě denník (diarium) od r. 1611 do r. 1680 o všech důležitějších událostech soukro-

mých, řádových a veřejných té doby, psaný částečně latinsky, většinou však česky.

264. Procházka Matěj, katecheta a professor náboženství na gymnasiu v Brně, nar. r. 1811 v Brtnici na Mor., zemřel r. 1889 v Brně. Když v brněnském semináři kněžském studoval theologii katolickou, poznal, že má-li kněz padle svého povolání lid svěřený účastným činiti spásy věčné, musí k tomu cíli lid milovati a užívati patřičného prostředku, řeči lidové, t. j., že musí býti vlastencem. Vlastenectví tedy Procházku M. vedlo k tomu, aby sám dokonale si osvojil českou řeč, kterou mluví lid moravský, podle písma, aby dokonalou češtinou k lidu mluvil a pro lid psal. Než užívání češtiny nebylo jemu cílem, nýbrž prostředkem, jímž by lidu hlásal pravdu, zbožnost a mravnost, ve slovu Božím obsažené, jímž by lidu vštěpoval vzdělanost křesťanskou, vědeckou, ethickou a aesthetickou, se slovem Božím souvislou. Vlastenectví nebylo mu náhradou za náboženství, nebylo mu nejvyšší normou mravností lidské; nesvádělo jej, aby co jest špatné, nazýval dobrým a co dobré, špatným, aby nenáviděl lidi jiného jazyka, aby nešetřil zákonité auktority. Posléze nezáleželo vlastenectví jeho ve prázdném a lichém horování, nýbrž ve skutecích, jež vycházely z hlubokého přesvědčení a byly v jeho nitru procítěny, jež byly částmi jeho života. Slyšme jenom některé z jeho skutků, jež, byv r. 1834 na kněze vysvěcen, vykonal, když působil na rozmanitých místech, až posléze r. 1850 byl povolán za katechetu na gymnasium v Brně, na němž působil až do r. 1881:

1. Pracoval v »Katolické jednotě«, založil a redigoval týdeník »Hlas jednoty katolické«.
2. Založil se Sušilem, po smrti jeho řídil a také svými plody obohacoval »Dědictví sv. Cyrilla a Methoděje«.
3. Vydal »Život sv. Methoda«.
4. Vymohl r. 1861 dovolení, aby slovanští žáci na něm, gymn. směli se učití náboženství ve své mateřštině a vydával učeb-

nice v jaz. českém. 5. Vydával své četné práce v onom Dědictví, kalendáři Moravanu, v církevním listu »Cyrill a Method«, Světozoru, Hlasu, Časopise Matice Mor., Blahověstu, Moravské Orlici, Časopise kat. duchovenstva atd. Byl to katolický kněz, všestranně vzdělaný a vší úcty hodný, podle víry katol. žijící a působící ku slávě Boží a spáse vzdělanců-studentů a lidu českomoravského.

Samí němečtí jeho kollegové na gymn. měli jej v úctě. V témže duchu žili a pracovali také jiní kněží na Moravě, na př. Frant. Sušil, Fr. Zeibert, Vladimír Šťastný, Adamec Ant., Neuschl Robert, Procházka Tomáš, Procházka Jakub, Kulda Ben. Meth., Beránek Karel a jiní. Zvláštní pozornosti jest hoden Frant. Sušil, jenž plodným spisovatelstvím jiným razil cestu a doposud velké požívá vážnosti.

265. Quélen Hyac. L. de, hrabě, arcibiskup pařížský, nar. v Paříži r. 1778. Vysvěcen na kněze r. 1807, arcibiskupem pařížským se stal r. 1821. Postavení jeho bylo obtížné ve městě revolučně smýšlejícím, jehož obyvatelstvo, liberalismem prosáklé, Církvi a legitimnímu panovníkovi nepřálo. Než Quélen nebyl bázliv, hájil práva Církve a řádů řeholních. Aby věřící pamětlivi byli pravdy křesťanské, kázal často dvakrát týdně s kazatelny v Notre-Dame. Také jeho dobročinnost byla podivuhodna. Ačkoli lůza, od liberálů poštvaná, r. 1830 při revoluci chrám Notre-Dame a palác arcibiskupský poškodila, chtěla arcibiskupa zavraždit, přece jeho dobročinnost nebyla zkrácena; při moru prokázal se Qu. dobrým pastýřem. Svému legitimnímu panovníku zůstal věren jakož i papeži. K oživení víry dovolil Lacordaire-ovi míti ve chrámu Notre-Dame apologetické řeči konferenční. Zemřel, nemaje pro svou dobročinost tolik, aby mohl býti pohřben. Co na pohřeb král daroval, příbuzní rozdali mez chudé.

266. Questenberk Kašpar, opat premonstrát. kláštera strahovského v Praze, nar. r. 1571 v Kolíně n. R., zemřel r. 1640 v Praze. Na Strahově složil sliby řeholní a byv na kněze vysvěcen, vynikal: 1. vlastnostmi dobrého řeholníka a kněze: posvátnou učeností, zbožností a mravní dokonalostí, řečnictvím a hájením víry katolické. 2. Zastával úřady novicmistra, podpřevora a převora. 3. Když r. 1612 se stal Lohel arcibiskupem pražským, byl zvolen Questenberk K. za opata, načež jej jmenoval Lohel svým kancléřem. 4. R. 1614 stal se vikářem a visitátorem řádu premonstrátského pro církev českou a okolní země. 5. Pamatoval na udržení kázně řeholní, na zvelebení hospodářství a staveb a na vzrůst a obnovu zboží klášterního, mnohdy již odcizeného. Získal od Ferdinanda II. klášterní statky Želivské a způsobil, že klášter Želiv byl obnoven, což jemu zjednálo velikou zásluhu o Želiv. 6. Převezl ostatky sv. Norberta r. 1627 z protestantského Magdeburku na Strahov. 7. Dostal nazpět patronát a faru u sv. Mikuláše na Starém Městě pražském, kde ihned zařídil ústav pro vzdělání mládeže. 8. Arcibiskup pražský svěřil mu úřad katolického reformátora v kraji boleslavském, hradeckém a na Kladsku, úřad visitátora far a děkanství v arcidiecezi. 9. Vystavěl nový kostel sv. Norberta a založil při něm řeholní seminář premonstrátský. 10. Založil u Strahova špitál sv. Alžběty. 11. Zůstavil po sobě několik spisů latinských. Zajisté jest Qu. K. naší úcty hoden. Důstojně se řadí k Lohelovi. Oba slouží k ozdobě kr. kanonie premonstr. na Strahově v Praze.

267. Rabanus Maurus, benediktín, opat kláštera ve Fuldě, arcibiskup mohučský, nar. r. 776 v Mohuči, zemř. r. 856. Přijat ve Fuldě do kláštera benediktinského, vzdělal se u Alcuina v Toursu v uměních svobodných a v theologii. Vrátiv se, byl učitelem, pak ředitelem klášterní školy ve Fuldě, kterou didakticky a literárně povznesl. Po smrti opata

Eigila stal se Rabanus opatem; vedle starostí opatských nezapomínal na své další vzdělání. Pečoval hlavně a přede vším o duchovní blaho řeholníků, o kázeň klášterní a řádné vědecké vzděání mnichů; stavěl kostely, udílel jim patřičnou výzdobu, ukončil stavbu kláštera fuldského, chránil práva jeho, stál při Ludvíku Nábožném, jak spravedlnost kázala. Když se stal arcibiskupem mohučským, hojil rány předešlými bouřemi zasazené a působil politicky, církevně a dogmaticky, aby panoval pořádek a pokoj. Konal s duchovenstvem tři synody. Ukončil roku 856 svůj život pohnutý, činný a požehnaný a zůstavil po sobě blahou památku. Spisoval ve všech oborech života církevního; jeho spisy jsou exegetické, dogmatické, liturgické, asketické, kázně církevní a řeholní se týkající.

268. Rabus J. J., konvertita, syn pastora, nar. ve Štrassburku r. 1545, protestant, doktor theologie. Nesvornost a hdky protestant. theologů, spisy katol. theologů, spisy sv. Otců, rozmluvy s kněžími Tov. Jež. a modlitby způsobily s milostí Boží, že r. 1565 se stal katolíkem. Studoval v Římě v kolleji germánské a stal se r. 1571 knězem. Byl od protestantů hanoben za své obrácení, jež on svými spisy odůvodnil. Jsa knězem katol., byl od bavorského vévody Albrechta jmenován dvorním kazatelem; r. 1581 se stal farářem a kanovníkem ve Straubingu.

269. Radewyns Florentius, žák a pomocník Gerharda Groote-a, nar. r. 1350 v Holandsku. Vystudoval universitu a nabyv důstojnosti magistra stal se kanovníkem v Utrechtu. Uslyšev kdysi řeč G. Groote-a, vzdal se kanonikátu a přidal se k němu. Stal se vikářem při chrámu v Deventeru a dozíral na mladé kleríky, kteří pro Groote-a knihy opisovali. Radewyns spojil je s přivolením Grooteovým, aby vedli život společný, a stal se prvním představeným tohoto spolku »Fraterherren«, podle něhož založeno bylo více takových spolků, jichž

hlavním zaměstnáním bylo opisovati knihy. Umíraje, ustanovil jej Groote představeným všech těchto spolků a rozkázal mu vystavěti pro něj klášter, jenž později velice proslul, Windesheim u Zwolle. Radewyns zemřel r. 1400 v Deventeru. Jeho žák a biograf, Tomáš Kempenský, chválí jeho péči o chudé, zvláště o chudé studenty.

270. Rász Ondř., biskup v Štrassburku, nar. v Elsasku r. 1794, zemřel r. 1887. V Mohuči poslouchal filosofii a theologii, a nabyl působením biskupa Colmara a ředitele semináře, Liebermanna, smýšlení a snažení přesně katolického, jež později mocně prokazoval. Vysvěcen vyučoval v chlapecském semináři, spravoval kněžský seminář, kde také učil dogmatice. R. 1822 stal se čestným doktorem theologie. S Mik. Weisem, později biskupem speierským, vydal jako spisovatel 100 svazků a psal do časopisu »Katholik« a přispěl vydatně a zdárně k rozvoji a mohutnění Církve katolické v Německu, jakož i vědy a literatury vědecké. Stal se superiorem kněžského semináře a profesorem dogmatiky a homiletiky ve Štrassburku a přispěl v Německu a Rakousku k rozvoji missií mezi pohany. Jako biskup ve Štrassburku od r. 1842 podporoval vzdělanost kleru a náboženské společnosti. Byl úplně oddán papeži a opatrně si vedl ku vládě francouzské a německé. Z jeho spisů zvláště připomínám »Die Convertiten seit der Reformation bis 1800 in 10 Bänden«, Freiburg.

271. Raimundus Nonnatus, z řádu pro vykoupení zajatých, nar. r. 1200 v Katalonii, svatý. Čistota mravů a něžná úcta k P. Marii zdobily jej již v mládí. Jsa výborně nadán, dokončil rychle a zdárně studie filosof. a theolog. Vyššího vnuknutí poslušen, přidružil se k mercedariům. Když byl se zdarem úřadu kazatelského se podjal, byl poslán několikrát do Afriky, aby vykupoval křesťanské zajatce. Jeho odříkavost a láska jej pohnuly, že na třetí

cestě, nemaje již peněz, sebe vydal v zástavu za ty, jichžto víra byla v největším nebezpečí. Sám tedy, jsa zajatým, hlásal slovo Boží bez bázně; byl proto krutě mrskán a aby nemohl kázati, zavřeny jemu pysky zámek, což trpělivě snášel osm měsíců. Tak vysvobodil sta křesťanských otroků; mnoho židů a saracenů stali se katolíky.

272. Raimundus de Peñaforte, svatý, dominikán, nar. asi r. 1180 ve Španělsku z rodiny s královskou rodinou spřízněné. K vyššímu vzdělání odešel do Bologně, studoval práva a jako doctor decretorum učil právo církevní. Stal se kanovníkem; než, přilnul k řádu dominikánskému. Podporoval sv. Petra Nolaska, jenž založil řád ku vykupování křesť. zajatců. R. 1230 povolal jej papež Řehoř IX. do Říma, aby spracoval decretály, což vykonal za tři léta. Arcibiskupství, jež mu papež odměnou nabízel, nepřijal a vrátil se jako prostý řeholník do svého kláštera. R. 1238, byv zvolen za generála řádového, pečoval o pořádek a opravil stanovy řádové. Po dvou letech vzdal se generalátu a vrátil se do Španěl, aby duším ku spáse pomáhal, aby bloudící a nevěřící obracel.

273. Ratisbonnové, bratři. Ratisbonne Maria Theodor, konvertita, spisovatel a zakladatel kongregace Paní naší Sionské, nar. r. 1802 ve Štrasburku, syn bohatého židovského bankéře. Studoval práva a stal se advokátem. Přednáškami Bautainovými a příkladem dvou svých židovských přátel pohnut, dal se r. 1827 pokřtiti a na kněze posvětiti po vykonaných studiích theologických. Vyučoval v chlapeckém semináři. R. 1840 přesídlil do Paříže, kde byl viceředitelem bratrstva nejsv. srdce Mariína. Když jeho bratr Alfons byl zázračně obrácen a na kněze posvěcen, spojil se s ním Theodor a založil za účelem obrácení židů kongregaci Paní Naší Sionské. Ratisbonne Alfons působil v Jerusalemě, R. Theodor v Paříži; oba horlili o obrácení židů.

Oba zemřeli téhož roku 1884.

274. Rauscher Jos. Otmar von, nar. ve Vídni r. 1797, zemřel r. 1875, kardinál, kníže-arcibiskup vídeňský. Jakmile se stal r. 1849 biskupem v Sekově, snažil se s ostatními biskupy rakouskými Církev obnoviti v Rakousku; josefinismus byl od něho překonán uzavřením rakouského konkordátu r. 1855. Než liberalismus způsobil, že byly dány zákony o manželství, škole a poměrech interkonfesionálních, konkordánu odporující a že konkordát byl jednostranně, t. j. od vlády rakouské, ne také od pepeže nespravedlivě za neplatný r. 1870 prohlášen. Nebyla však přece práce Rauscherova marná; ve mnohých věcech byl josefinismus od něho překonán. Ovšem byl Rauscher terčem jízlivých útoků s liberální strany. R. byl z patriotismu rakouského upřímně oddán panovníku, ale také ze synovské poslušnosti Církvi a její viditelné hlavě; práva Církve hájiti bylo mu svatou povinností. Byl přesvědčen, že stát může jenom získati, požívá-li Církev patřičné svobody, sobě od Boha udělené. Svědomitě plnil také jiné povinnosti biskupské. Proto jej nazývá jeho životopisec, Wolfsgruber, velikým arcibiskupem, velikým kardinálem.

275. Ravesteyn Jodocus, znamenitý belgický theolog XVI. století, nar. v Belgii r. 1506, zemřel r. 1570. Studoval filosofii a theologii na katolické universitě v Lovani a stal se tam též professorem; byl dvakrát rektorem university. Se třemi kolegy byl od university poslán k sněmu tridentskému a účastnil se činně rokování. Když se vrátili do Lovaně, shledali, že za jejich nepřítomnosti jeden mladší docent, M. Bajus, přednášel učení víře katolické odporné. Věty nepravdivé vybral tedy Ravesteyn ze spisů Bajových a poslal universitám v Alkále a Salamance, jakož i papeži Piovi V. Bludy Bajovy byly takovými uznány od těch universit a od Pia V. zavrženy. Také Lutherovými bludy se za-

býval R. a účastnil se disputace mezi katolickými a protestantskými theology. Proti protestantismu do Antverp vnikajcímu vystoupil spisem a ve svém hlavním díle theologickém hájí dekrety sněmu tridentského. Je tedy R. naší úcty a našeho následování hoden jako učitel a obhájce víry katolické, podle které také svůj život mravný spravoval.

276. Ravignan Gust. Xav. Lacr. de, jesuita, slavný kazatel francouzský, narozen r. 1795, zemřel r. 1858. Bojoval dobrovolně proti Napoleonu r. 1815 a byl po odbytých studiích právních zaměstnán v státní službě soudní. Než tuto dráhu opustil a vstoupil do řádu Tovaryšstva Jež. Byl 5 roků profesorem theologie v řádu a opět 5 roků představeným řádovým, byl poslán od řádu do Paříže za kazatele; kázal v Paříži se zdarem neobyčejným, jakož i skoro ve všech větších městech francouzských. Konference, jež převzal po Lacordaire-ovi, končil veřejnými exerciciemi v kostele. Jeho znamenitá výmluvnost plynula z hlubokého přesvědčení o pravdě toho, co kázal; proto neobyčejnou mocí působil na své posluchače, i katolíky i nekatolíky. Jeho výmluvnost a veškerý život jeho byly veskrze apoštolské; proto jej nazval arcibiskup pařížský apoštolem Notre-Damským, Chrysostomem naší doby, a papež Řehoř XVI. apoštolem Paříže. Co začal na kazatelně, to ukončil ve zpovědnici a v soukromé rozmluvě. Účinkem byly přčetné konverse z rozkolu, protestantismu a nevěry.

277. Reding Augustin, benediktin, učený thomistický theolog a apologeta, kníže-opat v Maria-Einsiedeln, nar. r. 1625 ve Švýcařích, zemřel r. 1692. V Maria-Einsiedeln, klášteře benedikt., studoval a do řdu byl přijat. Po vykonaných studiích filosofických a theologických učil filosofii a pak theologii v klášteře, byl novicmístrem, nabyt po výtečných zkouškách doktorátu filosof. a theolog. Pak přednášel na benedikt. universitě v Solnohradě theologii,

Později zastává ve svém klášteře úřady, vzdělával se dále vědami. Literárně byl písmem činný. R. 1670 byl za opata zvolen. Tu pečoval o službu Boží, o knihovnu, o pěstování věd v klášteře, o blahobyť svých poddaných, o kázeň řeholní; sám také vedl život právě řeholní, studoval, psal; posílal své bratry do škol za učitele, školy zveleboval; sám také kázal a o chudé pečoval. V Římě jemu prokazoval papež a kardinálové velké pocty; papež Innocenc jej nazval druhým Augustinem. Byl věru velikým ctitelem P. Marie, velikým theologem podle sv. Tomáše Akv. a znatelem filosofie, učencem a učitelem, věrným synem sv. Benedikta, obhájcem, Církve katolické a práv papežových. Ejhle, muž Boží, milostí Boží hojně požehnaný.

278. Reisach K. Aug., hrabě, arcibiskup mnichovský, kardinál, nar. r. 1800, zemřel r. 1869. Studoval nejprve práva a stal se doktorem práv. Než dráhu právnickou opustil a volil stav duchovní. Studoval theologii v kolleji německé v Římě a byl r. 1828 na kněze vysvěcen. Ihned r. 1829 udělil jemu Pius VIII. důležitý a obtížný úřad Rectoris studiorum v kolleji v Propagandě. Již tehdy věnoval Reisach pozornost církevním poměrům Německa a káral ve spise necírkevní názory o smíšených manželstvech a uvolnění disciplíny kněžstva v některých krajích ve Švýcarsku a v Německu. R. 1836 stal se biskupem v Eichstaettu; jeho duch a vážnost učinily jej restaurátorem diecese. Obnovil gymnasium, seminář a lyceum v Eichstaettu; visitacemi, missiemi, svým vlastním příkladem a podporováním mužů církevně smýšlejících zlepšil Reisach církevní poměry své diecese. Po přání bavorského krále Ludvíka, jemuž R. velké služby prokázal, byl R. zvolen arcibiskupem mnichovským. I pracoval R. s ostatními biskupy, aby Církev nabyla v Německu svých práv a své svobody, aby byla sprostěna státní byrokracie. To se však vládě nelíbilo; i poděkoval se R. z úřadu

biskupského a odešel do Říma jako kardinál. Tu pracoval ve mnohých oborech pilně ke zdatu Církve katolické. Připravoval též sněm Vatikánský a byl zvolen za prvního legáta sněmu. Než zemřel r. 1869 v klášteře v Savojsku, kde si chtěl odpočinouti. Přeložil něm. dílo Kleutgenovo »Die Philosophie der Vorzeit« s jesuitou Curci do vlastiny a r. 1867 v Římě vydal. Byl výborným ředitelem exercicií sv. Ignáce. Ve zpovědnici a na kazatelně působil, jsa kardinálem.

279. Reisch Řehoř, z řádu kartusiánů, auctor první encyklopedie filosof. v Německu, nar. ve Württenbersku, zemřel r. 1525. Studoval na universitě ve Freiburku i. Br. a stal se r. 1489 magistrem svob. umění. Vstoupil do řádu kartusiánů, byl převorem a visitátorem. Proslavil se sepsáním filosofické encyklopedie, díla velice prospěšného, jež v několika desetiletích se dožilo několika vydání. Vykládá se v něm sedmero svob. umění, filosofie přírodní, přírodopis, fysiologie, psychologie a ethika ve formě rozmluvy mezi učitelem a žákem; četné dřevorytiny znázorňují věci vykládané. Alex. Humboldt dílo toto chválí. Znal věru R. kromě theologie všecky tehdejší vědy. K rozkazu generální kapitoly kartus. sestavil R. sbírku stanov a privilejí svého řádu; podporoval Erasma, spisy sv. Jeronyma vydávajícího. R. byl ve vážnosti také jako správce duchovní. Císař Maximilián I. dal se od něho před svou smrtí zapatřiti. Mocně odporoval učení Lutherovu.

280. Reischl Vilém, katol. theolog a exegeta, nar. r. 1818 v Mnichově, zemřel r. 1873. Byv r. 1840 vysvěcen, zabýval se duchovní správou a výborně působil svými kazbami. R. 1842 stal se doktorem theologie a od r. 1845 vyučoval theolog vědám, až pohláze se stal řádným professorem katol. morálky v Mnichově. Ve všech těchto postaveních věnoval se také duchovní správě, zvláště v Mnichově požíval u vzdělaných veliké vážnosti jako zpovědník a

rádce. Studující mládež netoliko učil poutavými přednáškami, ale také vzdělával svým kněžským životem a svou oětavostí charitativnou. Učení Církve o neomylnosti pepeže zbožně přijal a hájil. Jeho spisy exegetické slouží praktickým účelům duchovní správy a probouzejí zbožnost.

281. Ricci Matouš, slavný astronom a missionář v Číně, jesuita italský, nar. r. 1553 v Maceratě, zemřel v Pekingu r. 1610. Studoval práva, pak vstoupil do Tov. Jež., vzdělal se znamenitě vědami matematickými a astronomickými, jež mu v Číně velice prospěly k rozšíření nauky Kristovy; ovšem vědy theologické byly mu předními, jsouce nadpřirozené, a nače všechno byl mu život mravný a zbožný, ovoce nauky Kristovy. Znal důkladně řeč čínskou, kterou mluvil výborně a psal díla filosofická a matematická. Byl to veliký učenec, než ještě větší missionář; jeho dílo započaté dovršili jesuité Schall a Verbiest. Učenec, řeholník, kněz, missionář — tím byl Ricci měrou znamenitou. Z jeho života vysvítá, že Církev katolická netoliko není nepřítelkyní věd zkušebných, nýbrž spíše k jejich pěstování vybízí, že víra katolická svorně se snáší s učeností zkušebnou, kterou má svým podkladem, a že učenost zkušebná jest přirozeným prostředkem ku přijetí víry katolické.

282. Rickel Dionysius (1402—1471), nar. v diecési tehdy lutišské v Belgii, kartusián, asketický spisovatel. Již v mládí jevil výtečné vlohy ke studování věd a k nabytí znamenitých ctností; měl výbornou paměť, jeho pilnost byla neunavná, tak že záhy došel stupně učenosti, jakému se divili všichni. Aby se uchránil zloby světa, umínil si vstoupiti do řádu kartusiánského. Dříve než dosáhl r. 21., kdy teprv mohl býti přijat, studoval na universitě kolínské Písmo sv. a theologii tak zdárně, že již v r. 21. byl povýšen na magistra této vědy a že nastoupil dráhu spisovatelskou, na které setrval skoro do smrti. Vstoupiv do řádu, zdál se všem býti dokonalým ře-

holníkem; podivuhodna byla jeho umrtvenost, pokora, poklid duševní, meditace, kontemplace. Se životem právě řeholním, dokonalým, spojil spisovatelství, založené na Písmě sv., na spisech Dionysia Areopagity,, Jana Klimaka, Jana Kasiána, užívaje sv. Otců a podávaje komentáry. Že všechny jeho výklady o vnitřním životě, o askesí vycházejí z důkladné známosti katolické dogmatiky, že jest právě tak spekulativním theologem, jako osvíceným učitelem asketiky, dokazují jeho četná díla theologická a filosofická, zvláště jeho výtečné komentáry k sentencím Lombardovým. Kromě těchto děl psal Dionysius množství dopisů prelátům a knížatům, mníchům a laikům, kteří jej žádali o radu; ano i k němu do kláštera mnozí přicházeli s ním se poradit. Pomoc poskytoval platnou ve věcech duchovních, ano i mnohé obrátil k víře katolické. Proto pravil papež Eugen IV.: »Církev může se radovati, že má takového syna.« Proto s ním cestoval papežský legát Mikuláš z Kusy po celém Německu, aby duchovenstvo a kláštery reformoval. Působení jeho ústní se potkalo na mnohých místech s dobrým výsledkem. Ústně napomínal též biskupy a knížata. Vrátiv se z těchto cest do kláštera, psal opět. Všichni učitelé duchovního života, kteří podle něho žili, odvolávají se k jeho výrokům. Připomenouti také sluší, že jej Bůh dařil mimořádnými milostmi. Dobří jej milovali, kdežto nenáviděli jej světáci nenapravitelní a pronásledovali jej; on to trpělivě snášel. Také bolesti veliké, jimiž mnohá léta, zvláště před smrtí byl navštěvován, trpěl s myslí do vůle Boží odevzdanou. K němu se mnozí utíkali také po jeho smrti.

283. Rigler P. P., theologický asketický spisovatel, zakladatel konventů kněží Německého řádu, nar. 1796 v Tirolsku, zemř. 1873. svatě; jeho beatifikace se očekává. Byv r. 1818 na kněze vysvěcen, učil v Tridentě v semináři morálce a postorálce, později byl tamtéž spirituálem a rektorem. R. 1841.

vstoupil do Německého řádu, ve kterém nabyl velkých zásluh, když založil ústav sester Něm. řádu a ústav konventů kněží Něm. řádu; řehole sester byla v Římě stvrzena r. 1854, řehole kněží r. 1871. Kigler opět zavedl společné kněžské exercície, jež byly joesetinismem zastaveny. Zůstavil po sobě spisy pastorální a asketické.

284. Ritscher Norbert, kněz premonstr. kanonie v Nové Říši na Moravě, nar. 1791. v Telči. R. 1809. vstoupil do řádu a r. 1820. stal se první ze členů kláštera professorem na filosof. ústavě v Brně. Byl neunavným pracovníkem na poli historie kanonie Novoříšské; což chvalně uznal R. Volný, vydavatel topografie Moravy. Svým uspořádáním klášterní knihovny, péčí o veškeré umělecké předměty a sbírky, zvláště pečlivým sebráním a uchováním všech zpráv a památek o dějinách kláštera získal si velkých zásluh. Zůstavil po sobě obsáhlé dílo o dějinách kláštera v Nové Říši. Ovládal dobře několik jazyků. Jak jest prospěšno znáti dějiny kláštera! *Historia magistra vitae*. Učme se z minulosti, co dobrého měli bychom činiti a čeho zlého se varovati.

285. Rodríguez Alfons, jezuita, spisovatel světoznámého nesmrtelného asketického díla o křesťanské dokonalosti, nar. 1537. ve Valladolidu, a náležel Tov. Jež. od r. 1557. až do své smrti 1616. Učil 12 let morálce katolické, 12 let byl novicmistrem, 17 let rektorem řádovým, 11 let duchovním otcem (zpovědníkem) v Kordově. Zemřel svatě. Pokládá se za svatého. Zůstavil po sobě v řeči španělské jenom jedno dílo, svrchu zmíněné, jež po celém světě jest rozšířeno, skoro ve všech řečích, také české, přeloženo a ve všech stoletích až po naši dobu opět a opět vydáváno v celku a ve výtazcích.

286. Roh Petr, jezuita, slavný kazatel, nar. 1811. ve Švýcařích, zemř. 1872. Znaje dobře Tov. Jež. z vlastní dlouholeté zkušenosti a rozhorlen pomlu-

vami proti Tov. Jež., vstoupil sám do Tov. Jež. r. 1829. Byl professorem theologie ve Freiburgu, Luzernu a Lovani; zároveň však proslavil se kazatelskou činností, jež ovšem nebyla po chuti revolucionářům a barikádním rekům, kteří jej nenáviděli a pronásledovali. Od r. 1850. působil v Německu, jsa od představených poslán, dvacet roků, aby ducha křesťanského obnovil a rozšířil missiemi, konferencemi a exerciciemi, aby kázal a zpovídal ve všech krajích Německa, vybíhaje také do měst sousedních, na př. do Prahy, Kodaně, Freiburgu. Také perem bojoval pro slávu Boží a spásu bližního.

287. Rohrbacher R. Fr., franc. dějepisec církevní, nar. r. 1789, zemřel r. 1856. Za revoluce francouzské, vzdělav se sám, byl přijat do semináře kněžského a vysvěcen r. 1812. Byl kaplanem, vstoupil do kongregace diecesních misionářů a byl r. 1823 superiorem misijního domu. R. 1826 připojil se ku kongregaci sv. Petra a byl ředitelem jejího studijního domu. Když pozoroval, že její zakladatel La Mennais se vzdaluje od Církve, odloučil se od něho a našel útulek v semináři Ducha sv. v Paříži, kde také zemřel tak svatě, jak svatě žil. Napsal veliké dílo franc. »Všeobecné dějiny Církve katolické« v 29. svazcích, jež se dožilo mnohého vydání a překladu do němčiny. Toto velké dílo těšilo se z velkého množství čtenářů proto, že vyšlo ze svaté nadšenosti pro Církev Kristovu a že dokazuje apologeticky pravdu samospasitelné Církve katolické. Rohrbacher, jsa nejen historikem, než také apologetou, dokazuje, že Církev, jsouc jedna, jednotná a obecná, zaujímá všecka místa, všecky doby, všecky zájmy, všecky potřeby celého světa a že středem, jádrem a hvězdou, spásu skýtající jest papež, náměstek Kristův a nástupce Petrův.

288. Rossí J. Kř. de, svatý, kanovník kollegiální basiliky P. Marie v Římě, vzor činorodé pečlivosti o duchovní a tělesné blaho bližních, zvláště potřeb-

ných, nar. r. 1698 v arcidiecezi janovské, zemřel r. 1764 v Římě. Vynikal pilností a vědomostmi, tak že maje 16 roků, byl přijat do duchovenstva a r. 1721 byl vysvěcen. Svůj život kněžský věnoval službě bližních a chudobných, nemocných a umírajících. Rossi vstoupil do kněžské kongregace pro vyučování chudých a nemocných. Založil útulnu, kde by ženy, nemající přístřeší, přenocovaly; navštěvoval nemocné po domech; čím kdo potřebnější, tím mu byl milejším; pečoval též o trestance. Když se stal kanovníkem, zvýšil svou horlivost. Také byl velice navštěvován ve zpovědnici; také konal ochotně úřad kazatele a katechety, a rád missie konal ve venkovských chatrčích. Byl nazýván druhým Filipem Neri. Neunavná činnost jej sklátila v 66. roce do hrobu.

289. Rudigier Frant. Jos., nar. r. 1811 ve Vorarlberku, zemřel r. 1884 v Linci, biskup v Linci od r. 1853. V polovici XIX. století byl úřad rakouského biskupa velmi obtížný. Neboť záhubnému josefinismu byli státní úředníci oddáni, takže bylo nesnadno hájit Božská práva Církve katol. R. 1855 byl sice mezi Rakouskem a Římem konkordát uzavřen, ten však měl mnoho nepřátel, kteří štváním toho docílili, že konkordát byl bez přivolení Říma od vlády rakouské zrušen proti právu. Ku statečným obhájcům Církve náležel v oné době Rudigier, biskup linecký, jenž kazbami, povzbuzováním duchovenstva, pastýřskými listy a sněmovními řečmi v katolicích dobře smýšlejících lásku v Církvi probouzel a rozněcoval. To liberály tak popudilo, že jejich působením R. byl r. 1869 pro pastýřský list o školství a monželství k zemskému soudu násilně odveden a k čtrnáctidennímu vězení odsouzen. Než to právě sílilo jeho statečnost; děkovných a pochvalných adres dostalo se mu odevšad. Jeho pevnost a vytrvalost byla uznána i od nepřátel. On pak sám napsal kardinálu Rauscherovi: »Naše důstojnost a budoucnost závisí na naší věrnosti k zásadám. Vzdálíme-li se od nich

dosti málo, utržíme a zasloužíme si opovržení.« Slavný památník si postavil vystavením katedrátky. Učenost, svatost a horlivost byly takové, že byl v Římě prohlášen blahoslaveným r. 1905.

290. Rusca Mikuláš, mučedník pro víru, nar. kolem r. 1550 v Tessinu a umučen r. 1618. R. 1588 stal se farářem a r. 1590 arciknězem v Sondrio ve Vetlinu. Stále bojoval proti bludům a nepravostem. Hájil víru katolickou slovem a písmem. V lidu do-
dělal se velikých úspěchů, jež bludaře tak popudily, že jej v noci ven z města vylákali, umučili a pověsili. Sami někteří protestanté chválili neúhonný jeho život kněžský, lásku k bližnímu a šlechetnou povahu.

291. Seiler J. M., biskup řezenský, nar. r. 1751 v Bavorsku, zemřel r. 1832. Překážky chudoby přemohl ve studiích výbornými vlohami a železnou pilností; čistota mravů a zbožná mysl jej vedla ke stavu duchovnímu. Jsa professorem theologie zářil Seiler jako jasná hvězda z temných mraků; neboť tehdy náležel k nejlepším sloupům, na nichž spočívala křesťanská pravda a křesťanský život; studující jej porovnávali s jarním sluncem, jež oživuje všecko; v jejich srdcích rozněcoval nadšenost pro svatou pravdu. Zároveň slynul kazatelstvím a spisovatelstvím. Jeho působení veškeré bylo požehnané. R. 1829 dosedl na biskupský stolec sv. Wolfganga, jemuž věnoval poslední síly svého stáří nezlomnou věrností až do své smrti v témže duchu laskavosti, vroucnosti a důvěry v Boha, jakým se vyznamenával ustavičně.

292. Salzmann Jos., zakladatel a ředitel kněž. semináře v Americe v Milwaukee, nar. r. 1819 v Hor. Rakousích, zemřel r. 1874 v Americe. Po krátkém kaplanování ve své vlasti odešel horlivý kněz r. 1847 do Ameriky, kde v diecesi Milwaukee rozvíjel činnost velmi zdárnou. Chtěje citelnému nedostatku kněžské odpomoci, pojal hrdinský úmysl, založit kněžský seminář. Sbírkami toho docílil; tento seminář posud vychovává kněze. Podobně založil seminář

učitelský. Také církevní hudbu v Americe podporoval, založiv spolek. Pro Církev katolickou v Americe vykonal Salzmann mnoho.

293. Sambuga Jos. Ant., vychovatel bavorského krále Ludvíka I., nar. r. 1752 u Heidelberku, zemřel r. 1815. Byl kaplanem, pak farářem a dvorním kazatelem. R. 1797 stal se hofmistrem a náboženským vychovatelem prince, pozdějšího bavor. krále Ludvíka I., jemuž vdechl horlivost pro katol. náboženství a Církev, lásku k lidu a vlasti, snahu ke všemu dobrému a krásnému. Když jej chtěli illuminati pro svůj tajný, vlast a Církev bořící spolek získati, odvětil: »Jsem již ve dvou velkých, veřejných rádech, kterým náleží celý život můj: ve státě a Církvi; nepotřebuji třetího, tajného.« Dobrotivost a láska k bližnímu pojila se s věrným plněním jeho; náboženství katolické jej ve všem vedlo.

294. Sanseverino Gaetano, italský filosof křesťanský, nar. r. 1811 v Neapoli. Vysvěcen na kněze pokračoval velmi horlivě ve studiích, knězi příslušných, zvláště filosofických. Stal se kanovníkem a professorem logiky a metafysiky v arcibisk. ústavě kněžském v Neapoli, jakož i substitutem universitního profesora ethiky a skriptorem národní knihovny. Zemřel r. 1865 v Neapoli. S rozsáhlým studováním dospěl k tomu přesvědčení, že jediná filosofie křesťanská, aristotelicko-patristicko-thomistická, dovede uspokojivě odpověděti na filosofické otázky a záhady, že ona jest jediná pravá a pravdivá, že ji jedinou může katolický theolog pokládati za podklad víry katolické a že ji proto důkladně znáti má. V jeho spisech filosof. jeví se jasnost věcí vyjádřených, bohatství obsahu, znalost literatury filosofické, vytríbenost a přednost logická.

295. Sarkander Jan, blahoslavený, kněz a mučedník, rodem Polák, působením a smrtí Moravan, nar. r. 1576 ve Skočově ve Slezsku, zemřel r. 1620 smrtí mučednickou v Olomouci. V trudných dobách

XVI. a XVII. stol., když protestantství a husitství spojenými silami krutě pronásledovalo Církev katolickou v zemích českomoravských, kdy svátost pokání byla od bludařů zavrhována, vzbudil Bůh mimo jiné kněze katolické též Jana Sarkandra, jenž by životem a smrtí svou hájil pravdu víry katolické veškeré, svátosti pokání zvláště. Když J. S. tři roky strávil v Příboru ve škole obecné, učil se šest let v latinských školách u jezuitů v Olomouci pilně, kde jakd sodál Mariánské družiny prospíval nábožností a čistotou srdce; pak se odebral r. 1600 na vysoké katolické školy v Praze od jezuitů spravované a dosáhl doktorátu filosofického; zde bydlel ve výborném semináři jezuitském a utvrdil se v katolických zásadách a ušlechtilých ctnostech křesťanských; zde byl také sodálem Mariánské družiny, jež vypěstovala mnoho výtečných katolíků, obhájců víry katolické. Studie bohoslovecké konal ve Štýrském Hradci u jezuitů, jsa sodálem Mariánské družiny, dosáhl doktorátu theologického a byl na kněze vysvěcen. Na Moravě na různých městech kaplanoval a farároval, osadníky ve víře katolické utvrzoval, bloudící pak přiváděl do Církve katolické, a to buď sám anebo s jesuity-missionáři, jež si pozval z Olomouce. Posléze byl J. S. poslán r. 1616 za faráře do Holešova, kde se byli kalvínci-bludaři nadmíru rozmohli. Proti němu se spikli mnozí páni nekatoličtí; jsa takto nebezpečenstvím odevšad obklíčen, odhodlal se vykonati již dříve zamýšlenou pouť k Matce Boží v Častochově v Polsku r. 1619 a přidružil se ke štolbovi pana Ladislava z Lobkovic, jenž do Polska jel. Vykonav pouť, chtěl se vzdáti fary holešovské, nemoha protestantům odolat; než patron této fary, pan Ladislav z Lobkovic, nechtěl, aby jeho zpovědník z Holešova odešel; proto se vrátil J. S. do Holešova. Než když polské vojsko, císaři a králi Ferdinandovi II. od krále Sigmunda III. ku pomoci poslané, spustošilo statek pana Bitovského z Bitovic, protestanta a ne-

přítele Jana S., byl J. S. r. 1620 návodem p. Bitovského v Olomouci do žaláře uvržen a od soudců vyšetřován, kteří Janu S. vytýkali, že on, jsa zpovědníkem Lobkovicovým, dobře ví, kterak polské vojsko do Moravy vybídnuto bylo, a že on sám v Polsku byl, aby prý vpád vojska toho sosnoval; vyzvídali na něm, proč jel do Polska, co se štolbou mluvil, co mu Lobkovic ve zpovědi svěřil; sáпали se na něho a tupili ho pro horlivé šíření víry katolické a pro vyvračování bludů protestantských a spílali mu zrádců a vyzvědačů. Avšak J. S. vyznával, že není jeho vinou, z čehož byl obžalován, nic ze zpovědi neřekl, trpělivě snášel tupení, jakož i děsné mučení, jež se dělo třikráte, pokaždé po výslechu a jež pokaždé dlouho trvalo. Zázrakem se stalo, že již po prvním mučení se nedostavila smrt a že to všecko J. S. mohl jako křesťanský mučedník snéti. Při tom mučení se modlil, Bohu děkoval, měl prevelikou útěchu a radostí oplýval; také se modlil za své nepřátele. Katolíci jej v žaláři navštěvovali a přinášeli mu pokrmů, léků a prádla, kteréžto služby vděčně přijímal a za ně se modlil. Církevní hodinky nepřestal v žaláři se modlit. Po posledním mučení strávil mučedník Páně ještě celý měsíc v ukrutných bolestech v žaláři; zaopatřen sv. svátostmi zesnul v Pánu 17. března 1620. Papež Pius IX. prohlásil jej blahoslaveným pro trojjstvrzené zázračné uzdravení na přímluvu J. S. Umučen byl J. S. hlavně a přede vším pro zachování zpovědní mlčenlivosti a pak pro hájení víry katolické. Je tedy J. S. hoden naší úcty a našeho následování.

296. Sáva Rastko, svatý, arcibiskup a patron srbský, syn velikého župana srbského, sv. Štěpána Nemanje, nar. r. 1169, zemřel r. 1237. Stal se mnichem na sv. hoře Athos v Makedonii a dožil se té radosti, že otec jeho přišel za ním a v témže klášteře mezi mnichy byl přijat. Sáva, byv na kněze vysvěcen od arcibiskupa soluňského, byl opatem kláštera chilanderského zvolen, ač z pokory se zdráhal; jsa opa-

tem, žil prostě a přísně jako mnich kterýkoli. R. 1221 stal se, ač velice se zdráhal, arcibiskupem říše Srbské a vrátil se po 35 letech do své vlasti. S. s pomocí svého bratra Štěpána, pána celého Srbska, utvrzoval v Srbsku víru katolickou a kladl všem svým podřízeným biskupům na srdce, aby lidu hlásali pravou víru Kristovu, zděděnou od apoštolů a slavných Otců církevních, aby ji hájili proti bludařům a věrně stáli při Církvi katolické a při papeži. S., zřídiv hierarchii v Srbsku, vypravil do Říma ku papeži Honoriovi poselství s prosbou, aby sv. Otec požehnal Srbsku a poslal mu posvěcenou korunu královskou, jíž by svého bratra Štěpána korunoval. Tak se stalo. Sáva byl dobrým pastýřem lidu svého a získal si velikých zásluh o svůj národ. Sv. Sáva byl, jako vůbec celý rod Nemanjů, horlivý katolík obřadu řecko-slovanského a stál pevně ku Stolicí apoštolské v Římě. Pohříchu Srbsko, povýšené milostí papežskou na království, bylo později lživě, nešlechetně a hříšně odtrženo od jednoty Církve katolické a vtaženo do řeckého rozkolu. Ubozí Srbové, živořící v rozkolu, byli potom poraženi od Turků, kteří rozkotali a sobě podmanili říši jejich.

297. Schatzgeyer Kašpar, františkán, statečný obhájce víry katolické proti Lutherovi, nar. r. 1463 v Bavorsku, zemřel r. 1527. Vykonával studie filosof., vstoupil do řádu sv. Františka a došel v něm veliké vážnosti ctnostným životem a učeností. Sami dva odpadlí františkáni o něm svědectví vydali, že jest muž zbožný, učený theolog, znamenitý kazatel, roztomilý svou povahou. Schatzgeyer byl učitelem v řádě, kazatelem, kvardiánem, vikářem provinciála, prvním provinciálem německých františkánů observantů. Jsa povahy mírné a laskavé, mínil na počátku, že rozkol může býti v dobrotě odklizen; než poznáv, že se mýlí, bojoval za víru katolickou velmi horlivě slovem a písmem.

298. Scheeben Matěj Jos., znamenitý dogmatik novoscholastický, nar. v Německu r. 1835, zemřel r. 1888. Studoval filosofii a theologii v Římě na universitě gregoriánské a stal se doktorem theologie a filosofie. Byl jmenován professorem dogmatiky na arcibisk. kněžském semináři v Kolíně. Z jeho četných spisů zvláštní paměti jsou hodny: tři práce o milosti Boží, tajemstva křesťanská, apologetické spisy o neomylnosti papežově a o sněmu vatikánském, proti starokatolicismu, katolická dogmatika. Veliká byla vděčnost jeho žáků a přátel, kteří v něm ctili theologa učeného a přesně katolického, vzorného kněze a horlivého učitele.

299. Schindler Daniel, jeden z nejzáslužnějších opatů premonstr. kanonie v Želivě, nar. r. 1684 v Jablonné v Čechách, zemřel r. 1754. Vynikaje duševními vlohami, pilností, požehnáním Božím a zbožností, ku které záhy od rodičů veden byl, vysokého stupně vzdělanosti došel svobodnými uměními a filosofií v Praze; v této vzdělanosti pokračoval dále a ji spojoval s bohatou zkušeností životní, aby theorie a skutečnost činily souladný celek, aby rozumové poznání pravdy a zalíbení svobodné vůle na dobrém mezi sebou se srovnávala a k Bohu, nejvyššímu cíli, směřovala. Za své povolání životní volil život řeholní, řádem premonstrátským řízený, jehož zvláštním účelm jest oslava Velebné svátosti a pocta P. Marie, a to v Želivě, kde slavnými sliby řeholními, chudobou, čistotou a poslušností r. 1706 se zavázal, jež svědomitě plnil až do své smrti. Na kněze vysvěcen byl r. 1708, a studie theologické a právnické ukončil v září 1710. Byl sice rodem a vychováním Němec, než účelivostí a snažností svou brzy českým jazykem slovo Boží hlásati dovedl. Věru, vzdělanost jeho byla rozsáhlá; znal také řeč francouzskou, rozuměl i hudbě; aesthetickým vkusem posuzoval krásné umění a malbami krásnými dal zdobiti chrám a klášter, když se stal opatem. Vzdělanosti rozumu odpovídala

vzdělanost svobodné vůle, zbožnost a mravnost; výsledkem pak této dvojí vzdělanosti byl život dokonalý. A to všecko bylo provanuto třemi ctnostmi Božími: vírou, nadějí a láskou a ctnostmi nabytými, stežejnými, jakož i duchem řeholníka premostr. a duchem kněze katolického. Vrátiv se po odbytých zkouškách z theologie a církevního práva z Prahy do svého milého kláštera, který miloval až do své smrti, sloužil klášteru pokorně, poslušně a ochotně jako učitel filosofie, theologie, círk, práva, thomistiky jako novicmistr, jako podpřevor, jako kazatel a zpovědník, jako svědomitý, kázně dbalý řeholník. Jeho život duchovní byl klášteru tak prospěšný, že bratři řeholní P. Bohu za takového spolubratra děkovali a jej druhým Tomášem Kempenským nazývali. Také urovnal přátelsky a k obapolné spokojenosti spor mezi vrchností Heraleckou a Želivem o podacím právu k faře humpolecké. Také mimo klášter blaze působil svou učeností a nelíčenou uhlazeností mravů, jako domácí kaplan a rádce šlechticů, zvláště při vyjednávání o mír v Utrechtu mezi Rakousy, Francií a Anglií. Bratři Želivští prokázali našemu Danielovi Sch. svou lásku, úctu a vděčnost tím, že si jej zvolili r. 1725 po smrti opata Jeronyma Hlíny za svého nového opata, kteroužto volbu Sch. D. pokorně přijal. Po celou dobu od r. 1725 až do r. 1752 jevil se býti opat iSch. pobožným a kázně milovným řeholníkem, strážcem kázně, bratry milujícím, učeným a moudrým, horlivým, podnikavým a vytrvalým. Veškerá činnost jeho těšila se ze souhlasu jeho bratří řeholních, byla řízena morálkou katolickou, řeholí a stanovami řádovými, vycházela z lásky k Bohu a bližnímu, a směřovala k oslavě Boží a spáse lidské. Proto se týkala jeho péče především chrámu želivského, jenž r. 1712 vyhořel a r. 1736 byl dostaven a posvěcen, a kostelů far. Želivu přivtělených, jakož i jiných budov posvátných; všecko musilo se srovnávat s předpisy církevními a umělec-

kými, aby služby Boží byly důstojně a spasitelně konány Vždyť klášterům premonstrátským musí býti na službách Božích záleženo podle úmyslu Církve sv. a zakladatele sv. Norberta. Zvláště však připomenouti sluší, že opat Sch. úctu k P. Marii šířil, zvláště ve Vojslavicích a že založil v Senožatech bratrstvo sv. Jana Nep. a sv. Norberta, sám jsa členem mnohých bratrstev. Druhým podnětem jeho péče byl konvent, aby jeho zařízení bylo účelné a sloužilo vhodně ke konání života řeholního, řeholí a stanovami předepsaného; na svůj příbytek opatský tak nepamatoval jako na konvent. Přál si a svorně s převorem o to pečoval, aby život v konventě byl přípravou k životu v nebesích; k tomu také směřovaly jeho řeči kapitoální. Třetím předmětem své péče měl školy, které zveleboval učenými a zbožnými učiteli, řeholními bratry, rozmnožováním učebných prostředků, zvláště knih, účelným a vkusným zřizováním místností; byly to školy nižší, střední a vyšší, školy vyučovací a vychovávací; v nich se pěstoval také dorost kláštera, v nich se vzdělávaly nejen dívky z lidu, nýbrž také mladí šlechtíci. Aby chovanci a bratři se mohli zdokonaliti na vysokých školách pod dozorem jednoho bratra, koupil a zřídil opat Sch. v Praze dům. Výsledek této trojí péče byl utěšený. V klášteře želivském byl Bůh oslavován, bratři vědám posvátným a spisování se oddávali ku zdokonalení svému a jiných, život řeholní kvetl podle morálky katolické a podle řehole a stanov; ve všem tom dával opat Schindler dobrý příklad; spořádanost kláštera působila blaze na lid. A tu není s podivením, že do kláštera želivského se hlásilo dosti kandidátů hodných, také šlechtických. Než působnost opata Sch. stala se ještě větší, když byl zvolen vikářem a visitátorem pro premonstr. kláštery v Čechách, na Moravě, v Rakousích a Korutanech. Posléze konal ochotně služby Boží ve chrámech cizích, kdykoli byl pozván, a světil zvony a kameny oltářní. Jestliže

takovým způsobem opat Sch. pečoval o duchovní a věčné blaho své rodiny a jiných lidí, nezanedbával blaha hmotného a časného, jako prostředku, jelikož statky vezdejší sloužití měly Želivu k dosažení cíle vyššího, cíle náboženského, Boha. Ve | strastech, jimiž postiženo bývalo panství želivské, díky vzdával Bohu a poddaným ochotně pomáhal, řídě se heslem: *Fac bonum omnibus, quamdiu poteris*. Takového představeného s radostí následovali řeholníci želivští, jak ti, kteří v klášteře Bohu sloužili, tak i ti, kteří na farách Želivu přivtělených horlivostí apoštolskou se snažili podobati se svému milovanému opatu, jenž vroucně si přál, aby skrze ně lid věřící docházel spásy, a kteří, meškajíce mimo klášter, nezapomínali, že jsou řeholníky. Aby se mohl opat Sch. připravití na smrt, poděkoval se r. 1752 z opatství a jiných úřadů a trávil dvě léta o samotě, slouže jedinému Bohu a zemřel r. 1754. Pobožné a dojemné jest poslední zřízení, ve kterém se loučí se svými bratry řeholními; tu se jeví pokorným, starostlivým o své spasení a o spasení svých bratří, dobrým rádcem, k poslušnosti napomínajícím.

300. Schloer Alois, asketický spisovatel, nar. r. 1805 ve Vídni, zemřel r. 1852. Byl duchovním správcem a studijním prefektem v kněžském semináři ve Vídni, dvor. kaplanem a spirituálem ve vyšší ústavě kněž. »Frintaneum«, zpovědníkem cís. Ferdinanda. Posléze byl spirituálem kněž. semináře ve Št. Hradci. Působil, aby obnoveny byly kněž. exercicie. Napsal mnoho v oboru asketiky pro kněze a nekněze.

301. Schmid Krištof, slovníkový spisovatel pro mládež, nar. v Bavorsku r. 1768, zemřel r. 1854. Byl volán za universitního profesora dvakrát, jakož i za regenta do kněž. semináře; než vždy odmítl, aby se mohl celý věnovati výchově mládeže. Byl školním dozorcem v Bavorsku a psal pro mládež; organizoval školy obecné, ve kterých by pěstováno bylo

řádné vyučování a vychování podle potřeb časných a věčných, tělesných a duchovních, podle zdravého rozumu a víry katolické, k uspokojení jednotlivce a společnosti rodinné, občanské a náboženské. Jeho povídky mají pro vychování velikou cenu. Aby uznány byly zásluhy jeho veliké, byl povolán za katedrálního kanovníka do Augsburku; tu byl také členem školního výboru krajského; král jej vyznamenal záslužným řádem bavorské koruny; stal se čestným doktorem theologie. Nedlouho před jeho smrtí navštívili jej všichni biskupové bavorští. Sám byl zbožným a ctnostným; zbožnost a mravnost svými povídkami vštěpoval půvabně mládeži, kterou miloval.

302. Schoebel Eman. Jan. kněz ryt. řádu křížovníků v Praze, biskup litoměřický, nar. r. 1824 v Radvanicích v Čechách, zemřel r. 1909. R. 1852 byl povýšen na doktora theologie, r. 1853 byl suppl. professorem na pražské theolog fakultě, byl 20 let katechetou a 10 let professorem při vyšší obchodní škole v Praze. Ve svém řádu zastával mnohé úřady, až posléze r. 1879 stal se velmistrem. Jsa velmistrem zdokonalil špitál chudých u sv. Frant. v Praze, jakož i řádové špitály mimo Prahu, pečoval o ozdobu chrámů řádových a o stavby při řádových farách. R. 1882 stal se biskupem litoměřickým; r. 1895 císařským tajným radou. Jsa biskupem, řídil se slovy Kristovými: Dávejte císaři, co jest císařovo, a co jest Božího, Bohu»; ač rodem Němec, byl spravedliv k národnosti české; byl v pravém smyslu duchovním »dobrým pastýřem«. Statečně a neunavně sloužil Církvi katol. ke cti a hájil její práva. Duchovenstvo a lid jej milovali.

303. Schwarzenberg kníže Bedřich Josef, kardinál, kníže, arcibiskup v Praze, nar. 1809 ve Vídni, zemř. 1885. ve Vídni. R. 1833 byl vysvěcen a na doktora theologie povýšen. Byl kooperátorem v Solnohradech a 1835. zvolen za kníže-arcibiskupa v Solnohradech. R. 1842 byl jmenován papežem Řehořem XVI. kardinálem. R. 1850. byl povolán do Prahy za

kn. arcibiskupa. Ze zkušenosti vlastní víme o jeho učenosti, zbožnosti a mravní dokonalosti, jakož i o jeho apoštolské horlivé činnosti. Budťež zde jenom některé rysy naznačeny. V Solnohradech založil chlapecký seminář, ve Schwarzachu chorobinec, řízený jeptiškami; pečoval se zdarem ve schůzích biskupů o svobodu Církve katolické v Rakousku, takže vláda upustila od josefinismu. Za pobytu v Praze

1. Obnovil kněžské exercicie a každý rok byl jím přítomen.
2. Missie byly konány, spolky katolické byly zakládány.
3. Řeholní domy byly rozmnoženy; jsa papežem delegován, pečoval o reformu klášterů.
4. zřídil chlapecký konvikt, pečoval o vzdělání kleriků v semináři, také filosofické, a byl by zajisté zavedl filosofii sv. Tomáše Akv., kdyby nebyla smrt úmysl jeho překazila; ovšem hlavní věcí mu byla theologie katolická, moudrost nejvyšší, právě božská, o jejíž vývoj má sv. Tomáš Akv. veliké zásluhy, jakož i výchova kněžská, v semináři kněžském založená a připravená.
5. Konal synodu provinciální a dvakrát diecesní.
6. Zřídil soud manželský a soud duchovní ve věcech disciplinárních.
7. Vydal knihy liturgické.
8. Za něho se stavěly mnohé kostely
9. S ostatními biskupy štrežil svobodu církevní a podnikal kroky k jejímu zachování.
10. Byl vroucně oddán apoštolské Stolicí v Římě, což vysvítá z mnohých jeho cest do Říma; přistoupil upřímně a věrně k dekretu o neomylnosti papežově. Také ve svých kněžích a diecésánech vzbuzoval lásku k Církvi a papeži.
11. Konal veřejné slavnosti, pro Čechy velmi významné.
12. Visitoval svou arcidiecesi velmi pilně, kázal a katechisoval.
13. Navštěvoval zemský sněm, kde jej nazývali angelus pacis, a říšskou radu, kde řečnil o záležitostech církevních.
14. Byl milovníkem vědy a umění.
15. Byl přítelem a otcem chudiny.
16. Nebudťež opomenuty jeho ctnosti osobní a společenské, zvláště jeho otcovská láska ku kněžím, láskou k Bohu a Církvi řízená, proto někdy

i rozumně trestající. Jeho památka zůstane neustále, jelikož jeho život jest velevýznamný a požehnaný, jest epochální.

304. Scupoli Lorenzo, vlašský spisovatel asketický, nar. 1530., zemř. 1610. Žil až do 40. roku svého věku ve světě, pak vstoupil do řádu theatinů. Pilným čtením a rozjímáním nabyl velké známosti duchovního života; i byl od představených výhradně ustanoven ku zpovídání. Veliká důvěra přečetných kajícníků zjedнала mu závist a nejhorší pomluvy, jež se nesrovnávaly s úřadem zpovědníka; proto žádal, aby směl ve své jizbičce v úkrytu čísti a rozjímatí. Plodem tohoto úkrytu byl spis »Il combattimento spirituale« (Duchovní boj), který byl do všech jazyků přeložen, zvláště když sv. Frant. Saleský jej odporučil. V něm vykreslil Scupoli ideál, který se snažil sám v životě svém uskutečniti. Žil v chudobě, pokoře a odříkavosti, přísný k sobě, než dobrotivý a laskavý k jiným. Jsa pokládán svatým, byl ode všech známých oplakán.

305. Secchi Angelo, italský jezuita, nar. 1818., zemř. 1878. Náleží mezi nejslavnější astronomy 19. stol.; čestné místo drží mezi fysiky a meteorology. A při tom vedl život zbožného řeholníka; proto když piemontesové r. 1870. do Říma, kde Secchi bádál, vtrhli, a nová vláda jej chtěla získatí, zůstal Secchi věren papeži Piu IX., věren sobě, věren řádu. Bůh, Církev a Tov. Jež. bylo mu nade všecko.

306. Selvaggio J. L., nar. 1728. v Neapoli, zemř. 1772., velký křesť. učenec. R. 1744. vstoupil do kněž. semináře v Neapoli, kde nade všecky kleriky vynikl svou dychtivostí po vědění, často konaje disputace a vědecké cviky. Byv vysvěcen, věnoval se plně vědám, zvláště křesťanským starožitnostem. Při tom každý den čítal několik kapitol Písma sv., žil přísně a šetrně a množil svou knihovnu. Byl členem učené akademie neapolských kněží a měl v ní více učených přednášek. Napsal řecké a latinské básně, ve

kterých opěvuje také neposkvrněné početí P. Marie. Často kázal lidu se zdarem; po smrti papeže Benedikta XIV. měl znamenitou řeč pohřební. Stal se arcibiskupským censorem knih a synodálním examinatorem. Bylo jemu svěřeno opravit dějiny církevní, od protestantů sepsané. Stal se v arcibisk. ústavu kněžském učitelem církevního, později také občanského práva. Vždy rozněcoval v posluchačích touhu po vědění a získal si jejich lásku. Napsal dílo o křesť. starožitnostech, o právu církevním a občanském. Náležel mezi nejučenější v Itálii a vedl život zbožný, mravný a apoštolský.

307. Skarga Petr, Polák, nar. r. 1536, zemřel r. 1612. Vzdělán na universitě krakovské, řídil školu ve Varšavě, byl vychovatelem a od arcibiskupa lvovského, jenž jeho vlohy a čisté mravy znal, r. 1564 na kněze vysvěcen. Stal se kazatelem při lvovské katedrále a kanovníkem. R. 1569 vstoupil do Tov. Jež. Od r. 1571 působil pro Církev a vlast svou na různých místech. Byl dvorním kazatelem krále Sigmunda III. Byl slovutným katolickým reformátorem Polsky, pro svou výřečnost polským Chrysostomem zvaný, přispěl znamenitě ku potírání kacířstva a rozkolu a k oživení víry katolické v Polsce slovem, písmem a svým svatým životem. Měl také politické řeči v době sněmu, jelikož víra a politika úzce spolu souvisely. Mnoho Poláků k Církvi katolické přivedl.

308. Skotnický Adam, probošt premonstrátského kláštera v Nové Říši na Moravě, dříve sekretář opata a arcibiskupa pražského, Lohela, zemřel r. 1631. Stav se proboštem r. 1605, zahájil jmenem kláštera bohumilou a záslužnou činnost o blaho Církve a řádu. Ačkoli největší část obyvatelstva a všechna šlechta celého kraje byla nekatolickou a vlastní poddaní kláštera houževnatě se domáhali nekatolických kazatelů a přijímání pod obojí, nezalekl se Skotnický ani hrozeb ani násilí, ale postavil se

těmto, katolické Církvi tak zhoubným snahám na odpor s nemenší odvahou. S neochvějným zápalem, napomínáním a kázáním podjal se svého záslužného úkolu; a skutečně se mu podařilo mnohé zbloudilé vrátiti do lůna Církve katolické. Uznáváje tyto snahy, Fr. z Dietrichsteinu, kardinál a arcibiskup olomoucký udělil mu již r. 1606 moc absolvendi ab hae-resi a stále sledoval se zájmem a uznáním činnost horlivého probošta. Poměry náboženské byly pro Církev tak těžké, že odvaha nekatolických pánů a poddaných stále rostla, a probošt Adam dožil se mnohé trapné chvíle. Když vypuklo povstání stavů českých proti císaři, zmocnil se kláštera Kryštof z Říčan r. 1619; a probošt Adam byl r. 1620 z kláštera vypuzen. Vrátil se teprv po vítězství císařských vojsk r. 1621 a prvním jeho úkolem bylo zřídití znova spustošený a zhanobený chrám sv. Petra a Pavla a věnovati se neunavné práci pro blaho duší a prospěch kláštera. Zemřel r. 1631 pln zásluh o Církev, jež uznával kardinál Fr. z Dietrichsteinů. Krásný to úkol, Bohu milý a záslužný, řeholnímu knězi svěřený, hájiti, střežiti, šířiti víru katolickou a dávatí dobrý příklad životem řeholním a kněžským. Proto jest chvály hoden Skotnický Adam, jenž tento úkol plnil.

309. Solmíniak Alanus de, biskup Cahorský ve Francii, nar. r. 1593, zemřel r. 1659. Vstoupil do augustín. řádu řeholních kanovníků a stal se r. 1623 opatem. Když ve svém klášteře obnovil řeholní kázeň, působil také v jiných klášteřích svého řádu podobně se zdarem. R. 1636 stal se biskupem Cahorským. Podle sv. Karla boromejského, jež si vyvolil za vzor, věnoval svou činnost veškerou své diecesi; založil seminář kněžský, nemocnici, dva sirotčince, obnovil mnoho kostelů ve válkách občanských po-bořených, pečoval o missie lidové. Svatě žil, svatě zemřel; byl obecně pokládán za svatého.

311. Spee Bedřich, jesuíta, odpůrce soudního vyšetřování a odsuzování čarodějnic. Nar. v Německu r. 1591, zemř. 1635. Důkladně vzdělán jsa byl professorem filosofie a kazatelem katedrálním v Paderbornu. Nejvíce proslul ve Würzburgu jako zpovědník odsouzených čarodějnic. Studoval veškeré soudní jednání s čarodějnicemi a nabyl té jistoty, že toto jednání odporuje právu přirozenému a pozitivnímu. Ovšem on sám nemohl pověru, obecně platnou, soudcům vymluvit; 200 domnělých čarodějnic provázal ku hranici, jsa přesvědčen, že žádná z nich není vinnou. Aspoň písemně si umínil proti té pověře bojovat, napsal o ní: *Cautio oriminalis*. Pak bylo mu od řádu uloženo obrátiti obyvatelstvo města a hrabství Peine k Církvi katolické. Potom učil v Paderbornu morálce a zastával úřad zpovědníka. Podobně působil v Treviru, kde také jak mu řehole kázala a což on také s radostí vždycky činíval, ošetřoval nemocné. Při tomto ošetřování se nakazil a zemřel. Byla to duše jemně básnicky naladěná, zároveň však hluboce myslivá, vzorně kněžská a řeholní. Byltě Sp. znamenitý básník náboženský, v literatuře německé proslulý, filosof, theolog, spisovatel, kazatel, zpovědník, dobrodinec nemocných, svědomitý kněz, svědomitý řeholník.

312. Spondanus (de Sponde) Jindř., konvertita, franc. biskup, dějepisec církevní, nar. r. 1568 z rodičů kalvínských, zemřel r. 1643. Byl advokátem při parlamentě Tourském, kde proslul obratností a výmluvností. Příklad staršího bratra, jenž r. 1593 se stal katolíkem a vlastní studium apologetů Bellarmina a Du Perrona pohnulo jej, že se vrátil do lůna Církve katolické. Jak děkoval P. Bohu za tu milost! A my, kteří jsme se narodili bez vlastní zásluhy v Církvi katolické, my neděkujeme, my nenásledujeme příkladu tohoto konvertity, jenž podle víry katolické také žil. My málo ceníme, že jsme kněžími katolickými, kdežto tento konvertita za velikou milost si

pokládal, že v Římě, kde se zdržoval od r. 1600 a studoval filosofii křesťanskou a theologii katolickou, ku své veliké radosti byl r. 1606 na kněze vysvěcen. R. 1626 byl jmenován biskupem Pamierským a horlivostí právě apoštolskou v prvních třech letech svého biskupství obrátil 1400 nekatolíků. Čtyři roky před smrtí vzdal se pro churavost své hodnosti, aby se k smrti připravil. Vydal spisy z dějin Církve katolické.

313. Stadler J. Ev., hagiolog, doktor a professor theologie, nar. r. 1804 v diecesi řezenské, zemřel r. 1868. Byv na kněze vysvěcen, byl zaměstnán krátkou dobu duchovní správou, při které času nemánil, nýbrž **každé prázdne chvíle užíval ke studiím theologickým** a jazykům orientálním; obdržev stipendium, dalším studiím theologickým se věnoval na universitě mnichovské. Dosáhl theologického doktorát spisem: »De identitatae Sapientiae veteris testamenti et Verbi novi testamenti« a nastoupil dráhu profesora universitního pro exegesi Písma sv. a pro řeči orientální; u jej studující ve velkém počtu navštěvovali, ve kterých probouzel **lásku ke studiím theologickým**. Stal se kanovníkem, pak děkanem katedrálním v Augsburku. Stadler živý a čilý měl zalíbení na všem, co se týkalo Církve sv. Důkladné vědění theologické a filologické orientální, veselá mysl, jarý vtíp a křesťanská blahovůle ke všem lidem byly jeho vlastností, jež mu zjednaly zásluhy. Vydal dílo hagiologické: Úplný lexikon svatých, dílo cenné.

314. Stahl Jíří Ant. von, zasloužilý biskup Würzburgský, ode všech, i od nekatolíků ctěný, nar. r. 1805 v kraji Unterfranken, zemřel r. 1870 v Římě. Studoval 2 léta filosofii a 2 léta theologii v Aschaffenburgku; pak 2 léta theologii ve kněžském semináři ve Würzburgku; pak dovršil své vzdělání filosof. a theolog. v Římě v kolleji germánské od r. 1827—1830, kdy byl vysvěcen a se vrátil domů jako doktor theo-

logie. Byl kaplanem, pak gymn. učitelem náboženství, posléze professorem dogmatiky na universitě Würzberské, regentem kněž. semináře a kanovníkem katedrálním. Působil velmi dobře na kleriky jako professor a regens; jasně a určitě myslil a mluvil, klidné a bezpečné metody užíval, jadrně a pádně dokazoval, souladně spojoval učení své se životem svým. Ze všech fakult navštěvovali posluchači jeho přednášky o náboženské filosofii. R. 1840 stal se biskupem ve Würzburgu. Zvelebil fakultu theologickou, konal exercicie kněžské, podporoval missie, obnovil mnoho kostelů, založil chlapecký seminář. Byl hostitelem ve své residenci konference biskupské, která vzpružila mocně ducha katolického v Německu a byl účasten pěti jiných konferencí německých biskupů. Na sněmu vatikánském hlasoval o neomylnosti papežově s majoritou pro včasné a potřebné prohlášení dekretu o té neomylnosti.

315. Stöckl Albert, znamenitý křesťanský filosof směru aristotelicko-thomistického, nar. r. 1823 v Bavorsku, zemřel r. 1895. Jsa gymnasistou, založil se spolužáky spolek »Alojsiovská akademie« ku pěstování ctností a vědy; ve všech třídách a předmětech vynikal nade všechny spolužáky svým věděním a životem ctnostným. Filosofické a theolog. studie konal s takovým prospěchem, že velmi chvalitebně pojednal thema od theolog. fakulty předložené, ač byl teprve alumnus a studoval na lyceu. R. 1848 vysvěcen nejprve kaplanoval, užívaje každé chvíle ke studiím a výkladům filosofickým. Pak se stal čestným doktorem filosofie a professorem filosofie na různých místech vysokých škol. V Eichstättu dostalo se mu hodnosti kanovníka katedrálního. S výtečnými vlohami spojoval železnou pílnost a práce namáhavé podnikal. Jasnost a logičnost odporučují jeho spisy. St. náleží k obnovitelům filosofie křesťanské. Z jeho spisů zvláště budiž připomenuto: *Lehrbuch der Philosophie*, *Lehrbuch der Geschichte der*

Philosophie, Geschichte der neuern Philosophie, Lehrbuch der Paedagogik, Lehrbuch der Geschichte der Paedagogik. Byl charakterem rozhodným, zásadám věrným, katolíkem hluboké víry, knězem vzorným, učencem velice vlivným.

316. Strakonický Martin v XVI. století, farář ve Strašíně v Pracheňsku. Živ jsa po způsobu poustevníků, přebýval v chudé jizbičce u svého farního chrámu, spával na holé zemi, maje za podušku kámen, postil se přísně, bděl celé noci na modlitbách a zbožných rozjímáních a pracoval do únavy pro spasení zanedbaného a svedeného lidu českého. Později procházel širé kraje české, hlásaje slovo Boží, napomínaje, prose a utvrzuje lid ve víře katolické a obraceje bludaře. Horlivostí touto zjednal si věhlasné jméno jako prorok, a lidé považovali jej za světce a hrnuli se za ním, kdekoli se objevil, aby ho slyšeli a z rukou jeho svátosti přijímali. Apoštolský muž ten, od Boha obdařený vzácnými milodary, zachránil mnoho obcí od bludařství protestantského a způsobil zvláště, že v městě Březnici a v okolí zachovala se víra katolická za doby nejhorší. Zemřel r. 1600 a byl pohřben ve farním chrámě v Blíživé u Horšova Týna.

317. Strambí Vinc. M., ctihodný passionista, biskup v Itálii, nar. r. 1745, zemřel r. 1824. Již v mládí od Boha omilostněn, tak že jej lidé nazýval santarello (malý světec). Ve třech kněžských ústavech výborně vzdělán. R. 1767 byl vysvěcen, když byl již dříve požádán od biskupa v Bagnorea, jako rektor spravoval seminář. Byv přijat r. 1768 do řádu passionistů, vzdělával se netoliko výkony zbožnosti, ale též pilným studováním Písma sv. a učitelů církevních, zvláště sv. Augustína a sv. Tomáše Akv. Tak připraven, konal půl století missie po celé Itálii jako apoštol. Mnohé úřady zastával ve svém řádě; posléze byl od papeže Pia VII. r. 1801 jmenován biskupem v Maceradě a Tolentinu. Jsa biskupem,

zůstal řeholníkem; v příbytku, oděvu, stravě a domácností zachovával chudobu; za to však byl otcem chudých. Povinnosti biskupské plnil svědomitě. Třikrát byl od papeže povolán, aby kázal před sborem kardinálů a veškerým duchovenstvem. R. 1816 a 1817 za morové rány pečoval o nemocné jako sv. Karel Boromejský.

318. Středa Martin, jesuita, nar. r. 1589 ve Slezsku, zemřel r. 1649 v Brně. Již v noviciátě slul druhým Aloisiem a ve Št. Hradci říkali mu »anděl Tovaryšstva Ježíšova«. Byltě vzorem nábožného, pokorného, láskou k Bohu zaníceného jinocha, přísně dle pravidel řeholních žijícího. Když jesuité do Prahy se vrátili, učil Středa v kolleji u sv. Klementa; stal se pak doktorem filosofie a doktorem theologie; přednášel také filosofii a theologii; řídil kolleje Tov. Jež. v Brně a v Praze, a byl až do smrti provinciálem Tov. Jež. v zemích koruny České. Učený, nábožný, bezúhonný a tichý kněz M. Středa byl ozdobou svého řádu a náležel k těm jesuitům, kteří ve vlasti naší o vzkříšení víry katolické horlivě pracovali a od lidu za svaté považováni byli. Radou a modlitbou přispěl k tomu, že Brno bylo od Švédů osvobozeno; skvělé o něm svědectví vydala městská rada a velitel císařské posádky.

319. Strobach Augustín, jesuita, mučedník, nar. v Jihlavě r. 1646, zemřel r. 1684 smrtí mučednickou na jednom z ostrovů Mariánských v Australii. Byv přijat do Tov. Jež. a r. 1674 na kněze vysvěcen učil na školách svého řádu a konal na venkově missie; stkvěl se láskou k Bohu a bližnímu, úctou k Církvi, pokorou a synovskou poslušností ku představeným a sloužce mši sv., slzíval zbožným pohnutím. Již déle choval v srdci svém horoucí touhu, aby mu popřáno bylo zvěstovati pohanům víru svatou a za ní třeba zemřítí, a touha jeho se vyplnila. Naučiv se umění lékařskému, hvězdářství a různým řemeslům a jazyku španělskému a poznáv spolehlivé zprávy

o Indiánech austrálských, byl ještě s jinými poslán na ostrovy Mariánské, kde s požehnaným úspěchem působil, až posléze při bouři domorodců proti Španělům mučednickou smrt podstoupil.

320. Suarz Frant., španěl. jezuita, největší theolog a filosof ve svém řádu, nar. r. 1548, zemřel r. 1617. Nazván doctor eximius; učil v Paříži, Segovii, Valladolidu, Římě, Alkale, Salamance a Coimbre. Jeho díla filosofická a theologická jsou pokladem filosofického a theologického vědění. R. 1616 byl konečně sprostěn úřadu učitelského ku své žádosti, kterou projevoval od r. 1611; odebral se do Lissabonu, aby se k smrti připravil. Ve filosofii a theologii následoval sv. Tomáše Akv., ne však slepě. Učil a psal jasně, obšírně, důkladně, kriticky. Při své hluboké a rozsáhlé učenosti zůstal pokorným, dokonalým řeholníkem, pravým synem sv. Ignáce. Všude jej ctíli a velebili, také papežové; on však nezpyšněl, kardinálskou hodnost odmítl.

321. Sylvius Frant., nar. r. 1581 v Belgii, zemřel r. 1649; znamenitý theolog thomistický, komentátor sv. Tomáše. V Luvani studoval filosofii a v Douai theologii, kde zároveň filosofii přednášel a kde se stal doktorem theologie. Veliká naděje kladla se v jeho učenost, tak že jistý professor universitní se vzdal své professury, aby Sylv. mohl jeho místo zaujati. Než když veliký Estius zemřel, byl na jeho místo Sylvius povolán. Později stal se ředitelem biskup. semináře, kanovníkem a posléze děkanem katedrálním. Při tom zastával úřad místokancléře při universitě douaiské. Na pomníku náhrobním zve se věrným žákem a spolehlivým vykladatelem sv. Augustína a Tomáše. Akv. Život jeho soukromý byl zbožný, dokonalý, založený na víře katolické, kterou hájil proti jansenismu, jenž se vtíral do fakulty theolog. v Douai. Šepsal kommentář spisů sv. Tom. a jiná díla theologická.

322. Frà Tauffier Frant. z Rovína, nar. r. 1674 v Nymburce, zemřel r. 1745 v Praze. Chrám Matky Boží pod řetězem v Praze na Malé Straně a vedle stojící klášter ryt. řádu Johannitů hlásají veliké zásluhy Tauffera, svého restauratora, převora téhož kláštera. R. 1420 byl od Husitů chrám a klášter spustošen; chrám byl sice velkopřevorem upraven, tak že v něm se odbývati mohly farní výkony; avšak restaurace konventu musila čekatí na faráře toho chrámu, Fr. Tauffera, jenž farářem trvaje r. 1709 složil slavné sliby řádu Johannitů čili Maltánů, jenž v r. 1736 zvolen byl za převora. Jeho zbožná mysl a řeholní duch jej pobízel, aby vystavěl vedle kostela řádu konvent, což se mu podařilo pomocí 6000 zlatých, jež velkopřevor poskytl, a pomocí 48.000 zl., jež Tauffer sám ze svého soukromého jmění, po otci zděděného, obětoval. Kromě toho daroval, umíraje 20.000 zl. z otcovského podílu a dědictví svému konventu a kostelu Matky Boží pod řetězem, aby nejméně 4 bratří kněží, znalí dobře českého jazyka, žili v konventě, by pořad služeb Božích mohl býti rozmnožen a zaveden společný chor. Poněvadž účel řádu mimo hájení a ochranu víry katolické byla i obsluha nemocných v řádových hospitálech a poněvadž takového hospitálu v Praze nebylo, ustanovil, aby každodenně se sloužila mše sv. za nemocné a v nebezpečí života se nacházející.

Jest věru Frà Tauffer Frant. z Rovína hoden blahé paměti naší; bylť mužem hluboké víry a šlechtného srdce, dobrým knězem a dobrým řeholníkem.

323. Thalhofer Valentín, znamenitý theolog katolický, nar. ve Švábsku r. 1825, zemřel r. 1891. Byv povýšen na doktora theologie a vysvěcen na kněze, stal se professorem exegeze a biblických starožitností; tu projevil rozsáhlou učenost a výtečné nadání vyučovací, jakož i otcovskou lásku k seminaristům, kteří k němu lnuli s plnou důvěrou a

úctou. Písemně pracoval od počátku své professury až do smrti. Bojoval proti falešnému mysticismu, irvingianismu, starokatolismu. Od r. 1863 až do r. 1876 byl ředitelem semináře a professorem pastorálky v Mnichově. Posléze stal se děkanem katedrálním, proboštem a pak papežským prelátem. Jsa horlivým professorem a plodným spisovatelem, zpovídal, kázal a katechisoval. Z jeho spisů budiž připomenut výklad žalmů a výklad liturgie. Podporoval ústav hluchoněmých a založil homiletický seminář na universitě Mnichovské; podporoval restauraci katedrálního chrámu v Eichstättu. Jak patrně, celý život jeho náležel Církvi sv.; zajisté náleží nyní Církvi vítězné.

324. Theodosij, svatý, opat jeskyňového kláštera u Kyjeva na Rusi, jehož byl ozdobou, zemřel r. 1074. R. 1051 odebral se do slavného jeskyňového kláštera v Kyjevě, kde obléknuv se řeholním rouchem, zaučoval se klášterním pravidlům a pokračoval v nábožnosti, sebezapíravosti a pokoře. Byv na kněze posvěcen, byl za nedlouho pro své znamenité ctnosti zvolen za opata. V této důstojnosti zůstal příkladně pokorným. Sloužil svým duchovním bratřím a byl jim vzorem svatého života. Vystavěv novou klášterní budovu, shromáždil v ní mnichy kyjevské, kteří do té doby žili ve skalních jeskyních a podzemních komůrkách, a dal jim vhodná řeholní pravidla. Mnichy své vedl na cestu dokonalosti více svým příkladem než slovy. Rozšířil klášter kyjevský a vystavěl nový kamenný chrám P Marie, kterou velice ctíl. Sv. Theodosij ctí se ne-
toliko na Rusi, než i v Církvi katolické. Že byl horlivým katolíkem, dokazují jeho spisy. Teprv, za metropolity kyjevského, Nikefora (1104—1121), rozšířil se řecký rozkol na Rusi.

325. Theodor Studita, řecký mnich basilián a opat kláštera Studion v Konstantinopoli, náčelník strany přesně církevní, světec od Církve východní

a západní uznáný, vysoce vzdělaný, přísně zachováající zákony Boží, církevní a řeholní, veliký trpítel pro víru, zákon Boží a církevní zřízení, theolog, spisovatel. Nar. r. 759, zemřel r. 826. 1. Reformoval řecké kláštery basiliánské a upravil práci ruční, studium, služby Boží, posty a kázeň; od svých mnichů byl ctěn a milován. 2. Odporoval císaři Konstantinu VI., jenž zapudil svou pravou manželku a oženil se s dvorní dámou. 3. Zastával se úcty obrazů proti císaři Leo-vi V. 4. Před císařem hájil rozdíl mezi mocí světskou a duchovní a nedovoľoval císaři osvojovati si moc církevní. 5. Uznával primát papeže, právomocný nad veškerou Církví Kristovou.

326. Tomáš Akvinský, svatý, dominikán, učenec a mudrc Bohem osvícený, doctor angelicus, doctor communis (všeobecný, všestranný), princeps scholasticorum, patron všech katolických škol, největší filosof a největší theolog, doporučený od mnohých papežů filosofům a theologům ku následování, vynikající svatým životem kněžským a řeholním. Také filosofové někteří nekatoličtí uznávají jeho velikost; tak na př. Leibniz jej nazývá divus Thomas, jemuž se smátí mohou jenom chlapi nevědomí. S Aristotelem a sv. Augustinem jest Th. Aqu. zakladatelem filosofie křesťanské, aristotelicko-thomistické. O znamenitém jeho významu v katolické theologii souhlasí theologové katoličtí. Katolický theolog, chce-li pozitivnou theologii spojití podle sv. Tomáše se spekulativnou, musí mítí filosofii jeho podkladem; proto sv. Otec Leo XIII. doporučuje ve své encyklice *Aeterni Patris* theologům filosofii křesťanskou. Než doporučuje ji všem, kteří se chtějí zabývatí filosofií, také nekněžím, jelikož ona jest jediná pravá a pravdivá. Ona může společností lidské velice prospěti. Ve spise »Apologie filosofie křesťanské« podávám mimo jiné »Obranu filosofie sv. Tomáše Akv. proti útokům.« Slyšme krátkou zprávu o sv. Tomáši Akv.: Sv. Tomáš Akv., syn Landulfa,

hraběte z Aquinum, narodil se v Rocca Secca, malém městečku v Neapolsku. Vzdělával se v klášteře benediktinském na Monte Cassino, potom v Neapoli, kde vstoupil do řádu sv. Dominika. Ve studiích pokračoval v Kolíně n. R. a Paříži, veden jsa bl. Albertem Velikým, načež podjal se úřadu učitelského v Kolíně, Paříži, Boloně a Neapoli. Učil filosofii a theologií s takovým prospěchem, že sláva jeho přilákala k jeho stoličce davu posluchačů ze všech končin světa křesťanského. Povolán byv od Řehoře IX. z Neapole na církevní sněm Lyonský, zemřel na cestě v cisterc. klášteře Fossa Nuova r. 1274. Z jeho přčetných spisů připomínám jenom dva: *Summa contra gentiles* ve 4 kn., apologetika učení křesť. proti názorům pohanským, arabským a kacířským a *Summa theologiae*, kde spekulativně a soustavně se rozvíjí veškerý obsah učení křesťanského.

327. Thomas a Jesu, augustinian, spisovatel asketický, nar. 1529. v Lissaboně, zemř. 1582. Byl na přímluvu sv. Josefa vysvobozen od utonutí, stal se ze slibu a vděčnosti augustinianem eremitou. Po studiích filosofických a theologických stal se ve svém klášteře novicmistrem a vštěpoval novicům ducha modlitby a odříkavosti, lásku k Bohu a kázeň řeholní. Konal úřad kazatele, pečoval horlivě o spásu chudobných vesničanů, zvelebil služby Boží, oživil bratrstva stávající a zdobil jak vnitřek, tak i zevnějšek chrámů. Pomáhal chudým a nemocným a hojil nemocné, znaje lékařství. Dověděl se o něm král Sebastian, vyžádal si ho za polního kaplana při své africké válce s Maury. Thomas konal vojákům všechny možné služby, povzbuzoval k boji, zpovídal a léčil raněné. Byl však ve válce té raněn, zajat a za otroka prodán. V otroctví setrval věrným Kristu; za to byl mučen a uvězněn. V žaláři napsal krásnou knihu o utrpení P. Ježíše, která byla různými jazyky přeložena. Vyšel ze žaláře a zotaviv se, setrval v otroctví, ač jej z něho se snažili vysvobodit, a žádal,

aby výkupné nevynaložili na jeho vysvobození, nýbrž na vysvobození jiných. Jelikož mu bylo nyní v otroctví dosti volnosti popřáno, poskytoval ostatním zajatým všemožnou pomoc: žebřal pro chudé, ošetřoval nemocné, udílel sv. svátosti, posíloval vřtkavé ve víře, těšil umírající, kázal slovo Boží, sloužil mši sv. Byl Thomas věru apoštolem zajatých a otroků. Zemřel mezi zajatými a otroky.

328. Tournely Honoratus, francouzský slavný dogmatik, nar. 1658., zemř. 1729. R. 1686. stal se doktorem theol. na pařížské universitě v Sorbonně, r. 1688. stal se professorem theol. na universitě v Douai a tak se vyznamenal, že r. 1692 byl povolán na universitu pařížskou. Jsa pravou ozdobou university, zastával svůj čestný úřad učitelský 24 roky. Diviti se jest jeho rozsáhlé a hluboké učenosti, jeho pracovitosti učitelské a spisovatelské, jeho upřímné pokoře a synovské oddanosti k papežské stolici. Jansenisté jej, svého nepřítel, nenáviděli a jeho se báli, poněvadž jejich bludy vítězně vyvracel. Jest jeho zásluhou, že universita pařížská jansenismu plně se zřekla a bullu Klementa XI. »Unigenitus« přijala. Jeho dogmatika veliké chvály zasluhuje.

329. Tschíderer Jan Nep., ctihodný, nar. r. 1777 v Bozenu, zemřel r. 1860, biskup Tridentský od r. 1834, na němž obzvláště vynikaly dvě ctnosti: štědrost a pokora. Co měl, náleželo chudým; někdy také sám vyhledával potřebné; jeho vlastní potřeby byly nejskrovnější; proto se říkalo, že až zemře, bude slouti: Jan a l m u ŝ n í k. Pokora jej učinila služebníkem všech; ke všem, zvláště k lidu nízkému choval se přívětivě a laskavě; čím kdo byl nižším, tím byl k němu Tsch. dobrotivějším. Jako biskup obcoval s každým knězem, i nejmladším, i nejmeně vyznamenaným, tak že se tomu každý divil. Všecka vyznamenaní papežská a císařská pečlivě skrýval. Z této pokory vzešla neobyčejná mírnost a tichoť k těm, s kterými měl co jednati. Vyhledával jemný

a šetrný způsob, jakým by vinníka napomenul a pokáral, věda, že napomenutí laskavě udělené dobře působí, kdežto slovo trpké a drsné uráží a zatvrzuje. Odtud však nenásleduje, že by Tch. byl příliš shovívavým a slabým; s mírností spojoval pevnost: *suavis in modo, fortis in re*. Tyto dvě vlastnosti projevoval ve zpovědnici a doporučoval kněžím. Dále jestli že o všecy se staral, staral se nejvíce o mládež, která jest velikým nebezpečím a pokušením vydána na pospas. Posléze chvály hodno, že Tsch. neprokazoval nic zvláštního, nápadného, nic, čím by chtěl pyšně lišiti se od jiných; za zvláštními libůstkami skrývá se pýcha. Jednal vždy svědomitě, jak mu povinnost kázala. Avšak úmrtvu a zapírání sebe pěstoval měrou neobyčejnou. Již za živa nazývali jej lidé svatým. Po smrti jej Bůh oslavil mnohými případy zázračného uzdravení.

330. Ulenberg Kašpar, konvertita, nar. r. 1549 ve Westfálsku z rodičů lutherských, zemřel r. 1617. Vzdělán výborně humanitními a universitními studii, těžce nesl, že protestantští kazatelé nestoudně spílali papeži; nelíbil se mu Luther, jakým se jevil ve svých spisech; uvažoval spory mezi reformátory; studoval spisy katol. theologů, s kterými porovnával spisy protestantů; obcoval osobně s učiteli katolickými a pozoroval život katolický skutečný. A poněvadž byl zvyklý od svých rodičů, věřících luteránů, se modlití, dal jemu Bůh tu milost, že učinil ve řejně r. 1572 vyznání víry katolické a že r. 1575 byl na kněze vysvěcen. Jak si toho velice vážil! Stal se katolíkem z přesvědčení a z milosti Boží. Toužil upřímně a vroucně po důstojnosti kněžské a Bůh jej vyslyšel. Ovšem bylo mu mnoho trpět od protestantů, než on trpělivě snášel a hájil sebe důstojně bez nadávek a vydal spis, ve kterém vykládá objektivně 22 důvody své konverse. A nyní pracoval po katolicku jako professor gymnasia, jako kazatel,

jako duchovní správce, jako spisovatel. Zemřel zbožně a byl celým městem Kolínem oplakán.

331. Valdstein Jan Bedřich, nar. r. 1644, zemřel r. 1694. R. 1676 stal se arcibiskupem Pražským. V té době byly v Čechách nepokoje, řádil mor, byla dražota a nouze. Tu se snažil Valdstein hmotně prospívat ubohému a hynoucímu lidu, jak jenom mohl. Dále napsal si pravidla pro svůj život podle učení Kristova; stůjtež zde jenom tři: Buď dobrým pastýřem; pocta, kterou ti lidé činí, náleží úřadu tvému, ne tobě; dohlížej na duchovenstvo, aby dbalo více spásy lidu, než vezdejšího zisku. Žil nejraději, pokud bylo možno, chudě a prostě. Čeho ušetřil, věnoval na stavbu chrámů a chudým; pečoval o slávu Boží a utvrzení víry katol. v Čechách. Hájil práv Církve sv. srdnatě a snášel za to příkoří trpělivě; těm, kdož mu křivdili, odpouštěl a splácel dobrodiním; byl laskavý a shovívavý; kde však šlo o slávu Boží, býval přísným. Toť jest jenom několik rysů jeho života svatého, jenž se ukončil smrtí svatou. Umíraje, odkázal své jmění chudým a velechrámu sv. Víta. Nazýván byl zrcadlem biskupů a mužem svatým.

332. Vegius Maffeus, italský augustinián, řeholní kanovník, křesť. humanista, básník a paedagog, nar. r. 1406, zemřel r. 1458. Po studiích filosofických a právnických, v Padově vykonaných, učil na téže universitě umění básnickému a vědám právnickým. Svým učitelstvím a svými básněmi se proslavil a byl v přátelském poměru s humanisty té doby slavnými; souladně spojoval humanismus, ne s pohanstvím, nýbrž s křesťanstvím. Byl na kněze vysvěcen po vykonaných studiích; než neví se, kdy. Papež Eugen IV. povolal jej do Říma a učinil jej svým sekretářem a kanovníkem u sv. Petra; biskupství pro učenost, zbožnost, mravní dokonalost a chvalitebnou působnost sobě nabízené pokorně odmítl. Vzlet ideální a úcta k sv. Augustinu a sv. Monice pohnuly jej, že se vzdal světa a vstoupil do řádu august. řeholních

kanovníků, ve kterém svatě žil a svatě zemřel. Vydal básně, spisy asketické, spis archeologický, kterým se stal zakladatelem křesť. monumentální archeologie. Než paměti nejhodnější jest jeho latinské dílo paedagogické, jež bylo francouzsky a německy přeloženo. Dle zdravé filosofie, víry katolické a bohaté zkušenosti jest napsáno a má cenu trvalou.

333. Veith Jan Eman, syn židovských rodičů, nar. v Čechách r. 1787, zemřel r. 1876. Měl se státí rabínem talmudistou; než talmud byl mu odporný, jakož i osvětářství žida Mendelssohna; již v 9letém chlapci vzplanul vnitřní boj, který trval 21 rok a byl utišen teprv křtem sv. Zabýval se básnictvím, filosofií a medicinou. Byl spisovatelem o zvěrolékařství a ředitelem ústavu zvěrolékařského ve Vídni. Z přesvědčení a milosti Boží dal se po důkladné přípravě pokřtiti r. 1816 a jsa ředitelem toho ústavu, navštěvoval theolog. přednášky; načež po zkouškách eminen-ter vykonaných byl r. 1821 na kněze vysvěcen. Byl plodným spisovatelem náboženským až do smrti; jako kazatel ve Vídni byl poslouchán i od mužů v plných chrámech, byl missionářským kazatelem ve Štýrsku a Horních Rakousích. R. 1831 stal se katedrálním kazatelem u sv. Štěpána ve Vídni. Byl zvolen čestným doktorem theolog. v Praze a ve Vídni. Jeho řeči a spisy odpovídaly přesně víře katolické; bojoval proti Německo-katolíkům, se Starokatolíky neměl nic společného; Günthera pohnul, aby odvolal a s Církví katolickou se smířil. Hluchotu, slepotu a dnu trpělivě snášel. Byl vyznamenán od města Vídne a císaře. Na svou žádost zaopatřen, zbožně zemřel.

334. Vetweis Bernardín, obránce proti protestantismu, františkán, nar. r. 1590 v Porýnsku, zemřel r. 1668. Vstoupil do kláštera františkánů observantů v Kolíně n. R. a byl ještě před vysvěcením lektorem filosofie a theologie. Pětkrát byl provin-

ciálem, třikrát generálním definitorem a vícekrát visitátorem. Jeho zdařilá působnost vysvětluje se tím, že jednal laskavě a rozhodně suaviter in modo, fortiter in re, že neobyčejnou učenost spojoval s hlubokou pokorou a vroucí zbožností. Zvýšil úctu k nejsv. Svátosti oltářní a kajicnost; podporoval pobožnost k utrpení Páně a vyzývání P. Marie bez poskvrny prvotního hříchu počaté. Rozmnožoval františkánské kláštery s patřičnou kázní řeholní. Přijímal do třetího řádu františkánského také mnohé vznešené muže a ženy. Přímo vystupoval proti bludařům. Mnohé bloudící přivedl k Církvi katolické, mnohé hříšníky s Bohem smířil. Králové a knížata, města a university rady od něho se dožadovaly; také v politických záležitostech rady poskytoval; o missie v Holandsku a Friesii pečoval. Mnohé spisy asketické a apolgetické vydal.

335. Vianney Jan Kř. Maria, ctihodný, Bohem zvláště osvícený a omilostěný farář v Arsu, syn prostých venkovanů, nar. r. 1786, zemřel r. 1859. Za bouře revoluční křesťanský byv vychován, jevil již záhy zbožnost a působil na jiné hochy blaze. Nejprve pásł dobytek, pak byl venkovským učitelem, pak byl vzdělán od faráře v Ecully na theologa a r. 1815 na kněze vysvěcen. R. 1818 se stal farářem v Arsu, osadě nábožensky spustlé. Vianney osadu tuto napravil a účastnil se též missií, v okolí od světských kněží konaných; založil sirotčinec, kde bylo 60 až 80 dívek opatrováno. Jeho život přísný, jeho povaha dobrotivá a prostíká, jeho nadpřirozená působnost a vroucnost přiváděly k němu od r. 1825 lid ve velkých davech i z daleka, kajícíky, lidi rady potřebné, nemocné, nešťastné. Maje velmi málo potřeb a podnikaje bez přestání práce namahavé, vedl život skoro zázračný. Těše se vlohám skrovným a studiem málo se zanášeje, přec vědomosti kněžské měl potřebné, vtip a soudnost měl zdravou, jakož i jemný cit a srdce vřelé. Jeho řeči a katechese mocně půso-

bily. Ve zpovědnici byl jako doma a vykonal služby neuvěřitelné. Také zjevy mystické nebyly u něho řídké. Avšak nebyl prost pomluv a nepřízně nepřátel; než on trpělivě snášel, lid jemu zůstal nakloněn a biskup nezbavil jej své důvěry. Jeho biskup jej marně chtěl odměnit; mohl jej toliko učiniti čestným kanovníkem; císař Napoleon udělil mu kříž čestné legie. Jeho kooperátor Monnin napsal o něm biografii víry hodnou a zaručuje neobyčejný, nadpřirozený zjev života Vianney-ova.

336. Vicari Hermann, arcibiskup Freiburgský, nar. r. 1773, zemřel r. 1868 ve Freiburgu i. Br. Nejprve byl právníkem, pak přešel ku teologii a byl na kněze vysvěcen. Stal se kanovníkem atd., až konečně r. 1842 dosedl na stolec arcibiskupský ve Freiburgu. Církev katolickou v Badensku ze základu přetvořil, an ji v ustavičném boji sprostil okovů státního poručení, josefinismem a wessenbergianismem vzniklého a k novému životu přivedl; byl smýšlení přísně církevního, byl zbožný a mírný, avšak přece rázný, *suavis in modo, fortis in re*. Když se jednalo o právo církevní, byl neustupný; soud a žalář jej nezviklaly; lid katolický a kněží jej mílovali a stáli věrně při něm. Jinak hájil světskou, státní autoritu, zvláště v revolučních letech 1848 a 1849.

337. Vincentius Bellovacensis (z Beauvais), francouzský dominikán, žil ve XII. a XIII. stol., vedle Alberta Velikého a Tomáše Akv. nejdůstojnější representant řádu dominikánského v XIII. stol. Do Paříže přišel studovat a vstoupil do řádu sv. Dominika. Založil klášter v Beauvais, ve kterém studium se věnoval a úřadu kazatelskému. Byl velkým učen-
cem, horlivým kaztelem, pokorným a zbožným mnichem. Sv. Ludvík IX., král. franc., dověděl se o něm, vzal jej k sobě, aby rodinu královskou a dvůr královský řídil podle úmyslu krále, aby dozíral ku vychování dítek králových. Dobu, která mu zbývala

při dvoře volná, věnoval pracím vědeckým a tichému, skromnému životu řeholnímu. Napsal, užívaje více než 200 různých děl, více než 450 spisovatelů, ohromnou tncyklopedii, zvanou *Speculum majus*, sestávající ze tří dílů: naturale, doctrinale, historiale, obsahující veškerou tehdejší učenost a vzdělanost. Neméně důležitý jest V. B. v dějinách paedagogiky; neboť napsal dílo vychovatelské, jež obsahuje množství vzácných a vydatných myšlenek pro učitele a vychovatele a svědčí o bystrém taktu psychologickém a paedagogickém, a jež jest první obsáhlou snůškou zásad paedagogických v křesťanské literatuře. Kromě těchto dvou děl zůstavil po sobě ještě jiné spisy theologické.

338. Vincentius Ferrerius, svatý, dominikán, veliký, slovutný cestovní apoštol missionářský, kazatel v XV. stol. Nar. r. 1350 ve Valencii, zemřel r. 1419 v Bretani. Vstoupil, výborně vychován od svých rodičů, do řádu sv. Dom. v 19 roce svého věku. Byl lektorem theologie ve svém klášteře a vydal spisy vědecké a asketické. Byl zpovědníkem a rádcem královny v Aragónii. Od r. 1398 až do r. 1419 procházel jako chudý kazatel cestovní pěšky Španělsko, Francii a severní Itálii, vedl přísný život kající a denně měl 2 až i 4 řeči v jazyku španělském, kterému rozuměli také ti, kteří neznali španělský jazyk, což ovšem se dělo zázračně. Obrátil také mnoho židů, mohamedánů a kacířů. Přičiňoval se také o to, aby rozkol aviňonský byl odstraněn.

339. Vincentius de Paulo, svatý, zakladatel missionářů Lazaristů a Milosrdných sester Vincentinek, nar. r. 1576 ve Francii, zemřel r. 1660 v Paříži. Nejvíce zásluh o znovuvzkříšení víry katolické a života náboženského ve Francii v XVII. století získal si proslavený světec Vincentius de P., p e r l a k n ě ž s t v a, ozdoba veškeré Církve, dobrodinec člověčenstva a zářivý vzor upřímné, čínorodé křesťanské lásky ku bližnímu. Již záhy pojav ve svém útlém a

vřelém srdci lásku k Bohu, P. Marii, Církvi a blížním, zvláště nuzným, nebohým a nemocným, zdokonaloval se studiem theologickým netoliko před vysvěcením, ale také po něm. Od námořních lupičů tureckých byv zajat, jeden rok strávil jako otrok v Tunisu, trpělivě snášeje a ostatní zajaté k Bohu přiváděje a svého pána s manželkou ku křesťanství obraceje. Tuto svou trpělivost křesťanskou i později prokazoval, když byl nařknut ze zlodějství a když byl pronásledován od jansenistů a protestantů. Dvakrát byl farářem v osadách nábožensky a mravně spustlých; obě napravil za krátký čas. Byl vychovatelem v rodině hraběte Gondyho; tu byl duchovním správcem celé rodiny, která se těšila jeho činností z požehnání duchovního. Založil kongregaci missionářů Lazaristů, kteří jako on missie konali a jemu pomáhali ku prokazování milosrdenství tělesného a duchovního. Od něho pochází též kongregace Milosrdných sester, vincentinek, jež ošetřovaly nemocné, vychovávaly dítky pohozené, sirotky atd. Pečoval o zločince na galeje odsouzené, o žebráky tělesně a duševně schátralé, o lidi mravně pokleslé. Převzal vrchní správu řehole sester »Navštívení Panny Marie«; zavedl duchovní cvičení pro lidi ze všech stavů, pro čekatele svatých svěcení. Sbíral příspěvky pro obyvatele těch krajů, jež válkami trpěly. Sbíral též pro jiné účely, tak že prý prošlo jeho rukama 50 milionů lívrů. Aby ve státním řízení nic se nedělo nepravého, byl V. de P. povolán od ovdovělé královny Anny do státní rady. Jen Bůh vševědoucí ví, co všecko V de P na úlevu duchovní a tělesné bídy učinil. Tato ustavičná péče o nekatolíky, chudé, nemocné, sirotky, nalezence, galejníky, raněné vojáky, kajícíky a kajícnice, starce i stařeny, vzdělance zbloudilé a nemravné, nevadila jemu ve správě kongregace kněží missionářů. Kromě toho hledali biskupové, opatové, zpovědníci u něho žádoucí poučení atd. Tu povždy uměl býti všechněm vším, aby všecky Kristu získal.

A při této činnosti zevnější nezapomněl na své vlastní posvěcení. Tu věru říci dlužno, že Bůh byl s ním; neboť to vše nelze dokázati vlastními silami přirozenými. Ani nemoci, jež jeho smrti předcházela, neustával otcovsky se starati o četné ústavy svoje. Svatě usnul v Pánu. Jeho pohřeb konal se za přítomnosti papežského vyslance, množství prelátů, duchovenstva, šlechticů, i všeho lidu. Tisícové oplakávali tohoto milého světce. Život jeho je tak vzácným divem milosti Boží, že ani nevěrci a zapřísáhlí nepřátelé Církve katolické nemohli a nemohou mu odepřiti obdivu a úcty. Byl on zajisté velikým světcem, jenž s milostí Boží a vlastním přičiněním vyšinul se na nejvyšší stupeň křesťanské dokonalosti dle zásad sv. evangelia. Pročež opakuji, co jsem na počátku pravil, že jest perlou kněžstva.

340. Vós Joannes, augustinian, převor, zakladatel Windesheimské kongregace klášterů augustiánských, nar. r. 1363 v Holandsku, zemřel r. 1424. Maje 27 roků věku svého, stal se již převorem jsa, jak píše jeho biograf, tam quam mundo et sibi ipsi mortuus, ab omnibus alienis rebus se fecit peregrinum, soli Deo servire et vivere quaerens. Byl pokorný a skromný, přívětivý a mírný k poddaným, stále činný, obratný a opatrný; všickni jej ctili v klášteře a milovali, poslouchající ho na slovo; jsa představeným nic neměl zvláštního; meditaci pílňě konal a sice o životu a smrti Páně. V jeho klášteře panovala plná a pravá chudoba. O služby Boží, spásu bližních a kázeň řeholní pílňě pracoval. Jeho kongregace zaujala 12 klášterů augustiniánských. Svatým byl považován před a po smrti.

341. Wadding Lukáš, františkán, výborný theolog, svědomitý řeholník, nar. 1588. v Irsku, zemř. 1657. v Římě. První vychování obdržel v Irsku, pokračoval ve studiích v irské kolleji v Lissabonu, kde vstoupil do řádu sv. Frant.: dále se vzdělal na universitě v Coimbře, kde byl vysvěcen, pak v Sala-

mance a Albě. Dokončiv studie, učil theologii na universitě v Salamance až do r. 1618, kdy byl povolán do Říma, aby pomáhal k dogmatickému prohlášení neposkvrn. početí P. M. (kteréžto prohlášení se stalo teprve r. 1854). Trvale 40 roků v Římě pracoval pro krále španělského, pro svůj řád a pro celou Církev obětavě, příčinlivě a zdařile. Vydal spisy svých bratří františkánů, posud ještě nevyslé, zvláště dvě konkordance biblické, komentář sv. Lukáše a Duns Skota, filos. a theologa ve 12 sv. Se-stavil a vydal annales Minorum, letopisy řádu františk. a scriptores ordinis Minorum, literární dějiny ř. fr. Byl v Římě prokurátorem svého řádu, byl členem skoro všech římských kongregací, Církev sv. spravujících; zvláště se ujímal Irčanů a založil jim kolleji; svému řádu založil 2 kolleje, ve kterých kvetla ctnost a věda. Důstojnost kardinálskou odmítl Wadding z pokory. Život jeho řeholní a kněžský byl vzorný.

342. Wanderer Jindřich, nar. 1817 v městě Teplé v Čechách, zemř. 1985. v klášteře Teplském. R. 1836. vstoupil do premonstr. kláštera Teplského, r. 1839. zasvětil se Bohu slavnou professí a 1841. byl na kněze posvěcen. R. 1843. stal se professorem biblické vědy N. zákona na domácím theolog. ústavu kláštera Teplského, kterýžto úřad zastával až do své smrti, tedy 52 roky. Žil celý pro školu, ač nezapomínal na své povinnosti řeholní a kněžské, které svědomitě plnil; k radosti mu sloužilo pracovatí k tomu, aby z kleriků se stali řádní kněži. Učenost theologickou, o které svědčí jeho doktorát theologický, spojoval souladně se životem právě křesťanským, právě řeholním, právě kněžským; v klericích probouzel a živil víru a rozněcoval lásku k Bohu, Církvi a řádu. Bedlivě a přísně plně své povinnosti, žádal totéž i od svých žáků, než tak, že nerušil lásku bratrskou. Tak se stalo, že klerikové jej ctili, milovali a poslušně následovali; vážnost k němu

dali také na jevo jeho bývalí žáci hojným a upřímným účastenstvím při jeho pohřbu. Vizme kněze řeholního, učeného, zbožného, horlivého, jak byl ctěn a milován.

343. Wazo, biskup Lutyšský od 1042—1048, náležel mezi řídké pevné a statečné muže XI. stol., kteří před papežem Řehořem VII. bojovali pro svobodu Církve katol. proti světským mocnářům. Vyznamenal se studii tak, že mu brzy svěřena byla biskupská škola Lutyšská jako řediteli. Stal se děkanem kostela katedrálního, dále proboštem, posléze z přinucení biskupem v Lutychu. Jsa biskupem pečoval obzvláště o školy. Přísný život odříkavý nepřestal vésti. Za svého pontifikátu, 6 let trvajícího, mnoho rozdal nuzným. Na jeho pomníku jest napsáno: Ante ruet mundus, quam surget Wazo secundus. Za něho bujely v západní Evropě gnostické herese; proti nim nechtěl Wazo užívatí meče, nýbrž slova a žádal, aby zarputilí kacíři byli vyobcováni a jejich jména oznámena, aby věřící jich se mohli varovati. Odporoval Jindřichu III., svobodu Církve ohrožujícímu; než jinak uznával a hájil auktoritu světskou.

344. Weber Jindř., historik, nar. r. 1834 v diecesi Würzburgské, zemřel r. 1898 v Bamberku. Vykonal studie filosofické a theologické, byl vysvěcen roku 1857, kaplanoval a roku 1865 stal se gymnasiálním professorem náboženství a dějin ve Würzburgu, pak r. 1871 professorem dějin na lyceu v Bamberku, kde vytrval až do smrti. Povinnosti svého povolání plnil horlivě a svědomitě a požíval úcty a lásky svých kolegů a žáků, jakož i všech známých i nekatolíků. Vroucí zbožnost, věrná příchyllost k viditelné hlavě Církve sv., upřímnost a úslužnost ke každému byly ctnostmi a ozdobami tohoto kněze vzorného. Rád konal při svém učitelství duchovní správu, podporoval katolické spolky, dával hojné

almužny a odkázal své jmění spolku sv. Bonifáce. Vydal mnoho spisů a psal články do katol. časopisů.

345. Weis Mikuláš biskup Speierský, nar. r. 1796 v diecesi Metské, zemřel r. 1869 ve Speieru. Byl vzdělán v mohučském semináři výborně, zvláště od ředitele a profesora Liebermanna, jemuž byl vděčným za ctnosti kněžské: pravověrnost katolickou, rationalismu protestantského prostou, synovskou příchýlnost k Církvi sv. katolické, Kristově a představeným církevním, učenost posvátnou, filosofickou a theologickou, zbožnost, mravní dokonalost, z lásky k Bohu a bližnímu prýšticí, příkázání božích a církevních šetřící, povinnosti k Bohu, sobě a bližnímu plnící, pokoru, chudobu, čistotu, poslušnost a horlivost apoštolskou. Těchto ctností byl zvláště pilen, když jej Bůh r. 1842 povolal na stolec biskupský ve Speieru. Sam předsedal schůzím svého ordinariátu, za svůj biskupský ideál pokládal spojení církevní přísnost s otcovskou laskavostí, obcoval osobně se svými kněžími a věřícími, vydal agendu a zpěvník diecesní, katechismus, biblickou dějepravu, proprium Spirensé, upravil svěcení neděle, služby Boží a kostelní hudbu, podporoval pobožnosti lidové, bratrstva a spolky katolické, missie lidu, exercicie kněží a duchovní správu v žalářích. Pečoval horlivě o katolické školy, vyučování náboženství, seminář chlapecký a kněžský, o správce duchovní, jejich vzdělanost rozumu a srdce, o jejich hmotný blahobyt, o kostely a jmění kostelní. Ovšem setkával se biskup W. s mnohými odpory u vlády a volnomyšlenkářů, nepřátel Církve katolické. Než W. statečně, ale také opatrně bojoval, pamětliv slov: *Suaviter in modo, fortiter in re*; a byť i všecky své úmysly neprovedl, aspoň připravil půdu budoucímu biskupovi. Při W. stálo duchovenstvo a lid věřící, kteří jej milovali a jemu důvěřovali. Zvelebení a dostavení katedrálního chrámu svědčí a svědčiti bude o péči biskupa Weise. S královskou rodinou žil v poměru

přátelském; věrnost a lásku věnoval náměstku Syna Božího a nástupci sv. Petra, Piu IX.

346. **Weiseman Nic. P. St.**, první arcibiskup Westminsterský a kardinál, nar. r. 1802 od katolických rodičů irských, zemřel r. 1865 v Londýně. Vykonal gymn. studie v anglické kolleji katolické, filosofické a theologické studie v anglické, od jesuitů řízené kolleji v Římě, dosáhl theologického doktorátu a byl r. 1825 na kněze vysvěcen. Byl zvolen vicerektorem anglické kolleje v Římě, zabýval se vedle svého úřadu křesťanskými starožitnostmi a studii orient. řečí, pro výklad Písma sv. důležitými, jejichž výsledkem byl spis *Horae syriacae*. Leo XII. jej učinil pro výtečnost toho spisu professorem orient. jazyků na římské universitě, Sapienza a rektorem anglické kolleje, kterou pak W. spravoval až do r. 1840, jsa otcem a přítelem chovanců, o jejich vzdělanost theologickou i asketickou pečujícím. Jsa rektorem, vydal více spisů, ze kterých zvláštní paměti zasluhuje »souvislost mezi vědami a zjeveným náboženstvím«. S vědeckými snahami spojoval W. duchovní správu, jsa duchovním rádcem konvertitů a kazatelem. Cílem jeho veškerých snah bylo šíření víry katolickou v Anglii způsobem mírným a smířlivým, řečmi, spisy samostatnými a články v časopisech; ovšem že svým životem křesťanským a kněžským dával dobrý příklad. Stav se r. 1840 biskupem, usadil se trvale v Anglii a shromažďoval kolem sebe, jsa koadjutorem apoštolského vikáře okresu Midlandského, katolíky nejváženějšího, aby s nimi katolíkům anglickým pomáhal k důstojnému postavení veřejnému a politickému, aby katolíci dosáhli účastenství na veřejném životě anglického národa, aby život katolíků náboženský a vědecký se prohloubil, aby katolíci těsně přilnuli k papeži, aby byl odklizen anglikanismus, gallikanismu podobný, víře katolické odporný. **Také zaváděl pobožností z víry katolické vyplývající, srdce lidská jímající, jaké jsou v**

Římě oblíbeny, aby odklidil suchopárnost a nudnou jednotvárnost do srdcí lidských nevnikající. R. 1847 stal se koadjutorem apoštolského londýnského vikáře a r. 1849 jeho nástupcem, tedy hlavou veškerého duchovenstva anglického katolického. V r. 1849 a 1850 povolal deset rodin řeholních, zřídil kněžstvu duchovní cvičení a lidu přesporní missie, aby roznítil život duchovní. — R. 1850 byla v Anglii zřízena od papeže Pia IX. hierarchie, sestávající z arcibiskupa Westminsterského, kterým byl jmenován W., a 12 biskupů suffragánů. Od r. 1850 věnoval všecku svou práci vnitřní tvorbě církve anglické; prostředkem mu byl sněm provinciální, jakož i přednášky a spisy. Několikrát navštívil papeže, jehož synovsky miloval a ctil a jehož právomoc plnou a neomylnou uznával. Kardinálem se stal r. 1850. Byl povahy roztomilé, velkodušné, byl veliký učenec. Nescházela mu snaha po svatosti a horlivost.

347. Wittmann Jiří. Mich., jmenovaný biskup Řezenský, jeden z obnovitelů Církve katolické v Německu, nar. r. 1760 v Pleisteinu, zemřel r. 1833 v Řeznu v Bavorsku. Výborně vzdělán v Amberku od jezuitů a benediktinů studii humanitními, filosofickými a theologickými navštěvoval universtu v Heidelbergu a byl r. 1782 na kněze vysvěcen. Více let zaměstnán duchovní správou, načež byl povolán do biskup. kněžského semináře v Řezně, kde skoro 50 roků jako professor, subregens a regens vzdělával v duchu přesně církevním diecesní kněžstvo, jsa nazýván od kněží a lidu otcem. Sám byl vzdělán netoliko všemi disciplinami theologickými, nýbrž také filosofií, dějepisem, fysickou, přírodní vědou, národopisem a linguistikou. Od kleriků žádal netoliko vědeckou vzdělanost, nýbrž také život kněžský, církevní, asketický a ten obzvláště a přede vším, aby si osvojili učenost posvátnou, zbožnost a mravnost právě kněžskou, církevní a horlivost ve správě du-

chovní. Jak mají býti ve správě duchovní horliví, hlásal nejen slovem, nýbrž také příkladem, jsa zaměstnán vedle řízení semináře také duchovní správou farní a konaje skutky charitativné. Pro své zásluhy stal se kanovníkem, světícím biskupem a generál. vikářem biskupa Sailera; tu byl činně účasten správy celé diecese, háje věrně, ostražitě a opatrně zájmů církevních, i proti světské vládě. Když Sailer zemřel, byl od krále bavorského jmenován biskupem Řezenským; než svého potvrzení se nedočkal, jelikož zemřel. Jeho pohřeb byl nevídaný, podobal se triumfu. Lid jej nazýval svatým.

348. Zaccaria Ant. Maria, svatý, zakladatel barnabitů a andělských panen, nar. r. 1502 v Cremoně a zemřel r. 1539. Strávil mládí v nevinnosti studoval v Padově filosofii a lékařství a stal se doktorem lékařství. Jsa lékařem konal nejen skutky tělesného milosrdenství, nýbrž učil také dítky chudých a vznešených znáti Boha a povinnosti křesťanské. Brzo však znamenal, že jej Bůh volá, aby léčil duše. Proto připraviv se řádně, byl na kněze vysvěcen r. 1528 a prokazoval v Cremoně svou horlivost o spásu bližního; aby měl soudruhy, bojovníky proti bludům a nepravostem, založil se svými přáteli řád reholních kleriků od sv. Pavla, čili barnabity. Aby také na ženské pohlaví blaze působiti mohl, založil řád andělských panen od sv. Pavla. Zvláštní láskou a úctou planul k nejsv. Svátosti oltářní a dal podnět ke 40hodinové pobožnosti eucharistické. Horlivostí Bohu milou a lidu spasitelnou strávil své síly životní a svatě zemřel v 37. rocesvého věku, zůstaviv krásný příklad k následování.

349. Zádori Jan, znamenitý theolog v Uhrách, nar. r. 1831 v Uhrách, zemřel r. 1887. Studoval v »Pazmaneum« theologii na vídeňské universitě a stal se doktorem theologie. Byl výborně vzdělán ne-

theologií a filosofií, ale také moderní lingvistikou, literaturou a přírodními vědami. Nejprve kaplanoval, pak byl od r. 1864 až k své smrti profesorem dogmatiky v bisk. theologickém ústavě v Ostřihomě. Zádori byl knězem zbožným, Církvi sv. věrným a synovskv oddaným; byl velikým ctitelem Srdce Páně a P. Marie. Roku 1884 stal se kanovníkem metropolitním; důstojnost biskupskou odmítl. Z jeho samostatných spisů tiskem vyšlo 38. Redigoval vědecko-theologický časopis 17 let.

350. Zdik Jindřich. premonstrát, biskup Olomoucký, nar. asi r. 1080, zemřel r. 1150, syn kronikáře českého Kosmy a manželky jeho Božetěchy. »Byl to květ biskupů oné doby, muž Bohu milý a známý na oboím dvoře, papežském a císařském, sloup a svítlna Čech a Moravy za dnů svých, kterému zajisté ve zbožnosti a počestnosti Morava podobného neměla biskupa.« Tato chvála současného letopisce Jarlocha není nemírná. Z. byl muž rozumný, zbožný, ctný a výmluvný, dovedl pro myšlenky své neunavně pracovat. Patřil v Církvi směru cluniackému a ořosoriánskému. Zdika o radu dotazoval se papež, král německý a kníže české. Z. byl právě tak dobrý rádce jako biskup. Byl-li na Moravě knížaty nenáviděn, vysvětluje se to politickými poměry. — Zdik, věrný rádce a pomocník svého panovníka Vladislava II. byl muž ryze církevního smýšlení a snažení. Jsa z celé duše oddán Stolicí apoštolské v Římě, prováděl horlivě ve své diecesi zákony církevní, nesoucí se ku nápravě a zvelební kázně v duchovenstvu i věřícím lidu, putoval dvakráte ku hrobu Spasitelovu do Jerusalema, uvedl do vlasti naší řeholi sv. Norberta, do níž sám vstoupil, trpěl nevinně pro spravedlnost, odpustil nepřítelům svým a přál si hlásati evangelium pohanům a zemřítí mezi nimi smrtí mučednickou. Sv. Bernard věžil si učenosti jeho a nazval jej mužem svatým. Za poslední dlouhé nemoci po-

slal Zdik do kláštera želívského dva listy, jimiž pokorně a odevzdán do vůle Boží prosil, aby byli na modlitbách duše jeho pamětlivi. Umíraje, odkázal pepeži Eugenu III. a patriarchovi Jerusalemskému drahocenná mešní roucha a zesnul v Pánu r. 1150 v Olomouci. Pokládá se za muže domněním svatého.

